

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 11 04 20 11 006 8

DR
414
R5
v.4

Rif'at, Aḥmed
Luġāt-i tarīḫīye va
cuġrāfīye

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

کتابجی آرا
باب عالی جادہ
نومرو ٤٦

Rif'at, Ahmed

ğat-ı tarihiye ve coğrafiye

اثر خامهٔ احمد رفعت

معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله

استانبول

باب عالی جوارنده ابوالسعود جاده‌سنده ۷۲ نومرولی
(محمود) بكك مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر
۱۳۰۰

LIBRARY
APR 7 1965
UNIVERSITY OF TORONTO
973586

حرف س

﴿ سارت ﴾ یاخود (صارد) — آیدینده صاروخان سنجاغی داخلنده طورغودلی قضاسنه ملحق (صالحلی) ناحیه‌سنك نام دیکریدر. ناحیهٔ مذکوره جوارنده مقدما موجود وآلان اثاری مشهود اولان قدیم (سارت) شهری نامنه معروف اولوب اشبو شهر (لیدیا) حکمدارلرینك و بعضاً دخی ایران صدرابلرینك مقر اداره‌سی ایدی (سارت) نامنده ایرانده برعشیرت و فرانسه ده (لوار) نهری جوارنده بر سنجاق و بر ایرماق بولندیغی کبی ایتالیا حکومات قدیمه‌سی دخی بو نامله موسوم ایدیلر بو حکومتلر مؤخراً طوسقانه ایله برلشمش وایتالیا قرالافنك باعث تشکلی اولمشدر. سارت شهرینك محل مذکورده کوریلان انقاضی میانده تخمیناً اون ذراع معماری ارتفاعنده وقرق آرشون طول و یکرمی بش آرشون عرضنده اوزری آچیق بیضی‌الشکل بر جسیم بنا کورلمکده اولوب بوراسی قدیماً تیاتروخانه یاخود کلیسا اولدیغی روایت اولنمقده‌در.

§

﴿ سارد اناپال ﴾ — برنجی آثور دولتنك صوك حکمداریدر. (٦٠٨ خ) تاریخنده یعنی میلادك یدیوز سکسان سکز سنه مقدمنده بابل والیسی بولنان (بعل زار فول) یاخود کلدان باش پاپاسی (بله‌زیس) ماد والیسی (ارپاکسس) ایله علیهنده بالاتفاق مقرحکومتی اولان (نینوه) یی

بر مدت محاصره‌دن صکره ضبط و تخریب ایلدکلرندن اعدا الله دوشمامك اوزره فاملیاسیله برابر کندوسنی آتشه یاقمش و بنابرین (بعل زار فول) شرق وجنوب جهتلرنده ایکنجی اور یاخود (بابلیون) دولتنی و(ارپاکسس) (مدیا) دولتنی تشکیل ایدوب ساردانا پالك اوغلی (فول) دخی کندوسنه براغیلان (سوس) قطعه‌سنده بر مدت حکومت سورمشدر.

ایکنجی اثور دولتی حکمداری برنجی (بخت نصر) لك اوغلی و خلفی (ساردانا پال) یاخود (ساراق) دخی بعینه بویله بر وقعه‌یه اوغرامشیدی شویله که (٤٩٨٨ خ) سنه‌سنده یعنی میلادك التی یوز التی سنه مقدمنده ماد حکمداری برنجی (کی اقسار) یاخود (سیئازار) ایله متفقاً علیهنه حرکت ایدن بابل والیسی (نابوپولاصر) ه (نینوه) شهرنده مغلوب اولهرق نجات امیدی قطعیاً کسلدکده ایله اولاً اولاد وعیالنی برر برر قربان ایلدکدن صکره کندو کندوسنی سرایله برابر آتشه اورمش وایکنجی آثور دولتی دخی بوصورتله کورله‌مش کتمشدر بووقعه‌ده مومی‌الیه نابوپولاصرك اوغلی مشهور ایکنجی (بخت نصر) عساکر متفقهٔ مذکوره قوماندانی ایدی.

§

﴿ ساردنیا ﴾ — ایتالیا دولتی اداره‌سنده وکندوسندن (بونیقاچیو) بوغازیله آریلان قورسیقه‌نك طرف جنوبیسنده براطه‌نك اسمیدر قوهٔ انبائیه‌سی اولدقجه یولنده ایسه‌ده اهالیسی زراعته هوس ایتمدکلرندن اراضیسی چوقلق محصولات یتشدیرمامکده‌در مرکز حکومت جزیره‌نك ساحل جنوبیسنده واقع (قاغلیاری) شهریدر ساردنیا مقدما لیدیالیلر واسپانیولر و غرقلر و تروواليلر وفنیکه‌لیلر و قارتاجلیلر و رومالیلره نوبت نوبت مسکن اولمش و (٦٦٩ م و ٤٩ ه) تاریخنده دخی آفریقادن کچن دلاوران اسلام طرفندن ضبط اولنمش ایدی.

§

﴿ سارماسیا ﴾ — قدیم سیقیانك جهت غربیسنده یعنی قره دکزك شمالنده و بحر بالطق و حزر بینده ممتد اولان قطعه‌نك نام عمومی و قدیمیدر آوروپا سارماسیامی الیوم روسیه ولهستانی تشکیل ایدن بالجمله ممالکی شامل

اولەرق (ویستول) و (دون) نهرلری بینده بولنور آسیا سارماسیامی دون نهرینك شرقندن بحر خزره دکین تمددر .

(سارماتلر) و یا (سوروماتلر) ـ سیقت جنسندندر بونلر بوکونکی ترکستاندن نشئت ایدرك قافقاسیه‌نك شمال جهتنده اوتورمش اولدقلری ظن ایدیلور تاریخی ایله معروف نواحیی سیقتلردن ضبط وخیلی زمان بو قوم اوزرینه اجرای حکم و نفوذ ایلدیلر و اوچنجی و دردنجی عصر میلادیده غوتلرسارماتلری زیر اطاعته المشلری اوزرینه سارماتلر (۳۷٦ م) تاریخنده هونلرله برلشوب تخلیص کریبان ایلدکدن صکره بشنجی عصرده هونلرك اوروپای غربیه‌کی استیلالرینه حصه‌دار اولدیلر . بونلر قزاقلر دیمك اولەجق .

§

﴿ ساره ﴾ یاخود (سارا) — حضرت ابراهیم علیه‌السلامك برنجی زوجه‌سیدر . (اسحق) کلمه‌سنه نظر بیوریله .

§

﴿ سازان ﴾ — (سپطای) کلمه‌سنه نظر بیوریله .

§

﴿ ساس ﴾ — افلاق ایالتنك طرف شمالیسنده واقع (ترانسلیوانیا) یاخود (اردل) طاغلرینك نام عتیقی اولوب لاتینجه‌دن مأخوذدر .

§

﴿ ساسانیان ﴾ — حکمداران فرسك دردنجی طبقه‌سیدر . بو طبقه (۲۳۰ م) تاریخنده امرای فرسدن (ساسان) لك اوغلی (اردشیر) لك اشکانیلره غلبه‌سیله تشکل ایدوب (٦٥۲ م و ۳۲ ه) تاریخنده سطوت اسلامیان ایله نهایت بولدی . ساسانیانك پای تختی اکثریا (مداین) شهری ایدی . ساسانی حکمدارلرك مشهورلری محللرنده محررد .

§

﴿ ساعت ﴾ — زمانی مساحه ایتمکه ووقتی بیلکه مخصوص آلتلرك اسمیدر . بونك قدیمدنبرو نوعلری پك چوق ایسه‌ده شمدی قوللانیلان نوعلری (آصمه) (یایلی) (الکتریق) ساعتلرندن عبارتدر آصمه

ساعتلرده محرك مقرره صارلمش بر ايپك اوجنه مربوط ثقلتدن عبارت اولوب مذكور ايپك ديكر اوجنه ايى كرى طوتله بيله جك قدر كوچك برثقلت تعليق اولنور ايمدى اكر ايپ كندو حالنه براغيلور ايسه جسم معلق كندو ثقلتيله وسرعت متزايده اوزره سقوط ايتمك لازم كاور ايسه ده رقاصك مجهز اولديغى چاپه تعبير اولنان پارچه كندو حركت رقصيه سيله جسم ثقيلى برمسافهٔ جزئيه قطع ايدر ايتز توقيف ايدر وبنه جسم ثقيل چاپه تأثيرندن قورتيلنجه سقوطه بدأ واولكى قدر برمسافهٔ سقوطيه قطع ايدنجه عين تأثير تحتنده توقفه مجبور اولور وبويله جه حصوله كلان وزمانلرى مساوى سقوط حركتلرى چرخلر واسطه سيله بر (قادران) ه مربوط ابره لره نقل اولنه رق تعداد اولنور .

يابلى ساعتلرده ايسه محرك خدمتى بوكلمش وغايت آلستيق اولديغندن آزر آزر آچلمغه صالح بر يايه كوردير يلور . آصمه ساعتلر على روايةً شرقده يعنى بغداددهاختراع اولنمشدر اورو پاده (ژربر) نام پاپا ثقلتى ايلك دفعه ساعته تطبيق ايتمش اولديغندن اون التنجى عصر ميلادى يه قدر قوللانلمش اولان و (اشابمان) دنيلان پارچه نكده موجدى مومى اليه اولمق احتماله قريبدر حالبوكه اون ايكنجى عصر ابتدالرنده موجوديتى تاريخجه ثابت اولان چالارلك موجدى مضبوط دكلدر (١٤٨٣ م و ٨٨٨ ه) تاريخنده ساعتجيلكك علم هيئت حسابانه تطبيقنه باشلانمسى سرعتله ترقىٔ اصلاحنه سبب مستقل اولدى . ساعت فابريقه لرى كثرت اوزره پارس لوندره جنوه ده بولنور وتخته ساعتلرك مشهورى فرانسه ده قره اورمانده ياپيلور حتى بونلرك منهلى دنيلان نوعى بيله يابلقده در طرزون ولايتى ملحقاتندن (اوف) قضاسنده دخى شمشير انماجندن ساعتلر اعمال ايديلور ايدى .

(الكتريق ساعتى) از برمدتدنبرو ايجاد اولنمشدر بونلرده محرك غايت صنعتلى ترتيبات ايله رقاصى تحريك ايدن (الكترومان) يعنى الكتريق مقناطيسيدر رقاص حركتى واسطه سيله تباعدنده تماس معدنى زائل واوجهتله جريان الكتريقى منقطع اولوب تكرار محل اصليسنه رجعتله تماس معدنى حصوله كلدكجريان الكتريقى تجدد ايتمكله الكتريقلك

اعطا ایلدیکی قوهٔ دافعه رقاصی ابعاد ایدر و بوصورتله قواعد حسابیه یه توفیقاً تحصل ایدن ایکی حرکت (بالانسیه) تعبیر اولنان پارچه یه برحرکت رقصیهٔ منتظمه نقل ایلر . الکتریق ساعتلرینك برطاقنده دخی الکتریق مقناطیسی ایله (تهتك) حرکتی واسطه سیله (بالانسیه) پارچه سنه برحرکت دفعیه و یرهجك اولان یایك قولنك ارتباطی قطع ایدیلور . الکتریق ساعتلرینك فائده‌سی تلغراف تللری واسطه سیله برچوق قادرانلره نقل حرکت ایدرك عین زمانی اشعاردر نتکم اکثر شمندوفرلرده بونوع ساعتلر قوللانیلور .

§

﴿ ساقسونیا ﴾ — المانیای شمالی اتفاقنه داخل برقراللقدر معموریتی واراضیسنك فیض و برکتی یولنده ونفوسی ایکی ملیون طقوز یوز یمش بیك رادهسنده اولوب بونك یالکز یوز اوتوز بیکی مقر حکومت اولان (درسدن) ده وسکسان بیکی (لیپسقا) شهرنده‌در متعدد انهاری و هر درلو معدنی واردر بورامی (٨٢٩ م و ٢١٤ ه) تاریخنده دوقه‌لق ایکن (١٢٢٢ م و ٦١٩ ه) سنه‌سنده قرالغه تحویل اولندی المانیا اتفاقی داخلنده (ساقس) نامیله دها برقاچ دوقه‌لق اولوب الك مشهورلری (ساقس وایمار) و ماعداسی (ساقس مای نینکن) و (ساقس التانبورغ) و(ساقس قوبورغ غوتا) دوقه‌لقلریدر .

§

﴿ سالار ﴾ — ملوك دیاله‌یه مخصوص برعنواندر .

§

﴿ سالامین ﴾ — یاخود پورتو قوستانزو . قبریس اطه‌سنك ساحل شرقیسی اوزرنده بر شهر قدیمدر اشبو شهر (توسر) نام ذات معرفتیله تأسیس اولنوب بر مدت فرسلرك زیر حکمنده بولنمان براوفاق حکومتك کرسیٔ اداره‌سی اوادی ومصر حکمدارلرینك تحت تابعیتنه کچدکدن صکره (قلودیوس) نام تربیونك تکلیفی اوزرینه روما اراضیسنه ضم والحاق اولنوب قسطنطین زمانندہ حرکت ارض وقوعیله خراب اولدیغندن مومی الیه طرفندن جنوبه طوغری مجدداً انشا ایدیلدرك (قسطنطینه)

تسمیه اولندی مؤخراً (هراقلیوس) زمانده اسلامك هجومیله بتون بتون خراب اولوب شمدیلرده نام ونشانی قالمامشدر .

§

﴿ سالامین ﴾ ویا (سالایس) — یونانستانده آتیکی سواحلنك جهت شرقیسندن درت کیلو مترو مسافه ده واقعه یاخود (سارونیك) کورفزی داخلنده بر جزیره در که الیوم (قولوری) نامیله معروفدر اشبو اطه نك (سالامیس ده توس) و (سالامیس نووا) نامرنده باشلیجه ایکی شهری اولوب برنجیسی ساحل غربی دیکری ساحل شرقیسنده بولنور . سالامین عن قدیم خصوصی بر حکومت تشکیل ایلش ایدی که (سلامون اژاقس) الك معروف حکمداری ایدی مشاهیر حکمادن (سولون) و (اوره پید) بوراده طوغدیلر سالامین (مغارو) وآتنه بینده خیلی زمان محاربه لر وقوعنه سبیبت و یردیکی حالده (سولون) لك وطنپرولکی سایه سنده اتندلیلر طرفندن ضبط وتسخیر اولندی (٥١١٤ خ) تاریخنده یعنی میلادك درتیوز سکسان سنه مقدمنده آتنه اولر فرس حکمداری برنجی سرخسك دونتماسنی اشبو اطه جوارنده بوزوب (ترموپیل) مظفریتنی بورنندن کتوردیلر . اشبو اطه آتندنك دوچار اولدیغی بالجمله تبدلاته تابع ایدی (١٤٥٧ م و ٨٦٢ ه) تاریخنده عثمانلیلر طرفندن دخی ضبط ایدلدی الیوم یونانستان قسمندن معدود اولهرق (اتیکی) ایالتی داخلنده بولنمقده در .

§

﴿ سالمونه ﴾ — اسکی یونانیلرك اعتقادنجه روزکار الهی (اثول) نك اوغلیدر بو شخص موعوم تسالیاده پولو پونیزده الیده کویا اجرای حکومت ایلر ایکن نامی ایله مسمی بر شهری انشا ایلدی وکندو قوتنه مغرور اولهرق (ژوپیتر) ایله رقابت ایتمك استدی اشبو قوتنی تجربه وصاعقه وشمشکار ایله رقیبنی تقلید نیتیله برنجدن انشا اولنمش بر کوری اوزرنده کورلتیلی بر عربه یورتمکی مراق ایتدی وعربه نك اوستندن صاعقه کبی مشعله لر فیرلاتدی ژوپیتر دخی کندوسنه تقلیده اوغراشان

اشبو (سالمونه) یی لاجل التأدیب جهنمه آتدی . (کندوسندن بیوکارله اوغراشانك حالی بودر) .

§

﴿ سالوست ﴾ — لاتین مورخین مشهوره سندندر (٥٥٠٨ خ) تاریخنده یعنی میلادك سکسان التی سنه مقدمنده امتیرن (الیوم سان ویقتورینو نامیله معروفدر) شهرنده حسن صیت صاحبی برفاملیادن نشأت ایدوب برنجی زمان عنفوانی رومادهٔ تسیب اخلاق ایله کچورمش وصکره جمهوریت فرقه سنه داخل وتریبونلکه نائل اولوب مشهور (قلودیوس) ك منوی ضمیری اولان روما اختلالنده مومی الیهه یرانمق املیله توسیع دائرهٔ فتن وفساده بذل مقدرت ایلدیکندن مومی الیهك وفاتندن صکره صورت مؤبده ده سناتودن طرداولنمشیدی مؤخراً هرنصلسه ینه موقع اعتباره کلوب رومادهٔ سزارك خفی مصلحتکذاری و (٥٥٤٦ خ) تاریخنده یعنی میلادك قرق سکزسنه مقدمنده قستور تعیین وایکی سنه صکره افریقا محاربه سنده بعض مأثر حسنه کوسترديکنه بناء پروقونسلکنه ارسال اولمغله نازنینم اوراده مأمور محافظه سی اولدیغی ایالتی کوزلجه نهب وغارت وبرچوق غنا وثروت ایله رومایه رجعت ایلدی بو فضیحه سندن ناشی حقنده اجرای مجازات اثناسنده ایمپراطور سزارك نفوذی سایه سنده تخلیص کریبانه موفق اولدیسه ده غالبا ارتق امور حکومتدن بیقمش وبولندیغی مأموریتلرده ده ذاتاً یوکنی طوتمش اولدیغندن ارتق ترك مسلك سیاسی ایله کیرینال طاغی اوزرنده اطرافی دلکشا باغچه لرله محاط یاپدیردیغی سرایده اوتوروب روما تاریخی تحریره حصر اوقات ونهایت (٥٥٥٨ خ) تاریخنده یعنی اوتوز التی سنه میلاد مقدمنده ترك دغدغهٔ حیات ایلدی .

سالوستك تألیف مشهوری سیللانك وفاتندن رومانك اختلالنه قدر بالجمله وقایعی جامع وبش جلددن عبارت اولان تاریخ کبیردر .

مرقومك نطقلری غایت شدید ومختصر ومفید اولوب هر بری عادتا برر بلاغت اوزنکی صایله بیلورسه ده ملترمی اولان مسلك نیمه کاری وطرفکیری واستطرادات وبر طاقم صنعی وشیوهٔ قدیمه مخصوص تعبیرات مزیت مذکوره سنی بر شهرت سیئهٔ متقابله ایله تعیین

ایتمکده در مع مافیه براقمش اولدیغی اثرلر بالجمله آوروپا السنهٔ مختلفه سنه ترجمه اولنمشدر .

§

﴿ سالیزبورغ ﴾ — قدیماً ژوواوم وقرون وسطاده سالسبورژیوم دنیلان والیوم اوستریانك قسم علیاسنده موجود اولان برشهرك اسمیدر سالزا نهری اوزرنده وویانه نك غرب وجنوب غربیسندن ایکی یوزسکسان کیلومترو مسافه ده بولنور اون سکز بیك نفوس ومتعدد ثمندوفرلری ورومادهواقع سن پترو کلیسامی شکلنده برکوزل باش کلیسامی وایکی کتبخانهٔ عمومیسی واردر تیور تل وچوملکجیلك کبی صناعتی ایشلك وترانسیت طریقیله اولان تجارتی غایت مهمدر (٨٠٣ م و ١٨٨ ه) ده تاریخنده شارلمانیاویرنجی ینسوفورك ایلچیلری بوشهرده عقد مجلس مکالمه ایلدیلر بوراسی (١٨٠٩م و ١٢٢٤ ه) ده باویرایه واوج سنه صکره الیوم متبوعی بولنان اوستریایه انتقال ایتمشدر .

§

﴿ سام ﴾ بن نوح علیه السلام — ابو العرب کبنه سیله مشهوردر . اولاد نوح ساکن اولدقلری عراق عربدن اطرافه طاغلدقلری اثناده یعنی (٢٢٨٥ خ) یاخود (٢٠٨٦ خ) تاریخنده بودخی اولاد واحفاد ومنسوباتیله جزیرة العرب وسوریه طرفلرینه هجرت وتوطن ایلدی (ارفخشد) (عیلام) (لاووز) (اثور) (ارم) اوغللریدر بونلرك هربری بربیوك قومك پدری اولدی وحضرت ابراهیم علیه السلام دخی (ارفخشد) سلاله سندن کلدی سامك التی یوزسنه معمر اولدیغی مرویدر اسوج نوروج قطعه سنك شمال جهتنده مسکون بدوی (لاپون) لره دخی سام تعبیر اولنور .

§

﴿ سامان ﴾ — ماوراءالنهر پادشاهلرینك عنوان عتیقیدر (مقدما قبائل اتراکدن بر قبیله نك دخی نام مخصوصی ایدی بوقبیله یه (سابران) دخی دیدکارینه نظراً سامانك سابران یاخود سامیاندن غلط اولمسی مأمولدر . اشبو ملوك سامانیه دن امیر (نوح) تورانده واقع (بلاساغون) خاقانی شهاب الدین ایله خیلی محاربه لر ایتدیکندن ضعفه دوچار اولمش وبوحالدن

بالاستفاده خاقان مومی الیه اوغلی (ایلك) خانی کایتاو عسکر ایله ممالك سامانیه‌دن بخارایه کوندردیکی کبی سلطان (محمود) غزنوی دخی بری طرفدن امیر مشار الیهه تابع خراسان ولایتنه تسلط ایلمش ایدی اشته بوصره‌ده امیر مشار الیه وفات ایدرك یرینه اوغلی (عبد الملك) جلوس ایلمسی اوزرینه بعض محاربه‌لردن صکره سلطان محمود قطعهٔ مذکوره‌یی و (ایلك) خان بخارایی پنجهٔ تسخیر الهرق صوك پادشاه اولان اشبو (عبد الملك) دخی بخارادە (ایلك) خانه اسیر دوشدیکندن (۹۹۸ م و ۳۸۹ ه) تاریخنده دولت سامانیه محو ومنقرض اولدی . (مشار الیه ایلك خانك ماوراء النهرده تشکیل ایتدیکی ترك حکومتی ایکی یوز یکرمی سنه پایدار اولمشدر .

§

﴿ سامیالات ﴾ — ممالك یهودیه ایران دولتی حمایه‌سنده ایکن دولت مشار الیها طرفندن (سامریه) والیسی ایدی سامریه‌ده (ثاریزیم) طاغنده بر معبد یاپدروب قدس شریف زیارتنی بورایه تبدیل ایلدیکندن بو حالك دوامی سامریلرك یتمش سنه اسارت اثناسنده بوزلمش اولان اعتقادینی کرکی کبی صدمهٔ تحویله ارغرادوب دینلرینی یالکز حضرت موسی زمانندەکی اسفار خمسه‌یه منحصر براقمش وسائر فروعات دینیه‌لری متروك قالمشدر . (اعتقاد) کلمه‌سنده یهودیلرك اوچنجی نمروسنه نظر بوریله .

§

﴿ سامتیك ﴾ — سام بن نوح علیه السلامدن نشئت ایدن آسیای غربی اقوامنك مقدما سویلدکلری لسانلردن بریدر . بو لسان قدیم عرب لسانینه مماثل اولوب عبرانی و سریانی و کلدانی و قبطی و فنیکه و قدیم مصر لسانلرینك بعض لغتلرینه نظراً بوندن مأخوذ اولدقلرینه حکم ایدلمکده‌در .

§

﴿ سامرا ﴾ — الیوم بغداددن و بغدادك اللی کیلو مترو بعدنده دجله اوزرنده بر قضا مرکزیدر . بو شهر (۸۴۱ م و ۲۲۷ ه) تاریخنده خلفای عباسیه‌دن معتصم بالله طرفیله تأسیس اولنمش و (سرمن رای) نامیله شهرت بولمش ایدی ائمهٔ اثنی عشردن (علی الهادی) و (حسن العسکری) حضراتی بوراده مدفوندر مقدما بورانك حکم ایتدیکی

ولایته (باطسانه) و (صبططیه) دیرلر ایدی . شیعیلرك قولنجه آخر زمانده مهدی بورادن خروج ایده جکدر .

§

﴿ سامری ﴾ — حضرت (موسی) علیه السلامك والده سی عم زاده لرندن برینك یاخود فرومایه دن بر شخصمك اسمیدر حضرت موسی علیه السلام لاجل المناجات طور سینایه چیقدیغی صره ده مرقوم التوندن یاپدیغی بر بوزاغی هیکلی میدانه چیقاروب هنوز شریعت موسویه ایله الفت حاصل ایتمامش و مصرده ایکن آیین قبط اوزره بوزاغی یه تعبد قاعده سی ذهنلرنده یرلشمش اولان بنی اسرائیل جهلاسنی یکی باشدن پرستشه تشویق و اضلال ایلدیکندن حضرت موسی طوردن عودت ایتدکده بوزاغی یی پارچه لیوب مرقومی طرد و تبعید وعدم ممانعتندن طولایی برادری (هارون) علیه السلامی مؤاخذه ایلشدر . (سامری) نك اصل اسمی (موصی) بن ظفردر . مذکور بوزاغینك ایچی بوش و ورا و آغزی ککیش اولدیغندن روزکار اسدکجه آغزندن کیروب آردندن چیقار وحاصل اولان صدا ایله جهلای یهود ترنم ساز شقاوت اولور ایدی دیرلر .

§

﴿ سامری ﴾ — آثوریلرك (٤٨٨٠ خ) تاریخنده یعنی میلادك یدی یوز اون درت سنه مقدمنده ودها صکره لری ممالك اسرائیلیه دن اثوریایه طرد وتبعید ایلدکلری سامریه لیلره عودتلرنده ویریلان اسمدر . بونلر اثوریاده یتمش سکسان بیل قالوب نسل ولسان واعتقادلری بوزلدیغندن مملکتلرینه عودتلرنده قدس یهودیلری طرفندن تحقیر اولندیلر وتأسیس وتعمیر معابد ومبرات کبی امور خیریه ومصالح ملته قارشدیرلدیلر بناء علیه سامریلر دخی قدسلیلرله الفتی قطع وآیین وعادات دینیه اجرامی ضمننده قدسه عزیمتی ترك ایدوب بیت مقدسه بدل غاریزیم طاغی اوزرنده برمعبد بنا ایلدیلر بوخصوصده اثوریلر طرفندن سامریه والیسی بولنان کسه نك تشویقی دخی تفرقه یه سبب مستقل اولمشیدی .

سامریلر توراتك بش کتابی معناسنی افاده ایدن (پنتدیون) نام کتاب ایله عمل ایدرلر وکتب مقدسه لرینی عبرانی لسان قدیمی اوزره وسریانی یه

شبیه سامری حروفی ایله یازارلر ایدی اشبو یازی شمدی الك قدیم عد ایدیلان اثاردندر . الیوم نابلس ویافه ده برطاقم سامریلر بولنمقده ایسه ده بونلرك مقداری کیت کیده تناقص ایتمکده اولمسنه نظراً آز برمدت ایچنده محو ونابدید اولهجقلری اکلاشیلور . (سامریه) کلمهسنه دخی نظر بیوریله .

§

﴿ سامریه ﴾ یاخود (سبات) — ارض فلسطینده بر شهردرکه ماناسهٔ غربی نصف سبطنده وافرائم سبطنك حدودی اوزرنده واقع ایدی نابلسدن صکره حکومت اسرائیلیهنك کرسیٔ ادارهسی اولدی اشبو شهر (٤٦٨٢ خ) تاریخنده یعنی میلادك طقوز یوز اون ایکی سنه مقدمنده حکمدار یهودا (عمری) طرفندن تأسیس اولنوب (٤٨٨٠ خ) ده یعنی یدی یوز اون درت مقدمنده شلمانصر طرفندن ضبط واهالیسی فراتك اوتهیقه سنه طرد ایدیلهرك آثوریاده کوتا شهرینك اهالیسی ایله اسکان والتی یوز یمش ایکی میلاد مقدمنده اسارخادون واسطهسیله مجدداً اعمار ایدلدی . سامریه (٥٣٩١ خ) تاریخنده یعنی ایکی یوز اوچسنه مقدمنده یونك انتی یوخوس طرفندن دخی استیلا ونهایت رومالولر زمانندہ یهودیلرك براختلالی اثناسنده ضبط وصولك دفعه وقطعی صورتده اولهرق تخریب اولندی . (سامرا) بشقهدر . (سامری) کلمهسنه دخی مراجعت بیوریله .

§

﴿ سامسوس ﴾ — سیسام جزیرهسنك نام عتیقیدر .

§

﴿ سامی ﴾ — مصطفی سامی بك که ارپه امینی عثمان افندینك مخدومی اولوب زادهٔ طبعی اولان دیوان بلاغتعنوان ایله جریدهٔ عالمده ابقای نام ایتمشدر الیوم شعرای روم قصائدنده نفعی غزلده سامی کبی کیمسه کلدی دیرلر مومی الیهك علم خطده دخی مهارت کاملهسی وار ایدی وسلطان محمود اول زمانندہ رتبهٔ خواجکانی یه نائل ووقعه نویس اولمشیدی وفاتی (١٧٣٣ م و ١١٤٦ ه) تاریخندهدر .

(بو بیتلر انکدر)

ندر سودی بو پازار فناده جلب اموالك
غناو یرمز متاع مستعاری دوش دلالك

حباب اسا کریبان صماخ زهدی چاك ایتدی
سکشت تو به‌دن آواز نوشا نوشی شوالك

نه ممکن پیرو اولمق نابئ استاده ای سامی
سواد نابجادر مشق شعری کلك اطفالك

§

﴿ سانتورین ﴾ یاخود (تهرا) — یونان دولتنه تابع (سیقلاد) جزایر مجتمعه سندن بریدر شرابی مشهور ایسه‌ده اکثریا حرکت ارض صدماتنه اوغرادیغندن اما کنی خرابدر تحت البحر بر ینار طاغدن حاصل اولان اشبو اطه‌نك مؤخراً یعنی قرون جدیده‌ده طرف غربیسنده بر چوق کوچك اطه‌لر دها ظهور ایلدیکی کبی (۱۸۶۶ م و ۱۲۸۳ ه) تاریخنده دخی جوارنده بر اطه‌جق رونمای وجود اوله‌رق (قایه‌نی) نامنی المشدر .

§

﴿ ساندالیونیس ﴾ — ساردنیانك نام قدیمیدر اسکی غراقلر بورایه ایخنوسا) دیرلر ایدی (ساردنیا) کله‌سنه مراجعت بیوریله .

§

﴿ ساندرده‌مرقریدی ﴾ — کولر چهارشنبه‌سی معناسنه اولوب لاتینلر نزدنده پرهیزك ایلك کونیدر اسکی خرستیانلرده اول کون عمومی برتوبه یاپیلور وتوبه کارلرك باشنه علامت حزن اولمق اوزره کول سرپیلور ایدی الیوم بومثلاوتوبه‌لر اجرا ایدلیورایسه‌ده بعض لاتین خرستیانلرنده حالا باقیدر شویله‌که پاپاسلر کلیسا ده سفرالتکوینده محرر اولان (ای انسان ! طپراقدن اولدیغك کبی ینه طو راغه دونه‌جکیکی تفکر ایت) فقره‌سنی اوقویه‌رق توبه کارلرك النلرینه کولدن بر خاچ ترسیم ایلرلر . اشبو آیین برنجی غرغوار طرفندن تأسیس اولنمشیدی .

§

﴿ سانسالوادور ﴾ — امریقای وسطاده برشهردر بوشهر ینه بونامده برحکومتك مقر اداره‌سی اولوب برینار طاغ اتکنده و (ژیکیلیسکو) نام نهر اوزرنده وغاته مالانك جنوب شرقیسندن ایکی یوز اوتوز کیلومترو مسافه‌ده واقع اوله‌رق قرق بیك نفوسی جامعدر ابنیه واماکنی کوزل وتجارت وصناعتی الویره‌جك درجه‌ده مکمل اولوب حوزهٔ حکومتده حصوله کلان چوید ودخانك دبوبی صایبلور .

سانسالوادور حکومتی شمالاً بحر محیط کبیر وشمال غربیده غاته مالا ایله تحدید اولنور ١٨٧٥٠ کیلومترو مساحه‌سی ودرت یوز بیك نفوسی واردر اولا غاته مالایه ملحق اولدیغی حالده (١٨٢٧ م و ١٢٥٣ ه) تاریخندن برو مستقل برحکومت شکلنی آلمشدر سانسالوادور سکز ایالت تشکیل ایلر هواسی پك صیحاق واراضیسی چویدجه غایت منبت اولوب کوش تیمور وقورشون معدنلری کثرتلیدر بوراده حرکت ارض صیق صیق وقوعبولور .

دیکر ﴿ سانسالوادور ﴾ — افریقاده برشهر اولوب (قونغو) نك مقر اداره‌سیدر زائر نهرینك منصبی اولان له‌لوند قربنده ولواندونك بش یوز سکز کیلومترو شمال شرقیسنده بولنور یکرمی بش بیك نفوسی وپورتکیزلرك برپسقبوسلغی وحکمدار سرایندن بشقه مدورالشکل برطاقم قلبه‌لری مشتمل والیوم برقسمی پورتکیزلر طرفندن مسکوندر .

دیکر ﴿ سانسالوادور ﴾ یاخود (باهیا) — برزیلیاده باهیا ایالتنك کرسیٔ اداره‌سیدر اشبو شهر (ریوژایرو) نك شمال شرقیسندن بیك اوچیوز اللی کیلومترو مسافه‌ده و (توله‌سن) کورفزنده کائن اولوب یوز سکسان بیك نفوسی جامعدر برمشهور لیمانی وبالجمله برزیلیا پسقبوسلرینك متبوعی اولان برباش پسقبوسلغی وایمپراطورلغه مخصوص برنجی درجه‌ده مستحصن برموقعی وجراح مکتبی وجیمناستیق ومدرسهٔ رهبانیه وکتبخانهٔ عمومی کبی برچوق تأسیسات مختلفهٔ علمیه‌سی واردر تجارتی غایت واسع اولدیغندن درونده کایتلی اجنبی تاجرلری بولنور جملهٔ تأسیسات مزینه‌سندن جزویتلرك کلیسای والینك سرایی شهر مسافرخانه‌سی

بدایت محکمه‌سی باش پسقوسلق سرابی عسکری خسته‌خانه‌سی وقارمللك کلیسا ومناستراری و بورسه و ترسانه‌سی بالخاصه دقته شایان اینه‌دندر بوراسی اون‌التنجی عصر میلادیده تأسیس اولنوب (۱۷۶۳م و۱۱۷۷ ه) تاریخنه دکین بره‌زیلیانك مقر حکومتی اولدی .

﴿ سانسالوادور ﴾ — ویا باهیا ایالتی . بحراطلاسك ساحل طولیسی اوزره کائن اولوب برملیون نفوسی جامعدر بوایالت (باهیا)(اوایله‌اوس) (ژاقوبینا)(پورتو) (سیه غورد) نامله بش قومارقایه تقسیم اولنور هوای غایت صیحاق ایسه‌ده سمت دریادن هبوب ایدن روزکار سایه‌سنده کسب اعتدال ایلر . شکر قاهشی توتون پموق ایچون اراضیسی فوق‌العاده صالح ومحصولداردر .

§

﴿ سانسقری ﴾ — هندستان شمالی اهالیسنك اسکی ومقدس برلسانی اولوب الیوم متروك حکمنه کیرمش وهمان اونودلمق رادەسنه کلمشدر بونك تدریجاً ترك ونسیانی اوچنجی عصرمیلادیدن یدنجی عصر میلادی‌یه دکین‌ایدی . سانسقری لساندەاولان شیوه وسلاست ووسعت وادات وتصریفاتندەکی سهولت و مناسبت شایان دقتدر اون سکزنجی عصر میلادینك نهایتنه طوغری انکلیزلر بولسانی میدانه چیقارمق آرزوسنه دوشمشلر و باخصوص (ویلیام ژون) نام ذات بواغورده پك‌چوق همت ایدرك کرکی کبی وجوده کتوردیلر .

فارس وزند واسلاووون ولاتین ویونان لسانلرینك اشبو سانسقری لساندن ایرلمه‌شیلر اولدیغی حس اولنیور .

§

﴿ سانسور ﴾ — رومادە تحریر نفوس واملاکه نظارت ایتمك کبی و ظائفله مکلف ایکن مؤخراً پك بیوك اقتداره مالك اولان مأمورلرك اسمیدر بونلر برادەلق اخلاقه نظارت ایتمك وسناتو اعضالرینی وشوالیه‌لری رسوایلق تمغاسیله جزالندیرمق وایجابنده سناتو اعضالرینی سناتودن طرد ایتمك کبی وظائفی دخی درعهده ایلدیلر . (۵۱۰ خ) ده یعنی تاریخ میلادك درت یوز قرق درت سنه مقدمنده سانسورلرك عددی ایکی‌یه ومدت مأموریتلری

بش سنه یه منحصر اولدیغی حالده مؤخراً نفوذلرینی سوء استعمال ایدرلر قورقوسیله مدتلرینی برپچق سنه یه تنزیل ایتدیلر وسانسورلر ابتدا اعیاندن آلنورایکن صکره (پروبیلیوس فیلو) قانونی موجبنجه عوامدن دخی آلندیلر. بونلر سیللا زمانده موقتاً لغو و (اوکوست) زمانده قطعیاً محو ایدلمشدر. الك مشهورلری سانسور (قاتون) ایدی .

§

﴿ سان سوه رو ﴾ — ناپولی معارفپرورانندن (١٧١٠م و ١١٢٢ه) ده تولد و (١٧٧١ م و ١١٨٥ ه) تاریخنده وفات ایتمش برذاتدر اولا سلك عسکریه دخالتله آزوقت ایچنده کسب امتیاز ایلدیسه ده علوم وفنونه توغل هوسیله خدمت عسکریه یی پك تیز براقمشیدی. فن حرب جراثقال بویا وفن تصویره دائر برطاقم کشفیات ومخترعات مفیده سی واردر ساقس مارشالی و بیوك فره دریق طرفندن آرزو اولنان تصفیف عسکری اصول جدیده سنی اختراع ایلدی که بو اصولك تعریفی (١٧٦٠م) ده منتشر اولمش ومومی الیه دها بعض طوب وتفنك کبی شیلر اعمال ایلمشدر. مومی الیه درت تکرلکلی عربه یی سطح دریاده یورتدیردی وبرلامبه ایجاد وطباعتی وقماش اوزرینه بصمه یی اکمال ایتدیردی دیرلر .

§

﴿ سانطورلر ﴾ — اساطیر اولیندن اولمق اوزره انسان باشلی بارکیر شکلنده عجیب الخلقه برطاقم حیوانات موهومه در کویا بونلر ژوبیترك امریله (زنون)ه بدل اوله رق بربلوطدن حاصل وتسالیاطاغلرنده ساکن اولمشلرایدی وقتیله (تزه) ایله (هرکول) لك بونلرله مقاتله سی اولمش ایمش.

§

﴿ سان هدرین ﴾ — یهودیلرك الیبوك مجلسلرینك اسمیدر بومجلسده متعینانلدن یتمش کشی بولنور وبونلردن بشقه حکمدار ووکیل اداره ورئیس روحانی تصدرایدر ومجلس نصفی معبد ونصف دیکری خارج اوله رق مدور بر صالون درونده عقد اولنوب مسائل جسیمهٔ دینیه وسیاسیه وساره بوراده سویلشیلورایدی.

فرانسه ایمپراطوری (ناپلیون) بوناپارت یهودیلرجه بعض خصوصات مذاکره سیچون (١٨٠٦ م و ١٢٢١ ه) تاریخنده موقتاً عقد ایتدیردیکی مجلسه دخی بونامی ویرمشیدی . علمای یهود اشبو مجلسك ابتدای تأسسنی حضرت (موسی) علیه السلامه حمل ایدرلر .

§

﴿ سباء ﴾ — قبائل یمنك جداعلاسی صابیلان یشجب بن یعرب بن قحطانك اوغلی و خلفی و (مأرب) شهر و سدینك بانیسی اولان ذاتك اسمیدر بونك بر اسمی دخی (عبدشمس) ایدی . ملوك حمیریه وکهلانیه‌نك برنجیلری اولان حمیر وکهلان بونك اوغلرندندر وفاتندن صکره خلف اولدیلر بعضاً مأرب شهرینه دخی (سباء) دنیلور بوراسی روما ایمپراطورلغی و بطالسهٔ مصریه زمانلرنده (عدن و بصره وسوریه) بینده مهم برواسطهٔ تجارت ایدی . واهالیسی اول وقت عربستانده بولنان اقوامك الك غنیسی اولوب مرصافی صکونلك دارچین خرما شرابی وسائره تجارتندن خیلی استفاده ایدرلر و تعجبی جلب ایده‌جك مقدار التون کموش طوپلارلر ایدی . عربستانك ساحل شرقیسنده سباء و یاشبك نامیله موجود دیکر برشهر دها اولوب اشبو شهرك دخی سباء نام خاتونك مقر حکومتی ایدوکنی روایت ایدرلر برنجی سباء شهری (٣٢٥٣ خ) تاریخنده یعنی میلادك ٢٣٤١ سنه مقدمنده سیل عرمدن خراب اولمشدر . (عرم) و (مأرب) کلمه‌لرینه دخی نظر بیوریله .

§

﴿ سباست ﴾ — سیواس شهری یاخود ولایتنك نام عتیقیدر . فلسطینده واقع سامریه شهر قدیمی دخی اخیراً بونامله یاد اولنور ایدی .

§

﴿ سباقو ﴾ یاخود (شباقو) — حبش حکمداری یاخود سرعسکرینك اسمیدر مومی الیه (٤٨٤٤ خ) تاریخنده یعنی میلادك یدیبوز الملی سنه مقدمنده

یکرمی دردنجی سلالهٔ فراعنه‌یی محو ایدرك اخلافنك سکسان سنه قدر مصر علیا ووسطاده مسندنشین حکمرانی اولمسنه سبب مستقل اولمش وسلاله‌سی نهایت اخلافندن (طاحاقو) زمانده یعنی (۴۹۲۷ خ) تاریخنده سلالهٔ سابقه‌دن اولوب مصر سفلاده حکومت ایدن کاهن (سئوس) نام شخصك ید استیلاسیله ختام بولمشدر .

§

﴿ سپاهی ﴾ — دولت علیه‌ده مقدما استخدام اولنمش برنوع تیمارلو سواری عسکریدر . اوجاق زاده یعنی عسکرزاده اولمیان وسرحد بکلمیان وبریرالق ایتیانلر سپاهی اولهمز و بونلرك قلیچ حقی تعبیر اولنان تیماری اوچ بیك اقچه‌دن التی بیك اقچه‌یه وترقیسی ۱۹,۹۹۹ اقچه‌یه قدر بالغ اوله بیلوب بوندن ایلرویه کیده مز وحل وقوعنده قلیچ حقی اولان اصل تیمار اولاده انتقال ایدر ایسه‌ده ترقیسی ویریله‌مز ایدی برسپاهینك تیماری قلیچ حقنی تجاوز ایتدیکی یعنی آز چوق ترقی ویرلدیکی حالده اوسپاهی محاربه‌یه کیدرکن بر و یا ایکی (جبه‌لو) کوتورمك قانونلری اقتضاسندن ایدی . تیمارلولرك بیوکلرینه (زعما) ودها بیوکلرینه (امرا) دیرلر اناطولیده بولنان سپاهی وزعما وامرانك مقداری یدی بیك وروم ایلیده بولنانلرك مقداری طقوز بیك قلیچی تجاوز ایتمدی . بونلرك کافه‌سی برمحاربه‌یه مأمور اولدقلری زمان قانوناً برلکده کوتورمکه مجبور اولدقلری جبه‌لولری وخدمتکارلریله برابر یوز بیك نفره بالغ اولورلر ایدی . (زعیم) کلمه‌سنه دخی نظر بیوریله .

§

﴿ سبتم سور ﴾ — روما شرق ایمپراطورلرندن ابتدا امرای عسکریه‌دن ایکن قوماندانسنده بولنان عسکرك جلب انظار خشنودیسی سایه‌سنده صاعد سریر حکمرانی ومظفریات جسیمه وعدیده‌یه نائلیتله زمانك مشار بالبنانی اولدی فقط (۱۹۶م) تاریخنده اوچ سنه محاصره ایله قزاندیغی (بیزانس) شهری مظفریتی غالبدن زیاده مغلوبك اعتلای نام وشانته بادی بروقعه صایلسه دها لایق کورینور چونکه بیزانسیلر بومدت مدیده ایچنده ذخیره وحیواناتی بتوردکدن صکره مدافعهٔ اعدا یولنده انسان

وحیوان لاشه‌لریله‌سدرمق الیشلروالات حربیه‌لریده قالمدیغندن قاریلرینك قیمتلی صاچلرندن صپان وخلاط یاپوب آنکله دشمنه طاش یاغدیرمشلر ایدی.

§

﴿ سبته ﴾ — مغرب زمینده جبل طارقك قارشوسنده برشهردر بوشهر اسپانیا اداره‌سنده اولوب اون بیك نفوسی حاوی ومنفارك الك معمیدر برموقع مستحصنی و بر پسقپوسلغی واردر. شهر مذکورقار تاجلولر طرفندن تأسیس اولندی برزمان روما کوچلری‌ایله معمور ومور یتانیا تنژیتانك کرسی اداره‌سی ایدی مؤخراً واندالمره صکره عربلره چکمدرك (۱۴۱۵م و۸۱۸ه) تاریخنده پورتکیزلر و(۱۵۸۰م و۹۸۸ه)ده دخی بالجمله پورتکیز مستملکاتیله برابر اسپانیولرطرفندن ضبط اولندی. وقتیله (ابیلا) تسمیه اولنان سبته طاغی بورایه قریب برمحلده بولنور اشبو طاغ اسپانیاده بولنان قالپه طاغی ایله برابر هرکولك عمودلرینی تشکیل ایلر ایدی.

§

﴿ سپتیك ﴾ یعنی اهل شك — یونان لسانده تتبع وآراشدیرمه معناسنه اولان سکه پسیسل لفظندن مشتقدر پیرونك تلامیذی مقدما اشبو لفظ مشتق منه ایله مسمی اولدیغی حالده تفحصلرینی غیر معین برصورتده تمدیده باشلایوب اصلا قرار ویرمدکلرندن اخیراً اهل شك معناسنی مفید سپتیك لفظی ایله تسمیه اولندیلر. متقدمینده پروتاغورس وغورژیاس و پیرون سپتیك اولدقلری کبی (مونتەنی) و (لاموت لووه‌یه) و (بازل) دخی بوکروهك متأخرلرندندر.

§

﴿ سبزوار ﴾ نام قدیمی (ابرقانیا) — ایرانده خراسان ولایتی داخلنده ونیشابورك یوزکیلو مترو جنوب غربیسنده برشهردر بوراسنی (۱۳۸۱ م و ۷۸۳ ه) تاریخنده تیمورلنك ضبط ایتمش و براز صکره اهالیسی عصیان ایلدیکندن عسکر کوندروب متنفذاندن اون بیك کشی بی باغرته باغرته حیاً دفن واعدام ایلمشدر.

§

﴿ سبط ﴾ — بنی اسرائیلدن اون ایکی قبیله‌نك نام مخصوصلریدرکه

مجموعه بردن اسباط اطلاق اولنور (یعقوب) کلمه‌سنه نظر بیوریله .

§

﴿ سپطای خیوی ﴾ — حکمای یهودیه‌دندر (١٦٤٠م و ١٠٥٠ه) یاخود (١٠٣٥ ه) تاریخنده ازمیرده طوغمش و (١٦٧٦ م و ١٠٨٧ ه) سنه‌سنده وفات ایلمشدر مومی الیه مصر ترکستان اوروپا طرفلرنده سیاحتله پك چوق علوم وفنونه وعلم سیمیایه مالك اولهرق کرکی کبی شهرت بولدقدن و برطاقم آثار غریبه کوسترهرك هرکسی کندویه بند ایلدکدنصکره قدس شریفه کلمش ومسیح منتظر بنم دیهرك میدانه چیقوب اعلان سلطنته قدرقالقشمش ایدی براز مدت صکره درسعادته دخی کلوب باشنه برچوق کسه‌لر طوپلاندیغی کوریلنجه دولت علیه مأمورلری تحقیقه وادرنه‌ده بولنان ذات شاهانه‌یه عرض واخباره مجبور اولدی والنان امر اوزرینه ادرنه‌یه کوندرلدی مرقوم حضور شاهانه‌ده استجواب اولنور ایکن شوکت ومهابت پادشاهی تأثیر ایدرك کندوسی وعونه‌سی قبول دین مبین ایلمسنه بناءً جله‌سی بردن سلانیکه ارسال واسکان ایدلدی . بونلرکیدرك چوغالوب (سازان) و (هونیوز) و (قوایروس) نامله اوچ فرقه تشکیل ایتمشلر ایدی .

§

﴿ سبعیه ﴾ — غلاة شیعه‌دن زمرهٔ باطنیه‌یه منسوب برفرقهٔ ضلالت اسلوبدر بوفرقه دیرلرکه مرسلین یدی اولوب هربری اره‌سنده دخی یدی امام واردر وهرعصرده اصلاح احوال ایتم ایچون یدی امام لازمدر وبونلرك هربرینه بروجه زیر برر عنوان ویرمشلردر (امام حجة) (امام ذومصه) (امام داعیٔ اکبر) (امام‌داعیٔ مأذون) (امام‌مکلب) (امام مؤمن) . (باطنیه) کلمه‌سنه دخی نظربیوریله .

§

﴿ سبکتکین ﴾ — اسمی ناصرالدین‌در خراسان وغزنه حاکمی (الب تکین) لك غلام وداماددی ایکن (٩٧٦ م و ٣٦٦ ه) تاریخنده والیٔ غزنه (ابواسحق) لك وفاتی اوزرینه اتفاق آرای اهالی‌ایله بالاستقلال والی اولوب تدریجاً برترك حکومتی تشکیلنه وضع دست موفقیت وهندستان

حوالیسنده خیلی فتوحاته نائلیتله (٩٩٧ م و ٣٨٧ ه) تاریخنده وفات ایتمشدر.

یرینه ولی‌عهدی (اسماعیل) جالس تخت سلطنت اولدیسده خراسانده بولنان دیکر اوغلی یمین‌الدوله (سلطان محمود) بوکا روی مساعده کوسترمدیکندن کاوب قرنداشی مومی الیه اسماعیلی براز محاربه‌دن صکره اخذ وحبس ایدرك زمام حکومتی کف کفایته آلدی.

دولت سبکتکین اشبو سلطان محمود زمانده یعنی مشار الیهك خراسانی استیلاسی تاریخی اولان (٩٩٩ م و ٣٩٠ ه) سنه‌سنده کا لیله اکتساب وسعت وشوکت ایلدیکی کبی (دولت آل سبکتکین) عنوانی دخی بو تاریخدن اعتباراً حائز اولمغه باشلامشدر (محمود) کلمه‌سنه دخی نظر بیوریله.

§

﴿ سپیون ﴾ — روما جنرالرندندر قرتاجلولر رومالیلری فنا حالده پریشان ایتمش ورومایه کیرمکه آز برشئ قالمش ایکن مومی الیه (٥٣٩٣ خ) تاریخنده یعنی میلادك ایکیوز بر سنه مقدمنده یکرمی‌درت یاشنده اولدیغی حالده اسپانیاده‌کی مغلوب اردونك سرعسکرلکنی درعهده ایلمش و اورادهکی قارتاجلیلری دفع وترسانه‌لرینی خراب ایتدکدن صکره افریقایه چکوب پای تختلری اولان قرتاجنه‌یی تحت محاصره‌یه آلدیغی کبی (ظاما) محاربه‌سنی دخی قزانه‌رق تونسی ضبط ایلمش اولدیغندن قرتاج اردوسی رومایی تضییقدن فراغتله پای تختلرینی قورتارمق اوزره رجعته مجبور اولمشدر وبومناسبتله رومالولر قارتاجلولرك دونمامنی واسپانیاده‌کی ممالکنی آلهرق عقد مصالحه ایدوب ایکنجی (پونیق) محاربه‌سنه نهایت ویرمشلردر. (انیبال) کلمه‌سنه دخی مراجعت بیوریله.

§

﴿ ستادیا ﴾ — پیاده و سواری نفراتك بولندیغی مسافه‌یی تخمینی اولهرق بولمق ایچون محاربه‌لرده قوللانیلور برنوع آلتدر بوآلت بیاض معدنی براوحه‌دن عبارت اولوب اشبو لوحه‌نك اورته‌سی مثلث متساوی الساقین شکلنده اویولمش ومثلث مذکورك ساقلری مختلف مسافه‌ده کوریلان پیاده وسوارینك ارتفاع مرئیسنه کوره تقسیم وتقسیمات نقطه‌لری اوزرینه مسافه‌لر

ترقیم اولنمشدر . برسواری و یا پیاده‌نك بولندیغی مسافه بیلنمك ایستنلدیکی وقت (ستادیا) قول کرکی اولمق اوزره ایلروده طوتیلوب ایچندن باقیلور وپیاده ویاسوارینك ایاقلریله باشلرینك مثلثك ساقلری اوزرنده اصابت ایتدیکی تسیمات اراشدیریلوب بولنجه حذاسنده‌کی رقم اوقنور . بونلرك غایت مکملاری (١٨٦١ م و ١٢٧٨ ه) تاریخندنبرو ایجاد اولنمغه باشلامشدر .

§

﴿ ست زینب ﴾ — مصر قاهره‌ده دفین خاك احترام و تربهٔ مقدسه‌لری زیارتگاه انام اولان (زینب الکبری) حضرتلریدرکه محصول صلب مرتضی وجگر پارهٔ سیدة النسا جناب فاطمة الزهرادر بروایتده قبر عالیلری شام شریفده در جد محترمی حضرت نبی اکرم افندمزك زمان سعد اقترانلرنده دنیایه کلوب پدری حضرت مرتضی کندوسنی عمزاده‌سی بولنان عبدالله بن جعفر الطیاره تزویج بیورمشلرایدی . اندن (علی) و (عون الاکبر) و (عباس) و (محمد) و (ام کلثوم) نام انجال علیه میدانه کلمشدر .

کندولری انفاس قدسیه و مواهب لدنیهٔ رحمانیه صاحبه‌سی بر وجود بهترین ایدیلر وقعهٔ دلسوز کربلاده برادرلری جناب حسین ایله برابر بولنوب اورادن عودتده کوفه‌ده ابن زیاده و شامده همشیره‌سی فاطمه بنت علی‌یی شامیلردن بری ایستدیکندن طولایی یزیده سویلدیکی سوزلر مشهور و تاریخلرده دلیل عقل و کیاستی اولمق اوزره مذکوردر .

(زینب الصغری) حضرت علی کریمه‌لرندن دیکر بر دختر پاکیزه‌در جاریه‌دن تولد ایتمش و عمزاده‌سی محمد بن عقیل حضرتلرینه تزویج بیورلمشدر .

§

﴿ ست سکینه ﴾ — حضرت (حسین) افندمزك صلبی کریمه‌لریدر کتاب الاغانیده تفصیلا یازلدیغی اوزره ظرافت طبیعت و فضیلت علم و معرفتلری برراده‌ده ایدیکه اعیان تابعیندن (عروة ابن اذینه) و (فرزدق) کبی عصرینك متحیزان علما و ادباسنی امتحانه چکر و آثار ادبیه‌لرینی انتقاد ایله انلری الزام ایلر ایدی وکندولرینه مخصوص بر صاج باغلایشلری

وار ایدی که ظرفای نسوان بتون کون غبطه ایدرلر وآدینه (الطارقة السکینه) دیرلرایدی مشارالیها حضرتلری سائر بعض اهل بیت نبوت مثلو مصرده یاخود شام شریفده مدفون در اصل نام علیه لری (آمنه) ولوب (سکینه) لفظی کندولرینك لقب وخلاصلریدر (سکینه) صحابیاتدن ایکی خاتونك دخی اسمیدر .

§

﴿ ست الوزرا ﴾ — مشایخ علمای حنبلیه دن علامه وجیه الدین حضرتلرینك حفیده سی بر محدثهٔ مشهوره در صحیح بخاری ایله مسند امام شافعی یی ابوعبد الله زبیدین سماعا اخذ وتعلم ایتمش و پدرندن دخی ایکی جزؤ حدیث اوقومشدر صلاح الدین صفدینك بیانه کوره عصرینك مسنده سی یعنی اسناد حدیث امر مهمنده جمله نك مسلمه سی ایدی مصره دعوت اولنه رق اوراده کندوسندن امیرسیف الدین ارغون ایله قاضی کریم الدین کبیر اخذ حدیث ایتمشلردر ولادتی (١٢٢٦ م و ٦٢٤ ه) وفاتی (١٣١٧ م و ٧١٧ ه) اوله رق سنی طقسانی یکمیشیدی بخاری شریفی دفعات ایله اوقومش وایکی کره ختم ایلش ودرت قوجدیه وارمشدر دردنجیسی مشاهیردن نجم الدین الرحمن شیرازیدر صفدینك استاذی (ذهبی) مسند امام شافعی یی مومی الیهادن اوقومش وکتاب مذکوری اواسانید ایله الی صکره اوقوتان مزبوره اولمشدر .

مشاهیر علمادن دها پك چوق ذوات مومی الیهادن استماع علم ایلدی .

(ست الوزرا) (بنت الشیخ العدل الرئیس تاج الدین) دخی علم حدیثده استاذ عصر ایدی (١٢٤١ م و ٦٣٩ ه) ده تولد و (١٣١٥ م و ٧١٥ ه) ده سودا غلبه سیله شعور ینه خلل کلدرك وفات ایلمشدر .

§

﴿ ستیری ﴾ — آوسترایاده برایالدر اشبو ایالت شمالا خصوصی آوسترایا شرقاً مجارستان جنوباً ایلیریا وخرواتستان غرباً تیرول ایله محدود اولوب حاکم اولدیغی یکرمی ایکی بیك کیلو مترو مساحه ده تلسانی الان وثانی اصلاو اولمق اوزره طقوز یوز طقسان سکز بیك نفوس موجود ومقر اداره سی (عرض) شهریدر . ستیری داخلا (غراج) (بروك)

(ژودنبورغ) (مار بورغ) (سیله) نامله نده بش ایالته تقسیم اولنور وادیلری محصولدار اولوب زراعت خیلی توسیع ایدلمشدر وکموش تیمور باقر زرنیخ طاشی وشب معدنلری مطلوب درجه ده بولنمقده در .

ستیری رومالولره وایتالیا اوستروغوتلرینه وآوارلره متعاقباً تابع اولدقدن صکره شارلمانك ید ضبطنه کچوب (١٠٣٢ م و ٤٢٤ ه) ده مارشالغه و (١١٨٠ م و ٥٧٦ ه) تاریخنده دوقه لغه تحویل اولنمشیدی .

(١١٩٢ م) ده (ستیر) خاندانی منقرض اولدقده اوستریا (بابنبرغ) خاندانی اداره سنه کیروب مؤخراً مجارستانه و دها صکره رولدولف نام ایمپراطور زماننده اوستریایه الحاق ایدلمشدر .

§

﴿ سجاح ﴾ بنت الحارث بن سوید بن عقفان التمیمیه — کنیه سی (ام صادر) اولوب یمامه کاهنی اولان (ابو کیله) نك زوجه سی ایدی مسیلة الکذاب کبی بوده اول وقت دعوای نبوتدن دم اورمشدر .

§

﴿ سجستان ﴾ ویا (سیستان) — آسیاده قدیم اریاده برقطعه در شمالا افغانستان جنوباً عجمستان ایله محدود وطقسان التی بیك کیلومتر مربعی وسعتی اولوب مرکز اداره سی (جلال آباد) در .

همان هریرده اراضیسی قومسال وغایت واسع چوللردن عبارتدر باشلیجه نهری (المند) اولوب (زره) نامنده دخی برکولی واردر .

سجستان وقتیله (کابل) حکمدارلغنك برایالتی ایدی اشبو قطعه بر طاقم قبائل رئیسلری بینده منقسم اولوب الك مهملری جلال آباد سلطانی و (ابلومدار) خانیدر .

اسکی عجملرك افسانه قهرمانلری اولان چشید ورستم بوراده تولد ایلدی . سجستان بعض تواریخ شرقیه ده (نیروز) وتواریخ یونانیه ده (اراقوسیا) مقیددر .

§

﴿ سجلماسه ﴾ — اقصای مغربده جبل اطلس ایله صحرای کبیر بینده و (زیز) نهری کنارنده برشهردر بونی وقتیله موراویلر تأسیس

ومقر حکومت اتخاذ ایتمشلر ایدی بربرلرك (٧٧١ م و ١٥٥ ه) تاریخنده تشکیل ایتدکلری (بنی مدرار) حکومتنك مرکز اداره‌سی دخی بورامی ایدی سجلماسه (٩٠٩م و ٢٩٧ه) تاریخنده ملوك فاطمیه اداره‌سنه دخی کچمش والیوم خرابه زار بولنمشدر .

§

﴿ سجلیا ﴾ — ایتالیا نیم جزیره‌سنده مسینا بوغازی ایله منفصل اولان والیوم ایتالیا دولتی اداره سنده بولنان براطه‌نك اسمیدر بورامی مقدما اسپانیا ممالکندن معدود ایکن صکره‌لری ناپولی و سجلیا نامنده ایکی قرالق اولمش و مؤخراً یعنی (١٨٦٠ م و ١٢٧٧ ه) تاریخنده وقوعبولان انقلابده دخی هرایکیسی برلشدیریله‌رك (شمدی ایتالیا نامنی الآن) ساردنیا قرالغنه ویرلمکله ایتالیا دولتی وجوده کلمشدر سجلیانك مرکز اداره‌سی اولان (پالرمو) وحوالیسی (٨٣٥ م و ٢٢٠ ه) تاریخنده دخی اسلامبر طرفندن بش سنه محاصره ایله ضبط اولنه‌رق برکوچك امارت حالنه قونلمشیدی . سجلیاده پالرمو ومسینایه بکزر یدی ایالت واردر وقتیله معمور ومشهور برجزیره ایدیسه‌ده شمدی خراب وایکی ملیوندن عبارت بولنان اهالیسی اکثریت اوزره فقیر وبیتابدر . سجلیاده (ساقا) شهری قارشوسنده (١٨٣١ م و ١٢٤٧ ه) تاریخنده برکوچك اطه ظهور ایدرك (ترینا) نامی ویریلوب مدت قلیله ظرفنده ینه چیقدیغی یره باتمشیدی .

§

﴿ سحر ﴾ — احوال فلکیه واوضاع کواکبدن وبونلردن هر برینك مواد ارضیه یعنی موالید ثلثه ایله ارتباط و امتزاجدن وصورت تدبیر و سائره‌سندن باحث برعلمدرکه اکثر عقوله سببی خفی واستنباطی صعب وقوی برطاقم افعال غریبه واسرار عجیبه اظهار ایلر بونك شریعت اسلامیه‌ده اعمال واجراسی حرام ایسه‌ده مجرد ضررندن حذر ایچون تحصیلنه مساعده واردر .

طرق سحریه حکمای اسلاف اختلاف ایتدیلر هندیلرجه سحر تصفیهٔ نفسدر (مرأة المعانی فی ادراك العالم الانسانی) نام کتاب بوطریق اوزره‌در . و نبطیلرجه بعض اوقات مناسبه‌ده عمل عزایم اواوب ابن وحشیه‌نك

کتاب (سحر النبط) ی بوکا پیرودر . ویونانیلر عندنده دخی روحانیت افلاك وکواکبی تسخیر اولوب (کتاب الوقوفات للکواکب) وارستطالیسك (کتاب طیماوس) ی ومجریطی‌نك (غایة الحکیم) نام اثری هپ بوذهابه مبتنیدر . مسلك عبرانی و قبط وعرب ایسه بعض اسماء مجهولة المعانی (یعنی اقسام وعزایم) ذکرندن عبارت اولوب کویاکه بونکله طائفهٔ جنی قهره مأمور اولان ملائکه‌یی تسخیر ایدرلر . خوار زمینك (کتاب الجمهره) سی و(ایضاح اندلسی) وخلف ابن یوسف الدسماسانینك (کتاب العما) سی و (کتاب البساتین لاستخدام الانس لارواح الجن والشاطین) و (بغیة الباشد ومطلب القاصد) دخی شو صوك خرافات اوزرینه تألیف اولنان کتابلردندر . طلسم وعزایم کلهلرینه دخی مراجعت بیوریله .

§

﴿ سخسار ﴾ — ملوك فرسك کیانیان طبقه‌سندندر بوذات (٤٩٥٩ خ) تاریخنده یعنی میلادك التی یوز اوتوز بش یاخود اللی بش سنه مقدمنده (ماد) تخت حکمرانیسنه جلوس ایدوب تمام قرق سنه سلطنت سورمشدر براره‌لق پدری (فراعورس) ك انتقامنی آلمق ایچون آثوریلره ایتدیکی هجوم بوشه چیقدیسه‌ده یکرمی سنه صکره بابل والیسیله عقد پیوند اتفاق ایدرك آثوریلرك پای تختی اولان (نینوه) یی یره برابر ودولت آثوریه‌یی زیر زبر ایلدی بوکا فرنکلر (سیئازار) وچوقلری یوقاریده کوسترلدیکی وجهله (سخسار) دیبورلرسه‌ده طوغریسی (شیر شاه) اولمق کرکدر .

§

﴿ سدان ﴾ — فرانسه‌ده اردن ایالتنك کرسیٔ اداره‌سیدر بوشهر موز نهرینك صاغ جناحی اوزرنده وپارسك شمال شرقیسندن تیمور یول بوینجه ایکیوز یمش التی کیلو مترو مسافه‌ده اوله‌رق اون بش بیك بش یوز اوتوز بوقدر نفوسی حاویدر برموقع حربی وطوپخانه‌سی وقالوانیستره مخصوص برکلیسامی و کتبخانه‌سی و (توره) نك تونجدن معمول برهیکلی و (١٦٤٣ م و ١٠٥٣ ه) تاریخنده برنجی دفعه اوله‌رق (قودو) نام شخص طرفندن مؤسس مشهور چوقه فابریقه‌سی واردر توره‌نك بوراده

طوغمش اولدیغی قدیم بر قصر الیوم ذیقیمت و نوادر اسلحه یه مالك بر جبه خانه در. سدان (١٤٢٤م و٨٢٨ ه) ده (اورارده لامارق) طرفندن صاتون آلندیغی زمان بر قصبه جق ایدی. مومی الیهك اثر سعی و غیرتیله کرکی کبی کسب وسعت وتدریجاً مقر حکومت اتخاذ ایدیلدرك مؤخراً (هانری روبرده لامارق) پروتستان مذهبنی قبول ایلدیکندن پروتستان مذهبنك باشلیجه مأوالرندن اولدی و بعد زمان (روبرده لامارقك) همشیره ووارثه سی اولان شارلو ١٥٩١ ده بورایی اوریتان قونتی هانری دهلاتور تورنه جهاز کتوردی نهایت ١٦٤٢ ده (ریشیلیو) نام ذاتك اقدام وابرامیله فرانسه یه چکدرك شامپانیا ایالتنه الحاق اولندی.

سدان (١٨٧٠ مو١٢٨٧ ه) تاریخنده اوچنجی ناپولیونك بوزلمسی واستیمان ایتمسی ایله دخی شهرت بولمشدر.

§

﴿ سد چین ﴾ -- اعاظم مصنوعات بشریه دندر شویله که طولی بیك بشیوز میل اولوب ارتفاعی یکرمی بش وسمکی یعنی قالینلغی یکرمی قدمدر اوستی خیلی متسع برجاده اولوب اوزرنده التی سواری یان یانه کیده بیلور اساسدن التی قدم ارتفاعنه قدر چارکوشه یونمه طاشدن اولوب یوقاریسنك بعض محللری طوغله وبعضیلری کریج ایله بنا اولنمشدر اشبو سدی چینه جارملاصق اولان مغول ومنچوق طائفه لرینك هجوم وتجاوزندن احترازاً (چین شیهوانغتی) نام خاقان(٢٤٧ خ) تاریخنده یعنی میلادك ایکی یوز قرق یدی سنه مقدمنده بنا ایلمش ایسه ده حصول مقصده مدار اولهمیوب مؤخراً طوائف مذکوره ممالك چینه یی ینه استیلا ایدرك زمام حکومت دخی الرینه کچمش وبوصورتله برلشدرك جمله سی بردولت جسیمه تشکیل ایلمشدر سد مذکورك بناسنده درت بش ملیون آدم اون سنه متوالیاً ایشلتدیریلوب بونلردن درت یوزبیکی بویولده تلف اولمشدر بناسنده فوق الغایه اهتمام واعتنا اولدیغی جهتله الیوم ایکی بیك ایکی یوز سنه مرور ایلدیکی حالده بر وجهله خالیذیر اولدیغی مثللو بوندن صکره دها بیجه بیك سنه پایدار اولهبیله جکی شبهه دن ازاده در.

§

﴿ سدوم ﴾ — ارض کنعانده (عدور) یاخود (عمور) نام اراضیٔ وسیعه‌نك حاوی اولدیغی بش ناحیه در بوناحیه‌لر قرآن کریمده (مؤتفکات) لفظیله مذکور اولوب اسملری (سدوم) (بارع) (سباء) (ادوم) و (صاعیر) در .

حضرت (لوط) علیه‌السلام (٣٥٥٨ خ) تاریخندن یعنی میلادك ایکیبیك اوتوز التی سنه مقدمندن صکره نواحیٔ مذکوره اهالیسنه مبعوث اولدیسه‌ده اهالیٔ مرقومه مرتکب اولدقلری فحشیاتدن واز کچمدکاری جهتله غضب الهی یه اوغرایوب مملکتلری خراب وکندولری کاملاً هلاك اولدیلر بومملکتلر الیوم بحر لوط دنیلان کولك اولدیغی یرده ایدی (ادومیلر) ك (عقبه) نام اسکله یه متصرف اولدقلرینه وتجارت بحریه ایله‌ده مألوف بولندقلرینه نظراً مذکور سدوم اراضیسنك بحر احمره قدر ممتد اولدیغی حس اولنور .

§

﴿ سراپیس ﴾ — اسکی مصرلیلرك اعتقادنجه برآله موهومدر بوآله لاژیدلرك زمان حکومتلرنده پك مشهور ایدی تعریفاتنك اك باشلیسی آله الجحیم اعتبار اولندیغی وعابدلری احیایه واعطای صحته مقتدر طانندیغیدر بونك کاهنلری سراپه آوم دنیلان برصنف ادملردن اولدیغی کبی معبدلری وقربانلری دخی ایری اوله‌رق موجود ایدی همان بالجمله هیکلری یونان صنعتی اوزره یاپلمشدر بوهیکلر اوزون اقمشه ایله صاریلی وباشنده برق اوله‌رق یپلانلر ایله محاط اولدیغی وسیماسندن اثر رزانت وشدت فکرت محسوس بولندیغی حالده تصور اولنور ایدی .

§

﴿ سربداران ﴾ — رستمدار وسبزوار ونیشابور حاکملرینه مخصوص برعنواندر بوحکومتك صورت تأسسی برطرز عجیب اوزره وقوعبولمشیدی شویله که (١٣٣٥ م و ٧٣٦ ه) تاریخنده (بیهق) قصبه‌سی اهالیسندن عبدالرزاق نامنده برجسور تاجر آل جنکیزك ضعف حالنی کوره‌رك باشنه درتیوز قدر فدایی طوپلایوب برحکومت تشکیلنه قرار ویرلر وتحکیم رابطهٔ عهد ومیثاق ایچون باشلرندن قاوقلرینی چیقاروب بردار اغاجنه آصه‌رق اشته بویله اولمك وار دونمك یوق دیرلر وخروج ایدرك ابتدا

سبر وار شهرینی ضبط ایله نائل مرام اولورلر مومی الیه (عبد الرزاق) لك اخلافی مؤخراً اپیجه قوت ومکنت پیدا ایتمش واللی ایکی سنه مقداری حکومت سورمشدر .

§

﴿ سبزوار ﴾ — سبکمغزان قدمانك اعتقادات باطله سنه کوره اوج باشلی موهوم برکلبدر بوکلب مأمور محافظه سی اولدیغی جهتله دائما طولاشور کزر ومخالفلرینك خیرلیه رق جانبی یاقار ایدی بر دفعه کندوسی کبی موهوم اولان (اوریس) و (ده ایفوب) و (پیریتواوس) ی تهدید ایتدی واوریس دخی آغزینه برکیك اتهرق وده ایفوب برمقدار بقلاوه قیرینتیسی ویره رك اغفال ایتمکله شرندن قورتلدیلرسه ده پیریتواوس یودلمقدن بشقه چاره بوله مدی .

§

﴿ سرخس ﴾ — کیانیان طبقه سندن برنجی دارانك اوغلیدر (٥١٠٩ خ) تاریخنده یعنی میلادك درت یوزسکسان بش سنه مقدمنده تخته چکوب یونانستان اوزرینه برسفرآچمش وآتنه شهرینی یغما ایله یونانیلری بیوك برتلاشه دوشورمش ایسه ده متعاقباً کوردیکی برهزیمت بحریه یه مبنی اورکه رك مغلوباً عودت ایلیوب (٥١٢٩ خ) سنه سنده عمیسی (ارتابان) لك تشویق و بر خادم اغامی یدیله قتل اولنمشدر .

سرخسك بو محاربه ده کتوردیکی عسکر بر قاچ ملیون ایدی دیه رك مبالغه ایدرلر . (سرخس) مشارالیه نامنه یاپلدیغی مظنون اولان بر بلده نك دخی اسمیدرکه بورادن پك چوق بیوك ذوات ظهوره کلمشیدی .

§

﴿ سرخسی ﴾ اسمی محمد بن احمد بن ابو بکر — طبقهٔ مجتهدین کرام و فحول ائمهٔ بنامدندر . اون بش جلد (مبسوط) و ایکی جلد (شرح کبیرسیر) و (اصول فقه) نام کتب دقیقه و معتبره یی بازوچندك حبسخانه سنده بولندیغی وزندنه مرجع اطلاقنه لایق هیچ برکتاب اولدیغی حالده کشیدهٔ سلك تألیف اتلشدر اطلاقندن صکره فرغانه یه هجرت

ایدرك اوراده نشر علومه همت و (۱۰۹۶ م و ٤٩٠ ه) تاریخنده دار عقبایه رحلت ایلدی .

§

﴿ سرخسی ﴾ اسمی رضی‌الدین محمد بن محمد لقبی برهان الاسلام — اون برنجی طبقهٔ فقهای کرامندندر (محیط) نامنده اوچ عدد تألیفی اولوب اولکیسی اون ایکنجیسی درت اوچنجیسی ایکی جلددن عبارتدر کتاب الذخیرة و فتاوای صغری دخی جملهٔ آثارندن اولدیغی منقولدر . (۱۲۷۲ م و ٦٧١ ه) تاریخنده وفات ایلدی . طبقات فقهاده محیط آدلو کتابی درت اولوب برنجیسی قرق ایکنجیسی اون اوچنجیسی درت دردنجیسی ایکی جلد دیو محرردر . بونلردن بشقه محیط نامنده اولان کتابلر ایچون (محیط) کلمه‌سنه نظر بیوریله .

§

﴿ سردون ﴾ — ایکنجی عصرده کلان سوریه فیلسوفلرندندر بوآدم مستقل ایکی مبدأ قبول ایدرك کتب مقدسه‌نك (یعنی عهد عتیق کتابلرینك) قسم اعظمنی رد و انکار وعیسی علیه السلامك برجسم موهومه مالك اولدیغی ادعاسنده عناد و اصرار ایلدیکندن هیژن نام پاپانك لعنتنه اوغرادی . مارسیون بونك شاگردیدر .

§

﴿ سرس ﴾ — اساطیر اولیندن اولمق اوزره بغدای ومحصولات آلهه‌سی اولوب ساتورن وره و یا سیبلك قزیدر آلههٔ موهومه انسانلره امر زراعتی تعلیم ایلمش و ژوبیترك محصول تخم شهوتی اولان پروزرپین نام قزی پلوتون معرفتیله قاچیرلدیغندن خرمن صبر ینه آتش دوشه‌رك جست وجو ایچون تکمیل کشتزار عالمی طولاشدقدن صکره نهایت اره‌توز نام حوری قزی واسطه‌سیله قزینك حالنه واقف اولمشدر .

سرس چوق یرلرده و باخصوص سچلیا وآتیکیده مظهر تعظیم و احترام اولور ایدی سرس اژدرهالرله قوشلمش بر عربه اوزرنده باشی بشاقلو تاج ایله‌مزین اولدیغی و النده اوراق بولندیغی حالده تصویر ایدیلورایدی .

§

﴿ سرطان ﴾ پنکج — حیوانات بحریه‌دندر بیودجکه قبوغی برابر بیو یه‌مدیکندن هرسنه تجدیده محتاج اولور شویله‌که مایسدن ایلوله‌قدر اکل وشربدن کسیلوب خسته‌لنور و برمدت اوغراشه‌رق واوتایه برویه سورتینه‌رك قبوغنی قیروب ایچندن چیقار و یومشاق جلدی درت بش کون ظرفنده کسب صلابت ایدنجه‌یه قدر یواسنده صاقلانوب اندن صکره کزمکه باشلار بوحیوانك برملقطی کسرو رفع اولنسه درعقب دیکر برملقط وبو یونوزی قیرلدیغی حالده دیکر بربو یونوز یرینه کلور . معده‌سندن چیقان برمادهٔ منجمده‌یی عین سرطان نامیله معالجه‌ده قوللانیلورلر .

§

﴿ سرطان ﴾ — انسجه‌نك تعضو یني آغرآغر محو وتخریب ایدن مرضه دخی سرطان اطلاق اولنورکه بومرض تعدی یه الزم اولان قوهٔ حیاتیه‌نك برنوع فسادیدر و بو دخی سرطان شحمیه وسرطان مخیه نامیریله ایکی یه منقسمدر .

§

﴿ سرعت ﴾ — حرکت منتظمه ایله متحرك بر جسمك مثلا واحد قیاسیٔ زمان اولان بر (ثانیه) مدتده قطع ایلدیکی مسافه‌یه تعبیر اولنور . برانسانك نهایت سرعتی (١٠،٤) مترو شمندوفرك سرعتی (١٤،١٤) مترو صدانك سرعتی (٣٤٠) مترو ضیانك سرعتی (٢٩٨) ملیون مترودر اکر حرکت منتظم اولمزایسه هرقنغی برآنده سرعت جسم مذکورك اوآندن اعتباراً وتأثیرات خارجیه‌دن قطع النظر جسمك اخذایده‌جکی حرکت منتظمه سرعتیدر . مثلا برجسم ساقطك برثانیه صکره سرعتی تخمیناً (٩،٨) مترو اولدیغندن اوچنجی ودردنجی ثانیه‌ده اشبو سرعتك اوچ درت مثلی اولور .

حرکت دورانیه ایله متحرك ومحوردن بعدی برمترو اولان نقطه‌نك سرعتنه (سرعت دورانیه) دیرلر فن ماکنه‌ده اکثریا بوسرعتلرك حسابنه لزوم واردر . نقطه‌نك بردقیقه‌ده عدد دوری (٥) اولسه محوردن بعدی برمترو اولان نقطه‌نك بردورده سرعتی (٢ =) اولدیغندن (٥) دورده سرعتی (١٠ =) مترو اولمغله برثانیه ده سرعتی $\frac{١٠}{٦٠}$ = اولمش اولور .

§

﴿ سرف ﴾ — لاتینجه‌دن مأخوذ اولەرق اسیر معناسنه‌در . سرفلر مالکی طرفندن تحدید اولنان اراضی یی زرع ایدوب حاصلاتندن هر یرده بر بشقه درلو موضوع قاعده‌یه توفیقاً بر مقدار ینی و یا زیاده‌سنی ویررلر وملك صاحبی ملکنی صاتدیغی زمان درونده ساکن سرفلر دخی برابر صاتیلورلر وهیچ بر وقت بواسارتدن قورتیله‌مزلر ایدی . بو اصول مقدما اورو پانك همان هرطرفنده موجود ایکن صلیبیون محاربه‌سنه پاپاسلر واسطه‌سیله یعنی دیانةً سوق اولنان دره بکلرینك اکثریسی سفر مصارفنی چیقارمق ایچون تحت اسارتنده اولنلرك حریتلرینی کندولرینه صاتمغه مجبور اولدیغندن بو سایه‌ده بر درجه‌یه قدر تنزل ایتمشیدی اون التنجی لویی زمانینده فرانسه اغنیاسنده و باخصوص پاپاسلرده بو اصول ینه دوامه باشلادیسه‌ده (١٧٧٩ م و ١١٩٤ ﻫ) تاریخنده مومی الیه لویی بالجمله املاك میریه‌دن اصول مذکورەنك لغوینی فرمان واون سکز سنه صکره تشکل ایدن قومسیون دخی قطعیاً ممنوعیتنی اعلان ایتمکله برطرف اولدی . روسیه دخی (٢٨٦١ م و ١٢٧٨ ﻫ) تاریخنده لغوینی اعلان ایتدیسه‌ده لهستان اراضیسنك قسم اعظمنده حالا باقیدر .

§

﴿ سرقسطه ﴾ — اسپانیانك شرق شمالیسنده والیوم اراغون ایالتی داخلنده بر بیوك شهرك اسمیدرکه اسپانیالو بوکا (قیصراغستوس) دن غلط یاخود مخفف اولەرق (ساراغوس) دیررلر بوشهرك اراضیسنده حاصل اولان حبوبات سنین وفیره طوردیغی حالده قورتلمدیغی کبی کراسته‌سنی قورت یمز و برقاچ سنه‌لك تازه اوزم وسائر میوه اکسك اولمز ایمش .

§

﴿ سرکه ﴾ — یاش وقوری اوزوم وشکرلنان سائر هر برمیوه‌نك جبره‌سی تعفین ایدیلوب اوزرینه عادی صو دوکلکله استحصال اولنور واشبو صو جبره‌دن چکەرك التنده تراکم ایتدکجه آلنوب تکرار اوزرینه دوکلدیکی یعنی برقاچ کره دور ایدلدیکی حالده سرکه قوتلی وکسکین اولور سرکه بولنه‌مدیغی یرده خالص سرکه روحندن جزئی مقداری عادی صو

درونده قونمغله دخی سرکه یاپیله بیلور . قرمزی سرکه‌یی قرمزی شراب درونده طوز قویه‌رق ورنکسز سرکه‌یی شرابی قپالی قیلر درونده تخمین ایدرك اعمال ایدرلر .

(کل) و (مرور) و (چلیك) و (صارمسق) و (طرحون) سرکه‌لری دخی بونلرك سرکه ایچنده سکزر اونر کون ترکیه یاپیلور و یشیل وقوری اغاجلردن تقطیر ایله سرکه چیقاریله‌بیلور . ساخته‌کار سرکه‌جیلر صویه حامض کبریت علاوه‌میله‌ده سرکه یاپارلر ایسه‌ده استعمالی دیشلره مضر ومأمورلر طرفندن منعی لازمدر .

§

﴿ سرمن رای ﴾ — سامرا کلمه‌سنه نظر بیوریله .

§

﴿ سرندیب ﴾ یاخود (سیلان) — هندستان غربی شبه جزیره‌سنك جهت غربیسنده و هندوس نهرینك وحیدر ابادك جهت جنوبیسنده بر بیوك اطه‌در . تفصیلاتیچون (سیلان) کلمه‌سنه ووسطنده‌اولان (آدم) طاغنك کیفیاتیچون (آدم) کلمه‌سنه نظر بیوریله .

§

﴿ سرنغاپاتان ﴾ ویا (سری رنغا پاتانا) — انکلیزلرك هندستانده واقع (مدراس) ایالتنده برمستحصن شهردر اشبو شهر مدراسك غرب وجنوب غربیسنده ودرتیوز اوتوز کیلومترو بعدنده‌واقع واوتوزبیك نفوسی والیوم خرابه زار اولان حیدر علینك کوزل برسرایی ایله سری رنغا و یا (ویشنو) معبدینی وایچلرندن بعضیلری دقته شایان متعدده وجبه خانه وطوپ دوکه‌خانه‌لرینی محتویدر مشار الیه حیدر علینك مرقد مشهوری الآن شهرك برطرفنده کورینور .

سرنغاپاتان مایسور حکمدارلرندن مرقوم حیدرعلینك کرسی ادارەسی ایدی واولوقت واوغلی (تیپو صاحب) زمانلرنده یوز اللی بیك نفوسی جامع ایدی

(١٧٩٢ م و ١٢٠٧ ه) تاریخنده تیپو صائب بوراده انکلیزلره مغلوب ومالکنك نصفنی ترکه ومصارف سفریه‌یی تضمینه مجبور اولدی ویدی سنه صکره انکلیزلرینه بر بهانه ایله تسلط ایلدیکندن بیچاره دشمنه شجیعانه مدافعه‌لر اتاسنده اکمال انفاس حیات ایلدی .

§

﴿ سروری ﴾ اسمی مصطفی — فضلای مشایخ کرامدندر کایبولی قصبه‌سنده تولد وامیر بخاری دامادی محمود افندی حضرتلرندن تلمذ ایدوب (مثنوی) (حافظ) (کلستان) و (بوستان) ه شروح معتبره تحریر ایلش وبونلردن بشقه دها برچوق حواشیٔ مقبوله یازدیغی کبی علم طبه دائر دخی براثر براقشدر . قاسم پاشاده مصطفی پاشا مدرسه‌سنده مثنوی شریف تدریس ایدر ایدی وفاتی (١٥٦١ م و ٩٦٩ ه) تاریخنده‌در .

§

﴿ سروری ﴾ — مشاهیر مورخین وشعرادندر فی‌الاصل اطنه‌لی واسمی مصطفی بن شعبان اولوب شاعر مشهور سنبل زاده وهبی افندی ایله معاصرایدی مطبوع ومکمل بردیوانی واردر ووفاتی (١٨١٣م و١٢٢٩ ه) تاریخنده در .

§

﴿ سرولاس ﴾ جورج — اوروپا کیمیاکرلرندن مشهور بر ذاتدر (١٧٧٤ م و١١٨٨ ه) تاریخنده فرانسه‌ده واقع (این) ایالتنده دنیایه کلوب الملی سکز سنه صکره وفات ایلشدر ابتدای حالنده اجزاجی وخسته‌خانه معلمی اولوب صکره هیئت فنیه‌یه داخل اولدی . (ایپودور دوقاربون)ی و (اتر برومیدریك)ی کشف و (پوتاس)ی (سود)دن تفریق قاعده‌سنی و(سیانور)ره متعلق بعض تدقیقاتنی اعلان ایلش ودهابشمه شیلر بولمشدر . (سیانور دوفر) (١٧١٠ م و ١١٢٢ ه) تاریخنده برلین اهالیسندن اجزاجی (دیاسپاخ) معرفتیله کشف وایجاد اولنمش ایدی .

§

﴿ سری خانم ﴾ — شاعرهٔ مشهوره‌در (١٨١٤ م و١٢٣٠ ه) تاریخنده نفس دیاربکرده تولد ایلش و تحصیل علم وادب ایله فن نظمده

يد طولی صاحبه‌سی اولمشدر آثار شعریه‌سندن بعضیلری خرابانده مندرج اولوب آنلردن بشنه برخیلی تخمیسات وتسدیساتی وبرحوق کزیده غزلیاتی اولدیغی دخی مرویدر زیرده محرر ابیات برغزل عاشقانه سندن انتخاب اولندی .

مرغ دل پروازه کلدی لاله‌لر اغلار بکا
چیقدی زنارم بوکز خمخانه‌لر اغلار بکا

آشنالر سنك طعن انداز اولورلر هر طرف
واقف اولسه حاله بیکانه‌لر اغلار بکا

ساقیٔ بزمك الن اوپسه‌م ایاغکچون کوزل
دلبرم داتنمك اولور پیمانه‌لر اغلار بکا

مومی الیهانك طریقت عایه‌یه دخی شرف نسبتی وبالخاصه بغداده عزیمتله اونواحیده واقع بالجمله مراقد متبرکه‌یی زیارتی وار ایمش دیاربکره عودتندن برقاچ آی صکره درسعادته کله‌رك متوفی کامل پاشانك خانکسی اولمشیدی .

§

﴿ سری سقطی ﴾ بن مفلس السقطی — بغداد مشایخ صوفیه‌سنك استاد مابه الرشادی اولوب (٨٥٩ م و ٢٤٥ ه) تاریخنده وفات ایلمشدر (دنیاده سدرمق مقداری نان ودفع عطش مقداری صو و ستر عورته کافی جامه وقابل سکنا خانه ایله آخرته عمل صالحدن فضله‌سی فضولدر) عباره‌سی جمله‌ٔ کلمات حقیقت غایاتندندر وسیله‌ٔ معیشت اولمق اوزره بغدادده بزکامده اخذ و اعطا ایدر و بوش قالدقجه چکدیکی پرده ارقه‌سنده علی الدوام عبادت ایلر ایدی تلامیذندن (جنید) بغدادی حضرتلری مشار الیه حقنده (کیجه‌لی کوندزلی یتمش سنه عبادات وطاعاتله مشغول اولوب کمال زهد وورعندن هیچ برآن اوزاغنی دکل یان اوستی بیله یاتمدی) بیورمشدر .

§

﴿ سزار ﴾ — روما مملکی اوح حکومت مشترکه‌یه منقسم اولدیغی اثناده یعنی (٥٥٤٦ خ) تاریخنده یعنی میلادك قرق سکز سنه مقدمنده بودخی

حکومات مذکوره‌دن (غول) حکمدارلغنی احراز ایلمشیدی برمدت المانیا وبلجیقا وبریتانیاده بقای حکومتنی تأمین ایدر خیلی مظفریتلره نائل اولدقدن صکره اطوار متحکمانه ایله کندوسنی دلکیر ایدن وشریك سلطنتی بولنان روما حکمداری (پومپه) علیهنه برارده ترتیب ایدوب رومایه کوندردی پومپه مقاومته اقتدارسزلغی حسبیله دائرهٔ حکومتی داخلنده بعض محلاره ومؤخراً سلانیکه‌قدر قاچوب اورادن دخی مصر یولنی طوتدیرق اسکندریه‌یه واصل اولدیسه‌ده مصر حکمداری بر بلایه اوغرامامق و یاخود سزاره خلوص چاقی ایچون بیچاره‌نك ایاغنی توزیله باشنی کسوب سرمقطوعنی تعقیب ایدن مشارالیه سزاره اکرام ایلدی ایسه‌ده سزار قرابتی مناسبتیله بو اکرامدن پکده محظوظ اولمدی هرنه حال ایسه بو وقعه کندوسنی اشتراك غوائلدن قورتاروب ارتق روما سریر حکمرانیسی ذاتنه منحصر قالدیغندن کمال عظمتله رومایه کلدکده اهالی طرفندن (ایمپراطور) و (دیکتاتور) عنوانلریله قارشولنوب انجق چوق کچمکسزین علیهنده تشکل ایدن برقومیته معرفتیله مجلسده یکرمی اوچ یرندن اوریله‌رق اعدام ایدلمشدر . عربلر بوکا قیصردیدیلر .

§

﴿ سزاره ﴾ — روما ایمپراطوری مشهور سزارك نامنه تأسیس ویاخود توسیع وتزیین اولنان قدیم برچوق شهرلرك اسمیدر اناطولی ایچنده اولان قیصریه شهری دخی انلردن بری وقیصریه سزاره‌نك غلطیدر . اسپانیاده الیوم (سراغوس) دنیلان شهرك نام قدیمی (سزار آغوست) و (انقره) بر روایته‌ده سزاره‌دن مأخوذدر فلسطینده واقع بلاد یهودیه‌ده و ساحل بحرده بر شهرك و - زایرده‌کی (شرشل) شهرینك واردون نهرینك منبعی جوارنده بر شهرك دخی مقدما نامی (سزاره) ایدی .

§

﴿ سزایی ﴾ — کبار مشایخ متأخرینداولوب مسقط رأسی (ادرنه) اسمی (حسن) تاریخ وفاتی (١٦٤١ م و ١٠٥١ ﻫ) سنه‌سیدر انتسابی

برقاج واسطه ایله ابراهیم کاشنی حضرتلرینه منتهی اولور . شیخ مشار الیهك پك چوق اشعار حقیقت آمیزی واردر وشو برقاج بیت دخی او جمله جمیله در .

آدم معنایی مرآت ایلیلر ظاهرا
سیر ایدر الهی خلقده خلقیده الهده

سعی ایدوب قوللقده محو اول صدقله کیم لاجرم
عبد محضی شاه ایدرلر بو اولو درکاهده

بادهٔ انکوره ال صونمم بو بزم فانیده
بولمشم جام محبت نشئه سن بن آهده

صانمه منزلده قرار ایدن اولور اهل کمال
ای سزایی کامل اولدر کوله دائم راهده

§

﴿ سلاموس ﴾ — اماصری شهرینك نام یونانیسیدر .

§

﴿ سطح مائل ﴾ — اجسام ثقیله یی رفع ایچون قوللانیلان جر اثقال آلتلرینك الیسط وساده سیدرکه تطبیق اولندیغی ایشه کوره شکلی تنوع ایدر بوآلتده قوت وثقلت سطح مائلك ارتفاعیله طولی نسبتنده اولدیغندن سطحك طولی ارتفاعندن نقدر زیاده اولورایسه اونسبتده آزبرقوتله چوق ایش کوریله بیلور .

§

﴿ سعد ﴾ بن ابی وقاص الزهری رضی الله عنه — اصحاب کزیندندر اون یدی یاشنده اظهار اسلام ایدرك عشرهٔ مبشره عدادینه داخل اولمش وتیراندازلقده اولان مهارت فوق العاده سندن بناءً فخر کائنات علیه السلام والتحیات افندمز (فارس الاسلام) لقبیله تلقیب و (احد) غزاسنده دخی (ارم یاسعد فداك ابی وامی) تعبیر جلیلی ایله تلطیف بیورمشلر ایدی وفاتلری (٦٧٤م و ٥٥ه) تاریخنده وقبرلری مدینهٔ منوره وادیلرندن (عقیق) نام محلده در .

اهل اسلامك زاب نهری بوزغونلغی اتقامنی آلق اوزره (٦٣٨م و ١٧ه)

تاریخنده التی بیك کشی ایله ایرانك پای تختی اولان مداین شهرینه قدر کیدوب خیلی ممالك و بلدانی ضبط و ویران و ایرتسی سنه دها بیوك برقوت ایله عزیمت ایدرك مشهور (قادسیه) محاربه‌سنی قزانوب شهر مذکورك جانب غربیسنی داخل خطهٔ اسلامیان ایلدی.

سعد بن ابی وقاص حضرتلری جناب عمرالفاروق زمانده عراق و لیسی ایکن کوفه‌دن مرکز خلافت اسلامیه‌یه بر ورقه کلوب مندرجاتی والیٔ مشار الیه حقنده برطاقم شکایاتی متضمن بولنمغله حضرت عمر تحقیق ماده ایچون برذات کوندردی مومی‌الیه کوفه‌یه واروب علی الاصول جامع شریف درونده اهالی‌یه خطاباً والیکزك احوالنی استفساره مأمورم دیدکده هرکس حقنده بیان خشنودی وتشکره باشلایوب یالکز برشخص ایلروکله‌رك والیمز بالذات محاربه‌لره کتمز ومال غنایمی تماماً تقسیم ایتمز ونمازی عجله قیلدیرر دیدکده سعد حضرتلری شخص مرقومه مقابلةً بنم محاربانه کتمیشم ارقه‌دن امداد وارزاق واوازم سائره تدارك وارسالیچوندر ومال غنایمدن برمقداریني توقیفم بوراده ساکن اولان برطاقم معلولین ومحتاجین اصحاب وصلحایه اعانه ایچوندر نمازی دخی مقتدای مسلمین رسول الامین حضرتلرینه اقتداءً قیلدیغم کبی ایکی رکعتنی اوزون وایکیسنی قیصه اولهرق قیلدیرمقده‌یم دیه‌رك تبریهٔ ذمت ایتدکدنصکره شخص مرقومه باقوب (یا ربی بوآدم بکا افترا ایتدی سنده بونك عمرینی اوزون وشهوتنی افزون و معیشتنی دون ایله) دیو دعا ایتمکله تیر تمناسی مقرون هدف اجابت اولهرق شخص مرقوم یوز اللی سنهٔ قدر معمر و شهوتی حددن فزونتر اولدی وبیچاره کمال فقری جهتیله تأهل ومبتلا اولدیغی غلبهٔ شهوته تحمل ایده‌میوب او اوزون عمرینی سوقاقلری طولاشمق وراستکلدیکی قادینلره طاشوب کونده برقاچ کره طیاق بیمکله کچوردی.

سعد حضرتلری اوغلنه وصیتنده (یابنی اذا طلبت الغنی فاطلبه فی القناعة فانه مال لاینفد وایاك والطمع فانه فقر حاضر وعلیك بالیأس فانك لم تیأس من شیئ الا اغنیك الله تعالی عنه) بیورمشدر.

§

﴿ سعدالله ﴾ بن عیسی — فحولیندن عالیشام برذات اولوب (١٥١٠م وه ٩١٦) تاریخنده وفات ایلمشدر فنون متنوعه ومباحث دقیقه وعالیه یه متعلق پك چوق رساله می وتفسیر بیضاوی یه بر مکمل حاشیه سی واردر .

§

خواجه ﴿ سعد الدین ﴾ افندی — سلطان محمد ثالث زمانده شیخ الاسلام ایدی قوصوه محاربه سنده مشهور سنده بولنوب مشارالیه حضرتلرینی تشجیع ایله بر مظفریت تامه یه حصولنه سبب اولمش و بر چوق سنه قدر مسند مشیخته بولنه رق (١٥٩٩م وه ١٠٠٨) تاریخنده وقوع ارتحالنه مبنی ایوبده یحیی افندی تکیه سنده دفن اولنمشدر تاج التواریخی بوذات تألیف ایلدی .

§

﴿ سعد الدین ﴾ جباوی — (جباوی) یه نظر بیوریله .

§

﴿ سعد الدین ﴾ حموی — ظاهر وباطنی معمور ذوات کرامدن اولوب (کشف المحجوب) و (تجنجیل الارواح) کبی ایجمه آثار مفیده یی سالك تألیفه چکمش و (نجم الدین کبری) حضرتلرندن دخی مستخلف اولهرق (١٢٣٢ م و ٦٣٠ ه) تاریخنده دار بقایه کوچمشدر اکثر تصنیفاتی ارقام واشکال مثالو برطاقم رموزات ایله قاریشق اولدیغندن استخراجی کوچجه در .

§

﴿ سعد الدین ﴾ تفتازانی — مشاهیر مؤلفیندندر اون التی یاشنده بدأ ایله مفتاح ومختصر وتلویح وشرح عقائد ومتن وشرح مقاصد وکشاف ومطول کبی پك چوق کتب مفیده تصنیف ایلدی مشهور تیمورلنکه فوق الغایه تقرب ایتمش و (١٣٦٥ م و ٧٦٧ ه) تاریخنده وتمش یاشنده تارك عالم فنا اولمشدر مطولی ملوك کرتدن هرات حکمداری غیاث الدین حسین خان نامنه اولهرق هراتده تألیف ایتمش ایدی .

§

﴿ سعد الدین ﴾ کاشغری — مصنفین کرام ومشایخ ذوی الاحترامدن

اولوب (١٤٢٩ م و ٨٣٣ ه) تاریخنده وفات ایلشدر منشأ فیوضاتی مولانا (نظام الدین خاموش) ومن جهة دخی (جلال الدین) ابو یزید بورابی حضراتیدر .

§

(سعدی) — مشاهیر فضلادن کلستان وبوستان مؤلفی شیخ مصلح الدین شیرازینك شهریدر . اتابك سعدبن زنکی عصرنده ظهور ایدوب علوم ظاهریی بغدادده شیخ الشیوخ ابوالفرج بن جوزادن ومعارف باطنه یی دخی شیخ ربانی عبدالقادر کیلانی حضرتلرندن اخذ ایتش وکمال صیت وشهرته یوز ایکی سنه معمر اولدقدن صکره (١٢٩١ م و ٦٩١ ه) تاریخنده شیرازده وفات ایلشدر .

مشارالیه غزا وتحصیل طریقیله روم وهندوسائر طرفلرده تمام اوتوز سنه سیر وسیاحت واوتوز سنه دخی علی الدوام سجاده نشین عبادت اولهرق مدت عمرنده پیاده اون درت دفعه حج شریفه کیدوب زیارت ایلش وطبعی لطائف وظرائفه نهایت درجه مائل اولمق حسبیله وقتنی دائما ارباب فضل وظرافت ایله کچیرمش ایدی .

برکون تبریزده حمامه کیردکده فضلادن خواجه همام تبریزی بالتصادف حمامده بولنور وشیخ سعدی کوزینه ایلشمکله نره دن اولدیغنی صوروب (شیرازلیم) جوابنی آلنجه تعجب ایدرمکه شهرمزده شیرازلی کلبدن زیاده در دیر سعدی دخی تبسمله بزم بلده مز بونك عکسنه در یعنی تبریزلی کلبدن دوندر دیمکله همام مبهوت اولور براز صکره جامه شویلرینی کینمك اوزره ایکیسی برلکده طیشارو چیقدقلرنده همام شیخ سعدینك یاغی جوارنده اوتوران بر محبوب دلنشین ایله شیخ سعدینك اراسنه اوتوره رق اثنای مصاحبتده شیخه خواجه همامك اشعارینی شیرازده اوقورلرمی دیو سؤال ایدر شیخ سعدی اوت پك بیوك شهرتی واردر جوابنی ویروب همام اویله ایسه بر بیتنی اوقویکز دیمکله شیخ سعدی شو بیتی اوقور

درمیان من ومعشوق حجابست همام
وقت آنست که این پرده بیکسو فکنم

بونك اوزرينه همام شيخ سعدى اولديغنى تفرس ايدرك فوق الغايه اكرام ايلر فاضل مشار اليهك كاستان وبوستاندن بشقه دها نجه آثار دلستانى اولوب هله (كليات سعدى) نام اثرى وصف وستايشدن آزاده برمجلد نفيسه در .

§

﴿ سعرد ﴾ ياخود (اسعرد) — بتليس ولايتنده برسنجاق مركزيدر طوروس طاغنك بوغازلرى جهتنه كيرن فرات نهرى قيورنتيسنده واقع (حصن كيف) قصبه سنك شمال شرقيسنده و يوز كيلومترو ايلروسنده بولنور واهاليسى اون بشبيك تخمين اولنور . بوشهرك وقتيله (ديكران كرد) نام شهر قديمك يرينه ياپلديغى بعض تواريخده كورلمشدر .
سعرد سنجاغى (ادوه) (شروان) (غرزان) (پرواری) و (رضوان) قضالرينه تقسيم اولنور .

§

﴿ سعيد ﴾ بن المسيب بن حزن — فقهاى سبعه نك بريدر حضرت (عمر) رضى الله عنهك ايكنجى سال خلافتنده تولد و (٧٠٩ م و ٩١ ﻫ) تاريخيله مدينهٔ منوره ده لباس حياتدن تجرد ايلدى مومى اليه كبار تابعيندن اولوب علم فقه وحديثده كماليله صاحب وقوف و بين العباد فرط زهد وعبادتله معروف ايدى حديث شريفى سعد بن ابى وقاص زهرى وابى هريره رضى الله عنهما حضراتندن استماع ايتمش وروايت صحيحه يه نظراً قرق دفعه نائل زيارت بيت شريف اولهرق اللى سنه دخى يتسو ابدستيله صباح نمازينى ادا ايلشدر فن تعبير رؤياده دخى مهارتى منقول اولوب حتى (عبدالملك) بن مروان بركون منامنده محرابه درت كره تبول ايتديكنى كورمكله متأثراً اوبانوب واقعه يى تعبير ايچون اشبو سعيدبن مسيبه مراجعت ايلدكده مشار اليه (درت اولاديكزك پى درپى اريكه نشين مسند خلافت اولهجقلرينه اشارتدر ديدى وفى الواقع مشار اليه عبدالملك اولادندن وليد وسليمان ويزيد وهشام يكديكرينى متعاقب خليفه اولدى .

§

﴿ سعيد ﴾ بن جبير — اكابر تابعين وعلماء عامليندن اسود الصوره

وانور السيره بر ذات مستجاب الدعوه ايدى (عبدالملك) بن مروان عليهندخروج ايدن (عبدالرحمن) بن محمد بن اشعثه طرفدار ظن اولنديعندن (٧١٣ م و ٩٥ ﻫ) تاريخنده وقرق طقوز ياشنده حجاج ظالم حضورنده شهيد ايدلدى قبرى (واسط) شهرى خارجنده مقامات متبركه دندر . مشار اليه حجاجك حضورينه دخولنده (حضرت مريمك « اعوذ بالرحمن منك ان كنت تقيا » ديو استعاذه ايلديكى كبى بنده سندن استعاذه ايدرم) ديدى حجاج اسمنى صوردى . سعيد بن جبير . ديدكده (حجاج) شقى بن كثير اولمليدر ديمكله (ابن جبير) اسمه والدهم دها كوزل واقفدر ديدى (حجاج) سنى دنياده آتشه آتهجغم ديمجه (ابن جبير) اكر بوماده سنك النده اولديغنى بيلسهم سندن غيرى برآله اتخاذ ايتمزايدم . جوابنى ويروب حجاج تكرار اولديرهجكم لفظيله تهديده باشلادقده اووقت والدهم اسمعده اصابت ايتمش اولور يعنى شهيد اولورسهم سعيد اولورم ديدى حجاج (جناب فخرالمرسلين وخلفاء راشدين حقلرنده بعض سؤال وجوابدن صكره) حضرت على و عثمان حقلرنده نه ديرسك يعنى بونلر جنتده‌مى يوقسه ناردهميدرلر ديمكله (ابن جبير) اكر جنت وجهنمه داخل اولوبده ايچنده بولنانلرى كوريدم سؤالكه جواب ويررم ديوب حجاج (عبدالملك بن مروان) حقنده فكرينى استيضاح ايلدكده اوآدم حقنده بكا نصل سؤال ايراد ايدرسك كه جملهٔ سيئاتندن برى سنسك ديدى (بوآرهده دخى برقاچ سؤال وجواب وقوعندن صكره) حجاج برامر ويرمسيله جلاد قتلنه توجه ايلدى ابن جبير كولدى حجاج سببنى صوردقده . جناب حقه قارشو بويله بر فضاحة جرأتكدن حاصل اولان تعجبدر ديدك يوزينى قبلهيه دوندروب (انى وجهت وجهى للذى فطر السموات والارض حنيفا وما انا من المشركين) آيت كريمه‌سنى اوقودى بوائناده امر حجاج ايله يوزينى قبلهدن تحويل ايتلريله (فاينما تولوا فثم وجه الله) ديدى حجاج بره اورك ديو امر ايلدى (منها خلقناكم وفيها نعيدكم ومنها نخرجكم تارة اخرى) آيت كريمه‌سنى اوقودى بعده حجاج بوينى اورك ديمكله (اللهم لاتحل له دمى ولاتمهله بعدى) دعاى رقت افزاسنى اوقويه‌رق واصل رتبهٔ شهادت

اولدی . تیردعامی مقرون هدف اجابت اولوب اون بش کون صکره حجاج دخی کرفتار دست جلاد اجل اولمشدر . شهید مشار الیه علم تفسیر وقرائت ومسائل طلاق وحج وتمییز حلال وحرام ده فرید عصری ایدی امام احمد بن حنبل حضرتلری شهادتنی ایشندکده حقنده (یر یوزنده بولنان عالمك ناسك علمنه محتاج اولدیغی برذات ایدی) دیو اظهار تأسف ایلش وحسن بصری حضرتلری دخی (والله اکر سکان ارضك کافهسی ابن جبیرك قتلنده مشترك اولسه لر ایدی جناب حق بوجرمك مقابله سنده جلهسنی الضای نار جحیم ایلردی) بیورمشدر . ابن جبیر شطرنج اویونده دخی غایت ماهر ظرفادن ایدی .

§

﴿ سفالونی ﴾ — جزایر سبعهٔ یونانیه دن کفالونیه اطه سنك نام عتیقی یاخود صحیحدر .

§

﴿ سفیان ثوری ﴾ — کوفه علماسندندر (٧٧٧ م و ١٦١ ه) تاریخنده وفات ایلدی (٧٥٦ م و ١٣٩ ه) تاریخنده تفسیر قرآن کریمه وحدیث وفقه شریفه متعلق تألیفاته اشتغال ایدوب مکهٔ مکرمه یه دخی کیتمش وابراهیم ادهم حضرتلریله کورشمشدر بوذات دخی طریق اهل سنت اوزره برمذهب اجتهاد وحتی جنید بغدادی کبی ذوات بومذهبه اتباع ایلدیلر سدده صکره لری اونودلدی مومی الیه حقنده (لولا الثوری لمات الورع) دینلمشدر . کلام عالیلرندندرکه (بنم ایچون موجب محاسبهٔ الهیه اولهجق اون بیك درهمی ترکه دار آخرته کوتورمك دنیاده فقر وضرورته مبتلا اولوبده باخلاق کیمسه لره محتاج قالمقدن سوکیلیدر)

§

﴿ سقاریه ﴾ — اناطولیده برنهردر اشبو نهرك انقره سنجاغندن چیقوب بولی یی قوجه ایلدن تفریق ایدرك قره دکزه دوکیلور وطول مجراسی الی کیلومتروتخمین اولنور . بوکا یونانیلر (ساقاری) تعبیر ایدرلر .

§

﴿ سقراط ﴾ — حكمای یونانیه‌نك الك مشهورلرندندر (٥١٢٤ خ) تاریخنده یعنی میلادك درتیوز یدمش سنه مقدمنده اتنه‌ده (سوفرونیسك) نامنده براویمه‌جی و (فه‌نارت) نامنده برابه قادیندن نشأت ایلدی اولا اویمه‌جیلق صنعتیله مشغول اولدیغی حالده بدرقهٔ رشد وکیاستی دلالتیله بوصنعتدن پك ایرکن فارغ اولوب طریق تحصیله سالك وآز زمان ایچنده هر بر علوم وفنونده ملکهٔ کامله‌یه مالك اولدی وبی غرضلق وسخاوت ومساواتی حقیقةً التزامی سایه‌سنده فوق الغایه شهرت بولدی . بوذات جسارتلی اعتراضاتندن ناشی برچوق خصملر پیدا ایلشیدی که بونلرك ایچنده اعتقادات قدیمه طرفدارلری وبرطاقم سفسطه پردازلر دخی وارایدی اشته بوجمله‌دن اولمق اوزره (٥١٧٠ خ) تاریخنده باوطنلر قومدیاسی صفهٔ لعبه‌سی اوزرنده حاضر بولندیغی صره‌ده شاعر مشهور انیتوس وملیتوس وخطیب سیاس لیقون بونك علیهنه اتفاق ایدرك کنجلری افساد ومعبودین قدیمه‌مزی ابطاله قالقشدی دیه‌رك اتهام ایلدکلرندن تسمیم اولنمق اوزره حبسه الفا ایدلدی و حبسده بولندیغی اثناده دوستلری طرفندن فرارینه دائر برخیلی وسائط وچاره‌لر عرض وتکلیف اولندیسه‌ده قانونه عدم اطاعتی استمدیکندن تکلیفلرینی رد ایدوب (٥١٧٤ خ) تاریخنده یعنی میلادك درتیوزسنه مقدمنده شایان تعجب برصورتده کمال تسلیمیت ایله دوچار جزا وتارك عالم فنا اولدی یاخود خصملری طرفندن تسمیم اولندی . سقراط تاریخ فلسفیده بردور جدید کشاد ایلشدر زمانته قدرمالایعنی نظریاته مبتلا اولان فلاسفه‌یی مسلکلرندن چویردی وعلم اخلاقی ایجاد ایله (عقل اعتدال قوت عدالت) کبی فضائل متنوعه‌یی تفریق وسعادت یکانه‌یه وصول ایچون عمل خیر توصیه وتشویق ایتدیکی کبی بر الهك وعنایت ربانیه‌نك وارلغنی وروحك عدم فنا‌سنی دلائل جدیده ایله اثبات ایلدی . بعضا قوهٔ مدرکه‌سنده مختفی حقایقی کشف طریقیله دخی تلامیذینه درس ویرر وبعضاً خصملرینی شاشیرتمق ایچون سفسطه طریقنی التزام ایلرایدی وخاصةً تحصیل طلاب ایچون مکتب طوتمیوب اجورات دخی قبول ایتز ایدی قسه نوفون افلاطون وطریق کلبیونك موجدی انتیستن وآریسیت وفدون

واوقليديس شاكرلريدر . قسم نوفون سقراطه دائر غايت قيمتلى براثر ميدانه كتورمش وقريتونك (سقراطك شالى ردى حقنده موضوع بحث اولان مكالمه‌سى) وفدونك (سقراطك روحك عدم فناسنه دائر مكالمه‌سى) عنوانلريله تأليف ايتدكارى كتابلر بوفيلسوفى الى يومنا هذا طانتديرمغه سبب اولمشدر .

§

﴿ سقراط ﴾ ياخود (ايسوقرات) — آتنه فتحه‌اى قديمه‌سنك ممتازلرندن ايدى آثارندن اليوم يكرمى خطبه باقى قالمشدر ماكيدونيا قرالى (فليب) بونى پك زياده سور ورأى ومشاوره‌سندن استفاده ايدر ايدى سقراط چوق دفعه مشار اليهى داعئ مخاطره اولان اعلان حربدن منع ايتمش ونهايت برمحاربه‌ده كايتلى ضايعات وقوعنه كدر ويمك ايچمكدن صرف نظر ايدرك (٣٣٦ م) تاريخنده ويوزياشنده آچلقدن وفات ايلمشدر . صداسى دخى پك كوزل ايدى ديرلر .

§

﴿ سقروپ ﴾ — مصر ياخود فنيقه كتى‌زاده‌لرندن بريدر (٢٩٥١ ياخود ٤٠١٤ خ) تاريخنده يعنى ميلادك بيك التى يوزقرق اوچ سنه مقدمنده برچوق منسوباتيله يونانستانه طاشينوب (آتيكى) دنيلان محلده (اقروپولى) شهريله برابر اون ايكى شهر بنا ايتمش وحال وحشته بولنان اهالئ قديمه‌نك اكثريسنى كندو منسوباتيله برابر بوشهرلره يرلشديروب تزوج وطلاق واستعمال اسلحه ودفن اموات كبى شعائر مدنيه‌يى اوكرتدكدن بشقه حقوق اهالى‌يى وقايه ايچون (آره اوپاژ) نامنده برده مجلس آچمشدر (له‌كس) نام ديكر برمصرلى دخى بوندن صكره يونانستانه كيدوب (اسپارت) شهرينى بنا ايلدى و (سقروپك اخلافندن (تژه) نامنده بر ذات مؤخراً ذكر اولنان اون ايكى شهرى برلشديرەرك جمله‌سنه بردن (آتنه) نامنى ويردى .

§

﴿ سقوط ﴾ — اجسام ارضيه‌ده مفروض برقوتك تأثيريله اجسامك مركز ارضه طوغرى جذب اولنمرندن عبارتدر سقوط اجسام اوچ قانونك تحت تأثيرنده بولنور اولا هواسى تخليه اولنمش بر محلده بتون

اجسام سرعت متساویه ایله سقوط ایدرلر — ثانیاً جسم ساقطك قطع ایلدیکی مسافه سقوطه بدأ ندن اعتباراً مرور ایدن زمانلر مربعیله متناسب اولور — ثالثاً سرعت مدت ایله متناسب اولور .

سقوط اجسام قانونلری (غالیله) تك سطح مائلی و (انوورت) و (نورن) نام ذاتلرك آلتلریله اثبات اولنور (غالیله) نك سطح مائلی دیلان آلت بر سطح مائل ایله سطح مذکور اوزرنده یوارلنور معدنی بر مقرهدن عبارتدر اگر سطح افقی اولور ایسه مقرهنك سرعتی صفر و عمودی اولور ایسه مقدار اعظمیسنه بالغ اولهجغی محتاج ایضاح دکلدر لکن سطحه و بریله بیلهجك مختلف میللرك بر درجهسی واردر که او درجهده ازمنهٔ معلومهده قطع اولنان مسافهلرك نسبتی دکشمکسزین مقرهنك سرعتی بر نسبت معلومهده تنقیص ایدلمش بولنور بناء علیه سرعتك مقدار تزایدی حقنده سبق ایدن قانونلرك صحتنی تجربه ایچون مقرهنك (۱ ,۲ ,۳ ۰۰۰) ثانیهده قطع ایلدیکی مسافهلری اوچلمك کافی کورینور .

§

﴿ سکاکی ﴾ اسمی یوسف بن ابی بکر لقبی سراج الدین — مشاهیر مؤلفیندن (مفتاح) صاحبی اولوب علم صرف و نحو و کلام و معانی و بیان و شعر و عروضده ید طولاسی وار ایدی (۱۲۲۹ م و ٦٢٧ یاخود ٦٢٧ ه) تاریخنده بغدادده وفات ایلدی اون اوچنجی طبقه فقهاسندن (۱۳٤۸ م و ۷٤۹ ه) ده وفات ایدن (عیون المذهب) مؤلفی قوام الدین سکاکی و (۱۳۸۷ م و ۷۹۰ ه) تاریخلرنده بر حیات اولوب فن طلسمات و نیرنجات و نجومده شهرت بولان سکاکی بشقهدرلر .

§

﴿ سکتوار ﴾ — مجارستانده بر جسیم قلعهدر مجارلر (ژیژت) دیرلر سلطان سلیمان قانونی زمانینده یعنی (۱٥٦٦ م و ۹۷٤ ه) تاریخنده حربا دولت علیه به کچمش ایدی شاه مشارالیه بالذات بو قلعهیی محاصره اثناسنده وفات ایتمش و صدراعظم صوقوللی محمد پاشا وفاتنی قونیده

بولنان مخدومی سلطان سلیم ثانینك اردویه ورودینه قدر کتم و اخفا ایلیوب بعده مظفراً بلغراده کاد کارنده اعلان ایلشدر .

§

﴿ سکدین ﴾ — بجارستان داخلنده و مشهور دیاجك طقسان بش کیلومترو بعد شرقیسنده بر شهردر بورامی دولت علیه اداره سنده ایکن اکری ایاتی داخلنده بر سنجق مرکزی ایدی نام دیکری (بچقه) در .

§

﴿ سلا ﴾ — عربستانده حجاز ایله شام شریف اره سنده بر کیش اراضی اسمیدر بو حوالی وقتیله بر کوچك حکمدارلق اولوب پای تختی اشبو (سلا) قلعه سی ایدی یونانیلر بو حکمدارلغه یاخود قلعه یه (پترا) دیرلر .

§

﴿ سلامی ﴾ افندی — کبار مشایخندندر اسمی علی اولوب ذاکر عبداه افندیدن استخلاف ایلش و بر اره لق پوست نشین اولدیغی هدایی درکاهی مشیختی عهده سندن رفع ایدلدیسه ده مؤخراً یه توجیه اولنمشدر ووفاتی (١٦٥٩ م و ١٠٧٠ ه) تاریخنده و تربه سی اسکدارده قیصقلی جوارنده در (سلامسز) و (آجی بادم) و (بلغورلی) جامعلری شیخ مشار الیهك آثار خیریه سندندر .

§

﴿ سلانیك ﴾ — دولت علیه نك اق دکزده واقع (ترمایك) کورفزی نهایتنده بر ولایتی مرکزیدر درونده اللی طقوز جامع ومساجد یکرمی بر تکیه اوتوز درت مکتب بر اصلاحخانه طقوز مدرسه سکز حمام اون یدی کلیسا قرق ایکی حورا و مسافرلریله برابر اوتوز بیکدن متجاوز نفوسی واردر و اراضیسی غایت محصولدار اولدیغی کبی تجارتیده فوق العاده در .

بورامی ماکدونیا قرالی بیوك اسکندرك قزی ومشهور (قساندر) ك زوجه سی (تسالونیس) نامنه تأسیس اولندیغی ایچون اکا نسبتله تسالونیك دنیلوب شمدی غلط اولهرق سلانیك دینمکده در دها اولکی اسمی (ترما) ایدی کورفزك نامی دخی ترمادن مأخوذدر .

سلانیك رومایلر زمانده ماکیدونیا ولایتنك مقر اداره‌سی اولدیغی حالده (۳۹۰ م) تاریخنده اهالیسی ایپراطور (طودوس) ه قارشو عصیان ایلدکلرندن عسکر کوندریلوب تربه‌لری ویرلدی و یدی یك کشیسی اعدام اولندی و (۱۱۷۹ م و ۵۷۵ ه) تاریخنده فومندن طرفندن دامادینه جهاز اوله‌رق احسان اولنوب درت سنه صکره مومی الیهك قرنداشنك تشکیل ایلدیکی قرالیته مرکز اتخاذ و برمدت صکره یعنی (۱۲۳۲ م و ۶۳۰ ه) تاریخنده (ازنیق) ه الحاق ایدلدی و (۱۳۹۲ م و ۷۹۳ ه) تاریخنده یلدیرم (بایزید خان) حضرتلرینك همتیله دولت عثمانیه اداره‌سنه کچدی.

سلانیکده پك چوق اثار عتیقه واردر ازان جله (خورتاج) سلطان جامعی اوچیك سنه مقدم انشکده اولمق اوزره یاپلمش و صکره کایسا اولوب (۱۵۸۲ م و ۹۹۰ ه) تاریخنده جامعه تحویل اولنمش وحالا درونده نماز قلنمقده بولنمشدر و کلریه قپوسی ایچنده ماکیدونیا پادشاهلرندن برینك مظفریتله کیریشنی کوسترر ایکی طرفلی محکوك اولان رسملر شایان تماشادر سلانیك اهالیسی حضرت عیسادن صکره پك ایرکن خرستیانلغی قبول ایتدیلرایدی حتی پاولوسك اهالئ مرقومه یه خطاباً ایکی رساله‌سی واردر.

§

﴿ سلت ﴾ یاخود (کلت) — هند جرمان نسلندن نشئت ایدوب پك اسکی برزمانده اوروپانك قطعهٔ وسطاسنه کلمش برقبیلهٔ جسیمه‌نك اسمیدر بعضیلرینه کوره سلت نامی (غولوا) لفظنك مترادفیدر بونلر مرور زمان ایله غوللره قارشدیلر وبر روایتده یونانستانه واسیای صغرایه دخی کیردیلر. قدیم سلت لسانك بقایاسی الیوم غال مملکتنده وایرلانده‌ده واسقوچیاده تکلم ایدیلان غال لسانی ایچنده موجوددر.

§

﴿ سات ﴾ — ایرلانده کوللری قعرنده اطرافی اغاج قازیقلر ایله محاط ودرونلری طاش وطپراق ایله مملو مربع هیئتده قرق التی عدد جزایر مصنوعه کورلمش وایچلرنده طاش وطونج وحدیددن مصنوع برچوق الات وادوات بولندیغی کبی طاشدن معمول برطاقم بالطه‌لر دخی بولنه‌رق اشبو

بالطبعه (سلت) نامی و یرلشدر . بو اطلرك اسکی رزمایه‌کی انسانلرك هم مسکنلری و همده محل مدافعه‌لری ظن اولنیور .

§

﴿ سانتیه ﴾ یاخود (چلتیه) — طاشدن معمول آبدات جنازه‌نك بریتانیاجه اولان نامیدر . اوروپانك اکثری محلرنده اسمی مختلف اولوب (دولمن) و (مانهیر) و (قرومالش) دخی دیرلر بونلرك مثلث وعمودی وبیضیسی بولندیغی کبی (١,٥٠) مترو جسامتنده ووزلری (٩ الی ١٠) مترو طولنده اولنلرینه دخی تصادف اولنمشدر . اشبو چلتیه‌لر یعنی ابدات کائیه مقدما جهودیه‌لرك حرکاتندن تبدیل مکان ایتمش رصام سیاره ظن اولندیغی حالده مؤخرا ابدات کائیه اولدیغی تحتلرندن کشف واخراج اولنان علامات ایله تبین ایتمشدر .

ارباب تحریات بونلرك التلرندن طونجدن مصنوع مزراق اوجلری وباقردن معمول بیله زیکار دخی چیقارمقده‌درلر .

§

﴿ سلجوقیلر ﴾ — ترك سلاله‌سندندر ترکستان صحراسندن نشأت ایدن سلجوق نام ذاتك حفیدی (طغرل) بك بو سلاله‌نك بیوکی اولوب (١٠٣٧ م و ٤٢٩ ه) تاریخنده قبیله‌سی معاونتیله خراسان ونیشابوری وغزنویلرك ملکنی استیلا ایدرك سلطنت سلجوقیهٔ ایرانیه‌یی تشکیل و (١٠٥١ م) ده اصفهان حکومتنه نهایت ویروب درت سنه عقبینده بغداد وحوالیسنی دخی ضبطو (ری) شهرینی مقر سلطنت اتخاذ ایلدی .

و (١٠٦٣ م و ٤٥٥ ه) تاریخنده وفاتی اوزرینه یرینه کچن یکنی (الب ارسلان) کورجستان وارمنستانی واسیای صغرانك برقسمنی زیر تسخیره کچوردی . الب ارسلانك اوغلی ملکشاه ایسه (٤٧٢ دن ١٠٩٢ م) تاریخنده دکین زمان اداره‌سنده باجمله سوریه‌یی واسیای غربینك قطعات مختلفه‌سنی فتح و (١٠٧٤ م) ده دخی عموجه زاده‌سی سلیمان شاه همان اسیای صغری وکلیکیا وارمنستانی شامل اولمق اوزره قونیه‌ده ملوك سلجوقیهٔ روم نامیله بشقه‌جه بر حکومت تأسیس ایلدی . ملك شاهك وفاتی اوزرینه

حلب شام انطاکیه موصل و کرمان ممالکی برطاقم اتابکاره منقسم اولدیسه ده بونلر چوق بشایه میوب آکثر یسنك ملکاری خوارزمیلر یدینه کچمش و ایران سلجوقیلری ایسه (١١٩٧ م و ٥٩٤ ه) ده ایکنجی طغرل ایله نهایت بولمشدر .

§

﴿ سلس ﴾ یاخود (قورنه لیوس سلسوس) — لاتین ایپوقراطی وطبابت سیسه رونی نامیله ملقبدر بوذاتك ترجمهٔ حالی یوغیسه ده برنجی عصر میلادیده رومادہ یاخود (وروپه) ده برمشهور عائله دن دنیایه کلدیکی وعصرنده موجود بالجمله فنون ومعارفه واقف اولهرق زراعت وفن حرب وطبابتدن باحث برمجموعهٔ معارف وعلم طبدن سکز جلدی شامل بر وفنون سائره دن التمش عدد مطبوع اثری بولندیغی تحقیق اولنمشدر .

§

﴿ سلس ﴾ — اپیکور مذهبی فلاسفه سندندر بوفیلسوف ایکنجی عصر میلادیده وتراژان وخلفاری زمانده بولنوب کلام حقیقی عنوانیله برکتاب تألیف ایدرك بونده هنوز نشو ونمایه باشلامش اولان خرستیان مذهبنی طعن وتشنیع ایتمشیدی . بوتألیف یونان لسانی اوزره تحریر اولنمش ایسه ده شمدی میدانده تمامی اولمیوب فقط اوریژن) لك بوکا دائر یازمش اولدیغی ردیه ده بعض قطعاتی مندرجدر .

§

﴿ سلستره ﴾ — طونه سواحلی ممالکندندر وروسیجه‌لك شمال شرقیسندن یوز کیلومترو مسافه ده واقع اولوب نفوسی مسافرلرله برابر یکرمی بیك راده سنده در بوراسی پك چوق استیلالر کوردی (١٧٧٣ م و ١١٨٧ ه) تاریخنده روسیه طرفندن ضبط وینه اعاده اولندیغی کبی (١٨٢٩ م و ١٢٤٥ ه) و (١٨٥٤ م و ١٢٧١ ه) تاریخلرنده دخی النوب ینه ویرلدی والك صکره (١٨٧٧ م و ١٢٩٤ ه) تاریخنده روسیه لولر تکرار آلوب مؤخراً برلین معاهده سی موجبنجه دولت علیه حمایه سنده قالان بلغار حکومتی اداره سنه ترك ایدلدی . اراضیسی غایت منبت ومرعالری ککیش اولدیغندن پك چوق محصول النور وسیوادلرنده کلیتلو صغر رعی وذبح ایله یاغی چیقار یلور اعمالات صوفیه ودباغیه سی مشهورجه در .

§

(سلطان العلماء) — مولانا (جلال الدين) رومی حضرتلرینك پدرلریدر اسمی محمد بهاء الدين ولد بن حسين بلخی اولوب (نجم الدين كبری) حضرتلرندن اخذ فيض بيورمش وبلخ شاهنك كريمه سی ايله عقد ازدواج ايلمشدر مؤخرا خواص وعوامدن باشلايه رق چوق مريد تجمع ايدوب بونی ايسه فخر الدين وامثالی علما واكابر بلخ چكديرمك حقنده بعض كونه سعايته باشلادقلرندن كوجنوب اولاد وعيالايله بغداده واورادن مكهٔ مكرمه يه وبعد اداء الحج ارزنجان ونهايت لارنده يه كلوب براشدی ومخدوم عاليلری (جلال الدين) حضرتلرينی اولنديروب يدی سنه صكره قونيه حكمداری سلطان علاء الدين سلجوقينك دعوت ورجاسيله قونيه يه هجرت ايلدی . (جلال الدين) كلدكنه دكين نظر بيوريله .

§

(سلطان ولد) — مولانا جلال الدين رومی حضرتلرينك مخدوميدر حسام الدين حضرتلرينه وفاتندن صكره خلف و (١٢١٢م و٦١٢ه) تاريخنده سكسان طقوز ياشنده قونيه ده جلدنشين شرف اولمشدر اسمی احمد بهاء الديندر حضرت مولانا حقنده (انت اشبه الناس بی خلقا وخلقا) يعنی ظاهر و باطنده سن بكا تمامك اشبهی سك) بيورمرلر ايدی پدر عاليقدرلری جانبندن شمس الدين تبريزی حضرتلرينی كتورمكه مأمور اولدقده مشار اليهی شامده صالحيه ده بولوب اورادن تاقونيه يه قدر ركابنده ماشيه بردوش يورمشدر . بناء عليه حضرت شمس نزد مولانا ده (جناب حقك موهبهٔ عليه سندن اولمرق بنم ايكی شيئم واردر بری سر و بری سر سرمی اخلاصله راه مولانا ده فدا ايلدم وسرمی يعنی حالمی دخی سلطان ولده باغشلادم) بيورمشدر .

§

(سلطانيه) — عراق عجمده قزوينك شمال غربيسنده و يوزيش كيلو مترو بعدنده قديم برشهردر بونی ايران پادشاهلرندن (خدابنده) يلديرمش وخيلی زمان ملوك ايرانيه مقر سلطنت اتخاذ اولنمشدی بوسببله فوق الغايه وسعت ومعموريت كسب ايلديكی حالده تيمور كوركان طرفندن تخريب ايديلمرك بردها اعمار اولنمامدی شمدی خرابه زاردر .

§

﴿ سلمكه ﴾ ياخود (سلوسيا) — آسياى عثمانيده واطنه ولايتنده كائن ايچ ايل سنجاغنده برقضا مركزيدر اشبو شهر (سلف) نهرى اوزنده وبونهرك بوغازندن اون التى وطرسوسك جنوب غربيسندن طقسان سكز كيلو مترو مسافه ده واقع اولوب خانه لرى وچارشوسى غير منتظمدر .
تياترو معبد چارطاق مدافن قديمه قلعه ديوارلرى صهرنجلر كبى قديمدن قالمه برطاقم اثار كوريلور . اثار مذكوره يه نظراً بوراسى وقتيله اپيجه معمور ايمش سه ده جهت جنوبيسنده برليمان تشكيل ايدن برون مرورزمانله طولوب صيغلشمش وشمدى بتون بتون بطاقلق حالنه كيرمش اولديغندن اعتباردن دوشمشدر . بوندن بشقه طوروس طاغى اتكنده واقع (سلوسيا اوتوروم) وپيه روس طاغى قربنده (سلوسيا پيير) ودجله نهرينك صاغ جهتى اوزرنده (سلوسيا) شهرلرى دخى وقتيله معمور شهرلر ايدى شمدى جمله سى خرابدر .

§

﴿ سلمان فارسى ﴾ — كبار صحابهٔ كرامدندر هجرت نبويه دن برقاچ سنه صكره ديار فرسدن مدينهٔ منوره يه هجرت ايدرك شرف اسلامله مشرف اولمشيدى (غزوه) كلمه سنده محرر اولديغى اوزره (٥ ه) تاريخنده وقوعبولان خندق محاربه سنده عليه الصلاة والسلام افندمزك اصحاب كرام ايله مشاوره بيوردقيغى صره ده بودخى حاضر بولنه رق يارسول الله بزم ممكتلريمزده اعدا طرفندن بويله برهجوم وقوعبولديغى زمان تحصن ايچون خندق حفر اولنمق عادتدر ديديكنده حضرت پيغمبر افندمز ممنون اولوب خندق حفربنى فرمان بيوردىلر .
يوز اللى سنه قدر عمر سورمش و (٦٥٤ م و ٣٤ ه) تاريخنده وفات ايدرك بغدادك جانب شرقيسنده كائن مداين قصبه سنه دفن اولنمشدر .
مشاراليه سفر وحضرده (على) كرالله وجهه) حضرتلريله همدم اولوب قطعا مفارقت ايتمز ايدى .

§

﴿ سلوا ﴾ — يلوه قوشى . بوكا (سمانه) دخى ديرلر (من) كلمه سنه نظر بيوريله .

§

﴿ سلوری ﴾ — قدیم تراسك جنوب شرقی جهتنده بیوك برشهردر بوراسی وقتیله (مغار) لك بر کوچ محلی ایدی و اهالیسی دائما تراسلیلر و مؤخراً ماکدونیالیلرایله محارب بولنور ایدی نهایت فلیپك ید اقتدارینه دوشوب غوغادن قورتلدیلر . بوراسی روم ایمپراطورلغی زمانده اودقسیا نام ارقادیوس قرالیچه‌سی نامنه اولمق اوزره برمدت اودقسیو پولیس نامنی دخی آلمشیدی استانبولی محافظه ضمننده ایمپراطورانسطاسك مرمره دکزندن قره دکزه دکین انشا ایتدیرمش اولدیغی سورلر سلوریدن بدأ ایلر .

§

﴿ سلوسیا ﴾ — سلفکه کلمه‌سنه نظر بیوریله .

§

﴿ سلوسید ﴾ — سوریه و بعض ممالك عراقیده تشکل ایتمش بر دولتدر اسکندر یونانینك وفاتیله ممالکی جنرالری بینده تقسیم اولندیغی صره‌ده زیرده محرر اولان ' سلوکوس نیقاتور) دخی اشبو دولتی تشکیل ایتمش و سلاله‌سی (٥٥٣٠ خ) تاریخنه قدر ایکیوز قرق یدی سنه دوام ایلمشیدی بوکا (سلفقوس) دخی دیرلر .

§

﴿ سلوکوس ﴾ یاخود (سلفقوس) نیقاتور — سوریه‌ده سلوسید حکمدارلرینك الك بیوکیدر اشبو حکمدار (٥٢٤٠ خ) تاریخنده یعنی میلادك اوچیوز اللی درت سنه مقدمنده تولد ایدرك اسکندر یونانی ضابطلری سلکنه کچمشیدی (٥٢٧١ خ) تاریخنده اسکندرك وفاتی اوزرینه مدیا وبابیلونیاده والی وسواری قوماندانی اولوب ایکی سنه صکره انتی یوخوسك ترتیب ایتمش اولدیغی اتفاقه داخل و مظفر اولدیغنه بناء بابیلونیایی ید استقلالنه الدیسه‌ده التی سنه صکره اسکندرك براقدیغی سلطنتی یالکز باشنه یوتمق ایستیان (انتی غون) طرفندن تهدید اولنمغله مصرده بطلیموسك نزدینه صیغینوب اوراده انتی غونه قارشو اتفاق و خصمنی مغلوب و برباد ایتمی اوزرینه تکرار بابیلونیایه داخل ومدیا و اثوریایی دخی اورایه ربط واخاقه نائل اولوب برمدت صکره هندوس نهرینه دکین ممتد اولان پتون آسیای علیایی و(٥٢٩٣ خ) تاریخنده یعنی میلادك اوچیوز سنه مقدمنده ایپسوس

مظفریت قطعه‌سی اوزرینه سوریه و فریژی و ارمنستان و بین‌النهرینی ضمیمهٔ فتوحات ایلدی و چوق سورمکسزین بطلیموس وماکیدونیا قرالی (لیزیماق) ایله بوزیشوب وقوعبولان محاربات اوزرینه ینه مظهر شرف غالبیت اولدیغندن فاتح‌الفاتحین عنوانی و بتون ماکیدونیا و تراسیا و آسیای صغرانك بالاستقلال قرالیغنی آلدی .

ایکنجی (سلوکوس) قالینك — (٥٣٥٢ خ) تاریخنده یعنی میلادك ایکیوز قرق ایکی سنه مقدمنده اوچنجی بطلیموس طرفندن اکثر مما یکی استیلا وتخریب اولدی و بو صره‌ده سلوسیدلرك مضمرتنه تشکل ایدن پارتیا ایمپراطورلغی علیهنه یوریدیسه‌ده بونده دخی بسبتون مغلوب واسیر اولمغله زنجیرلر ایچنده وفات ایلدی .

اوچنجی (سلوکوس) — ایکنجینك اوغلیدر (٥٣٦٩ خ) تاریخنده یعنی میلادك ایکیوز یکرمی بش سنه مقدمنده جلوس ایدوب اوچ سنه سلطنت سوردی غایت ضعیف‌الخلقه اولوب شایان دقت هیچ برشیء ابرازینه موفق اولهمامش و آسیای صغراده محاربه‌یه کیدرکن کندو ضابطلرندن ایکی کشی یدیله قتل ایدلمشدر .

دردنجی (سلوکوس فیلوپاتر) — مرقومك قتلندن صکره اون سنه صندالی نشین حکومت اولمشدر .

بشنجی (سلوکوس) — فلوپاترك اوغلیدر پدرندن صکره بر سنه سلطنت سوروب ایکنجی اوغلنی تخته اجلاس ایتمك ایستیان قاریسی طرفندن قتل اولنمشدر .

التنجی (سلوکوس آپیفان) — انتیوخس غریبوسك بیوك اوغلیدر بو حکمدار انطاکیه مقر حکومتی اولمق اوزره سوریه‌نك بر قطعه‌سی اوزرینه اجرای حکومت ایدر ایکن (انتیوخوس سیزیك) نام عموجه‌سی دخی دیکر قطعه‌سی اوزرنده حکمدار ایدی سلوکوس مومی‌الیهی دفع ایله شامه دخی متصرف اولدیسه‌ده انتیوخوس سیزیکك اوغلی (انتیوخوس ازوب) ایله وقوعبولان محاربه‌سنده مجبور فرار و (٥٥٠١ خ) تاریخنده

یعنی میلادك طقسان اوچ سنه مقدمنده قلعهٔ سلطانیه بوغازی اوزرنده تارك حیات مستعار اولدی .

§

« سلهسیریا » — برالشام دیدکاری سواحلك نام عتیقیدر .

§

« سلیس » — مولدالحموضه کلمهسنه نظر بیوریله .

§

« سلیسیا » یاخود (کلیکیا) — قرمان وایچ ایل واطنه ولایاتنك نام یونانیسیدر بوحوالی برقاچ دفعه ایرانیلرورومالیلرحمایهسنه کچوب مؤخرا برخیلی مدت نیم استقلال ایله اداره اولندی و (٥٤٩٦ خ) تاریخنده یعنی میلادك طقسان سکزسنه مقدم تاریخلرنده دخی سواحلی آق دکز قورصانلرینه ملجأ اولدی اول وقت (مرعش) (اطنه) (طرسوس) ممالکی دخی بوولایتره تابع ایدی . (سلاسیا) بشقهدر بورامی موره شبه جزیرهسنده برشهردرکه وقتیله اسپارت جمهوری اداره سنده ایدی .

§

« سلیمان » علیه السلام — انبیای عظام بنی اسرائیلدندر پدرلری (داود) علیه السلام (٤٥٩٣ خ) تاریخنده یعنی میلادك بیك بر سنه مقدمنده کوشهٔ زوایه چکیلوب حکومتی کندولرینه ترك ایلدیکندن قرق سنه کمال عدل وداد ایله شرفبخش سریر سلطنت اولمش و بو مدت ظرفنده (پالمیر) و (پالوس) شهرلرینی بنا ومشهور (حمات) قبیلهسنی اسکان و (حوران) شهرینی تعمیر ودائرهٔ ممالکنی مصردن فرات نهرینه قدر توسیع بیوروب بحر احمردهاولان دونتماسیله دخی هند وسومازه وجاوه سواحلندن بلدفعات غنایم کثیره آلمشدر مشارالیه مصر حکمدارینك کریمهسنی وعلی روایة حمایهسنه دخالت ایچون کلان یمن ملکهسی (بلقیس) ی تزوج بیوردی . بیت مقدسك انشاسی (٤٦٠٣ خ) تاریخنده یعنی میلادك طقوز یوز طقسان بر سنه مقدمنده نهایت بولدقده حضرت سلیمان (تابوت عهد) ی الای والا ایله صهیوندن کتوردوب درونه وضع وتشکراً یکرمی ایکی بیك بقر ویوز یکرمی بیك غنم قربان ایلمشدر (امثال سلیمان) و (اغنیة الاغانی)

نامیله تشبیهات وحکمیاته دائر ایکی رساله علیه سی واردر . قبر شریفلری (داود) نام شهر قدیمده واقعدر (صهیون) کلمه سنه دخی نظر بیوریله .

§

(سلیمان خان) اول — دولت عثمانیه نک اونجی پادشاهدر وسلطان سلیم اولك اوغلی وسلیم خان ثانینك پدریدر . مدت سلطنتی اولان قرق سکز سنه ظرفنده اون اوچ دفعه بالذات سفره کیدوب زمانمنده (بلغراد) (استانکوی) (وارادین) (بودین) (بغداد) (اولونیه) (دلونیه) (استرغون) (وان) (طمشوار) (اکری) (شهرزور) (تونس) (ساقز) (سکتوار) (زمون) (خرسوه) کبی اوچ یوزدن متجاوز ممالك وقلاع مهمه فتح واسترداد اولندی و (١٥٢٦ م و ٩٣٣ ه) تاریخنده یوز اللی بیك کشیلك مجار اردوسنی مهاج اوه سنده بوزوب مجارستانی زیر حمایه سنه آلدی (بو محاربه ده مجارستان وبوهمیا قرالی ایکنجی لویی قتل اولنمشدر) و (١٥٢٩ م و ٩٣٦ ه) تاریخنده دخی ویانه یی تحت محاصره یه الوب ینه ترك ایلدی دیکر طرفدن همیشه بغی وعصیانی پیشه ایدن خطهٔ (یمانیه) اهالیسی حمایهٔ دولت علیه یه کیردی وجزایر امیری (خیرالدین) بك معرفتیله طوغریدن طوغری یه ممالك عثمانیه یه الحاق ایدلدی . بونلرله برابر برطاقم قوانین وتأسیسات نافعه وجوده کتوریلوب ازجمله یکیچری موظف پیاده عسکری اول وقت قانونه باغلاندی وسلیمانیه جامع شریفی (١٥٥٠ م و ٩٥٧ ه) تاریخنده بدأ ایله سکز سنه ده یاپلدی . الحاصل سلطان مشارالیه حضرتلرینك عصر فیوضانده کوریلان فتوحات هیچ برحکمدار زمانمنده وقوع عبور ملماش برنصرت بالغه ایدی ولادتی (٩٠٠ ه) جلوس (١٥١٩ م و ٩٢٦ ه وفاتی (٩٧٤ ه) تاریخلریدر . مشارالیه حضرتلری هر نه مکره مبتنی ایسه مصطفی نام بیوك اوغلنی قرق بر یاشنده صقال براقدیغیچون اعدام ایتدیرمش وشهزاده جامع شریفنی بونك نامنه یاپدیرمش دیرلر .

§

(سلیمان خان) ثانی — ملوك عثمانیه دن یکرمنجی پادشاهدر وسلطان ابراهیم خان حضرتلرینك اوغلیدر مدت سلطنتی اولان اوچ سنه ظرفنده یکیچریلرك اختلالی وآوستریالولرك بلغراد وسمندره وودین وفتح

الاسلام قلعه‌لرینی پرزرین و پرشتنه‌یه قدر ضبطی کی احوال مؤلمه ظهوره کلدیسه‌ده (١٦٨٩م و١١٠١ه) تاریخنده کوپرلی زاده مصطفی پاشا صدارته کچوب ایکی سنه صکره قوهٔ کلیهٔ حربیه ایله آوستریالولری رجعته مجبور ونیش وسمندره وودین و پرشتنه وشهرکوینی ومؤخراً دخی بلغرادی ضبط واسترداد ایلدی وحضرت عمر دورندن برو رومللرده بولنان (مقامه) سدانتی روسیه‌نك نقض عهده مبادرتی حسبیله رومللردن النوب اوصره‌ده دولت علیه‌نك محب صمیمیسی اولان فرانسزلره ویرلدی وصاریچه سکبان طائفه‌سنك ازاله‌سنه تشبث قلندی. خان مشارالیه (١٠٥٢ه) ده تولد و (١٦٨٧م و١٠٩٩ه) تاریخنده جلوس ایله (١١٠٢ه) ده وفات ایلشدر. متقی برذات ایدی.

§

﴿ سلیمان ﴾ بن عبد الملك — ملوك امویه‌دندر (٧١٤م و٩٦ه) تاریخنده قرنداشی ولیدك یرینه تخت حکومته کچدی کنیه‌سی ابو ایوب اولوب (٦٠ه) ده مدینهٔ منوره‌ده تولد و (٩٩ه) ده ارض قنسرینده واقع (دابق) ده مرابط اولدیغی حالده وفات ایلدی محال مختلفه‌ده فتوحات کثیره‌سی واردر اوزون بویلی کوزل بیاض فصیح بلیغ وشاعر وادیب کیمسه اولوب خلق کندوسنه مفتاح الخیر دیرلرایدی زیرا خلیفه اولدقده امت محمد حجاج بلاسندن امین اولدی وزندانلری بوشالدوب رجال ونسادن ایکی یوز بیك اسیر آزاد وعمر بن عبدالعزیز حضرتلرینی استخلاف ایله رعایا و برایایی فات اندر فات ممنون ودلشاد ایلدی.

مرویدرکه حجاجك کاتبی یزید بن مسلم سلیمانك حضورینه کیردکده سلیمان مرقومه (نه دیرسك حجاج قعر جهنمده بر قرار اولدیمی یوقسه دها اوچوب کیتمکده میدر) دیمسی اوزرینه یزید (یا امیر المؤمنین یوم قیامتده حجاج پدرك ایله قرنداشکك آره یرنده کاور اولوقت نه کونه استرسك اویله‌جه جهنمه وضع ایله) دیو رد جواب ایتکله سلیمان سکوته واروب مؤخراً حبسنی فرمان ایلشدر.

§

﴿ سلیمان ﴾ بصری — سیاحین اسلامیه دندر بصره‌دن

(٨٥١ م و ٢٣٧ ه) تاريخنده چيقوب (مسقط) (بحر عمان) (مالديو) (صوند) (سنف دكزى) (بحر چين) (صوماطره) وحوالیسی اطه‌لرینه سیاحت ایدرك مشهوداتنی برکتاب یاپمش و یکرمی سکز سنه صکره ابوزید حسن نام ذات دخی چینی وهندی وزنجیلرك عادات واحوال واخلاقنه دائر معلوماتنی لاجل الاکمال کتاب مزبوره درج ایلمشدر .

سلیمان بصرینك اشبو سیاحتنامه‌سنك اخلافه پك نافع بر برکذار اولدیغی حالا اوروپا سیاحلری طرفلرندن دخی اعتراف اولنمقده‌در .

§

﴿ سلیمان پاشا ﴾ — سلطان اورخان حضرتلرینك اوغلی وصدر اعظمیدر . (١٣٥٦ م و ٧٥٨ ه) تاریخنده پدرلری طرفدن روم ایلنی استیلایه مأمور اولدقده قلعهٔ سلطانیه جوارنده ایدنجك ساحلنه اینوب وسفینه وقایق بوله‌مدیغندن اوکوز دریسیله ایکی عدد صال باغلیوب سکسان نفر دلاور ایله قارشو یقه‌یه یعنی کالیولی حذاسنده واقع چمنی قلعه‌سنه کچدی وقلعه‌یی سو پرندی بیغلمش برمحاذدن کیره‌رك سهولتله آلدقدن صکره اوراده بولدیغی قایقلرله قصور اوچ درت یکدن عبارت اولان عسکریني دخی بروطرفه چکیروب کالیولی و ملحقاتنی فتح ایلدی وآز وقت ایچنده ایبصاله وتکفور طاغنهٔ قدر ایلرولدی ونهایت (١٣٥٩ م و ٧٦١ ه) تاریخنده بولایر اوه‌سنده اثنای شکارده آتدن دوشوب وفات ایلدیکی جهتله بولایر قصبه‌سنده واقع جامع شریفی خطیره‌سنه دفن اولندی . مدت صدارتی یکرمی ایکی یاخود یکرمی اوچ سنه‌در .

§

﴿ سلیمان ﴾ افندی — سلطان یلدیرم بایزید مرحومك امامی ایدی الآن ایادیٔ حرمت واعتباردە بولنان ونظمی عند البلغا سهل ممتنع حکمنی الآن منقبهٔ ولادت جناب نبویی بوذات تألیف ایلمشدر . قبر شریفی بروسه‌ده‌در .

§

﴿ سلیمان ﴾ افندی — مجاذیب الهیه‌دندر بین العوام قاضی دایسی نامیله مشهور ایدی اوتەدن برودن آلدیغی شال وسمور کورك ونفیس

انتاریلری یونمه یونمه بیرکدیرر و بر یاندن پارچه پارچه ایدرك کیمنی باشنه و کیمنی ایاغنه چکیروب سوریدرکزر ایدی (متاع دنیانك دکریده بودر) بعض کراماتی منقولدر (١٧١٤ م و ١٢٢٦ ه) تاریخنده وفات ایلدی .

§

﴿ سلیم خان ﴾ اول — ملوك عثمانیه دن طقوزنجی پادشاهدر وسلطان بایزید خان ثانینك اوغلی وسلطان سلیمان خان اولنك پدری اولوب (یاوز) لقبیله ملقبدر مدت سلطنتی اولان سکز بچق سنه ظرفنده برادرلرینك غائله سنی اتمام ویانده اولان دیکر بش نفر قرنداشلرینی دخی اعدام ایلدکدن صکره (١٥١٠ م و ٩٢٠ ه) تاریخنده عجم سفرینه کیدوب (چالدران) محاربهٔ مشهوره سنی قزاندی، و (خوی) و (تبریز) ه قدر ایرولدیسه ده یکیچریلرك عودت ایچون ایتدکاری اصرار اوزرینه اثنای راهده (بایبورد) (کیغی) (کماخ) قلعه لرینی فتح ایدرك درسعادته کلدی ومشهور (ادریس) بدلیسی حضرتلری واسطه سیله کردستان بکلرینك اکثریسنی تحت حمایهٔ دولت علیه یه آلدی و (١٥١٦ م و ٩٢٢ ه) تاریخنده مصر اوزرینه یوریوب مشهور (مرج دابق) مظفریتنه نائل اولدقدن و (ملاطیه) (دارنده) (دیوریکی) (عینتاب) (انطاکیه) (سیس) (اطنه) (طرسوس) (طرابلس شام) (قدس) کبی یوزدن زیاده ممالکی استیلا ایلدکدن صکره (مصر) ی دخی تسخیره موفق اولدی (مصر حکمداری قانصو وطومانبای ایله سرعسکری جانبرد غزالینك غیرت وشجاعتلری دخی انکار اولنمز) اولوقت خلفای عباسیه دن اولهرق مصرده بولنان ذاتی درسعادته کتوردوب ایاصوفیه ده رسماً ترك خلافت ایتدیردیکنه وشرفای هاشمیه دن دخی بیعت الندیغنه بناءً (خادم الحرمین الشریفین) و (سلطان الروم والعرب) عنوان مفخرت نشانه مظهر اولدی ضربهٔ تأدیبی یین یرلرك بریده جبل لبنان ایدی شام شریفك مصالحنی تنظیم صره سنده یعنی (٩٢٤ ه) سنه سنده شیخ اکبر حضرتلرینك مدفن شریفلرینی بولوب اوزرینه برقبه وبرجامع شریف انشا ایتمش وبالذات برجمعه نمازی قیلدیرمشدر نهایت (١٥١٩ م و ٩٢٦ ه) تاریخنده مجارستان سفرینه کیدرکن شیرپنجه دن چورلیده متوجه

سفر آخرت اولدی . ولادتی (٨٧٥ ﻫ) جلوسی (١٥١٢ م و ٩١٨ ﻫ) تاریخلریدر .

§

﴿ سلیم خان ﴾ ثانی — دولت عثمانیه‌ده اون برنجی پادشاهدر وسلطان سلیمان خان اولك اوغلی وسلطان مراد خان ثالثك پدریدر مدت سلطنتی اولان بلقوزسنه ظرفنده قبریس اطه‌سی ضبط اولنمدی (جزیرهٔ مذکوره‌ده واقع ماوسه قلعه‌سی فتحنده کایتلوتلفات ویرامشیدی) وجزایرامیری قلیج علی بکك همتی واهالیسنك موافقیتله (تونس) قطعه‌سی حفصیوندن آلندی و (١٥٧١ م و ٩٧٩ ﻫ) ده قورفو وکفالونیه‌یی استرداد مأموریتیله کیدن دونمای همایون (پره‌وزه) آچیقلرنده وندیك ومتفقلری اولان ایتالیا واسپانیا دونماسنه مغلوب اولدی وخیرالدین قپودان معرفتیله عدن قلعه‌سی حرباً النوب پورتکیزلرك دونماسی دفع ایدلدی و (١٥٧٢ م و ٩٨٠ ﻫ) ده مسجد حرامك کارکیر اوله‌رق انشاسی اکمال اولنوب طرابلس فتح اولندی وادرنه‌ده شاه مشار الیه نامنه بر بیوك جامع شریف یاپلدی . ولادتی (٩٣٠ ﻫ) ده اولوب (٩٧٤ ﻫ) سنه‌سی بلغراددده جلوس ایتمش و (١٥٧٤ م و ٩٨٢ ﻫ) تاریخنده درسعادتده واقع یکی سرایده یاپیلان حمامی کزرکن قضاءً دوشوب وفات ایلمشدر .

§

﴿ سلیم خان ﴾ ثالث — ملوك عثمانیه‌دن یکرمی سکزنجی پادشاهدر وسلطان مصطفی خان ثالثك اوغلیدر مدت سلطنتی اولان اون سکز بچق سنه ظرفنده اوسترياليلر مهاديه و بلغراد وسمندره‌یی وروسیه‌لیلر (اوزی) وبندر وکیلی واسماعیلی الدیلر وفوقشان محاربه‌سنی قزاندیلر . عساکر اسلامیه (بوزه) بوزغونلره کایتلو خساره اوغرادی روسیه جنرالی (پوتمکین) اوزی قلعه‌سنده اولان یکرمی بش بیك اسلامی واسماعیل اهالیسنی قتل عام ایتدی . درسعادتده نظام جدید عسکری یازلدی . دولت علیه اسوج دولتیله عقد اتفاق ایتدیسه‌ده بر ثمره حاصل اوله‌مدی پاز وند اوغلی روم ایلینك شمال جهتنی ضبطنه کچوردی . فرانسزلر مصری آلوب اوچ سنه صکره تخلیه ایلدی . وهابیلر خساره باشلادی . روسیه تفلیسی

بلا محاربه آلدی . مصر سر چشمه‌سی (محمدعلی) انما عقیب اختلالده یعنی (١٨٠٥ م و ١٢٢٠ ه) تاریخنده والی اولدی . (١٢٢١ه) ده روسیه‌یه ایکنجی دفعه اوله‌رق اعلان حرب اولندی . انکلیز دونتمامی خصمانه درسعادت پیشکاهنه کاوب یه دوندی . اشقودره متصرفی قره محمود پاشانك خانمه‌سی مقتولیتیله بر طرف اولدی . (١٧٨٩ م و ١٢٠٤ ه) ده فرانسه اختلال کبیری باش کوسترمدی . (١٢٢٢ ه) ده قباقجی اختلالی ظهوره کاوب یکیچریلر اون بش سنه‌دن برو قرارلشمش اولان نظام جدیدك لغو ینی اعلان ایله سلطان مشار الیهی خلع ایلدکارندن عمدار مصطفی پاشا ینه اجلاسی ایچون حرباً درسعادته کلدیسه‌ده بعض سرای خائنلری پادشاهی شهید ایلدکلرینه مبنی موفق اوله‌مدی ومهر همایونی آلوب جلوس ایدن سلطان محمود ثانی حضرتلرینك امریله صدارته اوتوردی شهید مشار الیهك ولادتی (١١٧٥ ه) جلوسی (١٧٨٨ م و ١٢٠٣ ه) شهادتی (١٨٠٨ م و ١٢٢٣ ه) تاریخلریدر .

§

﴿ سلیم محمد پاشا ﴾ — سلطان محمود ثانی زمانده صدر اعظم اولوب یکیچریلرك الغاسی اثناده خیلی خدمتی سبقت ایتمشدر . مؤخراً شام والیسی اولدقده شاملیلر یکیچریلر حقنده وقوعبولان شدتی بزم حقمزده دخی اجرا ایدر وهمیله (١٨٣٠ م و ١٢٤٦ ه) تاریخنده هجوم واعدام ایدرك جسدینی سورکلدیلر . اصلی خوتنلیدر قبری مجهول . مومی الیهك علت سهره مبتلا اوله‌رق کیجه صباحه قدر اویقو اویومیوب قوناغنك قیسنی کوشه‌سنی طولاشدیغی وبعض غدارلغی مرویدر .

§

﴿ سمادرك ﴾ — متقدمین زدنده صاموتراس نامیله متعارف اولوب جزایر بحر سفیده براطه‌در اشبو اطه کابیولی سنجاغی داخلنده وروم ایلینك ساحل جنوبیسندن اوتوز یدی کیلو مترو مسافه‌ده واقع اطه‌سنك شمال غربیسنده کائندر طولاً یکرمی وعرضاً اون ایکی کیلو مترو اتساعنده‌در

جزیره‌ٔ مزبوره وقتیله پلازلر فنیکه‌لیلر وسیسامدن کلان الینوزلر طرفدن

مسکون ایدی الیوم پلاژلرك قدیم مذهبلری بقایاسی ظن اولنان قابیرلرك مرموزی برعبادتلری الیوم بوراده اجرا اولندیغی حس اولنور سمادرك مدیالیلرك محار به‌سنه دکین مستقل اولوب (٥٠٨٦ خ) تاریخنده یعنی میلادك بشیوز سکز سنه مقدمنده دارانك تحت اطاعتنه اندن آتنه‌لیلره مؤخراً اسکندرك پدری فلیپه حرباً منتقل و بر مدت دخی داخلاً استقلالنه طوقنلمامق اوزره روما حمایه‌سنه داخل اولمشیدی (١٢٠٤ م و ٦٠١ ه) تاریخنه دکین روم ایمپراطورلغنك قسمندن معدود ایکن مؤخراً وندیکاولره و (١٤٦٢ م و ٨٦٧ ه) ده سلطان محمد ثانی ضبطندن جنوبز پرنسلرینه کچدیکی حالده اخیراً استقلال محار به‌سنه قارشدیغندن الیوم ید تصرفنده اولان عثمانلیلرك صدمهٔ فتح وتأدیبنه کرفتار اولدی شمدی انجق بیك بشیوز نفوسی جامعدر .

§

﴿ سمرقند ﴾ یاخود (ماراقاندا) — ترکستان مستقلده بر شهردر بوشهر زرافشان نهری قربنده بخارا خانلغنك ایکنجی شهری اولوب بخارانك ایکیوز کیلومترو بعد شرقیسنده بولنور اون ایکی بیك نفوسی و برطاقم جوامع ومساجد ومکاتبی و برعدد اسکی سرای ایله تیمورلنکك مزاری شاملدر وقتیله بوراده (اولغ) بکك یاپدیردیغی رصدخانه حالا مشاهده ایدلمکده‌در . حریرلی کاغد واقمشهٔ قطنیه وحریریه ومعمولات سائره‌سی بولندیغی کبی تجارتی دخی غایت ایشلکدر . سمرقند (٥١٢٩ خ) تاریخنده یعنی میلادك درتیوز التمش بش یاخود سکز یوزسنه مقدمنده ملوك تبابعه‌دن (شمرمرعش) نام حکمدار معرفتیله بعدالتخریب مجدداً انشا اولنه‌رق (شمر) تسمیه اولنوب صکره شین سینه تحویل و (کند) لفظی علاوه وکند دخی قنده تبدیل اولنمغله (سمرقند) نامی شهرت بولمشدر اشبو انشا اولنان شهرك برنده دها اول (صغد) یاخود (صوغدیان) شهری وار ایدی . بو نام بعضا ولایتك عمومنه دخی اطلاق اولنور . بوراسنی (٧١١ م و ٩٣ ه) تاریخنده امویه امراسندن مشهور (قتیبه) نام قهرمان فتح ایتدی وبوفتحده ید اسلامه پك چوق غنیمت کیردی و (١٢٢٠ م و ٦١٧ ه) ده دخی جنکیز خان ضبط ایدوب قتل عام اجرا ایلدی ومشهور تیمورلنك زمانده

کرمی ادارہ اتخاذ اولندی اولوقت سمرقند هرطرفده کونش کبی شعشعهٔ اقبال وشوکتی لامع و یوز الی یکی متجاوز نفوس ایله اوج یوزدن زیاده معابدی جامع ایدی مؤخراً انقلابات چرخ بیقرار ایله اون التنجی عصردن برو بلای انحطاطه کرفتار اولمشدر .

§

﴿ سمیرامیس ﴾ — برنجی آشور دولتی حکمدارلرندن دردنجی (بعل هوس) نك زوجه سی وشریك سلطنتیدر زوجی (٤٧٤٧ خ) تاریخنده یعنی میلادك سکزیوز قرق یدی سنه مقدمنده وفات ایلدکده مستقلاً پادشاه اولدی مومی الیها بابل شهرینك تزیینات عظیمه سنه پك چوق صرف همت ایلش وآسیای غربی وارمنستانده فتوحات کثیریه نائل اولهرق فوق الغایه شوکت وشهرت بولمش ایدی اوحوالیده الان خیلیجه آثاری واردر (بعض مؤرخلر بونی) نینوه نك بانیسی نینوسك والده سی دیرلرسه ده مشکوکدر .

§

﴿ سمیردیس ﴾ — کیانیاندن ایران حکمداری (لهراسب) مصر وحبش محاربه سیله مشغول ایکن مقرسلطنتنده وکیل براقدیغی معان (پاتیزیت) اهالی بی لهراسبك علیهنه تحریك وظهور ایدن اختلال اره سنده کندو قرانداشی اولان اشبو سمیردیسی لهراسبك قرنداشی دیه رك تخته اقعاد ایلش وحالبوکه لهراسب قرانداشنی اوجه خفیاً اعدام ایتدیرمش اولدیغی کبی کندوسی دخی محاربات مذکوره دن عودتنده برقضایه اوغرایه رق وفات ایلدیکندن سمیردیس یدی آی قدر بلانزاع جالس سریر حکمداری اولمش ایدی مؤخراً ایش اکلاشیلوب سمیردیس دخی (٥٠٧٢ خ) تاریخنده یعنی میلادك بشیوز یکرمی ایکی سنه مقدمنده کبرای فرسك تفاقیله اعدام ومصالح دولته صوقلمش دها برچوق مجوس آخرته اعزام اولندقدن صکره کبرای مومی الیهم طرفندن قرعه واتفاق آراء ایله وزیرزاده لردن (دارا) انتخاب واجلاس ایدلدی (عید قتل مجوسان) بووقعه یی یاد ایچون وضع اولنمشدی) سمیردیسك برنامی دخی (باریتا) در .

§

﴿ سمیرن ﴾ یاخود سمیرنا) — ازمیر شهرینك نام صحیحیدر .
(ازمیر) کلمه سنه نظر بیوریله .

§

﴿ سمیه ﴾ — صحابیاتدن سمیه بنت خیاط درکه (عمار بن یاسر)
الصحابینك والده سیدر جاریه جنسندن اولوب صدر اسلامده قبول ایمان ایله
تشرف ایدنلردن بولنمغله مشرکین الرنده پك چوق عذاب واشکنجه چکمش
والك صکره یعنی قبل الهجره (ابوجهل) خبیثنك ضربهٔ حربه سیله شهیدا
وفات ایلشدر . ابن اثیرك روایتنه کوره اسلامده الك اول شهید اولان
بوخاتوندر . (سمیه) شعرای جاهلیه دن صاحب معلقه اولان مشهور
عنترة بن شداد دخی اولی والده سی اسمیدر نته کیم مرقوم آنی بعض
اشعارنده متظلمانه یاد ایلشیدی کتب لغته (آلان) کلمه سنك لامی مفتوح
قانه رق همزه سی تخفیفاً حذف اولنوب (لان) قالدیغی استشهادینه دائر ایراد
اولنان (تعزیت عن ذکری سمیة حقبة . فحج لان منها بالذی انت بائح)
بیتی دخی اوجله دندر .

§

﴿ سن ﴾ — علم حیوانات اربابنك قولنجه سن انسانی (صباوت)
(شبابت) (رشت) (شیخوخت) نامیله درت قسمه منقسمدر برنجیسی
اولان سن صباوت ایکی قسم اولوب قسم اولی حین ولادتدن یدی یاشنه
وقسم ثانیسی ارکك چوجقلرده یدی یاشندن اون درت وقیز چوجقلرده
کذلك یدی یاشندن اون بر واون ایکی یاشنه وارر بونلره ایلك صباوت وصوك
صباوت دخی اطلاق ایدلمکده در . ایکنجیسی اولان سن شبابت صباوتك
ختام بولدیغی زماندن بدأ ایدرك یکرمی بشنجی واوچنجیسی اولان سن رشد
الی بشنجی سنه یه قدر کیدر واشبو سن رشده وجود وقوی کاملی بولور
وبواثناده سن رجولیت یکرمی بشنجی سنه دن اوتوز بشنجی سنه یه وسن کمال
اوتوز بشنجی سنه دن الی بشنجی سنه یه قدر دورینی اجرا واکمال ایدر
بومدته سن وقوف دخی تعبیر اولنمقده در .
دردنجیسی اولان سن شیخوخت دخی الی بش ویاالتمشنجی سنه دن بدأ ایدرك
هرم وموت ایله نهایت بولور .

برنجی سنه‌دن یکرمی بشنجی سنه‌یه قدر صباوت ورشدی شامل اولان سنی برنجی ویکرمی بشنجی سنه‌دن الی بشنجی سنه‌یه قدر ممتد اولان سن وقوفی ایکنجی واندن بوقاری اولان سن تناقص وهرمی اوچنجی اعتبار ایدلمرده واردر .

سنك حقوق مدنیه ومعاملات سیاسیه‌جه مدخل کلیسی جمله‌یه معلوم اولدیغندن بوبابده تفصیله حاجت کوریلمز . کلمك سن حیوانات ونباتاته بارکیر وسائر دواب وبعض مواشینك سنلری دیشلرینك حالنه کوره تعیین وتعیین سن ایده‌جك علامت کوریله‌مدیکی حالده کچکین اعتبار اولنور وبوبنوزلی حیوانلرك سنلری بوینوزلرینك اوزرنده اولان حلقه‌لر صایلمله بیلنور لکن اوکوز ومانده‌لرده برنجی خلقه‌لر اوچ یاشنده ظهور ایلدیکندن انی اوچ وقصورلرینی برر سنه اعتبار ایتمك لازمه‌دندر قوشلرك کنجی دائما توکنمك دوز کونلکندن ونباتاتك برویا ایکی ویا اوچ ودها زیاده معمر اولنلری حال وفصیله‌لرندن بالادر . اغاجلرك ایچنده بعضیسی پك چوق زمان معمر اولور حتی (ده‌لونشان) نامنده بری اسقوچیاده قورتغال شهرنده بر (سروی) اغاجنك یاشنی اوچ بیك سنه تخمین ایتمش و (بروله) نام حکیم (باعوباب) اغاجنك التی بیك سنه‌لکنی فناً اثبات ایلمشدر اغاجلرك سنی دخی قطع اولنان محلنده بری بری ایچنده کورینان حلقه‌لردن تخمین اولنه بیلور . (باعوباب) کلمه‌سنه نظر بیوریله .

§

« سناتو » — لاتین لسانندن اختیار معناسنه اولان (سنه‌کس) دن مشتقدر اوروپاجه بونام حکومت طرفندن برچوق وظائفی حائز اولان هیئت شورایه اعطا اولنورکه جمهوریته قارشو فرقهٔ اعیانك برعنصری دیمکدر .

متقدمین نزدنده سناتولرك اك مشهوری (سنهدرین) نامیله معروف اولان یهودیلرك سناتوسی و (لیقورغ) طرفندن تأسیس اولنوب سنلری التمشدن اشاغی اولمامق شرطیله ۲۸ شخصدن مرکب اولان اسپارتلرك سناتوسیدر بوسناتو قرالایله برابر فتق ورتق امور حصه‌دار ومقتدر اولمغرق اعضالری

اهالی طرفندن انتخاب ایدیلور ایدی سواون طرفدن تأسیس اولنان آتنه سناتوسی دخی شهرتده اوبرلرندن اشاغی قلیوب مقدما درت یوزلر تسمیه قلنان درت یوز اعضادن مرکب اولدیغی حالده مؤخراً (٥٠٨٤ خ) تاریخنده یعنی میلادك بش یوز اون سنه مقدمنده (سیسرن) معرفتیله اعضالری بش یوزه ابلاغ وقرعه ایله تعیین اصولی وضع ایدیلوب پریتانی دنیلان مأموریتلره تقسیم اولندی ونهایت بونلرك اك مهمی اولمق اوزره رومانا سناتوسی پایدار موقع اقتدار اولدی متأخرینده ابتدا اهمیت قزانان سناتو اعیانه وکالت ایدن (پرەغادی) نام وندیك سناتوسیدرکه اعضالری یکرمی بش یاشندن اشاغی اولمامق شرطیله التمش نفر اصلزادکاندن عبارت ایکن برمدت صکره یوزه ابلاغ اولنمشیدی اون التنجی عصر میلادیده تأسیس و(١٧٧٢ م و ١١٨٦ ه)ده اوچنجی غوستاو طرفندن لغواولنوب (١٨٠٩ م) ده مجدداً تشکیل ایدیلان اسوج ونمالك مجتمعه سناتولری دخی بوجلهیه داخل ایسهده بونلرك اك صولك ومهمی فرانسه سناتوسیدر .

محافظه کار سناتوسی فرانسهده (١٧٩٩ م و ١٢١٤ ه) تاریخنده قانون اساسی واسطهسیله احداث اولنمش برهیئت سیاسیه ایدی بوهیئت قانون اساسینك محافظهسنه وقوانینك حسن جریانه نظارت ومخالف اولان موادی رد وتمییزه خدمت ایدر . وقید حیات شرطیله بولنور ایدی صکره اعتباردن دوشوب (١٨٥٢ م و ١٢٦٩ ه) تاریخنده ینه قانون اساسی واسطهسیله واولکندن معتبر ونفوذلی برسناتو دها تشکیل اولندیسهده اودخی اون سکز سنهدن زیاده سورمدی .

§

﴿ سناخریب ﴾ — ایکنجی آثور دولتی حکمدارلرندندر (٤٨٨٥ خ تاریخنده یعنی میلادك یدیبوز طقوز سنه مقدمنده جلوس ایلدی عقیب جلوسنده حکمدار سابق (ساراغون) دن موروث نفوذی ادامه ایچون ملوك متجاوره ایله محاربانه باشلادی مؤخراً مجیلرندن ممالك یهودیه ملکی (حزقیا) نك بعض حرکات نابجاسنی ومصر فرعونی (تاراقه) ایله اتفاقی استخبار ایلدیکندن ابتدا مصر اوزرینه یوریوب اوج سنهده اوراسنی پریشان وبرچوق مال اغتنام ایتدکدن صکره قدس شریفه کلوب

حرقیایی محاصره ایلدیکده (اشعیاء) علیه السلام وحرقیانك دعاسیله عسکرینه طاعون مستولی اولدیغندن برایش کوره یوب کمال انهزام ایله رجعته مجبور اولدی مصرده براندیغی اردو دنجی اوق ویای کبی الات حربیه لرینی بر کیجه ایچنده قطع و برباد ایدن فارهلر طرفندن فراره اجبار ایدلدی . اشبو ایکی وقعه ده یوز سکسان بشبیك کشیمی تلف اولدیغی ویکرمی التی یاخود یکرمی ایکی سنه حکومتدن صکره باعث وجودی ایکی اوغلنك غدریله آخرته کتدیکی مروید ر . زیر توراننده محرر اشعیا کتابنده محرر اولدیغنه نظراً سنا خریبك دیکر اسمی (سارا غون) اولوب بوحالده بالاده محرر اولان سارا غون بشنه اولمش اولور .

§

﴿ سنار ﴾ — نوبه ده برشهردر بوشهر قدیم سنار حکومتنك مقر اداره سی ایدی نیل ازرق اوزرنده واقع واون بیك نفوسی جامعدر وبر کوزل جامعی ودرت قاتلی بر حکمدار سرایی اولوب ماعدا خانه لری برقاچ تجاراوی مستثنا اوله رق کوچك کوچك کلبه لردن عبارتدر سنار ایالتی بحر ازرق ایله بحر ابیض بینده بولنور واراضیسنده کونلك ضمغ بلسان عطریات نباتات طبیه حاصل اولور فیل دیشی وقوش توینلدن عبارت اولان تجارتی مصر ایله غایت ایشلکدر .

سنار خیلی زمانلره قدر قوت ومکنته مالك بر حکمدارلغك مرکز حکومتی تشکیل ایلر ایدی سودانلی بورایه کلان فونجی نام برصولك سلاله (١٤٨٤ دن ١٨٢٠ م) تاریخنده دکین اوچیوز اوتوز التی سنه بردوام اوله رق بالجمله غربی نوبه اوزرنده اجرای حکومت ایلدی .

مؤخراً محمد علی پاشازاده اسماعیل پاشا (١٨٢٠ دن ١٨٢٢) تاریخنده دکین محاربه ایله بوممالکی ضبط ایدرك مصره الحاق ایتدی الیوم مصرك برایالتیدر .

§

﴿ سنان پاشا ﴾ — دولت علیه وزراسندندر سلطان سلیمان اول زمانلرنده قپودان دریا اولمش وسلیم ثانی ومراد ثالث ومحمد ثالث زمانلرنده بش دفعه صدارت مسندینی احراز ایتمش بر ذاتدر بونك ایچون بعض

تواریخ ارنودی الاصل دیرلر ایسه‌ده صحیحی ایتالیالی اولدیغی حالده اشتدا ایتشدر (١٥٥١ م و ٩٥٩ ه) تاریخنده طرابلس ورفع لوای عصیان ایدن یمنی وتونس تولیتنی تحت اطاعته الحرق اهلیت ولیاقتنی ارائه وابراز ایلدی وفاتی (١٥٩٥ م و ١٠٠٤ ه) تاریخنده وتربه‌سی درسعادتده صدفجیلر ایچنده‌در مشارالیه جدا شجیع وجنکاور اولدیغی کبی امور اداره‌ده دخی ماهر ایدی مصر وسوریه واناطولیده جوامع خسته خانه‌لری وحاملری وچارشولری ودرسعادتده لطفی پاشا ودباغ یونس محله‌لرنده ایکی مسجدی و بشکطاشده برجامعی واردر قوجه سنان پاشا دخی دیرلر . سلطان سلیمان حضرتلری بوکا کریمه‌سی (مهرماه) سلطانی تزویج بیورمش ایدی .

§

﴿ سنبل افندی ﴾ — طریق سنبلی واضعیدر واسمی (یوسف سنان) مسقط رأسی (بور) یاخود (مرزیفون) اولوب (چلبی خلیفه) یعنی محمد جلال الدین خلوتیدن استخلاف ایتشدر مأموریت معنویه ایله مصره کیدوب اوراده مدت مدیده مشغول ارشاد ایکن شیخی مشار الیهك طریق حجده وفاتنی وبرینه اوتورمق وکریمه‌سی (صفیه ملا) قادینی تزوج ایتك ایچون وصیتنی خبر آلدیغی کبی درسعادته کلوب پوستنشین فضل ورشادت اولدی . (ایلدی بستان زهدك سنبلی مأوایه عزم) تاریخنجه ارتحالی (١٥٢٩ م و ٩٣٦ ه) سنه‌سنده‌وقوعبولمشدر . (چلبی خلیفه)یه دخی مراجعت بیوریله .

§

﴿ سنبیل علی الجمالی ﴾ افندی — سلطان بایزید ثانی وسلیم وسلیمان زمانلرنده اوچ دفعه‌ده یکرمی بش سنه مفتیلك یعنی شیخ الاسلاملق ایتشدر . مستفتیلری بکلتمامك یعنی اوراق استفتائیه‌یی سرعت وسهولتله اخذ واعاده‌ایتك اوزره دائماقوناغنك پنجره‌سندن اشاغی صارقیدلش برسنبیل بولندیردیغی ایچون سنبیلی علی افندی دیرلر ایدی فقهدن (مختارات الفتاوی) نامنده برکتابی وکوچك مصطفی پاشاده مفتی علی جامعی دینمکله معروف بر مسجد ایله غلطه‌ده دیکر برمسجدی وزیرکده دخی بر مکتبی

واردر وقتی (١٥٢٥م و ٩٣٢ ه) تاریخنده اولوب قبری مکتب مذکور خطیره‌سنده‌در .

§

﴿ سنت ارنو ﴾ (اشیل اور واردو) — فرنسه مارشالرندن (١٧٩٨ م و ١٢١٣ ه) تاریخنده پارسده تولد و (١٨٥٤ م و ١٢٧١ ه) تاریخنده وفات ایلشدر بوذات پارلمنتوده بولنور بردعوی وکیلك اوغلی ایدی (١٨١٥) ده فرقه مستحفظلفنه داخل اولوب یدی سنه صکره الینوزلرك دعوامی لهنه آچیلان محاربه‌ده ایچه شهرت اکتساب ومؤخراً بوژو نام جنرالله انتساب ایتدی و (١٨٣٧) ده افریقایه چکدرلك قسطنطنیه شهری مهاجمه‌سنه و (١٨٤٠) ده کندوسنی آخرجه جریحه‌دار ایدن موزایا اوغازی محاربه‌سنه و برسنه عقبینده جزایرده مستقره استیلاسنه کوندرلدی و (١٨٤٥) دن (١٨٤٧) تاریخنه دکین داهرا اختلالنی تجهیزانه حرکاته برطرف ایدوب قسطنطنیه ایالتنك باش قوماندانی اولدیغی حالده (١٨٥١) ده پارسدن چاغریلوب حربیه نظارتنه تعیین و بوصره‌ده اردولرك اصلاح احوالنجه کوسترمکده سعی واقدامات سایه‌سنده مارشال رتبه‌سنه نائل اولوب (١٨٥٤م و ١٢٧١ ه) تاریخنده روسیه‌یه کوندریلان اردو اوزرینه قوماندان نصب ایدلدی بو اثناده انکلیز عسکری ایله متفقاً قریمده برموفقیت تامه ایله قره‌یه عسکر چیقاروب نهایت سیواستوپول شهری اوزرینه یورولکن چوقدن برو مبتلا اولدیغی برخسته‌لکدن وفات ایلدی بو مارشالك نامی پارسده برمحله‌یه اعطا اولنمش ویارم کوده تصویری ناپولیون مکتبنه تعلیق ایدلمشدر .

§

﴿ سنجار ﴾ یاخود (سنغار) — فرات نهرله دجله نهری ارمسنده واقع رجیم ومنبت صحرالك قسم جنوبیسنده عبارتدر بعضا ایلرو دخی عموماً سنجار دینلور اولاد نوح علیه السلام بابل قاسی یاخود دکین بوصحراده توطن وتکثر ایدوب بعده اطرفه منتشر اولمشلرایدی سنجار طاغنده مسکون یزیدیلر خیلی زمان دولت علیه عصیان اوزره بولندقلری حالده (١٨٠٢ م و ١٢١٧ ه) تاریخنده بغداد والیسی علی پاشا معرفیله دائرهٔ انقیاده آلندیلر .

فرات و دجله نهرلرینك التقا ایلدیکی محلده اولان برشهر قدیمك توراتده محرر اسمی دخی (سنفار) در .

§

﴿ سنجر ﴾ — سلاجقهٔ ایرانیه دن شدید بر پادشاهدر خراسان والیسی ایکن برادری سلطان محمد سلجوقیانك وفاتی عقیبنده اصفهانه کاوب متوفانك تخته اجلاس ایدیلان اوغلی صغیر محمودی خلع ایدرك برینه اوتورمشیدی مدت سلطنتنده بتون ملوك متجاوره ایله محاربانه کیریشوب اکثریسنه غلبه ایتدیکی حالده (غز) یاخود خطای ترکلریله وقوعبولان صولك محاربه سنده مغلوب اولهرق زوجه سی وسرعسکری ایله اسیر دوشمش وخراسانی دخی خوار زمیلرك ید استیلاسنه دوشورمشدر مؤخراً غزنه دن قاچوب قورتلدی واخذ انتقامه قالقشدیسه ده آوان محبوسیتنده چکدیکی مشقتلك تأثیریله وجودینه عارض اولان علت اوصره ده کسب شدت ایلدیکندن (۱۱۵۳ م و ۵۴۸ ه) تاریخنده دار عقبایه رحلت ایتدی سنجر نامیله اشتهاری سنجارده طوغدیغی ایچوندر وفاتنی متعاقب امراسی ممالکنی بینلرنده مقاسمه ایدوب امیر (اینانج) (ری) وامیر (آیکین) (هرات) ممالکنده و (مؤید آبه) دخی سالف الذکر خراسان قطعه سنده اعلان حکمرانی ایلدیلر .

§

﴿ سند ﴾ — هندستانده غازنهریناك بریسنده بر حکمدارلقدر شمال غربیده بلوجستان و شمالاً لاهور و شرقاً کشمیر حکمدارلقلری ایله تحدید اولنور اراضیسی یوز اوتوز یدی بیك کیلو مترو مربعنده واهالیسی بر ملیون رادهسنده اولوب مقر حکومتی تخمیناً قرق بیك نفوسی جامع اولان (حیدر اباد) شهریدر وقتیله سند خانلری اداره سنده بولنوز ایکن (۷۰۷ م و ۸۹ ه) تاریخنده عراق امیری حجاجك اون یدی یاشنده عمی زاده سی محمد معرفتیله فتح و اولوقت پای تختلری اولان (آلپور) نام شهرده حکمدارلری (داهر) اخذ و قتل اولندی و اهالیدن چوق کیسه لر اثنای محاصره ده آچلقدن تلف اولوب بر طاقمی دخی کندوسنی آتشه آتدی و اون دردنجی عصردن اشبو صو کنجی عصر نهایته

طوغری افغانلرك و مغولارك زير حمايه سنه چكوب (١٨٤٣ م و ١٢٥٩ ه) تاريخنده جنرال ناپيه معرفتيله برفاح امارته تقسيم و انكليزلرك نوعماحمايه سنه ادخال اولندی . (سند) يا خود (هندوس) — هندستانده اك زياده غرب جهتنده بولنان ايكی بيوك نهرلردن بريناك اسمیدر اشبو نهر (تيبت) ك جنوب شرقيسنده بر مجهول منبعدن نشأت ايدوب صاغ طرفنده كابل و بلوجستان و صول جانبنده پنجاب و مولتانی براقدرق (اتوق) (چيقارپور) (حيدر آباد) و (تاتا) يی اروادن صكره حيدر آبادك براز يوقاريسنده اون بر آغزدن بحر عمانه دوكيلور طول مجراسی ٢٥٦٠ كيلومتردر .

§

مسن سيمون — ارباب علم ثروتدن و مذهب احداث ايدنلردن بريدر بو ذات فرانسه ده سلاله سی شارلمانه واصل اولان (و رماندوا) نام قديم و معتبر بر فاميليادن اولوب (١٧٦٠ م و ١١٧٤ ه) پارسده تولد و (١٨٢٥ م و ١٢٤١ ه) تاريخنده وفات ايلمشدر ١١٧٩ ده آمريقاده وقوعبولان استقلال محاربه سنده ابراز خدمت ايدرك عودتنده يكرمی اوچ ياشنده اولديغی حالده ميرالای تعيين اولندی فقط كندوسی منافع عموميه يه خادم مواده حصر افكار عزمنده بولنديغندن ١٧٨٥ ده ترك خدمت عسكريه ايله انتظام بنی بشری مجدداً تأسيسه و فنون و صنايعی تعديل و تنظيمه چاليشان مشهور كيمسه لرله كسب موانست و مناسبت و المانيا و انكلتره و ايتاليايی سياحت ايلدكدن صكره محصول فكری اولهرق بر طاقم مصنفات مختلفه نشر و بيك درلو تجارب عجيبه و مهمه اجرا ايتمی اوزرينه النده آووجنده حبهٔ واحده قالمدی و نهايت (١٨٢٣ م) ده كندو كندوسنی اوروب فقط جريحه سی اولمدر مهالك اولديغندن يانه صاغ قالدی و يكی باشدن ايشلرله اشتغاله باشلايوب اوغوستن تيری و اوغوست قونت و سائر بو كبی ر طاقم مشهور تلامذه يتشديردی . اصول سن سيمون و طرفدارلرك خلاصه افكاری آچيلمش علوم و صنايع مكتوبه هر كس اوقويوب علم اولمق و زراعت و حرفت حكومت طرفندن بر نظارت مقتدره التنده بولديريلوب هر كسك ذمام اداره سی ايلدی زرلمه

تفويض اولنمق و ايشسز كوجسز كزن آدملر مملكتدن طرد ايدلمك والحاصل ادارهٔ عموميه بر اشتراك طبيعى آلتنه آلنوب حق تصرف و مذاهب و فاميليار ايچون دخى يكى بر اصول ياپلمق كبى اشتراك اموال و عيالى آكديرر شيلردن عبارت ايدى بونلر خيلى زمان اشبو افكار فاسده‌لرينى ترويجه چالشديلر ايسه‌ده عاقبت مخل نظام احوال و اخلاق عموميه اولدقلرى ميدان ثبوت و بداهته واردىغندن (١٨٣٣ م و ١٢٤٩ ه) تاريخنده رسماً اتهام وجعيتلرى پريشان وكمنام ايدلدى .

§

﴿ سنغال ﴾ — افريقاده بربيوك نهردر (فوتاجالو) دن نشأت ايدوب (چالوتقادو) (بامبوق) (قاجعفا) (قاسون) (فوتاتورو) (فورش ژوزف) (باقل) (پودور) (داغانا) و (سن لوئى) يى طولاشدقدن و بعض يرلرده غايت بيوك اطه‌لر تشكيل ايلدكدن صكره واسع بر اغز ايله بحر محيطه دوكيلور طول مجراسى تقريباً ١٧٠٠ كيلومترودر آغزى قوملر ايله مملو اولوب بناءً عليه صولرى طورغون برحالده بولنديغندن اوزرنده سير سفائنى فوق العاده دوچار صعوبت ايلر . بونهرده بعضاً اوفاق التون پارچه‌لرى دخى بولنمقده‌در .

§

﴿ سنغال ﴾ ياخود (سنه غال) مستملكاتى — ايكى يه تقسيم اولنور برنجيسى سن لوئى ايالتيدركه (سن لوئى اطه‌سى) (ريشار) (قول) (لامبسار) (ماريتاغم) (سيدهيو) (داغانا) (باقل) (پودور) و بلان برونندن ايوف كوچك كورفزينه دكين ممتد اولان سواحلك بر قسمنه شاملدر . ايكنجيسى غوره ايالتيدركه ايوف كورفزندن غوره اطه‌سنه و سفيو تجارتخانه‌سنه قدر امتداد ايدن سواحلى مشتملدر .

بوراده انجق اوچ بيك آوروپالى نفوس موجود اولوب يرليلرك عددى ايسه التمش ايكى بيك نفوسدر مستملكاتك كرسئ اداره‌سى (سن) شهرى اولوب بروالى طرفندن اداره اولنور هواسى غايت صيجاق وصقنتيلى در سانتيغراد ميزان الحراره‌سى همان يكرمى سكز درجه‌دن قرق درجه‌يه قدر صعود ايدر . (١٦٦٤ م و ١٠٨٥ ه) تاريخنده اشبو تأسيسات هند

غربی قومپانیه‌سنه و مؤخراً سنه‌غالت مختلف قومپانیه‌لرینه ویریلوب نهایت هندشرقی قومپانیه‌سندرك اولدیسه‌ده (١٧٦٣م) ده انکلیزلر طرفدن الئوب (١٨١٤م) تاریخنده فرانسه‌یه اعاده اولندی. (سنغامبیا) کلمه‌سنه دخی نظر بیوریله.

§

﴿ سنغامبیا ﴾ — افریقای غربیده برقطعهٔ وسیعه‌در اشبو قطعه شمالدن جنوبه وصحرادن سیرالئونه قدر ممتد اولدیغی کبی غربدن شرقه دخی بحراطلاسیدن نقریبیای وسطایه دکین ممتد اولور طولاً غربدن شرقه بیك اللی و عرضاً التی یوز اللی کیلومترو اتساعی اولوب اون ایکی ملیون نفوسی جامعدر. بورادہ بولنان ممالکدن (سن‌لوئی) تهرجسیمی و غوره جزیره‌سی و (داکار) لیمانی و (اوگالو) حکومتی فرانسه مستملکاتندن اولدیغی کبی (غامبی) نهری اوزرنده واقع بعض مواقع انکلیزلرده و منتهای جنوبیسنده کائن بر طاقم یرلر دخی پورتکیزلرده در و بونلردن بشقه دها خیلی مستقل حکومات صغیره واردر وحکومات مذکوره‌دن الك بیوکاری (براق) و (فولاح) حکومتلریدر معمافیه اوروپالولر بورالره دخی تصرف ادعاسنده بولنورلر. سنغامبیاده مضر و دهشتلی فورتنه‌لر اکسیك دکل ایسه‌ده بر طاقم چوللر مستثنا اولهرق محصولدار پك چوق ضمغ و فستق اغاجلری واردر و التون توزی و فیل دیشی و بالمومی چوقمقدەدر بو قطعه سنه‌غال وغامبی نام نهرلر ایله اسقا اولدیغندن بو ایکی نام ایله تسمیه اولندی. (سنه‌غال مستملکاتی) نه دخی نظر بیوریله.

§

﴿ سنغر ﴾ — آق طونمان یاخود (آق سنغر) دیدکاری بر نوع بیوك طونمان قوشیدر که بو نام مقدما بعض امرای ترکیه‌یه دخی لقب اولمشیدی از جمله ملوك اتابکیه‌دن عماد الدین زنکینك پدری (قسیم الدوله) نك لقبی آقسنغر اولوب کندوسی (١٠٨٥م و ٤٧٨ ه) تاریخنده ملکشاه سلجوقیانك برادری (تاج الدوله) حلب تختنه جلوس ایتدیکی زمان نائب سلطنت اولمش وحمص فتحنده حین موفقیتنده افندیسنه عصیان

ایلدیکندن حرباً اخذ واعدام اولنمشدر (اقسنغرا حربلی (اقسنغرامنی) (اقسنغرناصری) ومودوددن صکره موصل حاکمی اولان (اقسنغر برسقی) وامثالی پك چوق ذوات بولنمشلر ایدی.

§

﴿ سن مارتن ﴾ — امریقاده کوچك انتیللردن بر اطه‌در التی بیك نفوسی حاویدر (١٦٤٨ م و ١٠٥٨ ه) تاریخنه‌دنبرو فرانسه وفلمنك دولتلری طرفندن مشترکا اداره اولنور تجارتی توتون روم وطوزدن عبارتدر.

(سن مارتن) — شرقیوندندر (١٨١٨ م و ١٢٣٤ ه) تاریخنده ارمنستانه دائر نشر کرده‌سی اولان آثار معاربفه مظهر اعتبار اولمغله پارسده طوپخانه حافظ کتبی وقرال مطبعه‌سنده فن طباعة شرقیه مفتشی تعیین اولندی ودرت سنه صکره غزته محرری اولهرق چیقاردیغی غزته‌ده کندوسنی مروج افکار تراليت دیو اعلان ایلدیکندن و بو اعلانی اذهان اهالیده سوء تأثیر حاصل ایتدیکندن (١٨٣٠ م و ١٢٢٦ ه) تاریخنده ظهور ایدن اختلال صره‌سنده رتبه ومعاشدن محروم ایدلدی مومی الیه ذکر اولنان ارمنستان تاریخندن بشقه اسکندرك وفاتی زمانه دائر تحریاتنی وملوك بطالسه‌نك واشکانیلرك تاریخی وسائر بعض افسانه‌لری وتدمرك حکایاتنی تحریر ایلمشدر.

§

﴿ سنن ﴾ — کتب ستهٔ میانده بونامده ایکی کتاب واردر بری (٨٨٨ م و ٢٧٥ ه) تاریخنده وفات ایدن ابو داود سلیمان بن اشعث حضرتلرینك (کتاب السنن) ی دیکری ابو عبد الرحمن احمد بن شعیب حضرتلرینك (سنن کبری)سی در.

§

﴿ سنن وسان ﴾ — علم هندسه میرهٔ اربابندندر (١٥٨٤ م و ٩٨٣ ه) ده نوروچده تولد و (١٦٩٧ م و ١١٠٩ ه) ده وفات ایلدی رومادہ جزویلرك نزدینه کیدوب معلمی اولان قلاویوسك یرینه ریاضیات معلمی اولدیغی حالده ایکنجی فردینان طرفندن پراغه دعوت اولنه‌رق

بوشهرك محاصره‌سی اثناده اسوجلیلر طرفندن آلدیغی جریحه وایکنجی فیلیك طلبی اوزرینه اسپانیایه کیتمشدی برمدت دخی آوستریادون ژاونند ریاضیات درسی ویروب خاندشهرینك کتابخانه‌سی اولدیغی حالده اوراده وفات ایلدی . هندسه‌یه دائر برچوق تألیفات وکشفیات مهمه‌سی واردر

(سن ونسان) اطه‌سی — انکلیز انقلابندن بریدر اشبو اطه یوز کیلو مترو دورنده اولوب اوتوز بیك نفوسی جامعدر شکر چوید قهوه کبی محصولاتجه اراضیسی غایت منبت اولوب اراضیسندن اون ایکبیك هکتاری زرع وفلاحت اولنیور ایسه‌ده باقیسی کافوری وضمغ اناجلریله مملو اورمانلردن عبارتدر اشبو اطه قریستوف قولومبو معرفتیله کشف اولندیغی کون سن ونسان یورطیسی اولدیغندن اونام ایله بنام اولدی .

(سن ونسان) برونی — ارغراو ایالتنده پورتکیز وبالجمله آوروپا قطعه‌سنك جنوب غربی نقطه‌سنی تشکیل ایدن برونددر (١٦٩٣ م و ١١٠٥ ه) ده توروبل بوراده انکلیز وفلمنك دونمه‌سنی بوزدی و (١٧٨٠ م و ١١٩٥ ه) ده سووون التمش درت عدد انکلیز وفلمنك سفاینندن مرتب بردونمایی اخذ ایلدی و (١٧٩٦ م و ١٢١١ ه) ده ژرویس نام انکلیز امیرالی اسپانیا محاربه‌سنده کندوسنه لوردسن ونسان عنوانی اعطا ایدن مظفریتی قزاندی .

§

سنه فابر — لیتوغرافیا یعنی طاش باصمه‌سنك موجدیدر (١٧٧٢ م و ١١٨٦ ه) ده پراغده تولد و (١٨٣٤ ه) ده وفات ایلدی مومی الیه برقومیدیاجینك اوغلی ایدی ١٧٩١ تاریخنده تیاترو اوپونجیلری کروهنه داخل اولوب حسن قبول مشاهده ایدیکندن چکیلمك مونجنده بعض تحریرات الهه تمکنه قرار ویردی وموسیقی نوطه‌سی حسن ایقان ایچون قولای وفائده‌لی برواسطه ارایکن باتریشه طاش اصمه‌سی بولدی . ١٧٩٣ ده طاش باصمه‌سنك برنجی فکری مومی الیهه حصوله گلمشدر . هرنوع مانفره قوشو اوغراشدیغی ١٧٩٦ ده سرای فن موسیقی ملیوق (غلمز) ایله برابر مونجنده برجمعیت تشکیل ایلدی . عسکره اشبو یکی

صنعتنی آوروپانك باشلیجه شهرلرنده دخی طانتدیرمق ایچون بالنفس عزیمت ایلدیکی حالده ١٨١٠ تاریخنده باویرا قرالی طرفندن مونیخده قرال لیتوغرافیه‌سی مدیری تعیین اولندی . لیتوغرافیه‌نك مونیخده شیوعی ١٨١٩ تاریخنده‌در .

§

﴿ سوئه‌و ﴾ — جرمانیا طائفه‌سنه منسوب برشعبه‌در بوشعبه‌نك خلق ایمپراطور (سزار) زمانده ایتالیاده بولنورلرایدی عسکره رومالولره تابع اولوب دها عسکره اسپانیاده برحکومت تشکیل ایلدیلر .

§

﴿ سُواع ﴾ — طوائف عربدن (هذیل) قبیله‌سنك قبل الاسلام پرستش ایتدکاری بر بیوك پتدرکه قادین شکلنده مصنوع ایدی نوح علیه السلام زمانندهکی خذلهٔ منکرین دخی بو پته طپارلرایمش .

§

﴿ سواکن ﴾ — نوبه‌ده برشهردر بوشهرك برقسمی عرب کورفزنده بولنان براطه جقده ودیکرقسمی قره‌ده اولوب صیدادن اوچیوز اون کیلومترو مسافه‌ده واقع واون بیك نفوسی جامعدر برکوزل لیمانی موجود اولوب بولیمان عربستان قهوه‌سی واسرا تجارتی یاپانلرك برمجمع یکانه‌سی اولدیغی کبی عربستان سواحلی اوزرنده بولنان عدن ایله دخی تحت البحر برخط مخابره‌سی واردر بوراده اکثریا اینجو صیدی دخی اجرا اولنور .

§

﴿ سوانون ﴾ یاخود (سنه‌وون) — دانیمارقه قرالی (هوالد)ك اوغلیدر پدرینی خرستیانلغی قبول ایتدیکیچون اعدام ایدرك برینه اوتوردی و(١٠٠٢م و٣٩٣ه) تاریخنده کایتلی عسکرله ساقسون و (انکل) طائفه‌سی اوزرینه یوریوب هپسنی مغلوب و پریشان ایتدکدن صکره انکلتره تاجنی ومؤخرا (اوج نوروج) تاجنی دخی اکتسا ایلدی .

§

﴿ سودان ﴾ یاخود (نیغریتی) — رنکاری اقمجیل اولان (فلات) و (فللانی) و (فولبه) قبیله‌لرینی دخی شامل اولدیغی حالده افریقا

قطعه سنده جهت غربیه دن بدأ ایدرك (نیزر) نهری حوضه سی بونجه (سدغو) (جنه) (ماسینا) (طومبوقتو) (سقاتو) (قانون) وامالی برجوق حکومت ومالکه انقسام ایدن قطعهٔ کبیره در. (جاد) کوله طوغری یابلش ومقری قوقا شهری بولنمش اولان (بورنو) حکومتی و (باغیرمی) و (قانم) حکومتری هپ اول حوالیده بولنور. جنوب جهتنده کی (اداماعووا) برحکومت مستقله ایسه ده شرق جهتنده اولان (وادای) (دارفور) (قوردوفان) و (نوبه) نمالکی ونیل ابیض جوارنده بولنان (دینغا) (شلوق) (ینام) قبائلی خدیویت مصریه مستملکاتندندر بلاد تکروریه دخی طرابلس غربك کیروسنه دوشر.

§

﴿ سورات ﴾ — هندستانده واقع بجراتده (تاپتی) نام نهرك صول کناری اوزرنده و بومبایك ایکی یوز یتمش کیلومترو شمالنده بر شهردر اکثریسی مجوسی اولمق اوزره نفوسی ایکی یوز بیك تخمین اولنمقده در وسوقاقری طار وطولاشق وخاندلری مرتفع ولیمانی اولدقجه الویرشلیدر. سورات غایت قدیم ومجوسیلرجه مقدس برشهر اولدیغندن فوج فوج کلوب زیارت ولسانلرنجه مکه قپوسی تسمیه ایدرلر. امید بورنی کشف اولنه لیدن برو سورات طریق تجارتده کرکی کبی شهرت بولدیسه ده شمدی اوقدر اهمیتی یوقدر. (١٥٧٢م و٩٨٠ه) تاریخنده مغولار بوراسنی ضبط و (١٦١٢م و١٠٢١ه) ده هند انکلیز قومپانیه سی برنجی هندستان شرکتنی بوراده تأسیس ایلدی ومؤخراً فرانسزلر وفلمکلیلر دخی اول امتیازك عینه نائل اولدی و (١٦٦٤م دن ١٧٠٧م) تاریخنده دکین ماهراتلر هجوم ایلدیلرسه ده ضبطنه دسترس اوله مدیلر والك صکره یعنی (١٨٠٠م و١٢١٥ه) تاریخنده انکلیزلر قطعیاً ضبط وتصرف ایلدیلر.

§

﴿ سورمنه ﴾ — طرابزونك سکزساعت بعد شرقیسنده برقضا مرکزیدر مع نواحی (١٨٥٠٠) نفوس ذکوری (١٢١) جامعی (١٣) کلیسامی (٧٩) مکتبی (٢٤) مدرسه سی واردر کلیتلو فصولیه

وقوقوروز یتشدیرر بوراده بیوجك قایق وصندال اعمالی ویافرجیلق وتیورجیلك اپیجه ایلرولمشدر آغ اپلکی دخی یاپیلور .

§

سوریه — کتب مقدسه ده آرام ولسان عربده بر الشام نامیله معروف بر ولایت جسیمه در بو ولایت غرباً بحر سفید شمالاً آسیای صغری شرقاً فرات جنوباً عربستان ایله محدود اولوب شمالدن جنوبه طولا التی یوز وعرضاً ایکی یوز سکسان کیلو مترو مساحدی وایکی ملیون درت یوز بیك نفوسی ونتاز اولان (جبل لبنان) دن بشقه شام لاذقیه طرابلس بیروت عکا بلعا حوران حما سنجاقلرینی حاویدر سوریه ساحله همجوار ایکی موازی سلسلهٔ جبالی تشکیل ایدن لبنان طاغلریله مستور واشبو ایکی سلسله بینده طولاً یتش سکسان وعرضاً اون بش کیلومترو امتدادایدن اووده واقع اولدیغندن مقدما (سه له سیری) ویاچقور سوریه تسمیه اولنورایدی .

العاصی (نام قدیمی اورونت) سینانی (قدیمی له اونت) اردن وبرده سوریه نهرلرینك باشلیجه لریدر (برده کله سنه نظربیوریله) صحرالری سیحاق وطاغلری معتدل وبعض محللری مستثنا اولهرق اراضیسی غایت محصولداردر .

خرما فستق قایصی لیمون زیتون اغاجلری وپموق چوید شکر قامشی دخان محصولاتی و میوه سی پك چوقدر وقتیله حرکت ارض صیق صیق وقوعبولدیغندن بحرلوطه طوغری برچوق وولفان اثرلری وقدیم یهودیه ده خیلی زفت وکوکرد منبعلری کورلمکده در شام اسلحه سی اعمالاتنه مخصوص فابریقدلری وزرین اقمشه وحلب حریرندن معمول اقمشه دستکاهلری انحطاط بولمقده ایسه ده تجارتی سواحل اوزرنده وباخصوص شام ولاذقیه وطرابلس وبیروت کبی شهرلرنده غایت رواجلی اولوب فقط تجارتك قسم اعظمی یهودیلرایله اوروپالیلرالندهدر . اهالیسنك اکثریسی عرب وترکاردن مرکب اولوب بعض قضا ونواحیسنده اسماعیلیلر درزیلرمارونیلر سامریلر دخی بولنور . سوریه ده موجود اهالیٔ قدیمه وقتیله مملکتلرینه آرام نامی ویرزلر ایدی فی الواقع تورانده دخی بونلرك سام اولادندن آرامك محصول نسلی اولدقلری محرردر .

حما و (رُسور) و (سوناه) وشام زمان داود وسلیمان علیهما السلام حضراتی طرفلرندن و برکوبه ربط اولنمش و برمدت اوریا وبابلونیا وفرس حکمدارلرینك ومؤخراً اسکندرك (٥٢٩٢ خ) تاریخنده یعنی میلادك اوچیوز برسنه مقدمنده ایپسوس محاربه‌سی وقوعندن صکره سلوسیدلرك حمایه وادارهسنه کچمش وسوریه‌نك مصر ایله مخاصماتی واشکانیلرك مهاجماتی و (٥٤٠١ خ) تاریخندن بدأ ایله اوچ سنه دوام ایدن رومالولرك محاربانی وبلاد یهودیه‌نك قیامی وخاندان قرالینك بری برلرینه رقابتده دوامی کبی احوال سلوسید حکومتنك زوالنه سبب اولمش و (٥٥٣٠ خ) تاریخنده یعنی میلادك التمش درت سنه مقدمنده رومالولره و (٦٣٤ م و ١٣ ه) تاریخنده اسلامه انتقال التمش ایدی مؤخراً ایوبیلر عباسیلر طولونیلر فاطمیلر سلجوقیلر و (١١٥٤ م و ٥٤٩ ه) تاریخنده اتابکار وبعضاً ملوك مصریه دخی بوراده حکومت سوروب نهایت سلطان سلیم اول حضرتلری (١٥١٧ م و ٩٢٣ ه) تاریخنده ضبط ایلدی اکرچه براره‌لق فخر الدین نام درزی امیری زمانده وجزار احمدپاشا وقتنده بعض اختلالات ظهوره کلدی و (١٨٣٣ م و ١٢٤٨ ه) تاریخنده وقوعبولان قونیه محاربه‌سندن صکره دولت علیه طرفندن محمد علی پاشا اداره‌سنه براغلدیلمده ینه استرداد اولندی و (١٨٦٠ م و ١٢٧٧ ه) تاریخنده درزیلر خرستیانلر علیهنه براختلال چیقاروب بعض یغما وقتال وقوعبولدیغندن وفرانسه دولتی التی بیك عسکر وانکلیز دولتیله دونما سوق ایلدیکندن طرف دولت علیه‌دن دخی فواد پاشا کیدوب تشکیل اولنان مختلط قومیسیونده اختلاله سبب اولنلرك وشام والیسی مشیر احمدپاشانك اعدامنه و بر چوق تضمینات اعطاسنه قرار ویرلدی . (شام) کلمه‌سنه دخی مراجعت بیوریله .

§

(سوزیان) یاخود (سوسا) — خوزستانك نام دیکریدر سوس وخوزستان کلمه‌لرینه مراجعت بیوریله .

§

(سوس) — وقتیله مغرب زمینده مستقل برحکمدارلق ایدی بحر اطلاسی یه منصب سوس نهری ایله اسمنا اولندیغندن سوس تسمیه ایدلمشدر

بو قطعه جبل اطلسك هر ایکی حوضه‌سی اوزرنده کائن اولوب شمالاً فاس غرباً بحر محیط اطلاسی جنوباً ملثمین قبیله‌سی اراضیسی شرق دارا ایالتی ایله تحدید اولنور طولاً ایکیوز وعرضاً ایکیوز یتمش طقوز کیلو مترو وسعتی والتی یوز بیك نفوسی اولوب مقر اداره‌سی (تارودان) وباشلیجه شهرلری (اغادیر) و (تلان) در هواسی صحیحاق ولطیف اولدیغی کبی اراضیسی شکر قامشی پموق چوید زیتون خرما کبی محصولاتی کلیت اوزره یتشدیرر انجق قسم اعظمی غیر مزروعدر سوسك برقسمی (۱۸۱۰ م و ۱۲۲۵ ه) تاریخندن برو (سید هاشم) ملکنه الحاق اولنوب ماعداسی تونس ولایتی حمایه‌سنده قالمشدر .

§

﴿ سوس ﴾ یاخود (سوسا) — خوزستانده قدیم برشهردر شمالده قره صو ویا شواسب نهری اوزرنده بولنور وقتیله ملوك کیانیه‌نك قیش مقری ایدی تأسیسی مأمون خلیفه‌یه حمل ایدیلور اشبو شهرده عجم شاهلرینك دبدبه فروش برسرایلری اولوب مومی‌الیهم خزینه‌لرینك قسم اعظمنی اوراده حفظ ایدرلرایدی الیوم شستر قریه‌سنده کونه‌ایفورم یازولری ایله برابر شهرك خرابه‌زاری قالمشدر .

﴿ سوس ﴾ یاخود (سوزا) — ایتالیانك پیه‌مون ایالتنده برشهردر جوارنده چیقان برنوع یشیل‌مرمر سوز مرمری تسمیه ایدیلور اوغوستك شرفنه اولمق اوزره بیاض مرمردن مصنوع طاق الغزاسی شایان تماشادر . (سوز) ایتالیانك سبنی طاغیله جنوه طاغنك ایکی بیوك یولی ملتقاسنده ایتالیانك مفتاحی مثابه‌سنده برموقعك دخی اسمیدر (خوزستان) لك عمومنه سوزیان دخی دیرلر . (خوزستان) کلمه‌سنه دخی نظر بیوریله .

§

﴿ سوسور ﴾ — طبیعیوندندر (۱۷٤۰ م و ۱۱۵۳ ه) ده جنوه‌ده تولد و (۱۷۹۹ م و ۱۲۱٤ ه) تاریخنده وفات ایلدی بوذات ارباب فن زراعتدن آثار نافعه صاحبی مشهور نیسوفورسوسورك اوغلی اولوب فلسفهٔ طبیعیه‌یی جنوه‌ده اوکرندکدن صکره انکلتره فرانسه المانیا وایتالیایه سیاحت والپ طاغلری کبی برطاقم جبال عالیه ومرتفعه اوزرنده تحریات

عميقه يه نصب نظر امعان و همتله علم معادن و طبقات الارض و علائم حياو علم نباتاته تقديرى ناممكن برخدمت ايفاايدرك بوسايده علوم مذكوره مؤسسلرى صره سنه كچمشدر الكترومتر يعنى ميزان سياله برقيه وايغرومترو يعنى ميزان رطوبت هوا وميزان الحراره وميزان الهوا واوريومترو يعنى غاز وهوانك تميزلكنى تميز ايچون موضوع اولچويه مماثل متعدد آلات مومى اليهك موفق اولديغى مخترعات و يا تصحيحات جلهسندندر الپ طاغلرنده ياپمش اولديغى درت جلد سياحتنامهسى باشليجه اثرى ورطوبت هوايه دائر يازديغى كتاب ديكر براثر معتبريدر .

مومى اليهك اوغلى اولان تؤدور سوسور دخى حقيقةً باباسنك اوغلى اولوب (١١٦٤ دن ١٨١٥م) تاريخنه دكين علم حكمت و كيمياى نباتيه دائر وقوعبولان كوزل سعيلرى سايهسنده شهرت آلمش وخصوصاً ١٨٠٤ده نباتاته دائر تحريات كيمويهسى اون سكزنجى عصرك الك زياده اهميتى حائز اثار نادرهسندن بولنمشدر هواى نسيمى وحامض فحمينك تحولاتى وبيراق وچيچكلرك هوا تركيبى اوزرنده اجرا ايلدكلرى تأثيراتى حقنده ملاحظات مفيدهسى دخى واردر .

§

﴿ سوسياليسم ﴾ — مشتركلر طرفدارى معناسنى تضمين ايدن بوكلمه فرانسزجه اولوب حتى فرانسهده ايلك دفعه اولهرق (١٨٣٥ م و ١٢٥١ ه) تاريخنده (ره بود) نامنده برى طرفندن تفوه اولنمش ايمش . بونام كرهٔ ارض اوزرنده كويا سعادت تامهٔ بشريهيى وجوده كتوره بيلهجكى زعم اولنان قواعد سياسيهٔ متصورهٔ مختلفه يه ويريلور . قواعد مذكوره يه قائل اولنلرك باشليجه لرندن بر طاقمى حقوق تصرفيهٔ شخصيه وحقوق ارثيهيى الغا فكر فاسدنده اولوب (قومونيست) نامياله ياد اولنورلر . رأس المال وفائض اصوللرينى الغا واملاكى اشتراك صورتنه تحويل طريقيله ترتيب واصلاح عمل فكرنده بولنان ديكر طاقمده (سوسياليست) نامى ويرلمكدهدر .

برنجى طاقمك خدمت ايتمكده اولدقلرى افكار فاسده سياسيوندن (مينوس)

و (لیقورغ) نام ذاتلرك اثرلریله افلاطونك (جمهوریت موهومه) نام اثری کبی آثار عتیقه‌دن مقتبس اولوب قرن اخیرده صور مختلفه اوزره نشر وتدریس اولنمش و بوکونکی کون (انترناسیونال) نامیله یاد اولنان جمعیتك اساس فکر فاسدینی تشکیل ایلمشدر .

بونلرك خدمت ایتمکده اولدقلری افکارده عمومیت اوزره کوریلان فساد حقوق ووظائف بشریه‌نك الك اساسلی قواعدینی طانیق استمدکاری حالده قواعد مطلقه وکیفیه وضعیله حسیات بشریه‌یه حاکم اولان قوانین طبیعیه خارجنده وغیر قابل دوام برهیئت سیاسیهٔ موهومه تشکیلی زعمیدر .

§

﴿ سوغدیان ﴾ — بخارا وخوقند ولایتلرینك نام عتیقیدر . سمرقندك اسکی نامی اولان (سغد) کلمه‌سی بوندن یاخود بوآندن غلط اولمق کرك .

§

﴿ سوفسطائیه ﴾ — لسان یونانیده صاحب حکمت معناسنه ایسه‌ده مؤخراً برطاقم دعاویٔ باطله‌ده مجرد الزام خصم ایچون مغالطه وسفسطه‌یی التزام ایدنلره علم اولمشدرکه بوتقدیرجه حقسز اولهرق یالکز چکه قوتیله دعواسنی قزانمغه چالیشان آووقاتلره دخی (سوفسطائی) دینه‌بیلور .
مذاهب فلسفیه‌ده اولان اختلافه قارشو حق وناحق مباحثه‌یه کیریشوب شك عملی وجوده کتورنلره‌ده (سوفسطائی) دیرلر (فلسفه) کلمه‌سنه مراجعت بیوریله . بونلر (لاادریه) و (عنادیه) و (عندیه) یعنی اعتقادیه شعبه‌لرینه منقسمدرلر . سفسطه مذهب عد اولنه‌ماز زیرا مذهب اصول وقواعده محتاج اولوب بونلرایسه قواعدی منکر ودلیل وبرهان تحریسندن مستغنیدرلر .

§

﴿ سولون ﴾ — حکما وشعرای یونانیه‌دن واتنه قرالی متوفی (قودروس)لك اخفادندندر . اوائل حالنده بیوك مأموریتلرده بولندیسه‌ده مؤخراً امور ادبیه وسیاسیه‌یه کسب وقوف ایچون ترك مأموریتله مصره کیده‌رك اورادہ اکتساب علم ومعرفت ایلدی عدالت مجادله‌یی دفع ایدر

کلامی وردزبانی اولدیغندن (۵۰۰۰ خ) تاریخنده یعنی میلادك بشیوز طقسان درت سنه مقدمنده آتنده آرخون تعیین اولندیسنده ترتیب واعلان ایلدیکی جمهوریت قانونی بکتلمامك حسبیله کوجنوب ترك وطن ایتدی وقبریسه کیدوب اوراده برمدت کمال فقروفاقه ایله یشادقدن صکره (۵۰۳۶ خ) یعنی میلاددن (۵۶۲) سنه مقدمنده یتمش سکز یاشنده بولندیغی حالده عالم بقایه کیتدی . مومی الیه رشد وکیاست وثبات واستقامت اصحابندن غایت نطوق وشجیع برذات اولوب مملکتنی خیلی وارطه لردن قورتارمشدر .

(خیر الامور اوسطها) کلام حکیمانه سنی ابتدا بوسویلدی دیرلر ترتیب ایتدیکی سالف الذکر قانونك بعض فقره لری (قانون) کلمه سنده کوریله بیلور بوقانون مومی الیهك وفاتندن صکره آتنداولرك نزدنده کرکی کبی اعتبار بولدی .

§

﴿ سومال ﴾ — افریقای شرقیده برکوچك حکومتدر حبشستانك شرق وزنکبار اراضیسی شمالنده وباب المندب خارجنده بولنور نفوذی باب المندبدن (قاردافی) یه وبلاد (حرار) ه قدر متعممدر بوکا اقلیمی مناسبتیله عجمان دخی دیرلر لکن هوامی وخیم وحار واکثر محللری بطاقلق اولدیغندن شهرتی یوقدر اشبو قطعه نك شمال غربی جهتنده اولان عدل یاخود عادل حکومتی دخی بردرجه یه قدر سومال حکومتی نفوذی تحتنده بولنور انکلیزلر اشبو حکومتك ساحلنده (موشاخ) جزیره سنی وفرانسزلر (اوبوخ) لیمانی تصرف ایتمکده درلر ساحل شرقیسنده مشهور بلده سی (زیلا) در عدل اهالیسی زنجی اولوب (سو مولی) تسمیه اولنورلر .

§

﴿ سومنات ﴾ — هندستانده اسکی هند مجوسلرینك کعبه سی مثابه سنده برپتخانه نك یاخود بولندیغی مملکتك اسمیدر هندیلر هرخسوف وکسوفده اشبو پتخانه یی زیارت ایدرلر ودریالرك مد وجزری بوکا بر عبادت مخصوصه اولدیغنی وارواح اموانن کندوسنه صیغنان وزیارت ایدنلرك ساحل سلامتده بولنه جقلرینی اعتقاد ایدرلرایدی . درونده هرکون زوارك صاح وصقالنی تراش ایتمك ایچون اوچ یوز برببر وساز چالوب اوینامق اوزره بش یوز جاریه واقلی بیك قدر زوار بولندیغی منقولدر

سلطان محمود غزنوی (١٠٢٥ م و ٤١٦ ه) تاریخنده شهر مزبور اوزرینه کیدرکن هندیلر (سومناته کیسه برشی یاپه‌مز بورایه سوء قصد ایدنلر البته بلاسنی بولور) دیو قاز کبی اوتوروب سیرجی اولمشلر ایدی سلطان مشارالیه کاوب مملکتی ضبط وپتی پتخانه‌یی خاکله یکسان ایدنجه بیچارهلر نه یه اوغرادقلرینی بیله‌میوب پته دوندیلر وقوجه پتك یغما کران النده التون وکموش ومجوهراتله مزین قولی قنادی قیریلور ایکن غلوغلو دیو پك چوق آغلاشوب سیزلشدیلر .

§

﴿ سومه زفلود ﴾ — مشهور اوروپا عالملرندندر (١٥٨٨م و٩٩٧ه) تاریخنده فرانسه ده سمورانکسواده تولد و (١٦٥٤م و ١٠٦٥ ه) تاریخنده وفات ایلمشدر اولا پدرندن درس کوروب بعده بعض عالملر ایله ربط رابطهٔ مناسبات ایدرك علوم مذهبیه وطبیه وتاریخیه وآثارعتیقه کبی فنونی تدرس وتکمیل وکندو باشنه فارسی وکلدانی وعربی وقبطی لسانلرینی تحصیل ایتدکدن صکره برچوق زمان اجرای سیر وسفر وپك ایرکندن پروتستان مذهبنی قبول ایتمکله بومذهبی سربستانه اجرا ایچون فلنکی ملجاء ومقر اتخاذایلدی برخیلی زمان دخی لیدیده اقامت ایتمشدر . (سومه‌ز) براره‌لق او یله برعمومی شهرته نائل اولمشیدی که کندوسنی ایدنمك داعیه‌سی قرالر بینده بیله بیاغی منازع فیه برمسئلهٔ مهمه رنکنی المشیدی حتی (ریشیلیو) و (مازارین) فرانسه ده و (قریستین) اسوجده توطن ایتمسی ایچون پك چوق چالیشوب نهایت فرانسه ده ایکنجی شارلك پدری برنجی شارل حقنده عزو واسناد قلنان تهمتك رد وجرحنی حاوی مقاله‌یی تحریره مأمور اولدی .

اشبو مقاله مؤخراً میلیتون ایله سومه‌ز بینده ظهور ایدن برمطارحهٔ شدیده‌نك سبب یکانه‌سی اولمشدر .

(سومه‌ز) برچوق مؤلفلرك تصنیفاتنی شرح وتفسیر ایتدی وسکسانی مطبوع والتمثی غیر مطبوع یوزقرق مؤلفات ترك ایلدی لیدیدن غیبوبتی اثناده لیدی اهالیسنك کندوسنه کوندردیکی بردعوتنامه‌ده (دنیا کونشسز اوله‌مدیغی کبی لیدی هیئت معارفی دخی (سومه‌ز) سز اوله‌مز)عباره‌سی محرر

ایدی لکن هرکوزلده برقصور اوته‌دنبرو مفطور اولدیغندن بوعالمك دخی تألیفاتنده کوریلان برطاقم سب وشتم وبدزبانلقلرودائرهٔ ادب خارجنده عجیب وغریب رأیلر مؤخراً بادیٔ مذمتی اولمشدر .

§

﴿ سوندرسون نیوتون ﴾ — مشهور براعماد ر (١٦٨٢ م و ١٠٩٤ ه) تاریخنده توریستوندہ تولد و (١٧٣٩ م و ١١٥٢ ه) تاریخنده وفات ایلدی .

بوآدم ریاضنده ایکن چیچك علتندن اعما اولدیغی حالده علوم وفنونی هرکسه حیرت ویره‌جك صورتده برسرعتله تحصیل ایدرك قانبریج دارالمعارفنده علم حکمت وریاضیات معلمین مشهورهسندن بری اولدی ازجمله ضیا وعلایم سمایه وجاملرك صور ترکیباتنه دائر اولان درسلری شایان استغرابدر مبادیٔ جبره دائر تألیفاتی ونیوتونك احکام طبیعیه‌سنه متعلق تقدیر اولنمش شرحلری دخی واردر .

§

﴿ سونکر ﴾ — مقدما نباتات بحریه‌دن ظن اولنور ایکن صکره‌لری حیوانات بحریه‌دن اولدیغی اکلاشلمش وحیوانات غیر فقریه‌نك بشنجی صنفی اعتبار اولنمشدر . بو حیوان دکزك ایچنده مدیه کبی بعض اثار نباتیه وحیوانیه واکثری قیرلاوزرینه یاپیشق بولنور وحیاتده اولدقجه اجوافنك درونی قاپلادیغی کبی سطح خارجیسنی‌دخی از وچوق قالین بر سطح مخاطی قاپلار . عادیسی بحر سفیدك سواحل عربیسنده وایتجه واعلای یونانستان وسوریه‌دکزلرنده چیقار وطالغیجلر معرفتیله صیدواخراج اولندقدن صکره یموشاتمق ودکز قوقوسنی ازاله ایتمك وبیاضلتمق ایچون بعض صنایع دخی اجرا اولنور و (ایپوت) دنیلان دافع العطش علاج سونکردن چیقاریلور ویارەلرك اغزلرینی یوتمك ایچون بالامنه بولانمش سونکر حب وقتیلاری یاپیلور .

§

﴿ سویش ﴾ — مصر سفلاده نامیله معروف برکورفزك منتهاسنده وقاهره‌نك یوز اوتوز بش کیلو مترو شرقنده اون ایکی بیك نفوسی جامع

برشهردر سوری خراب ولیمانی قوم ایله مملو وصو بی نادر ایسه‌ده قنال قومپانیه‌سنك نیلدن اجرا ایلدیکی صو اخیراً اومضایقه‌یی برطرف ایلدی . انکلیزلر بوشهردن بومبای وکلکوتایه منتظم واپور پوسته‌سی ایشلتمکده وهندستان تجارلرینك قاهره اسکله‌سی اواق وقنالك ممری بولنمق مناسبتیله اعتبار اولکده‌درلر .

(سویش قنالی) — قنال کلمه‌سنه نظر بیوریله .

§

﴿ سویل ﴾ — اندلسده برشهر اسمیدر . (اشبیلیه) کلمه‌سنه نظر بیوریله .

§

﴿ سه‌تی ﴾ یاخود (سه‌تو) — اون طقوزنجی سلاله‌ٔ فراعنه‌دن برحکمدار صاحب اقتدارك اسمیدر مدت سلطنتی اولان قرق التی سنه ظرفنده عربستان وارمنستانده برچوق ممالك ضبط وتسخیر ایلدی اق دکز ایله بحر احمر آره‌سندن یعنی بوکونکی قنال محلندن برقنال کشادیچون چوق چالیشدیسه‌ده اکمالنه موفق اوله‌مدی . آچدیغی یرلرده قالان چقورلر شمدیکی قنالك وجوده کلمسنه خیلی یاردم ایتمشدر .

§

﴿ سه‌رارونت ﴾ یعنی کیره‌سون — مقدما سه‌رازوس مؤخراً فارناسیا نامیله معروف برشهردر اشبو شهر (قویتوره‌اوس) کورفزنده وتیره‌بولینك غربنده والیوم خرابه زار اولان قصره حاکم برقیا اوزرنده واقع اولوب ایکی بیك نفوسی جامعدر مهرداد محاربه‌سندن صکره لوکولوس نام رومالی جنرالی بورایه برنجی دفعه اوله‌رق کراز اغاجلری کتورتدیکندن ولاتین لسانیله (سه‌رازی) کراز دیمك اولدیغندن بونامله شهرت بولمشدی . فتحی (١٤٦٢م و ٨٦٧ ه) تاریخنده‌در .

§

﴿ سه‌رنت ﴾ — برنجی عصرده یهودی فیلسوفلرندن مشهور سحرباز سیمونك شاگردیدر بوآدم حواریون زمانندهقدس شریفده ایدی حضرت عیسانك مسیح اولدیغنه معتقد ومعجزه‌لرینی مصدق ایدیسه‌ده

الوهیتی انکار ایلدیکندن کایسادن طرد اولندی یوحنا انجیلنی یونی رد ایچون یازمشدر .

§

﴿ سه نك ﴾ — مهرهٔ ارباب بلاغتدندر مومی الیه یونانده برفیلسوفك پدری اولوب (٥٥٣٦ خ) تاریخنده یعنی میلادك الی سکزسنه مقدمنده قرطبه شهرنده طوغمش ورومادہ برمکتبده تدریس ایله مشغول اولدیغی حالده (٦٣ م) تاریخنده وفات ایلمشدر .

حیرتبخش عقول برقوهٔ حافظه‌سی اولوب حضورنده بردفعه تلفظ اولنمش اولان ترتیبسز ایکی بیك الفاظ واسامیی حفظ ایده‌یلور ایدی . ایکی مجموعهٔ خطبه‌سی واردر برنجی مجموعه‌سی بر وایکنجیسی اون جلددن عبارت ایدیسه‌ده شمدی یالکز برقسمی موجوددر (له‌فراع) نام فرانسز مؤلفی یونلری فرانسزجه‌یه ترجمه ایلدی .

مومی الیهك اوغلی سه‌نك دخی فیلسوفلق وفصاحتده باباسندن اشاغی دکل ایدی بوادم ابتدا اووقاتلق صکره رواقیون مسلکی اوزره مکتب خواجه‌لکی ایدوب براره‌لق قستورلق مسندینه دخی نائل اولدیغی حالده بعض اسبابه مبنی قورسیقه‌یه نفی وسکز سنه صکره بعد الاطلاق هنوز تحصیل ایله مشغول اولان ایمپراطور (نرون) ه خواجه اولدی ومومی الیهك جلوسندن صکره ایتدیکی مظالم وحقارته تحمل ایده‌مدیکندن آلدیغی احسان وعطایایی رد ایدرك کوشهٔ عزلته چکلدی ودیلی طورمدیغندن بیدر ندر (٦٥ م) تاریخنده نرون طرفندن کوندریلان اتهامنامه اوزرینه اعدام اولنه‌جغنی اکلادیغی کبی بیچاره کندو الیله طمرلرینی کسه‌رك تارك معرفتخانهٔ فنا اولدی .

مومی الیهك فلسفه‌یه دائر خیلی تألیفاتی وایولك وغضب واطمئنان نفس ونقصان عمر وعنایت ربانیه وثبات عقل واخلاق حقنده یوزیکرمی درت عدد مکتوباتی واون عدد حکایات مفجعه‌سی واردر وکافهٔ اثاری لاتینجه‌دن فرانسزجه‌یه ترجمه وطبع اولنمشدر .

§

﴿ سهل بن عبدالله ﴾ التستری — کبار اولیادندر و ذوالنون

مصری شاکردلرندن اولوب کنیه‌سی ابو محمددر (۸۹۶م و ۲۸۳ ه)
تاریخنده و سکسان یاشنده وفات ایلدی (فقردن خوف ایدن منافقدر)
و (بر درویش کوکلندن رجا عن الخلق منقطع اولمادقجه فلاح بولماز)
و (بر کیسه که صباحلین قالفار قالقماز بوکون نه بیه‌جکز دیو دوشنور ایسه
زنهار اندن خیر اومه) نصایح جلیله‌سنی ایراد ایلمشدرکه مولانا جامی
مرحومك شوقطعه‌سی اشاغیکنی تمامیله اوقشار .

هرکه خیز دبا مداد از خواب نبود درسرش
جز خیال خورد ازو آیین بیداری مجوی

و انکه شوید دست چون پای از سرپستر کشد
تابخوان وسفره آرد دست دست ازوی بشوی

§

﴿ سهیلی ﴾ — اجلهٔ علمادندر و اسمی عبدالرحمن کنیه‌سی
ابوالقاسم مسقط رأسی اندلسده (مالقه) شهری اولوب (۱۱۸۵م و ۵۸۱ ه)
تاریخنده مراکشده وفات ایلمشدر (شرح جمل الکبیرة) (نتایج الفکر)
(مسئلة السر فی الاعور الدجال) (التعریف والاعلام فیما ابهم فی القرآن
من الاسماء والاعلام) کبی برچوق تألیفات نفیسه‌سی وار .

§

﴿ سیئازار ﴾ — ماد حکمدارلرندندر (۴۹۶۹ خ) تاریخنده
یعنی میلادك التی یوز یکرمی بش سنه مقدمنده جلوس ایلدی مدت سلطنتی
اولان قرق سنه ظرفنده بلاد ایرانیه‌یه مستولی اولهرق اهالیی یکرمی سکز
سنه انواع خساره اوغرادان ترك و تاتار قبائل وحشیه‌سنی طرد و دفع ایله
ممالکنی حال خرابیدن قورتارمش و (۴۹۸۸ خ) تاریخنده یعنی میلادك
(۶۰۶) یاخود (۶۰۵) سنه مقدمنده بابل والیسی (نابوپولاصر) ایله
بالاتفاق (نینوه) اوزرینه هجوم ایدوب حکمداری بولنان (ساردانا پال) ی
مغلوب و نینوه‌یی برخرابه‌زار حالنه مقلوب ایدرك قوجه آثور دولتنك
آلتنی اوسته کتورمشدر (بو وقعه‌یه دکین بابل و ماد حکومتلری
نینوه‌یه تابع یعنی آثور دولتی حمایه‌سنده ومتفقین عسکری مرقوم نابوپولاصرك

اوغلی مشهور ایکنجی (بخت نصر) قوماندا سنده ایدی (اشبو سیناریو سیاسر . وکی اقسار دخی دیرلر .

§

﴿ سیام ﴾ — هند چینی شبه جزیره سنك جانب شرقیسنده و (انام) حکومتی اتصالنده بر حکومت مستقله در بو حکومت (۱۸۰۰م و ۱۲۱۵ه) تاریخنده آوروپالولرله مناسباته باشلامش و مالاقه شبه جزیره سنك شمال طرفنی و قامبوج غربی اراضیسنی و (لاؤ) لرك برقسم مملکتی تحت تصرفنه کچورمشدر پای تختی اللی بیك نفوسی جامع (یانقوق) شهری اولوب عموم اهالیسی بش ملیون یدی یوز بیك مقداری و مساحهٔ سطحیه سی یدیوز یکرمی التی بیك مربع کیلو مترودر اهالیٔ مرقومه غایت مونس و خوبرو و مهمانوازدرلر مملکتلرنده انهار کثیره اولوب اره ده طاشدیغی ایچون اکثر خانه لری قازیق اوزرنده هند قامشلرندن معمولدر وکلا حضور حکمداریه کیرکن یوز اوزری سورینه رك کیررلر وهله آحاد ناس حکمداری هیچ کوره مزلر ایمش سیامك وسعت و قدرتی ایچون (حکومت) کلمه سنه مراجعت بیوریله .

§

﴿ سیانپی ﴾ — چین مملکتنده برقاچ دفعه حکومت تشکیل ایدن شرق تاتارلرینك نام عمومیسیدر چینك طرف شمالیسیله تاتارستانك کاشغره ممتد اولان قسمنی ضبط وایکی یوز اون طقوز سنه حکومت ایدن (ایا اوقی) تاتارلری دخی اشبو سیانپی تاتارلرینه منسوب ایدی .

§

﴿ سیبریا ﴾ — آسیانك جهت شمالیسنی وهمان یالکز آسیای روسیه یی تشکیل ایدن واسع بر قطعه نك اسمیدر بو قطعه غرباً آورو پای روسی شمالاً بحر منجمد شمالی شرقاً بحر محیط کبیر جنوباً ترکستان وچین ایمپراطورلغی ایله محدود اولوب شرقدن غربه یدی بیك وشمالدن جنوبه بیك یدیوز اللی کیلومترو اتساعی و بش ملیونه قریب نفوسی شامل ایسه ده انجق اوچ ملیونه قریبی روسیه دولتی حمایه سنده در (طوبولسق) (ایرقوتسق) (طومسق) باشلیجه شهرلریدر متعدد طاغلری وکول

ونهرلری واردر شدت برودتی جهتیله اکثری محللرنده وباخصوص اقطار قطبیه سنده صعر مانتاری ایله یوصومدن بشقه برشی حاصل اولماز حراثت وفلاحتك اولدقجه نشو ونما بولدیغی یر قیشی سرت وزیاده جه اولان جنوب جهتیدر هواسی صاف وصاغلامدر التون باقر تیمور واحجار ثمینه وپلاتینامعدنلری وقاقوم وزردواوسمور وسیاه تلکی کبی حیوانلری غایت کثرت اوزره بولنور اهالیسی اجناس مختلفه دن یعنی تاتار یاقوت فینوا ساموایدتونغوس چوجی قالموق قزاق قبیله لرندندر بونلرك بعضیلری خرستیان واکثریسی اسلامدر سیبریا روسیه نك سورکون محلی صایلور وهرسنه اوچ درت بیك نفوس مجرمین وباخصوص بولتیقه متهملری بورایه کوندریلور .

سیبریاده (١٢٤٢ م و ٦٤٠ ه) تاریخنده تاتارلر طرفندن بر خانلق تأسیس اولنمشیدی که ایرتیسن نهری اوزرنده واقع (سیبر) شهری بوخانلغك مقر حکومتی ایدی روسیه لیلر بو قطعه یی (١٥٨٠ م و ٩٨٨ ه) تاریخنده انجق طانیه بیلوب اول تاریخ اثناسنده (پرماق) نام قزاق قبیله سی معرفتیله مقر حکومت اولان مذکور سیبر شهری ضبط وتسخیر اولندیغندن بونام عموم قطعه یه ویرلدی

(سیبریای جدید) ویا (لیاخو) اطه لری . بحر منجمد شمالیده غیرمسکون برطاقم اطه لردرکه درونلرنده دواب بحریه وتمجر ایتمش اغاجلر وبرنوع بیوك فیل کیکاری کورلمکده در اشبو اطه لر اون سکزنجی عصر اوائلنده کشف اولندی .

§

﴿ سیبویه ﴾ اسمی عمرو بن عثمان کنیه سی ابو بشر — علم نحوك واضع الاساسی مثابه سنده اولوب بوفنده تألیف ایلدیکی کتاب بین النحاة دستور العمل اتخاذ اولنمشدر

مرویدرکه سیبویه بصره دن بغداده کلوب اوایامده هرون رشیدك اوغلی محمد امینك خواجه سی بولنان مشهور کسائی ایله برمجلسده بولشدقده (الکلام یجر الکلام) مدلولنجه کسائی مناسبت دوشوره رك سیبویهه عربك شوقولنده (اظن ان العقرب اشدلسعة من الزنبور فاذا هوهی) می دیرسك یوقسه (فاذا هوایاها) دیمکمی اختیار ایدرسك دیو صورمقله

سیبویه عربدن مسموع اولان (فاذا هوهی) در نصب جائز دکلدر دیر کسائی خطا ایلدك عرب بومقوله یرده کاه رفع وکاه نصب اختیار ایدرلر دیه‌رك تکرار (خرجت فاذا ازید قائم) می یوقسه (قائمیدر) سؤالنی و بوکا مماثل برخیلی اسئله دها ایراد ایدرسه‌ده سیبویه هپسنده نصبی رد ورفعی ترجیح ایلر بناءً علیه بینلرنده تحدث ایدن اختلافه برنتیجه ویرمك ایچون یحیای برمکی هر ایکیسنه خطاباً (سزدن بریکز رئیس نحاة کوفه واوبریکز امام علمای بصره‌در اره کزده بویله براختلاف وقوعنده سزه کیم حاکم اولور) دیدکده کسائی قبوکزده اولان عربلرك شهادتی کافیدر حضوریکزه کتوروب صوریکز نصل تکلم ایدرلرسه اویله حکم اولنسون دیر یحیی بوسوزی استحسانله عربلری احضار وکیفیتی استفسار ایلدکده هپسی بردن کسائی‌یی تصدیق واعتراف ایلدکلرندن سیبویه ملزم اولور تطییب خاطری ایچون یحیی اون بیك درهم احسان ایدرسه‌ده سیبویه‌یك متأثر اولدیغندن همان قالقوب ایران طرفنه عزیمت ونهایت بوکدرله شیراز قریه‌لرندن بیضا نام قریه‌ده و (۸۰۹ م و ۱۹۴ ه) تاریخنده اوتوزایکی یاشنده رحلت ایدر لکن عربلرك کسائی‌یی تصدیق کندوسنك بروجه محرر شهزاده خواجه‌سی وسیبویهك بالنسبه اعتباردن پك اشاغی بولنمسی جهتیله وقوعبولدیغی محققدر .

§

(سیبیلار) ویا (سیبه‌له) — اسکی یونانلولر ورومالولر طرفندن مورد الهامات ربانیه زعم اولنان کاهنه قادینلره ویریلان نام در اولوقت رومالولر ویونانلولر قوج فوج کلدرك اشبو سیبیلاره مراجعت ایدرلر ویونلر دخی خرافات قبیلندن اولان واکثریسی ایکی معنایی شامل بولنان سوزلرینی سویلرلر ویاخود اوچیجی پیراقلراوزرینه یازارلرایدی یونلردن بعضیلری بر تاریخده رومایه کیدوب رومانك احوال آتیه‌سنی حاوی اولان اویدورمه کتابلرینی ایمپراطور (تارکن) ه صاتدیلر تارکن دخی مذکور کتابلری حفظ ومحافظه‌سنی (دوونور) نام ایکی کاهنه تودیع وکیده‌رك کاهنلرك عددینی (کونده سامویر) نامیله اون بشه ابلاغ ایلدی وخیلی زمان مشکلات ظهورنده وسائر امورمهمه‌ده بوکتابلره مراجعت اولنمق عادت حکمنه کیردی . سیبیلرك اشبو کتابلری

(۵۵۱۱ خ) ده یعنی میلادك سكسان اوچ سنه مقدمنده سیلانك دیكناتورلغنه برسنه قاله وقوعبولان قاپیتول حریقنده محترق اولمش ومؤخراً سناتو ایتالیا ویونانستانه آدملر كوندروب برمجموعه دها یاپدیرمش ایسه ده بونی دخی (هونوریوس) (۳۹۹ م) تاریخنده آتشه آتمشدر .

§

﴿ سیحون ﴾ — ترکستانده موز تاز طاغلرندن ظهور وخوقند وطاشكند وخجند وترمذ اراضیسندن مرور ایدرك آرال دكزینه منصب اولان نهر كبیردر طول مجراسی بیك درت یوز كیلو متر و اولوب اولطرف اهالیسی بینده (سیردریا) واجنبیلر نزدنده (یاقرازتیس) دینمكده در .

(سیحان) — اطنه شهری پیشكاهندن مرور ایدن نهردر اشبو نهرك اوزرنده جسیم واون ایكی كوزدن عبارت كارگیر برجسر هائل المنظر اولوب درت یوز زراع طولی واوچ درت یوكلی حیوان یان یانه كیده جك درجه ده عرضی واردر . جسر مذكور آثار قدیمه دن اولوب قیصر جوستینانوس زمانده بنا اولنمشیدی .

§

﴿ سید احمد البخاری ﴾ (سیداحمد الرفاعی) (سیداحمد البدوی) — (احمد) كلمه سنه نظر بوریله .

§

﴿ سید برهان الدین ﴾ محقق — كبار اولیاء اللهدن وسادات حسینیه دندر جلال الدین رومی حضرتلرینك پدری مولانا (بهاء الدین ولد) حضرتلرندن استفاضه ایلدی خراسان وترمذ طرفلرنده (سیدسردان) دینمكله مشهور ایدی كراماتی نامحدود اولوب ازجله مشار الیه (بهاء الدین) حضرتلری دیار آخرده وفات ایتدیكی كون مریدانیله بر مجلسده اوتورورلر ایكن دریغ (شیخم بوكون عالم فانیدن رحلت ایتدی) دیمش واندنصكره مسقط رأسی اولان (ترمذ) ده اوتورمیوب قونیه یه هجرت و اوراده مولانا جلال الدین حضرتلرینك طقوز سنه تربیه لرینه همت ایلمشدر كندوسیله كورشمك ایچون قونیه یه كلان شیخ (شهاب الدین) سهروردی حضرتلرینه قیام و استفسار حال و خاطره دائر بركونه ایراد كلام ایلدیكندن سببنی

صورانلره اهل حال اوکنده زبان حال کرکدر . جوابنی ویرمش وبرکون دخی حالمی شیخ صلاح الدینه وقالمی مولانایه باغشلادم . تعبیر لطیفی آورده زبان حقیقت بیان بیورمشدر قبری قیصریه ده در . مشارالیه شیخ صلاح الدین کبار اولیادن و سید مشارالیهك اخص مریدانندن ایدی .

§

﴿ سید حسن ﴾ غزنوی — مشاهیر فضلادندر غزنه ده مجلس وعظنه هرکون نیجه بیك آدم جمع اولدیغندن بهرامشاه چکه میوب مومی الیهه بر غلافه قویسون دیو ایکی قلیچ کوندرمش و سید دخی بو تعریضدن متألم اولمغله غزنه دن انقطاع ایدرك ابتدا حجه عزیمت و روضهٔ مطهره یی زیارتدن صکره بغداده کلوب سلطان مسعود طرفندن کاینبغی مظهر اعزاز و اکرام اولدی و ینه غزنه یه عودت ایتمك اوزره یوله چیقوب (ازادوار) قصبه سنده واردیغی صره ده یعنی (۱۱۴۰م و ۵۳۵ ه) تاریخنده فجأة وفات ایلدی . روضهٔ مطهره یی زیارت اثناسنده سویلدیکی ترجیع بندن بر ایکی بیتدر .

یارب این مابیم و این درکاه صدر انبیاست
یارب این مابیم و این خاك جناب مصطفاست

سلموا یا قوم بل صلوا علی صدر الامین
مصطفی ماجاء الا رحمةً للعالمین

§

﴿ سید شریف ﴾ جرجانی — مشاهیر علمای اعلامدن هرفنده یدطولا صاحبی برذاتدر واسمی علی کنیه سی ابوالحسن مولدی استرآباد شهریدر که الیوم (جرجان) دینه یور (شرح مفتاح) (شرح مواقف) (حاشیهٔ مطول) (تجرید) کبی الملی قدر تألیفات بدیعهٔ متداوله سی واردر علم معماده دخی مهارت خارق العاده سی اولوب حتی قواعد مخصوصه سی ایله بیك اسماء استخراج اولنمق اوزره شو بیتی (ازقدوابرو بدید آن ماه چهر ❊ موج آب دیده ام بالای مهر) نظم ایلش و بوکا کندوسی دخی لسان استعجاب ایله (که بیك خانهٔ تنك این مهمان عجبست) مصراعنی سویلشدر که فی الحقیقه بویله برشئ وسع بشردن خارج مثابه سنده در

وبوبر یتدن اسمانك نه طریق و نه قواعدله چیقه جغنی بالایضاح شرح ایتمشدر بوشرح برمقدمه یکرمی سکز مقاله و برخاتمه یی شامل جلد کبیر اولوب سوزه شووجهله نهایت ویرر .

بیتی که یك کتاب بود در بیان او
معلوم نیست گفته کسی غیر این ضعیف
کرده شریف تعمیه دروی هزار نام
زانرا ملقبست بالفیة الشریف

مشار الیه مؤخراً کمل عرفادن خواجه علاء الدین عطار و نظام الدین خاموش حضراتندن دخی ملاقی اولوب اکتساب فیوض باطنه ایله علوم ظاهره دن تجرد ایدرك مشایخ صوفیه صره سنه کچمش و بووسیله ایله غایهٔ معلوماتدن قورتلدیغنه تشکر ایتمشدر وفاتی (١٤١٣ م و ٨١٦ ه) تاریخنده شیرازده در .

§

﴿ سید قاسم ﴾ تبریزی — مولانا جامی حضرتلرینك تحقیقاتنه کوره بوذاتده مشرب توحید غالب اولدیغندن امورنده نظر ینی مبدأ طرفنه طوتمش واعراض واعتراض باطنی طوپلامش ایدی اصحاب نفس وهوایه ایلشمدیکندن برچوق اهل هوا حضورنده اباحة وادیسنده شریعت وسنن سنیه دن تهاون ایدر وفقط کندوسی بوتهمتلردن پاك و بری بولندیغی کبی مریدانندن دخی اومثلاولرله اختلاطدن منع ایلر ایدی خواجهٔ بزرك (بهاءالدین) حضرتلریله کورشمش و (١٤٣٣ م و ٨٣٧ ه) تاریخنده (خرجرد) نام محلده وفات ایلشدر .

§

﴿ سید محمد حسنی ﴾ — بکری — آق شمس الدین حضرتلرینك حفیدیدر مومی الیه مجاذیب آلهیه دن اولوب دفعاتله کراماتی مشاهده اولنمش و بین العوام قلیججی دلیسی دینمکله شهرت بولمش ایدی دائما محله اره لرنده وچارشو پازارلرده کزه رك اورته لغی سپورر وراست کلدیکی یرده نظافته دقت ایدیلوب حریقه سبیت ویرلماسی نصیحت معقوله سنی ایراد ایله محبلرینك قلمتراشلرینی بیله یوب آلدیغی اچه ایله کچینور ایدی

(١٧١٢ م و ١١٢٤ ه) تاریخنده وفات ایلدی ایکی یوز یکرمی درت سنه معمر اولدیغی متواتراً ثابتدر .

§

﴿ سید ولایت ﴾ — رجال زینیه‌دن کراماتی مشهور بر ذاتدر نسبی امام (علی) کرم‌اه وجهه) حضرتلرینه واصل اولور خلفای زینیه‌دن شیخ احمد بن عاشق پاشادن اکتساب فیض و معرفت و کرماستی قصبه‌سنده طوغه‌رق (١٥٢٢ م و ٩٢٩ ه) تاریخنده دار بقایه رحلت ایلشدر . تربه‌سی درسعادتده عاشق پاشا محله‌سنده‌در .

§

﴿ سید هاشم ﴾ — مغرب زمینده و (تواریك) قبیله‌سی اراضیسیله (سوس) ولایتی جوارنده بر حکومت مستقله‌در بو حکومتی شرفادن احمد بن موسانك اوغلی سید هاشم (١٨١٠ م و ١٢٢٥ ه) تاریخنده مغربیلره قارشو تشکیل و سوس اراضیسندن خیلی یرلر اخذله توسیع ایلدی بعضاً فرانسزلرله مخابره و الفت ایتمکده اولدقلری مسموعدر وپای تختلری اولان تالانت شهری تونبوقتو و مغرب تجار و کاربانلرینك آره یتاغیدر .

§

﴿ سیدی احمد پاشا ﴾ — سلطان محمد رابع وزراسندن دیندار بر قهرمان ایدی مملکتین واردل و یوده لری (١٦٥٩م و ١٠٧٠ ه) تاریخنده عصیان ایلمی اوزرینه اولوقت (بدون)والیسی بولنان اشبو احمد پاشا مأموراً کیدوب طرف دولتدن منصوب دیکر یوده‌لری حرباً یرلرینه اوتورتمش (بو محاربه‌ده اوتوز بیکدن متجاوز دشمن تلف اولدی) واردله اثنای عودتنده (وارات) جوارنده ارقه‌لرندن یتیشان وعسکر اسلامدن نسبتسز درجه‌ده چوق یولنان قوجه تجار اردوسنی مغلوب وپریشان ایدرك الله بیك نفر امرا وضابطان وبرچوق افراد اسیر الدقدن صکره یکرمی ذراع عمقنده‌کی خندقلری صوایله مملو اولان مشهور (آرات) قلعه‌سنی دخی قبضهٔ تسخیره کچوردیکی حالده ایرتسی سنه برسبب مجهول اوزرینه بلغراددده اعدام اولنمشدر . (واه واه واه)

§

﴿ سید یحیی ﴾ ی شروانی — کبار مشایخ خلوتیه دندر مومی الیه (شماخی) کبارندن سید بهاءالدین نام ذاتك اوغلی اولوب فوق الغایه برحسن وآنه مالك ایدی برکون محله چوجقلریله اویناركن شیخ صدرالدین خلوتی حضرتلرینك دامادی پیرزاده‌نك کوزینه ایلیشوب توجه ودعاسنی آلمغله درحال شیخ مشارالیه حضرتلرینك تکیه‌سنه عزیمت وانابت ایلدی وپدری سید بهاءالدین برمدت سوء ظنده بولنوب شیخك اعدامنه قدر یوریدی ایسه‌ده صکره اوده واقف حقیقت اولهرق شیخه انتساب ایتدی. سیدیحیی مؤخراً یعنی شیخ مشار الیهك وفاتندن صکره (باکو) یه هجرت ایدرك باشنه اون بیك قدر مرید ومحب طوپلانمش وهر بری فیض انفاسیله چله‌یی طولدیره‌رق اقطار بلاده انتشار ایلشدر وفاتی (١٤٦٣م و٨٦٨ه) تاریخنده ایدی طریقت علیهٔ خلوتیه بوذاتدن ابتدا ایدر. (آخر عمرنده التی آی اکل وشربدن انقطاع ایلدیکی منقولدر قبری (باکو) ده‌در.

§

﴿ سیدی رئیس ﴾ اسمی علی — علوم ریاضیه وهیئتده مهارت فوق العاده‌سی وار ایدی هند ویمن سواحلنی تهدید ایدن پورتکیز سفینه‌لرینی دفع ایچون اوتوز قطعه سفن حربیه ایله کوندریلوب یالکز مسکت قلعه‌سنی تخلیص و(برحت) اطه‌سنی تخریبه قناعتله پورتکیزلرله چارپشمیه‌رق کیرو کلان پیری قپودان اعدام اولندیغی صره‌ده یرینه اشبو سیدی رئیس تعیین ایدیلوب (١٥٥٣م و٩٦١ه) تاریخنده مکمل دونمایله اعزام اولنمش ودرت سنه قدر اورالری کوزجله محافظه ایتمش ایدی برسیاحتنامه سیله علوم ریاضیه‌ده دیکر براثری وار دیرلر.

§

﴿ سیرافی ﴾ — اسمی حسن بن عبدالله کنیه‌سی ابوسعیددر علم (نحو) (فقه) (لغت) (شعر) (عروض) (قوافی) (قرأن) (حدیث) (فرائض) (کلام) (حساب) و (هندسه) ده معرفت تامه ومهارت تامه صاحبی ایدی بغدادده نیجه مدت مسند قضایه زینتبخش عدالت اولمش وتمام اللی یل خدمت افتا ایله مشغول اولدیغی حالده برکونه سهو وخطاسی

ظهور ایتمامشدر زهد وورعده دخی رتبهٔ کامله واصل اولمغله کرك قاضیلکی وکرك مفتیلکی اثناده اجرت نامیله برأقچه آلمامشدر .
تولدی (سیراف) ده (٨٨٣ م و ٢٧٠ ه) تاریخلرنده ووفاتی خلافت (مطیع بالله) زمانده یعنی (٩٧٨ م و ٣٦٨ ه) سنه سنده در تصنیفاتندن بری (شرح کتاب سیبویه) درکه مثلی مسبوق دکلدر (شرح الدریه) (الفات القطع والوصل) ونحوده (اقناع) (شواهد سیبویه) (المدخل الی کتاب سیبویه) (الوقف والابتداء) (صنعة الشعر والبلاغة) (اخبار النحاة البصریین) دخی جملهٔ تألیفاتندندر .

§

❊ سیرنا ❊ — افریقاده قدیم ومستحکم برشهردر اخیراً بوکا یاخود یرینه پایلان شهره (قسطنطینه) نامی ویرلدی .

§

❊ سیرسه زیوم ❊ — الیوم قرقیسیا وعهد عتیق کتابلرنده قارشمس نامیله معروف اولوب بین النهرینده فرات و خابور نهرلرینك ملتقاسی اوزرنده واقع بر شهردر (٤٩٨٨ خ) تاریخنده یعنی میلادك التی یوز التی سنه مقدمنده (نبخوا) نام مصر حکمداری بابیلونیالیلری بوراده بوزمرق اول سنه ظرفنده دخی کندوسی بابیلونلیلر طرفندن بوزلمش ایدی . (دیوقلسین) اشبو موقعی روما ایمپراطورلغنك سد سدیدی مثابه سنده طوتار ایدی .

§

❊ سیروز ❊ — سلانیك ولایتی داخلنده قره صویك اروا ایتدیکی صحراده وسلانیکك شمال شرقیسنده ویتمش کیلومترو بعدنده برسنجاق مرکزیدر اراضیسی کلیتلی توتون وپموق یتشدیرر ایسه ده اطرافنده بولنان بطاقلقلر هواسنی بردرجه یه قدر بوزمشدر اهالیسی اوتوز بیکه قریب اولوب (٢٠) جامع (١٥) مسجد (٢) حمام (٨) مدرسه (١٤) تکیه (٢٥) مکتب (٢٢) کلیسا (١٠) حورامی واردر . سیروز (١٣٧٣ م و ٧٧٥ ه) تاریخنده غازی اورانوس بك معرفتیله فتح اولندی حمید

سنجاغنده دخی بونامده برقضا مرکزی واردر . بوشهره اوروپالیلر (سدره) یاخود (سفتیس) دیرلر .

§

﴿ سیره نائق ﴾ — بنغازی ولایتك نام یونانیسیدر . بنغازی کلمه سنه نظر بیوریله .

§

﴿ سیردن ﴾ — مخیلاتدن بحری آلهلردر بونلر غالیوپ واوکه لواوسك قزلری و پرهزرینك رفیقلری اولوب کندو قزینك قاچیرلدیغی اثناده امداده کلمکله بچون حدتلنان سه‌رس طرفندن عجیب‌الخلقه بر طاقم حیوانات بحریه صورتنه تحویل اولنمشلردر .

افسانه‌یه نظراً سیره‌نلرك حیرتبخش هوش وکوش اوله‌جق صورتده حسن صوتلری وارایدی کندولری غیرمرئی اولدقلری حالده صدالری واصل اولان محلدن حلاوت غنالری واسطه‌سیله سیاحلری جذب وبلااختیاردکزه دوشیره‌رك غرق ایدرلر ایدی وعددلری ایکیدن سکزه قدر حساب وجسملری بلرینه قدر قادین ولازم‌اولان اشاغیلری قوش شکلنده ظن اولنور ایدی . نه تحف بچم

§

﴿ سیزوس ﴾ — ماد پادشاهی مشهور کیخسروك اوروپالیلرجه نام دیکریدر . کیخسروه مراجعت بیوریله .

§

﴿ سیزوستریس ﴾ — یاخود (رامسس) مصر حکمدارلرینك الك مشهوریدر روایته نظراً بوحکمدار قوی‌الاقتدار فلسطین وسوریه وآشوریا ومدیا وباقتریان ودون نهرینه دکین ممتد اولان قفقاسیا قطعه‌لرینی وآسیای صغرایی و سیقلاتلری ضبط ایتمش ومصردن طقوز سنه غیبوبتندن صکره (ارمایس) نام برادرینك سرکشلکنه مبنی اهالی طرفندن اولنان دعوت اوزرینه مصره عودت ایلمشدر .

مومی‌الیه نظامات سیاسیه وقوانین‌وامور نافعهٔ عمومیه وضع وتنظیم‌ومصری اوتوز التی (توم) ایالته تقسیم والیوم اکثریسی موجود برطاقم ابنیه‌یی

انشا ایتمکله شان وشهرتك مرتبهٔ اقصاسنه نائل وزمان اداره سنده مصر عمران مادی و معنوی بی استحصال ایله معمور یتك درجهٔ علیاسنه واصل اولمشیدی سیزوستریس سن شیخوخته اعمی اولهرق برخیلی زمان دخی اواوجهله اجرای حکومتدن صکره نهایت قهرندن کندوسنی تلف ایتمشدر بعض مورخین مومی الیهك (۳۹۵۱ خ) تاریخنده یعنی میلادك بیك التی یوزقرق اوچ سنه مقدمنده وبعضیلری قبل ازمیلاد اون بشنجی عصرده تخت مصره اجلاس اولندیغنی وسائرلری دخی (۴۲۱۱ خ) تاریخنده یعنی میلادك بیك اوچ یوز سکسان اوچ سنه مقدملرنده اکثریسی غالب برچوق سیزوستریسلر یاخود امنوفیسلر کلوب مصرده حکومت سوردکلرینی روایت ایدرلر .

اوروپا مورخلرندن مانه تونك روایتنه نظراً یوسم اون ایکنجی سلالهٔ فراعنه دن امنوفیسك اوغلنه وهرودوته کوره (۴۰۹۴ خ) تاریخنده یعنی میلادك بیك بشیوز سنه مقدمنده اون طقوزنجی سلالهٔ فراعنه دن (سه تی) یاخود سه توسك اوغلی (رامسس) نام حکمداره اعطا اولنمشدر . بوراده تاریخی مختصراً بیان اولنان ایکنجی رامسس قبل ازمیلاد اون بشنجی عصرك اواخری واون التجیی نك اوائلنده اجرای حکومت ایلمشیدی .

§

﴿ سیزیق ﴾ یاخود (میزیق) — ازنیق شهرینك واوردن (کدوس) چایی اغزینه قدر ممتدر اولان اراضینك یاخود اراضیٔ مرقومه حکمدارلغنك اسمیدر .

§

﴿ سیس ﴾ و (پوس) — (بخار) کلمه سنه نظر بیوریله .

§

﴿ سیس ﴾ — اطنه یه اون سکز ساعت مسافه ده اون اوچ بیك نفوسی شامل براوا مرکزیدر ارمنی ملتنك الك بیوك پطریق وکیلارینك بوراده برمناستری واردر .

§

﴿ سیساق ﴾ — مصرده یکرمی ایکنجی سلالهٔ فراعنه یی تشکیل ایدن ذاتدر (سلیمان) علیه السلامك وزیر مطرودی اولدیغی حالده مشار

البك وفاتندن صكره يرينه كچن اوغلی (رخبعیم) لك علیهنه قیام ایدرك نائل حكمداری اولان (یوربعام) بواقتداری قرابتی سایه سنده اشبو سیساقدن اخذ ایتمش ایدی .

§

سیسام اطه سی — اق دكزده الیوم دولت علیه نك ممالك ممتازه سندن براطه در اشبو اطه آسیای صغرانك ساحل غربیسی ایله میقال طاغنك قارشوسنده وساقز اطه سنك جنوب شرقیسنده كائن اولوب طولاً قرق التی وعرضاً یكرمی كیلومترو محلی واللی بیك نفوسی جامعدر مقر اداره سی جنوبنده كائن (قورا) و یا شورا شهری اولوب (واتی) دخی باشلیجه بربلده سیدر الیوم (قرقی) وقدیماً (سرسه تیوس) نامیله معروف طاغنك بیك درتیوز سكسان مترو ارتفاعی والتون كوش وقاسترو طرفلرنده بیاض مرمر معدنلری واردر اراضیسی منبت ویمش واورمانلری وصیدی كلیت اوزره در زیتون ونار انجلری و باغلری بولنور سیسام اطه سنك ازمنهٔ عتیقه ده دخی اهمیت و شهرتی موجود ایدی . فیثاغورس وپرودیقوس ومصور تیمانت وشاعر شه ریل ومورخ دوریس بوراده طوغدیلر وقتیله (اوره اون) نامنده برمعبد مشهوری دخی وار ایدی .

سیسام اطه سی پلاژلر طرفندن مسكون اولدقدن صكره له له ژلر وقاریه نلرك كوچلربله كسب عمران ایدرك ایونیه لرك انحادینه كیرمش واولا قرالیت مؤخراً جمهوریته تحویل اولنوب میلادك التی عصر مقدمنده (پولیقرات) كبی غدارلر النه دوشمش ایدی نهایة الامر فرسلرك ربقهٔ اطاعتنی قبول و (۵۱۴۵ خ) تاریخنده یعنی میلادك درتیوز قرق طقوز سنه مقدمنده وقوعبولان (سیتوم) مصالحه سنده استقلالنی اعلان ایلدی وسكز سنه صكره (پریكلس) وساطتیله اتنه یه الحاق اولنوب (پولیپونیز) محاربه سی اثناسنده اتنه لیلره صادق قالدی . سیسام برازمان دخی برغمه قرالیتنه تابع اوله رق (۱۲۹ م) ده بوقرالیتله برابر رومالیلرك یدلرینه كچمش وموخراً عربلر ووندیكلر وجنویزلر طرفلرندن متعاقباً ضبط اولندقدن صكره (۱۵۵۰ م و ۹۵۷ ه) تاریخنده عثمانلیلره انتقال ایلمشدر . سیسامایلر (۱۸۲۱ م و ۱۸۲۴ م) تاریخلرنده حرباً استقلالیته یلتندیلر ایسه ده هیچ برنده اثر

موقعیت کورمدیلر معمافیه بوکون نیم استقلاله مظهر اولهرق برقانون اساسی و برسناتو و برمبعوثان قارداری واردر وبکاری خرستیان اولهرق باب عالی طرفندن تعیین اولنمقدهدر .

§

﴿ سیسوس ﴾ — ایدین ولایتی داخلنده قضا مرکزی اولان (چشمه) نك نام عتیقیدر (چشمه) کلمسنه نظر یوریله .

§

﴿ سیسهرون ﴾ — رومالولرك الك مشهور خطیبلرندندر (۵۴۸۷ خ) تاریخنده یعنی میلادك یوز یدی سنه مقدمنده ایتالیاده (ارپیوم) نام شهرده دنیایه کلوب الك اعلا معلمردن فلسفه یی وعلم بیانی تحصیل ایدرك جربزهٔ نطقیدسی حسبیله آووقاتلغه باشلادی و اهالیی صویوب صوغانه چویران (دهرس) نام پروپرهتوری اتهامه مأمور اولهرق مومی الیهك قوت غناونفوذینه قارشو دعوایی قزاندی و(۵۵۳۱ خ) ده یعنی میلادك التمش اوچ سنه مقدمنده قونسلوس تعیین اولندقدن صکره (رولوس) لك تنظیم ایتدیکی اراضی قانوننامهسنی تصحیح واصلاح وقاتیلینانك حکومت علیهنده یاپمش اولدیغی اتفاق خفی یی کشف وابطال ایلدیکندن سناتو طرفندن وطن پدری عنوانه نائل اولدیسهده برقاچ سنه صکره قاتیلینا طرفدارلرینك غلبهسیله نفی واجلا اولنوب اون التی آی صکره یه جلب اولندیغندن کادیکی کون رومادهٔ عید مسرت اجرا ایدلدی مؤخراً (۵۵۴۲ خ) تاریخنده یعنی میلادك الی ایکی سنه مقدمنده کیلیکیا والیلکنه کوندریلهرك اورادهدخی برطاقم تنسیقات ومنافع عسکریه وجوده کتوردیکندن بین العساکر ایمپراطور عنوانیله یاد اولندی . مومی الیه محاربهٔ داخلیه اثناسنده پومپه فرقهسنه داخل اولهرق (فارسالا) محاربهسی اوزرینه برمدت امور دولتدن کف ید ایتمش و بو اثناده وقتنی فلسفه یه دائر اولان آثارینی تحریره حصر ایدوب نهایت سزارك قتلندن صکره انطوان علیهنه تحویل مرام وفیلیپیق نام تألیفاتنده مرقوم شدتله مظهر توبیخ ودشنام اولمش ایدی آخرالامر او جرئتنه بناء انطوانك تعیین ایتدیکی قاتللر واسطهسیله اعدام اولنوب غوغای جهاندن قورتلدی . سیسهرون تواریخده ضعف طبع وانانیتله معیوب طوتلمش ایسهده فضل

وكمالنه برشی دیملمشدر. وطنداشلری حقنده پك بیوك برشفقت پدرانه یه مالك برفصیح نادرالمسالك ایدی. خطابه ونطقلرینی جامع اولان کتابلری الیوم مرغوب ومعتبردر.

§

﴿ سیف الآمدی ﴾ — اسمی علی بن ابی علی محمد بن سالم الثعلبی کنیه‌سی ابوالحسن ولادتی (١١٥٦م و٥٥٠ه) تاریخیدر.

علم کلام واصول وفقه واصول فقه وخلاف وجدل ومناظره وسائر هر فنده ماهر برذات ایدی. مملکتنده بعض مرتبه تحصیلدن صکره عراقه توجیه وجهه عزیمت وبغدادده بر مدت اقامتله ابن بنت جنی دن علم جدل ومناظره یی وبعده (کرخ) ده نصاری ویهوده منسوب بعض کیسه‌لردن علم اوائلی اوکرنوب اشبو علم وسیله‌سیله خیلی قوت استحصال ایلدی. لکن بو یوزدن فقهای عصری کندوسنه مخاصمه وعقیده‌سنه مداخله یه باشلادقلرندن عراقده طوره‌میوب مصره فرار واوراده علوم اوائله واصول دین و اصول فقهه دائر اولان تصانیفنی اظهار ایله تدریسه مباشرت ایلدیسه‌ده ینه علیهنده بعض متعصبلر ایاقلانمسنه بناءً اوراده دخی اوتورمق قابل اوله‌مدیغندن قاهره‌دن کیزلیجه حمایه وبعده شامه کیدوب توطن ایلدی حالبوکه اصحاب اغراض بوراده مصر و شامدن زیاده اولدیغندن بر طاقم بهانه‌لرله اتهام ومدرس اولدیغی مدرسه‌دن اخراج ایلدیلر بونك اوزرینه بچاره برقاچ آی خانه‌سنده معطل قالوب اندن صکره (١٢٣٣م و٦٣١ه) تاریخنده ترك حیات فانی ایلدی علم کلامده (ابکار الافکار) اصول فقهده (احکام الاحکام) (کتاب الباهر) فی علم الاوائل) درت جلد (کتاب الحمایق) اوچ جلد (کتاب المأخذ) (کتاب المنتهی) (منایح القرایح) (شرح جدل الشریف) نام کتابلری تألیف ایتمشدر بونلردن ماعدا علم خلافده برطریقه وتعلیقه حسنه‌سی ودها سائر اثاری واردر.

§

﴿ سیف الدین ﴾ — سید نظام حضرتلرینك مخدومیدر (امی سنان) حضرتلرندن اخذفیض وخلافت ایلدی کرامتی منقول ودیوانی

مقبولدر وفاتی (۱۶۰۱ م و ۱۰۱۰ ه) تاریخنده اولوب مدفن وزاویه‌سی درسعادتده سلوری قپوسی داخلنده‌در .

§

﴿ سیف ذی یزن ﴾ — تبابعهٔ یمندن برحکمداردر (۵۷۱ م) تاریخنده حبشیلر خطهٔ یمانیده مستولی اولمسنه بناءً ایران پادشاهی (نوشیروان) ه دخالت ایدوب آلدیغی برمقدار عسکر ایله ملکنی استرداد ایلدی انجق اولکی استقلالنی آورده دست استحصال ایده‌میوب من بعد خطهٔ یمانیه ایران حمایه‌سنه کیرمش اولدی .

§

﴿ سیفون ﴾ — بر قولی دیکرندن اوزون اوله‌رق بوکلمش بوریدن عبارت اولوب مایعاتی برقابدن دیکرینه نقل یاخود برقاب درونده بولنان مایعی قابی اکمکسزین بوشالتمق ایچون قوللانیلور شویله‌که سیفونك قیصه قولنك اوجی مایع طولی اولان قابه ادخال اولنوب اوزون قولی اشاغیه متوجه براغلدیغی حالده مصی اولنمایدر اشبو مصی مناسبتیله سیفونك داخلنده بولنان هوا جزئی کلی تخلیه اولندیغی جهتله قابده بولنان مایع تضییق هوا ایله سیفونه کیرر وجریان برکره بدأ ایتدکده قابده بولنان مایعك سطحی سیفونك خارجده‌کی اوجنك فوقنده بولنمدقجه دوام ایدر وسیفونك استعمال اولندیغی ایشه کوره شکلی دکشدیریلور . بقین زمانلرده سیفون اولدقجه اهمیتلی برچوق ایشلره تطبیق اولنمغه باشلامشدر .

§

﴿ سیفی ﴾ نیشابوری — ترکستان حکمدارلرندن (خوارزمشاه) لك شاعری ومتانت طبع وکفتارجهتیله اقرانك ماهری ایدی ابیات آتیه (سنك وسیم) قصیدهٔ مشهوره‌سندن انتخاب ایدلدی .

ای نکار سنکدل وی لعبت سیمین عذار
مهرتو دردل مراچون سیم درسنك استوار

سنکدل یاری وسیمین برنکاری زانکه هست
همچو نقش سیم و سنکی در دل من پایدار

من ترا جویم چوسیم وتو مرادانی چوسنك
زخم سنك وعهد سیم از تست مارا یادکار

§

﴿ سیقت پولیس ﴾ — فلسطینده اردن نهرینك جهت شرقیسنده برکوچك قطعه‌نك نام عتیقیدر دها اولاری (بازان) و (بطان) دیرلر ایدی بونام سیقتلرك سوریه وحوالیسنی استیلا ایله حکومت تشکیل ایتدکاری زمانلرن قالمشدر بونلردن قهرمان مشهور (عوج بن عنق) وقتیله بوقطعه‌ده حکمران اولدیغی حالده یوشع علیه السلام طرفندن اخذ وقتل اولنمشیدی .

§

﴿ سقتیا ﴾ یاخود (سیتیا) — قدما نزدنده آوروپانك بالجمله شمال شرقیسی وآسیانك شمال غربیسنه شمولی اولان قطعهٔ جسیمه‌در بوقطعه‌نك حدودی معین صورتده اولمدیغندن بعضیلر و یستول نهرینك غربی وطونه‌نك شمالی جهتلرندن بدأ ایله بتون سارماسیایی حاوی اولدیغی حالده شرق وشمال جهتلرینه طوغری غیر معین صورتده امتداد ایتدیکنی وسائرلری کرك سارماسیانك جهت شمالیسنده وکرك (دون) و (دنیپر) نهرلری بینده واقع اولسون دون نهرینك جهت شرقیسندن آسیای سفلانك داخلنه دکین ممتد ایدوکنی نقل و حکایه ایدرلر . آسیا سیقتیاسی دخی شمالده (ایما اوس) ك اوته‌سنده‌کی وجنوب شرقیده (ایما اوس) ك بروسنده‌کی سیقتیا نامله ایکی بیوك قطعه‌یه تقسیم اولنمش ایدی (ایما اوس) متقدمین طرفندن آسیای علیاده بر بیوك سلسلهٔ جباله اعطا اولنان اسمدر بونلره نظراً اشبو سلسله قفقاسیه و (هندکوه) دن بحر منجمد شمالیه ممتد اولوب سیقتیایی ایکی‌یه تقسیم ایدر سلسلهٔ مزبوره الیوم همالایا و بلاور جبال متسلسله‌سیدر بونلرك تپه‌لری قارلر ایله مستور اولدیغندن سانسقری لسانده قارلی معناسنه اولان (ایماو) نامیله تسمیه ایدلمشدر وقتیله بورالرده ساکن بدوی سیقتلر برچوق اوفق قوملره تقسیم اولندیلر شویله‌که (ژتلر) (ماساژتلر) (فنوانلر) (استیه‌نلر) (تورلر) (ابازیژلر) (باستارانلر) (روقسولونلر) (اغاتیرسلر) (هرولار) (قرالی سیقتلر) (یوشیلر) (یوتلر)

(غوتلر) (اسلاولر) (آوارلر) (بلغارلر) اوجله دندر . سیفتلرك یافتك اوغلی اولان (ماغو) و یا ماغوس سلاله‌سندن اولدقلری توراتده محرردر اولا بونلر اراس وسیردریا یاخود صیحون نهرلری اوزرنده توطن ایدوب فتوحاتلرینی ممالك بعیده‌یه دکین ایصال وآوروپا وآسیانك برقسمنی تحت اطاعتلرینه ادخال ایلدکدن صکره (٤٩٧٠ خ)دن یعنی میلادك التی یوز یکرمی درت سنه مقدمندن اعتباراً یکرمی سکز سنه ظرفنده بتون آسیای صغرایی و (٥٤٦٨ خ) تاریخنده یعنی میلادك یوز التمش ایکی سنه مقدمنده بلخ وصغد وسائر ترکستان ممالکنی ربقهٔ انقیاده چکوردکدن صکره نهرینه و بروجهتدن مصره قدر کتدیلر . سیروس و برنجی دارا واسکندر کبی جهانکیرلر بونلری تحت ضبطلرینه چکورمك ایچون پك چوق اوغراشدیلرسه‌ده نائل اولهمدیلر بر مدت صکره سیقتیا سارمات وغوتلر کبی اقوام مختلفه طرفندن متعاقباً ضبط ایدلدی . یدنجی عصرده سیقتیانی مقاسمه ایدن اسلاو اوار بلغارلر سیقتیا نامنی اولوقتدنبرو کتب تاریخیه‌دن محو ایتمشلردر . یونانیلر سیقت قبیله‌سنه (اسکیث) و(سکیتوس) دیرلر . (اسقوچیا) لفظنك یونملکت سکنهٔ قدیمه‌سی اولان (سقوت) لردن مأخوذ ایدوکی ومورخ (داوسون) حاشیه‌سنده (سیقولو) کلمه‌سنی (اسلاو) ایله توجیه ایلدیکی بعض روایات تاریخیه‌دندر . لاتین مورخی (ژوستین) ك قولنجه سیقتلر مصرلیلردن دها اسکیدر .

§

(سیلاژ) قورنه‌لیوس — (٥٤٥٧ خ) تاریخنده یعنی میلادك یوز اوتوز یدی سنه مقدمنده قورنه‌لیوس خاندان قدیمندن نشأت ایتمش رومالو یرمشهور جنرالدر ابتدای حالنده افریقاده یولنان جنرال (ماریوس) ك خدمتنه کیردکدن مظهر امنیتی اولدیسه‌ده مؤخراً مورتانیا قرالی (بوقوس) ایله مذاکره‌یه مأمور اولهرق مومی‌الیه واسطه‌سیله نومیدیا قرالی (ژوغورتا) یی تسلیم آلمسی اوررینه جنرالك جالب چشم حسد و رقابتی اولمشیدی (٥٥٠٣ خ) ده دخی قیصاروقیا تختندن خلع اولنان (اریو بارزان)ی ابقا مأموریتیله کیدوب پارتیه حکمداری ایله عقد اتفاق ایتدی وایتالیایه عودتنده محاربهٔ داخلیه‌یه اشتراك وایکی سنه صکره

ستابی و پومپه شهرلرینی ضبط وسامینومی تحت حکمنه ادخال ایدوب محاربه یه نهایت ویردیکنه بناء قونسل تعیین اولندی و برازصکره مهرداده قارشو آچیلان محاربه‌نك نظارتنی دخی درعهده ایلدیکی صره‌ده رقیبی مرقوم ماریوسك برصنف اهالی‌یی کندوسنه اویدیرمق علیهنده برطاقم افساداته تشبثی خبرینی الدیغندن اردوسیله برابر رومایه ناکهانی رجعت ومتغلبانه شهره دخول ایله خصملرینی و بالخاصه ماریوسی مجبور فرار ایتدکدن صکره ینه مهردادك اوزرینه یوریمه‌یك میلادك سکسان یدی‌سنه مقدمنده آتنه‌یی یدضبطنه الدی اتجق برو طرفده مترصد فرصت اولان خصمی ماریوس کندوسنك بوکره‌ده غیبوبتندن بالاستفاده تکرار رومایه کیرمك طرفدارلرینی قان ایچنده براقدیغی سامعه رس اطلاعی اولدیغندن وقوعی مأمول قوی بولنان فتوحات جسیمه‌یه باقمیه‌رق علی العجله رومایه دونوب میلادك سکسان درت‌سنه مقدمنده ایتالیایه وصول واولا ساقرپیور وپرنستده کنیج ماریوسی وبعده اتروریره (قاویون) ی بوزه‌رق رومانك سورلری التنده برمنفریت قطعیه قزاندقدن صکره رومایه کیروب ماریوس فرقه‌سندن اون اوچ جنرال ایله اسیر حرب اولان یدی بیك عسکری واهالیدن دخی بللی باشلی بش بیك کشی‌یی میدانده قتل واعدام ایدرك کندوسنی سناتویه جبراً (دیکتاتور) یعنی حاکم مطلق طانتدیردی بونك اوزرینه جمهوریتك قوانین اساسیه‌سنی تغییر وحکومت اعیانی اعلا وسناتو اعضاسنی دریتوزه ابلاغ ایله یالکز سناتویه برقوهٔ قانونیه اعطاایدرك بووجهله ایکی‌سنه غیر محدود براقتدارایله اجرای نفوذه مالك اولدیغی حالده (٥٥١٥ خ) تاریخنده یعنی میلادك یتمش‌سنه مقدمنده استعفا و (پونه اول) قریه‌سنه چکیله‌رك اورادہ دخی برسنه یشادقدن صکره الی طقوز یاشنده عیش وعشرت وفسق وفجوره ابتلاسنك ثمره‌سی اولان (داء قفام) یعنی بتلمك علتیله وفات ایلدی نعشی دبدبه واحتشامله رومایه کتوریله‌رك (مارس) میدانده دفن اولنمشدر .

§

﴿ سیلان ﴾ — یرلی لسانده (سنغالا) نامیله معروف و هند انکلیزیه مشهور براطه‌در اشبو اطهٔ هدستانده قروماندل ساحلندن منعار

وپالق کورفزلری ایله تفریق اولنور طولا درت یوز یکرمی عرضاً ایکی یوز التمش بش کیلو مترو مساحه‌سی وایکی ملیون نفوسی اولوب کرسی اداره‌سی قولومبو شهریدر و بر طاقم اوفاق حکومتلرك مراکز اداره‌لری اولان قاندی نه‌غومبو ترنکد مالی منعار دخی جسیم شهرلریدر شمال وشمال غربیده سواحلی مستوی اولوب وسط دریاده‌آدم جسری نامیله شهرت بولان قیا وقوم یغنری سلسله‌سی اطه‌یی قره‌یه وصل ایدر. موسم وطبع هواجه اطه‌یی ایکی مختلف قسمه تقسیم ایدن وبر طاقم جسیم اورمانلرله مستور اولان طاغلرینك نقاط عالیه سندن ایکی یك مترو ارتفاعنده بولنان برنقطه‌یه (آدم زروه‌سی) دیرلر وجنوب غربیده طوغری اراضیسنك قوه نابته‌سی فوق الغایه ثنا ایدرلر. دارچین وجوزبوا وقاقوله کبی خط استوا ده بولنان بالجمله نباتات بوراده دخی حاصل اولور وفیل وقپلان وصرتلان وامثالی وحشی حیوانات واشجار ثمینه وسائر هردرلو معدنیات بولنور.

اهالیسی اولا یرلیلر شانقالهلر واده‌دالر ثانیاً مالابارلر وافریقانك جهات مختلفه سندن کلمش مسلمانلر ایله سکز یکدن اون یکه‌قدر ابلاغ اولنمان آوروپالیلردر. اشبو اطه ابتدا پورتکیزلره وصکره یعنی (۱۶۵۶ م و ۱۰۶۷ ه) ده فلمکاره و (۱۸۰۲ م و ۱۲۱۷ ه) تاریخنده دخی امیه‌نس مصالحه‌سی موجبنجه قطعیاً انکلیزلره انتقال ایتدی. سیلان والیسی انکلیزه حکمداری طرفندن طوغریدن طوغری یه تعیین اولنور.

§

﴿ سیلو ﴾ — حکام بنی اسرائیلدن (یوشع) علیه السلامك مقر حکومتی اولان (زیتون) قصه‌سنك نام قدیمیدر مشار الیهدن صکره کلان حکمدارلردخی بوراسنی اوج وزسنه‌قدر مقر حکومت اتخاذ ایلمشلردی.

§

﴿ سیمون ﴾ یاخود (سیمعاون) — یعقوب علیه السلامك لیادن حاصل اولان التی نفر اولادندن بری وبیوکیدر (یوسف) علیه السلام عزیز مصر ایکن سائر قرنداشلرینه برابر بو دخی ذخیره آلمق ایچون مصره کلمش وحضرت یوسف برروایته بونی رهن اولهرق توقیف ایلمش ایدی. اسباط بنی اسرائیلدن برسبط خلقی اشبو سیمونه منسوب وبو اسمله مشهور ایدی.

﴿ سیمون ﴾ — حضرت مریم (عیسی) علیه السلامی تقدیس ایچون معبده کتوردیکی زمان اورادہ بولنوب بعض معجزاتنی کوره‌رك ایمان ایتمش وقوجاغنه آلمش یهودیدر .

﴿ سیمون ﴾ ایسنیلیت — فوق الغایه صلابت دینیه ومجاهده‌ایله مشهور برشخصدر بو آدمك هفته‌ده برکره طعامه قناعتله ریاضت ایدوب مؤخراً برطاغ اتکنده اختیار انزوا ایلدیکی و (۴۲۳م) تاریخنده بتون بتون اختلاطدن براوزون دیرك تپه‌سنه چکیلوب اورادہ اوتوز التی سنه وعظ ونصیحتله مشغول اولدیغی مرویدر بو مدت ایچنده دیرکی اوچ دفعه دکشدیرلمش ایمش .

§

﴿ سیمون ﴾ باخود (شمعون) — حواریونك اون برنجیسیدر . جلیله‌ده واقع (قانه) ده طوغدیغی ایچون تواریخ اسلامیه‌ده (شمعون القنادیس) محرردر مومی‌الیه رفع جناب (عیسی) دن صکره مصر وبعض جزایرده ومؤخراً ایران طرفلرینه کیدوب اورالرده برمحلده اشکنجه ایله اعدام اولنمشدر .

هرسنه تشرین‌اولك یکرمی سکزنجی کونی بورطیسی طوتیلور . حواریونك برنجیسی اولان پتروسك دخی بر اسمی سیمون‌در که بوکا کتب اسلامیه‌ده (شمعون‌الصفا) دیرلر . (سیمون) یاخود شمعون — حاشا الله اوغلیم دیو دعوایه قالقشمش یهودیدر بونك ایچون (اعتقادات خرستیانیه) ده اللهجی نمرویه نظر بیوریله .

§

﴿ سیمون ﴾ — آتنه جمهوری جنرالرندندر ومشهور جنرال (ملیتادی) نك اوغلیدر ایرانیلرله متقلری اولان سچلیالیلری قبریس اطه‌سی اوکنده و (اوریمدون) نهری اغزنده براً وبحراً دوچار هزیمت و (سیروس) یعنی شیره اطه‌سنی استیلا ایدرك چوقدن برودوامده بولنان (ایکنجی مدیق) محاربانی ایصال حد نهایت ایلدیکی حالده (۵۱۴۵ خ) تاریخنده یعنی میلادك درتیوز قرق طقوز سنه مقدمنده قبریس محاربهٔ بحریه‌سنده آلدیغی جریحه‌دن متأثراً وفات ایتمشدر .

§

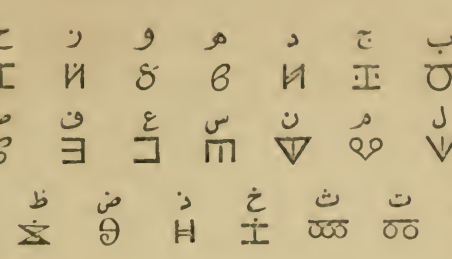
﴿ سيميا ﴾ — حسده وجودی اولیان بعض مقالات خیالیه‌نك احداثنه دینور و بعضاً سحردن غیر حقیقی بر نوعده و بعضاً مقالات مذکوره‌یی حسده صورتلری ایله ایجاده دخی اطلاق اولنور . بونك اصول وقواعد وترکیباتی کتابلرده مسطور ایسه‌ده ارباب مفقود وفعلیاتی غیر مشهوددر . حکیم حسین بن اسحقك مقالات عشرهٔ افلاطونیه‌دن بالترجمه بیان ایتدیکنه کوره ترکیبات عجیبه وعزایم وطلسمات غریبه ایله یاپیلان اشیا نوامس سیمیا ایکی نوع اولوب ناموس کبیر دنیلان وعلویات وسفلیاتده تأثیری اولان واعمالی غایت مشکل بولنان برنجی نوعی کوندز کوریله‌مامك وقوری اغاجی یشرمش و یپراق ومیوه و برمش ورعد و برق کبی شیلر وهواده اشکال وعلامت عجیبه کوسترمك . و ناموس صغیر دنیلان واعمالی اسهل اولان ایکنجی نوعی دخی صور انسانیه‌یی صور بهایمه قلب اولمش کوسترمك واختفا ایتمك ومطلوبی رؤیاده کورمك ودفاین بولمق وطائفهٔ جن ایله سویلشمك کبی اینسانلر بر طاقم اوهام وخیالات ودعوادن عبارتدر و بونلرده اعمال وخواصی ایجابنجه برچوق ناموسه منقسمدر . لفظ سیمیا عبرانیدن معرب واصلی (سیمیه) ومعناسی (اسم الله) ایمش .

٣ نوامس کبیردن ترکیب وتعفین ایله اعمال اولنان
٦ نوامس کبیردن ترکیب وتدخین ایله اعمال اولنان
٤ نوامس کبیردن ترکیب ایله اعمال وتزیین اولنان
٤ نوامس کبیردن عزایم ایله اعمال وتزیین اولنان
١ نوامس کبیردن طلسمات ایله اعمال وتزیین اولنان
٣ نوامس صغیردن ترکیب وتعفین ایله اعمال اولنان
٣ نوامس صغیردن ترکیب وتدخین ایله اعمال اولنان
٧ نوامس صغیردن ترکیب وتکحیل ایله یاپیلان
٦ نوامس صغیردن ترکیب وحبوبات ایله یاپیلان
٢٦ نوامس صغیردن عزایم وتدبیر وترکیب وطلسمات ایله یاپیلان

٦٣

بونلرك تعریفاتی میانده بر طاقم اشیا واجزا اسملری حروف قدیمهٔ هندیه ایله یازلمش

وحروف مزبوره‌نك حروف تركيه‌يه تطبيق شووجهله تحقيق اولنه بيلمشدر.

§

﴿ سـينا ﴾ — بحر احمرك جهت شماليسنده و (عقبه) و (سويش) كورفزلرى بينده برشبه جزيره‌در بوكا اراضئ (تيه) و اراضئ (عريش) واراضئ (سـين) دخى ديرلر جبل طور بووادينك اوزرنده واقعـدر بوطاغك ايكى تپه‌سى اولوب الك يوكسكى ايكيبك سكز يوز اون درت مترو ارتفاعنده‌در كه جوارنده اولان صحزه‌لر بنى اسرائيلك برطاقم اسكى يازولريله منقوش كورينور. حضرت (موسى) عليه‌السلام مصردن چيقدقدن صكره قوميله برابر قرق سنه بووادیده ارام ايتمش وجناب حق حضرت مشـار اليهى جبل مذكور اوزرنده قرق كون شرف خطـاب ايله كامياب بيورمش ايدى. طبريه كولنك جنوب وشرق سمتنده وناصريه‌نك جهت جنوبيسـنده واون بر كيلومترو بعدنده اولان وبيك مترو ارتفاعى بولنـان جبل طور قدما نزدنده (ايتابيريوس موتس) ناميله وزيتون اغاجلرينـك كثرتيله مشهور ايدى حضرت (عيسى) عليه‌السلام اكثر يا بوطاغده عبادت بيورورلرايدى حتى‌يهود (يودا)مشار اليهى بوراده عبادتله مشغول ايكن خبر ويرمشيدى. (١٧٩٩م و١٢١٤ه) تاريخنده بوناپارت ايله جنرال قلو بر جبل مزبور جوارنده از برعسكرله بيوك براسلام اردوسنى بوزمشدر. فرنكلر بوكا طابور طاغى ديرلر.

§

﴿ سـينغاپور ﴾ — هند چينيده و هند و چين و اوقيانوس ميانـده

وغائج نهرینك اوتهسنده برشهردر مالاقه شبه جزیره‌سی منتهاسنده وصومادرا اطه‌سی بینده بونامله معروف اولان اطه‌نك ساحل جنوبی اوزرنده بولنور طقسان بیك نفوسی جامعدر سربست وغایت تجارتکاه برلیمانی وانشا آتله دائر اخشاب مغازه‌لری ونباتات ومیوه باغچه‌لری و بر مکتبی اولدیغی کبی آسیا واوقیانوس تجارتی ایچون کلان اوروپالیلر وچینلیلر وعربلر وهندلیلره مخصوص بیوك تجارتخانه‌لری واردر. بوشهر (۱۸۱۹م و۱۲۳۵ه) تاریخنده انکلیز (سیر طوماس رافل) طرفندن تأسیس اولندی الیوم انکلیزلره تابعدر سینغاپور اطه‌سنك طولی قرق عرضی یکرمی کیلومتردر بونامله مسمی بر بوغاز جزیره‌یی قاره‌دن تفریق ایلر. (سینغاپور ارسلان شهری دیمکدر.

§

﴿ سینوب ﴾ — قره دکز ساحلنده برامین ومستحکم لیمان درونده وقسطمونی ولایتی داخلنده مع نواحی یکرمی بشبیك یوز مقداری نفوسی شامل برلوامرکزیدر اراضیسندن هرنوع میوه وحبوبات استحصال وساحلاً سکز ساعت مسافه‌سنده کائن (کرزه) ده کوزل یوك والوان قوشاقلر اعمال اولنور قیومجیلغی جالب دقتدر سادات کرامدن سید (ابراهیم بلال) حضرتلری لیمان مذکوری تشکیل ایدن برکوچك شبه جزیره‌نك زروه‌سنده مدفوندر. سینوب (۱۴۵۹م و۸۶۳ه) تاریخنده حاکمی بولنان اسماعیل بکك ترك وفراغیله ممالك دولت علیه‌یه التحاق ایلدی. کلیبوندن مشهور (دیوژن) ك مسقط رأسی بوراسیدر.

سینوب قدیماً پونت حکمدارلرینك کرسیٔ اداره‌سی ایکن لوکولوسه قارشو بیوك برمحاصره‌دن صکره (۶۷۴خ) تاریخنده یعنی میلادك یتمش سنه مقدمنده ضبط اولندی (۱۸۵۳م و۱۲۷۰ه) تاریخنده دخی روسیه دولتی سینوب لیمانده برفیلو عثمانلی دونمانسنی یاقوب انکلتره وفرانسه دولتلرینك کندو علیهنده قیام ومحاربه‌سنی دعوت ایتدی.

§

﴿ سیواس ﴾ — آسیای عثمانیده بونامله معروف اولان ولایتك مرکز اداره‌سیدر اشبو شهر خالیص نهری اوزرنده واستانبولك شرق وجنوب

شمرقیسنده ویدی یوز التمش کیلومترو بعدنده واقع اولوب اون التی بیك نفوسی جامعدر صناعت وتجارتی آز ایسه ده زنگین باقر معدنلری واردر ۰ لم کولوس وقتیله بوشهرجوارنده مهرداده غلبه چالدی واوغستوس زمانده روما حمایه سی التنده بولنان (بینودوریس) نام بونت قرالیچه سی طرفندن اوغستوسك شرفنه اولمق اوزره (سباست) نامیله یاد اولندی و (۱۴۰۰ م و ۸۰۳ ه) تاریخنده تیمورلنك طرفندن ضبط وتخریب ایدلدی ۰ انقره ده قوچکیری سنجاغنده دخی (سیواس ایلی) نامنده بر قضا مرکزی واردر ۰

(سیواس) ولایتی — قدیم آسیای صغرانك جهت جنوبیسی اوزرنده کائن اولوب شمالاً قره دکز شرقا ارضروم و طربزون جنوباً دیار بکر مرعش وقره مان ایالتلری ایله محدوددر طولاً (۴۸۰) وعرضاً (۲۷۰) کیلومترو اتساعی اولوب سکز یوزبیك اهالیسی واردر طاغلری اورمانلق اولدیغی کبی صحرامی غایت منبت ومخصولداردر وهر نوع حبوباتدن بشقه حریر بال ومتنوع معدنلری واردر ۰ سیواس ولایتی براره لق امرای سلاچقه دن قاضی برهان الدین سلاله سنك زیر حکمنه کچمش ودولت علیه (۱۳۹۱ م و ۷۹۴ ه) تاریخنده سلاله ٔ مرقومه یدندن اخذ ایلشیدی ۰

§

﴿ سیوری سینك ﴾ — علم حیواناتده هوام ذوالجناحیندندر عربیسی (بعوض) فارسیسی پشه ۰ اشبو حیوانجغزك خلقتی فیل خلقتنه مشابه اولوب انجق اعضامی فیلدن زیاده در زیرا فیلك ایاقلری درت اولدیغی حالده بونك التی ایاغی وفیلده جناح اولمیوب بونك قنادلری واردر خرطومی مجفوف ونافذاولوب جسد انسانی صوقدقده دمنی چکه رك خرطومیله جوفنه آثار خرطومی کدوسنه بلعوم وحلقوم کبیدر ۰ اکثریا صوکنارلرینه یمورطلروآچدیغی جریحه یه براعاب حریف القاایدر ۰ سیوری سینکك خاموشلری ممالك حاره ده پك مضردر ۰ بلیغ مشهورقوجه (جاحظ) صنع عجیب باریی و قدرت وعظمت و لطف الهام کردکاریی وصف وبیانده (من علم انبعوضة ان وراء جلد الجاموس دماوان ذلك غذاءلها وانها اذاطعنت فی ذلك الجلد الغلیظ نفذ فیه خرطومها مع ضعفه) آیاپشه ٔ ذره خلقته جاموسك جلدی داخلنده خون اولوب اول خون کندوسنه غذا

اولدیغنی وجلد غلیظ مذکوره اوردیغی حالده خرطومنك ضعفیله برابر دلوب
کچه جکنی کیم تعلیم ایلدی (ولوانك طعنت فیه بسلاح شدیدة رقیقة الحد
لانکسرت) حالبوکه سن آرقه سی قالین واغزی اینجه وکسکین سلاحی
اوجلده اورسك قیریلور فسبحان من رزقها علی ضعفها بقوته وقدرته لا اله
غیره ولامعبود سواه یعنی اول ذات واجب الوجودی کافهٔ نقایصدن تنزیه
ایدرم که پشه نك ضعفی اوزرینه بووجهله قوتنی وجلد جاموسی دلکده قدرتنی
اوحیوان ضعیفه ویرمشدر دیدی . پشه یه جملهٔ الهامات باری تعالادندرکه
اعضاء انسانی بر عضوه قوندقده رقتی جهتیله قان اخراجنه زیاده
سهولت ویرن مسام عرقی یعنی تر چیقان یری آراشدیرر وحرصی نهایت
برمرتبه ده اولدیغندن قانی چاتلاینجه یه دك یاخود طیراندن قالنجه یه قدر اموب
هلاکنی دعوت ایدر .

§

سیوط که — مصر علیه ده بر شهر اولوب سیوط یاننك
مرکزیدر اشبو شهر نیلك صول طرفنده وقاهره نك اوچیوز یدی یوز
جنوبنده بر قتال اوزرنده واقع و یکرمی بش بیك نفوسی جامعدر
واولرینك اکثریسی قوله در بوراسی مصر علیا تجارتنك باشلیجه مأمنلرندن
بری اولدیغی کبی دارفوردن آمدوشد ایدن کاروانلرك مجمعی صایلور سیوط
ایالتی جنوب شرقیده (مینا) و شمال غربیده جرجه ایله تحدید اولنور
طولی یوز اللی وعرضی یکرمی بش کیلومترودن عبارت اولوب ایکی یوز
بیك نفوسی واردر . قبل الاسلام قدمای اهالیسی قورد ویاقورد
صاندقلری چقاله تعظیم وپرستش ایدکاریچون یونانیلر کندو لسانلرنده قورد
شهری معناسنه اوله رق (لیقوپولیس) دیرلر ایدی .

§

سیوطی که — متجرین علمای متأخرینندندر اسمی جلال الدین
عبدالرحمن بن ابی بکر اولوب مصر وسطاده مسقط رأسی اولان (سیوط)
قصبه سنه نسبتله شهرت بولمش و (۱۵۰۵ م و ۹۱۱ ه) تاریخنده وفات
ایلشدر .

(در المنثور) (فلك المشحون) (مقامات) (تسميط) (مراصد الطالع) (تعريف بأداب التأليف) (تقريب القريب) (تقريب الاسناد فى تفسير الاجتهاد) (تنبيه الغبى فى تنزيه ابن عربى) (مركز التسليم) (مزهر) (تحفة الظرفا) (ترجمان القرآن) (مسالك الحنفاء) (تنزيه الاعتقاد عن الحلول والاتحاد) (تنزيه الانبياء) (تنقيح) (جامع) (ديوان الحيوان) (جمائل الزهر) (الجمع والتفريق) (جنى الجنان) (جواهر) (حاطب ليل وجارف سيل) (حاوى) (مستظرف) (مسلسلات الكبرى) (مصابيح) (ينبوع) كبى تفسير فقه حديث فتاوى قرائت بديع بيان نحو وسائر اقسام علومدن همان يوزى متجاوز تأليفى اولوب بونلردن بشقه دخى برچوق شروح وحواشئ معتبره‌سى واردر . .

§

﴿ سيوه رك ﴾ نام ديكر (بهسنى) — ديار بكر ولايتى داخلنده واقع ملاطيه سنجاغى قضالرندن اون بيك نفوسى جامع برقضا مركزيدر ديار بكرك جنوب غربيسندن اون سكز ساعت ايلروده بولنور اراضيسى غايت منبت ومحصولداردر . اوراده بونامده برعشيرت دخى واردر

§

﴿ سيويلا ﴾ ياخود (سويل) — اندلسده مشهور (اشبيليه) شهرينك نام اخيريدر . (اشبيليه) كلمه‌سنه نظر بيوريله .

(س) حرفنده اولان ممالك دولت علیه

اسم واعتباری		در قضا	در لوا	در ولایت
ساحسته	ناحیه		سرفیجه	سرفیجه
ساحل معرکه	ناحیه		بیروت	سوریه
ساحل قنه	ناحیه		بیروت	سوریه
ساحل عینقاب	ناحیه		عکا	سوریه
ساز	ناحیه		اماسیه	سیواس
ساعنجی	عشیرت		سیواس	سیواس
ساقز	مرکز لواء		ساقز	حرایر بحر سفید
سامرا	قضا		بغداد	بغداد
سباع	قبیله		جبل غربیه	طرابلس غرب
سبعه	عشائر		موصل	موصل
سبلین	ناحیه		خمس	طرابلس غرب
سبهه	قبیله		فیزان	طرابلس غرب
سبرا	ناحیه		سلیمانیه	موصل
سراحلی	ناحیه		کوتاهیه	خداوندکار
سرای	ناحیه		سینوب	قسطمونی
سرای	ناحیه		قرق کلیسا	ادرنه
سرای کوبی	ناحیه		ایدین	ایدین
سرای ویزه	قضا		قرق کلیسا	ادرنه
سرت	قضا		خمس	طرابلس غرب
سرچنار	ناحیه		سلیمانیه	موصل
سرچه	عشیرت	رواندز	کرکوك	موصل
سرفیجه	مرکز لواء		سرفیجه	سرفیجه
سرکند (سیخان)	ناحیه		موصل	موصل
سرکش	ناحیه		طربزون	طربزون
سرکه	ناحیه	دکزلی	ایدین	ایدین
سروج	قضا		اورفه	حلب
سروجك	ناحیه		سلیمانیه	موصل
سرویه	قبیله		فیزان	طرابلس غرب
سریك (قره حصار)	ناحیه		تکه	قونیه
سعد اباد	ناحیه		سیواس	سیواس
سعرد	مرکز لواء		سعرد	بتلیس
سعیدایلی	ناحیه		قونیه	قونیه

اسم واعتباری		درقضا	درلوا	درولایت
سمرخصار	قضا		ازمیر	ایدین
سمرخصار	قضا		انقره	انقره
سقلاوه	ناحیه		کرکوك	موصل
سکتابه	ناحیه		کرکوك	موصل
سکر مع دوشنبه	ناحیه		تکه	قونیه
سکر دیوان	ناحیه		بولی	قسطمونی
سکود	ناحیه		بروسه	خداوندکار
سکود	ناحیه		سینوب	قسطمونی
سلانیك	ولایت		سلانیك	سلانیك
سلط	قضا		بلقا	سوریه
سلطان اوکی	ناحیه		کوتاهیه	خداوندکار
سلطان حصاری	ناحیه		ایدین	ایدین
سلطانیه	ناحیه		قونیه	قونیه
سلفکه	قضا		اینج ایل	اطنه
سلفیه	ناحیه		حدیده	یمن
سمانلی	ناحیه		یوزغاد	انقره
سمانلی کبیر	ناحیه		قیصریه	قونیه
سلندی	ناحیه		اینج ایل	اطنه
سلندی	ناحیه		صاروخان	ایدین
سلنه	قضا		حانیه	کرید
سلوان	ناحیه		دیار بکر	دیار بکر
سلوری	قضا		چتالجه	شهر امانتی
سلوك	ناحیه		حانیه	کرید
سنه	ناحیه		قونیه	قونیه
سلیمانیه	مرکز لواء		سلیمانیه	موصل
سمادرك	ناحیه		لمنی	جزایر بحر سفید
سماو	قضا		کوتاهیه	خداوندکار
سماوه	قضا		حله	بغداد
سمت قبله	ناحیه		لازقیه	سوریه
سمراوزی	ناحیه		انقره	انقره
سمنون وسین	ناحیه		فیزان	طرابلس غرب
سمیساط	ناحیه	سیورك	ارغنی	معمورة العزیز
سناملو	عشیرت		مرعش	اطنه
سین	ناحیه		اینجایل	اطنه
سنجار [سغار]	قضا		موصل	موصل
سندمی	قضا		موصل	موصل

اسم واعتباری	در قضا	در لوا	در ولایت
سنفورلی	قضا	بوزاغاج	انقره
سنکاو	ناحیه	سلیمانیه	موصل
سواری	ناحیه	سلیمانیه	موصل
سواکن	قضا	نجد	بغداد
سورکی	ناحیه	ماردین	دیاربکر
سورمنه	قضا	طربزون	طربزون
سوریه	ولایت	سوریه	سوریه
سوق الشیوخ	قضا	مستقل	بغداد
سوکه	ناحیه	قیران	طرابلس غرب
سوکه	قضا	ایدین	ایدین
سوکه	ناحیه	قیران	طرابلس غرب
سونکی اطه سی	قضا	عاقر	حرم بخر سفید
سویدیه	ناحیه	انطاکیه	حلب
سیحان	ناحیه	بصره	بغداد
سیدکان	ناحیه	کرکوك	موصل
سیدکوی	ناحیه	ازمیر	ایدین
سیدی غازی	ناحیه	کرتحیه	خداوندکار
سیدی شهری	قضا	قونیه	قونیه
سیروز	مرکز لوا	سیروز	سلانیك
سیروز (تنغی)	ناحیه	بوردور	قونیه
سیس	ناحیه	قره حصار	طربزون
سیمان	ناحیه	جبل خریجه	طرابلس غرب
سیکی (ترلیه)	ناحیه	بروسه	خداوندکار
سیل	ناحیه	جبل خریجه	طرابلس غرب
سیلوان	قضا	دیاربکر	دیاربکر
سین	قریه	قیران	طرابلس غرب
سیوب	مرکز لوا	سیوب	قسطمونی
سینه	ناحیه	موصل	موصل
سیواس	ولایت	سیواس	سیواس
سیواس ایلی	ناحیه	قره چکیری	انقره
سیورك	قضا	ارزنی	معمورة العزیز
سیوری طاش	ناحیه	سلیمانیه	موصل
سیول	ناحیه	سلیمانیه	موصل

حرف ش

﴿ شاباغو ﴾ — حبشستان حکمدارلرندندر (٤٨٤٤ خ) تاریخنده یعنی میلادك یدیوز اللی‌سنه مقدمنده مصر علیایی ضبط ایله یکرمی بشنجی سلالهٔ فراعنه‌یی تشکیل ایلش واثنای محاربه‌ده طوتدیغی (بوشوری) نام فرعونی هند مجوسلرینه تقلیداً آتشده یاقوب کولنی برهوا ایتمشدر بونك حکمدار اولمیوب برصاحب‌خروج یاخود حبش‌سرعسکرلرندن بری‌اولدیغی دخی مرویدر .

§

﴿ شابور ﴾ اول بن اردشیر — ساسانیان طبقه‌سندندر (٢٣٨ م) تاریخنده جلوس ایدوب مدت سلطنتی اولان اوتوز اوچ سنه ظرفنده اخیراً مقر حکومت اتخاذ ایتدیکی (نیشابور) شهرینی انشاء و (حیره) یی حرباً زیر حمایه‌یه ادخال ایله ملوك عربدن آل منذرك جدی مشهور (عمرو) بن عدیی حیره حاکمی تعیین ایتدی و (٢٥٩ م) ده سوریه وانطاکیه ولایتلرینی رومالولردن ضبط وتسخیر وسوریه والیسنی اسیر ایدرك ایمپراطور (والارین) ك بونلری استخلاص املیله وقوعبولان مساعیٔ جربیه‌سنی نتیجه‌سز براقدی بعضلرینه کوره اسیر اولان (والارین) اولوب اعدام دخی اولنمشدر .

شابور نهایت ارمنستانی وقپادوقیا وکیلیکیایی دخی ید استیلاسنه الدیسه‌ده (٢٦١م) تاریخنده (اوده‌نان) طرفندن قتلزیفون یعنی بغداده دکین تعقیب اولنمغله فراتی مروری اثناده بوزیله‌رق مجبور رجعت وبرآز صکره اولیه‌نه

قارشو تدمر حاکمه‌سی (زنوبی) نك اتفاقله داخل اولدیغی حالده وفات ایدوب برنجی هرمز نام اوغلنه ترك حکومت ایلدی.

§

شابور ثانی — ساسانیان طبقه‌سندندر پدری (هرمز) ثانی وفات ابتدیکی زمان هنوز رحم مادرده اولدیغندن تولدیله جلوسی (۳۱۰م) تاریخنده وقوعبولدی. اون التی یاشنده زمام حکومتی بالذات النه آلوب ایرانه مستولی اولان عربلری طرد و بحرین طرفلرینی فتح وضبط ایدرك بر قاچ سنه صکره ارمنستانده منتشر اولان خرستیانلغی محو وازاله ایچون خیلیجه قانلر دوکدی و (امد) شهرینی رومالولردن ضبطلی عقیبنده (نزیب) محاربه‌سنی ودها بعض ممالکنی غیب ایتدیسه‌ده مؤخراً یعنی (۳۶۳م) تاریخنده ممالك مزبوره‌یی کاملا استرداد ایله تلافیٔ مافات ایلدکدن بشقه هنوز ایمپراطور تعیین اولنان (ژولیه‌ن) ه اعلان حرب ایدوب ۳۶۳ م) تاریخنده دجله نهرینك کنارلری اوزرنده بوایمپراطوری بادیٔ هلاکی اولان برجریحه‌یه دوچار ایدرك محاربه‌یی قزاندی. وفاتی (۳۸۰م) تاریخنده‌در. عربلره غلبه‌دن صکره اله کچوردیکی اسیرلرك اوموزلرینی کسه‌رك صالیوبرمکی عادت ایلدیکندن بین العرب (شابور ذو الاکتاف) لقبیله شهرت بولمشیدی. بوحکمدارلرك ایچنده بونامده‌دها برقاچ حکمدار وارایسه‌ده اول درجه اهمیتلری یوقدر وبرنجی (یزدجرد) ك اوغلی وارمنستان حکمداری شابوردخی (۴۱۵ م) تاریخنده اوچنجی نوشیروانك وفاتی اوزرینه ارمنستان تختنه اوتوردی وتبعه‌سنی دین عیسویدن وروما اتفاقندن آیرمغه چالشدیسه‌ده موفق اوله‌میوب (۴۲۰م) تاریخنده قته‌زیفونه یاپمش اولدیغی برسیاحت اثناسنده وقوعبولان براختلالدن ناشی ارمنستان تاجندن محروم قالدی.

§

شار — قدیم غرشستان ملوکنك عنوانیدر (غرشستان خراسانك جبال غوره متصل بر پیوك ناحیه‌سی اولوب جانب شرقیسنده جبال غور وجانب غربیسنده هرات وجانب شمالیسنده مروالرود وجنوبیاً غزنه ایله تحدید اولنور غرش اهالیسنك لسانده کوه معناسنه اولوب غرشستان دیمك کوهستان دیمکدر) بونلرك عهد اسلامده برنجیسی شار ابونصر محمد

بن اسد که اصلی و اجدادی غرشستان ماوکندن اولدیغی حالده اهل اسلامك اول حوالیه استیلاسی اوزرینه مومی الیه اسد واوغلی محمد ملوك سامانیه خدمتلرینه کیروب مؤخراً محمد انلرك طرفندن غرشستانه والی نصب اولنمش ایدی صکره سامانیلره ضعف طاری اولمسی اوزرینه محمد استقلال بولوب حرکت عاقلانه ایله وسائط مسروریت رعایایی تهیه واعداد وهر طرف اجرای آیین عدل وداد ایلدی. مشار الیه (ابونصر محمد) فی نفس الامر عالم و فاضل برذات اولوب اصحاب علم وکمال ایله مصاحبته مشتغل و کیجه کوندز تحصیل علم شریفه متوغل ایدی. مؤخراً کندومی بتون بتون عزلت اختیار ایدرك یرینی اوغلی شار شاهه براقدی (شار شاه) مملکتیر. ورلکده پدرینك اثرینه اقتفا ایله بر مدت کامروای حکومت اولدقدن صکره امیر نوح اوزرینه خروج ایدن (ابوعلی بن سیمجور) طرفندن ترك حکومته مجبور ایدلدیکندن پدریله واروب مملکتلرینك خطهٔ منتهاسنده برمستحکم قلعه یه تحصن وبعده امیر سبکتکین خارجیٔ مرقوم اوزرینه کلدکده قلعه دن چیقوب سبکتکینه امداد ومعاونتده بولنمغله ینه کندو مملکتنه مالك اولوب یمین الدوله محمود غزنوینك خراسانی تملکنه قدر رفاه اوزره امرار اوقات ایلدی بعده یمین الدوله یه اطاعت وبرمدت دخی بوصورتله اجرای حکومت ایلدیسه ده مؤخراً برشیدن طولایی مشار الیهه اطاعتدن روکردان اولدیغندن اوزرینه عسکر کوندریلوب اسیر وممالکی دخی تسخیر ایدیلدرك کندوسی محبوساً فوت اولدی.

§

﴿ شارترو ﴾ — المانیای غربیده برطریق رهبانیدر منتسبلری آخر عمرلرینه قدر مکالمه ایتمزلر وفقط تصادف ایتدکلری دوستلرینه (موتی اونوتمه) دیرلر ایمش. بوطریق (سن برونو) نامنده بر پاپاس احداث ایدوب نیجه کیمسه لرك زاویه نشین عطالت اولمسنه سبب اولمشیدی.

§

﴿ شارس ﴾ — عجایب سبعهٔ عالمدن ردوس هیکل عجیبنی اعمال ایدن یونانلی برمشهور مصورك اسمیدر. بوهیکل شمس پرستلر زمانده کویا شمسك صورت مجسمی اولمق اوزره تصویر اولنمش ایکی یوز بش قدم ارتفاعنده

تونجدن مصنوع برفنار قلمه‌سی ایدی وردوس لیمانه کیره‌جك طمار بونازده اقامه اولنمش اولدیغندن الیوك سفائن یلکنلری آچیق اولدیغی حالده ایکی بجاغی اره‌سندن مرور وعبور ایدرلرایدی وصاغ انده کیجه‌لری کیلره ارائهٔ طریق ایلمکه مخصوص برفنار اولوب ایاقریناك باش پرمقلرینی برانسان انجق قوجاقلیه بیلورایدی بونك اعمالنه میلاددن (۳۰۰) سنه مقدم باشلانوب یکرمی ایکی سنه ظرفنده اکمال قلنمش والی سکزسنه‌دن صکره برحرکت ارض سببیله دکزکنارینه دوریلدرك (۶۷۰ م و ۵۰ ه) سنه‌سنه‌قدر علی حاله قالوب امویه‌دن (معاویه) ردوس جزیره‌سنی فتح ایلدکده یهودی بازرکانه صاتمش واو دخی پاره‌لیدرك طقوز یوزدوه یوکی تونج قالدیرمشدر.

§

﴿ شارل ﴾ یاخود (قارلو) — فرانسه‌نك احوال مغشوشهٔ داخلیه‌سنی اصلاح وتنظیم ایدرك اپیجه برایش کورمش وقرق برسنه مدت زمام حکومت یداره‌سنده قالمش اولدیغی حالده مؤخراً اوغلی اون برنجی (لویی) حقنده (بواوغلان برکون بنی تسمیم ایده‌جکدر) دیو سوء ظنه دوشوب کندیکه وهمی تزاید ایدرك قورقوسندن هیچ برشی دیه‌مز اولمش ونهایت (۱۴۶۱ م و ۸۶۶ ه) تاریخنده آجلقدن وفات ایتمش کتمشدر.

شارل بعض وقتلر مستثنا اولهرق نقد حیاتنی ذوق صفا ولهو ولعب وضیافت کبی سفاهته صرف ایدرایدی حتی وکلاسندن (لاهیر) برکون برمادهٔ مهمه عرضیچون حضور ینه کیردکده ترتیب ضیافت غائله‌سندن افادهٔ مرامه میدان بولهمامشدر.

§

﴿ شارل ﴾ — اسوج دولتی قرالمرندن اون برنجی شارلدر دولت مشارالیهاده بوعنوانده اون اون‌بش ذات مسند قرالیه یکمش ایسه‌ده هیچ‌بری بونك قدر حسن ادارهٔ اموره موفق اولهمامشدر.

مشارالیه تشبثاتنده شدت وحل مشکلات دولت خصوصنده فوق الغایه عناد وغیرت صاحبی برذات اولوب اعمار ملك واخراج معادن وتکثیر عسکر کبی پك چوق خدمات نافعه ابرازیله اعلای نام الملش ووفاتی

(١٦٩٧ م و ١١٠٩ ه) تاریخنده وقوعبولمشدر . اوغلی تیور باش دنیلان اون ایکنجی شارل دخی باباسندن اشغی دکل ایدی . (تیور باش) کلمه سنه نظر بیوریله .

§

﴿ شارلمان ﴾ — فرانق دولتی قرالرندن برمشهور ذاتدر . فرانسه یی اصلزادکان و پاپاسلر الدن قورتاران مشهور امپراطور (په پین) ك صلبندن دنیایه کلمش و (٧٧١ م و ١٥٥ ه) ده پدر ینك وفاتیله جلوس ایدرك (٨٠٧ م و ١٩٢ ه) تاریخنده وفات ایلمشدر . جلوسندن اوچ سنه صکره ایتالیایه یرلشمش اولان (لومبارد) حکومتنی محو ایدرك المانیا باربارلرینی تربیه و (سافسونیا) قطعه سیله سائر بعض ایتالیا ممالکنی آلوب ایتالیای غربی قرالغنی دخی درعهده ایلدی و مؤخرا (٧٧٧ م و ١٦١ ه) تاریخنده اندلس ممالکنه هجوم ایله (سرقسطه) والیسنك (دوانسو) بوغازنده ایتدیکی غلبه دن کوزی یلوب رجعته مجبور اولدیسه ده برازصکره خلیفه (هارون الرشید) ایله وجوده کتوردیکی ابواب صلح ومخاذنت سایه سنده قدس شریفده کی (قامه) کلیسانك برچوق هدیه لرله برابر مفتاحنه مالك اولدی والمانلر طرفندن هدف تحقیر اولان پاپایی حمایه وتسریر ایدرك پاپاطرفندن دخی (بتون عیسویلرك حامیسی) عنوانی قزاندی . شارلمانك پاپایی بوصورتله تطییب ایدیشی وعنوان آلیشی هب انتریقه اولدیغندن بوانتریقه لرك تولید ایتدیکی نتایج اثری اولق اوزره شرق وغرب کلیسالری یکدیکرندن ایریلوب پاپایی طانیان غرب خرستیانلرینه (قتولك) واستانبول پطریقنی طانیان شرق خرستیانلرینه (اورتودقس) دینلمشدر .

(هارون الرشید) ك شارلمانه کوندردیکی هدیه لر ایچنده اووقته قدر اوروپاده نظیری کورلمامش برساعت دخی وارایدی که بونی بغدادده بربهودی یاپمش ایدی اول عصرده بولنان بعض رهابین دقایقیین بوساعت علامات ساعتدندر وایچنده شیطان واردر کبی برطاقم ملاحظات ابلهانه سردیله استعمالندن خلقی منع وتحذیر ایلمش اولدقلری روایات غریبه دندر .

§

﴿ شازلی ﴾ — کبار اولیادن اولوب اصل اسمی (علی) بن عبدالله وکنیه‌سی ابو الحسن در مسقط رأسی مغرب ایسه‌ده اکثر اوقاتنی اسکندریه‌ده بکورمش وفیض وکمالی برتاج واسطه‌سیله (اومدین) حضرتلرندن استحصال ایدرك (١٢٤٦ م و ٦٣٤ ه) تاریخنده دار بقایه ارتحال بیورمشدر .

(انالازمن مع الحق من الخلق احدا ان کان ولابد فکالهباء فی الهوا ان تنشته لم تجد شیئا) کلامی مقال حقایق اشتمالرندن اولوب (حزب البحر) و (النصر) دخی جملهٔ آثار متبرکه‌لرندندر .

(طریقت) کلمه‌سنه دخی مراجعت بیوریله .

§

﴿ شاطبی ﴾ — امام شاطبی دیمکله مشهوردر اندلسده شاطبه شهرنده پانهادهٔ مهد ولادت و (١١٩٣ م و ٥٩٠ ه) تاریخیله مصرده عازم سمت آخرت اولمشدر (تحفة الحرز) و (العقیلة) و (حرز الامانی) کبی تألیفات مقبوله‌سی واردر .

§

﴿ شاطبی ﴾ — اندلس مشایخ کرامندن کرامانی ظاهر (وابن الربیع) دیمکله مشتهر برذات عالیقدردر (المسلك القریب فی ترتیب الغریب) و (اللمعة الجامعة) و (المنهج المفید) و (الاربعین المضریة فی احادیث النبویة) امثالی اون عدد کتاب تألیف ایتمش و (١٢٧٣ م و ٦٧٢ ه) تاریخنده وفات ایدوب اسکندریه‌ده محل مخصوصنه دفن ایدلمشدر .

§

﴿ شافعی ﴾ — ائمهٔ مذاهب اربعه‌نك اوچنجیسیدر اسمی محمد بن ادریس کنیه‌سی ابو عبدالله مسقط رأسی (غزه) اولوب ایکی یاشنده مکهٔ مکرمه‌یه کتوریله‌رك مدینهٔ منوره‌ده امام (مالك) حضرتلرندن تحصیل علوم ایتمش وامام (احمد بن حنبل) کبی افاضل امت حلقهٔ تدریسنده بولندرق صیت فضل وکمالی اقطار عالمه انتشار ایتمش ایدی . امانت وعدالتی وزهد وسخاوت وعقل وذکاوتی والحاصل جمیع اوصاف ممدوحه‌یی حائز بوجود نادر الموجود اولدیغی کافهٔ علمای اسلام نزدنده متفقاً تسلیم اولنمش ومناقب شریفه‌لرینه دائر اون اوچ جلد کتاب یازلمشدر . ائمهٔ اثنی عشردن موسی

الكاظم حضرتلريله الفت ومعاشرتنده مبنى هركس رفضنده ذاهب اولهرق حبسه القااولندقده (ان كان رفضى حب آل محمد . فليشهد الثقلان انى رافض) بيورمشدر . (من ادعى انه جمع بين حب الدنيا وحب خالقها فى قلبه فقد كذب) عبارهسى دخى جملهٔ كلام حقيقت اتسامليرندندر مشار اليه اللى درت ياشنده و (٨١٢ م و ١٩٧ ﻫ) ياخود (٢٠٤) تاريخنده مصرده وفات ايدوب (قرافه) نام محله دفن اولنمشدر امام (سليمان) وامام (حسن) وامام ابوثور وابوابراهيم المزنى منتخب شاكردلرندن ايدى .

§

﴿ شاكونى ﴾ — هند حكماسندندر (٤٥٥٤ خ) ياخود ٤٩٧٢ خ) تاريخنده يعنى ميلادك يك قرق سنه مقدمنده هندستاندن نشأتله برمذهب مخصوص احداث ايلشدر . چين حكمدارى (مووانق) سياحتله هنده كلديكى زمان بونك مذهبنى قبول ايدرك چين ممالكنده دخى انتشارى آرزوسيله مومى اليهى برابر كوتوردى وشو مناسبتله چين اهاليسى دخى مرقومك مذهبنى اوكرنوب علم هندسه ونجوم كبى بعض فنونه واقف اولدى . (شاكونى) هندايلردن بودا مذهبنده اولنلرك اعتقادنجه عقل كامله التحاق ايتمش ودنيا پرستلرى طريق صوابه سوق ايچون تجسد ايلمش برجسم لطيفدر بونك يكرمى طقوز ياشنده كوشهٔ انزوايه چكيلهرك نهايت براغاج اوزرينه چيقديغى واوراده ايكى اربعين چيقاردقدن صكره وفات ايتديكى دخى مذهب مذكور اربابى روايتندر .

(بودا) كلمهسنده مراجعت بيوريله .

§

﴿ شئل ﴾ — مشاهير كيماكراندندر (١٧٧٤ م و ١١٨٨ ﻫ) تاريخنده (قلور) ى كشف ايلدى . قلورك خواص عموميهسندن بحث اولنديغى صرهده (لاوازيه) نام كيماكر بونك مولد الحموضه ايله مخلوط حامض قلور بالماء اولديغنه ذاهب اولمش و(١٨٠٩ م و ١٢٢٤ ﻫ) تاريخنده (كيلوساق) و (تنار) نام كيماكرلر قلورك بر جسم مخصوص اولديغنى كشف ايدوب (آمير) نام ذات دخى بونى قبول ايله جسم بسيط مرقومك اسمنى يشيله قريب صارى اولمسندن امتنكاه ايدرك لسان يونانيده يشيل

معناسنی مفید (قلورور) لفظندن مخفف اولان (قلور) نامیله تسمیه اتمشدر .

§

(شام) — سوریه ولایتك مرکز اداره سیدر بوشهر (برده) نهری اوزرنده واستانبولك جنوب شرقیسندن بیك یوز کیلومترو مسافده واقع اولهرق اوتوز بیکی خرستیان بش بیکی یهودی وقصوری اسلام ایکی یوز بیك نفوسی جامعدر . داخل وخارجی الوبرهجك قدر کوزل اولوب قهلرله یالمش سورلری ومستحصن قصری وبرچوق چشمه ومنتظم قالدیرملری والتمشدن متجاوز جامعلری وکوزل مدارس وتکایا وچارشولری ومشهور ولطیف قهوه خانه وایکی یوزقدر حمامری وغایت جسیم واروشری واردر . وقتیله چینك وقلیچ وسلاح فابریقه لری مشهور انام ایدیسه ده تیمورلنك چلیك اعمال ایدن عمله یی بخارایه قالدیر دیغندن اعمالات مزبوره سی بالاخره سکته دار اولدی . الیوم صدفلی طوغرمه جی ایشلری واقشهٔ حریریه وقطنیه سی وکشمیر واینجووکل یاغی وعطریات سائره سی معتبر اولوب اهالی بویوزدن مطلوب وجهله تجارت اینکده ومکه وبغداد جهتلرینه جسیم کاروانلری کلوب کیتمکده در شام غایت قدیم برشهر اولوب سفرالتکوینده دخی مذکور ودرون وبیرونی لایعد مراقد انبیا واولیایی حاوی اولمقله مشهوردر . جوامع شریفه سی ایچنده وسعت وانتظامی جهتله الك زیاده شهرتشعار اولان جامع امویه نك شرقنده کائن مناره یه آخر زمانده عیسی علیه السلام نازل اولهجغی اعتقاد ایدلمکده ومنارهٔ مذکوره نزدنده بولنان برطاش دخی موسی علیه السلامك عصاسیله ضرب ایدوب بطریق المعجزه کندوسندن اون ایکی کوز صو نبعان ایدن طاشدن بر پارچه اولدیغی روایت اولنمقده در جامع مزبورك باب الساعات تسمیه اولنان قپوسی جوارنده برصخرهٔ عظیمه واردر روایته کوره قدیمده صخرهٔ مزبوره اوزرینه ذبح ایدیلان قربانین وضع اولنوب مظهر مقبولیت ایسه سماندن برآتش اینهرك احراق ایدردی . شامده جبل قاسیون (صالحیه) دنیلان طاغده هابل بن آدم علیه السلامك موضع دمی اولمق اوزره طاغمش اولان مغاره اهالیٔ شام عندنده طلب حاجات ودعوات ایچون غایت متین ومجربدر وفی الواقع محل مزبور لطیف وشریف

وهیبت وجلالتله مشحون بر زیارتکاهدر) یحیی بن زکریا علیهما السلام ووالده سی بورادہ قرق سنه اوتورمشلر وعیسی علیه السلام وحواریون اورادہ عبادت بیورمشلرایدی. جبل مذکورلك اتکنده واقع (نهر یزید) نام ایرماغی یزید بن معاویه بن ابی سفیان حفر ایتدیردی. شامده آثار قدیمه دن اولق اوزره صالحیه ده (برزه) نام محلده منشق برموقع اولوب حضرت ابراهیم علیه السلام ملك شام ملکی نمرودك الندن بورادہ اختفا بیوردیغی منقولدر

(شام شریف وحوالیسنده اولان بعض زیارتکاهلر)

مشهد رأس یحیی علیه السلام	جامع امویده
مشهد حسین یاخود مشهدالرأس (رضی)	باب غرادیس داخلنده
زین العابدین بن علی بن حسین (رضی)	جامع امویده
سیده زینب وفاطمه بنت امام علی (رضی)	باب الصغیرده
ست سکینه بنت حسین وسائره (رضی)	باب الصغیرده
ازواج طاهرات دن اوچ خاتون وسائره (رضی)	باب الصغیرده
اصحابدن بلال حبشی (رضی)	باب الصغیرده
اصحابدن سهل بن ربیع الانصاری (رضی)	باب الصغیرده
اصحابدن عبداه بن مسعود (رضی)	باب شرقیده
اصحابدن واثله بن اسقع (رضی)	باب الصغیرده
اصحابدن ابوالدرداء عویمر (رضی)	باب الصغیرده
اصحابدن اوس الثقفی (رضی)	باب الصغیرده
اصحابدن ابی بن کعب وجبل معاذ (رضی)	باب شرقیده
اصحابدن معاویه بن ابی سفیان (رضی)	باب الصغیرده
اصحابدن ابی الدحداح وعبدالرحمن (رضی)	جهت شمالیده
اصحابدن دحیة الکلبی (رضی)	جبل ربوه ده
اصحابدن تمیم الداری بن حبیب (رضی)	قریهٔ طیبه ده
اصحابدن سعد بن عباده (رضی)	قریهٔ منیحه ده
صحابیاتدن خولته بنت الازور (رضی)	جهت شرقیده
محیی الدین العربی حضرتلری	جبل صالحیه ده

ابو یزید بسطامی	نجدریه قریه سنده
سلطان نورالدین شهید	مدرسهٔ حنفیه جوارنده
سلطان صلاح الدین ایوبی	مدرسهٔ مذکوره جوارنده
علی المتعبد الصمصمیانی	باب الصغیرده
فخر بن العساکر	قلعه جوارنده کندو مدرسه سنده
تق الدین حصینی	خارج شامده یول اوزرنده قبیباتده
مراز بن الازور الاسدی	جذماده
ارسلان دمشقی	باب طوماده
شیخ زین الدین	حضرت معاویه تربه سی جوارنده
ابن قیم الجوزیة الحنبلیه	مدرسهٔ صابونیه ده
شیخ ابراهیم الناجی	باب الصغیر غربیده
شیخ یوسف الیمین	جبل صالحیه ده
شیخ ابو بکر العرودك	جبل صالحیه ده
شیخ ابو بکر بن قوام	جبل صالحیه ده
شیخ جمال الدین بن مالك	جبل صالحیه ده
شیخ جندل	منین قریه سنده
ابو العباس احمد بن قدامه	جبل صالحیه ده
عبد الرحمن بن عطیة الدارانی	جبل ربوه ده
ابی مسلم الخولانی	داریا قریه سنده
رابعة الشامیه	داخل قیمریه ده

§

« شامانی » — آسیای جنوبی وشرقی ایله بالعموم اوقیانوس اهالیسنك وافریقا وامریقالولردن بعضلرینك معتقد اولدقلری مذهبدر بونلر ارواح خبیثه یه عبادت وعالم کون وفساددده ظهوره کلان آفات و بلیاتی ارواح خبیثه احداث ایدرلر) زعمنه خدمت ایدرلر . بومذهبك سبیر یاده (شامه) نامیله شیوعبولان مذهب اولمسی و بوده (بودا) مذهبنه متعلق بولنمسی احتمالات قریبه دندر .

﴿ شاندرا ﴾ — اسکی هند تاریخلرینك قولنه کوره زمان قدیمده هندستانده (شاندرا) نامنده شمسه و (سوریا) نامنده قره منسوب ایکی سلالهٔ حکمرانی اولوب کویا یوز بیك سنه قدر دوام وتناسل ایتمشدر (بونلر وارسه بشقه بر دنیا خلقندن اولمق کرك) .

(شاندر ناغور) هندستانده مالابار ساحلی اوزرنده واقع (بنماهه) اراضیسنده والیوم فرانسه دولتی زیر اداره‌سنده برشهردر ومرکز اداره‌سی دولت مشارالیهانك هندستملکاتندن اولان (پوندیشری) درکه (بندرشیر) ایله غلطی اولمق ا کلاشیلور .

§

﴿ شاندرا غوپتا ﴾ — هندستانده (ماغدا) سلالهٔ حکمرانیسنك خاتمه‌سی اولان (ناندا) یی قتل ایله یرینه (اندرا) سلاله‌سنی تشکیل ایدن ذاتدر اشبو (اندرا) سلاله‌سی (۵۲۴۸ خ) تاریخنده یعنی میلادك اوچیوز التی سنه مقدمنده (بجرات) حکمداری یدیله منقرض اولدی پای تختلری (حیدر آباد) شهرینك سکسان میل شمال شرقیسنده واقع (ارناغول) نام محل ایدی .

§

﴿ شانغ ﴾ — چین حکمدارلرندندر (۳۸۲۸ خ) تاریخنده یعنی میلادك بیك یدیوز التمش التی سنه مقدمنده ایکنجی سلالهٔ حکمداریی بوتشکیل ایلمشیدی زمانده ظهور ایدن قحط وغلا الك یوکسك برنقطه‌یه اعتلا ایلدیکندن مشارالیه تسکین غضب الهی امیدیله کافهٔ اهالیی برمیدانه طوپلایوب حضورلرنده ابتدا کندو عصیان وخطاسنی اعتراف ایتمش وعسکره اهالیه دخی معاصی سابقه‌لرینی یاد وتخطرله استمداد ایتدیرمش اولدیغندن جناب حق درحال اوزرلرندن بلای قحط وغلایی دفع بیورمش ایدی بوعادت اخلافی طرفندن دخی قبول اولنه‌رق خیلی مدت اجرا اولنمشدر .

§

﴿ شانی زاده ﴾ محمد عطاءالله افندی — مورخیندندر مکهٔ مکرمه پایه‌سیله وقاءه نویس اولدیغی حالده (۱۸۲۶ م و ۱۲۴۲ ه) تاریخنده تبره‌ده منفیاً وفات ایلمشدر معلومات طبیه و طبیعت شعریه‌سی وار

ایدی عـلم تشریحه دائر (مرأت الابدان) وعـلم طبده (معیار الاطبا) و(مفردات)و(مرکبات)و(اصطلاح اطبا) نامیله ایکیجه آثار معتبره سی وحساب وهندسه وجبر ومقابله یه دائر تألیفاتیله (شانی زاده) نامنده مشهور برده تاریخی واردر .

§

﴿ شاووش ﴾ — جاوش کلمه سنه نظر بیوریله .

§

﴿ شاه جهان ﴾ — جهانکیرك اوغلی وهندستان حکمدار یدر منازع ملك ودولت اولان قرنداشلرینی تلف ایدرك (۱۶۲۸ م و ۱۰۳۸ ه)ده لاهور تختنه جلوس ـ نده اوز بکلری دفع وطرد ودفاعده چیقان براختلالی تسکین و (هوغلی نام شهری پورتکیزلردن نزع وضبط ایلدی و (۱۶۵۶ م و ۱۰۶۷ ه) تاریخنده (اورنکزیب) نام اوغلی طرفندن خلع واکبره سراینده حبس اولنوب اون سنه یاتدقدن صکره بیك بلا ایله اودار ابتلادن دیار بقایه رحلت ایلدی .

§

﴿ شاهدی ﴾ — رجال مولویه دن موغله لی ابراهیم دده حضرتلرینك ترتیب وتألیف بیوردیغی منظوم لغت کتابنك اسمیدر مشار الیه (کلشن توحید) نامنده بر مثنوی دخی یازوب (۱۵۲۰ م و ۹۲۷ ه) تاریخنده وفات ایلدی .

علی روایهٔ بو ذات موغله دفترداری اولدیغی حالده مشایخ مولویه دن قره حصار صاحب پوست نشینی سلطان دیوانی محمد افندی حضرتلرینك امتحان وارشادیله واصل سرمنزل مرام اولمش وموغله ده اولان قبر شریفی زیارتکاه اولدیغی کبی شاهدیسی دخی عند الانام مقبول ومتین بولنمشدر . شاهدی مرحومك امتحان مذکور مناسبتیله بویننده کسك یری کبی قالان برعلامتك الی الان اولادلرنده دخی ظهور ایلدیکی و بویله برعلامتی اولان درویشلك مولوی درکاهلرینك کافه سنه بلاچله قبول اولندیغی بعض کتابلرده کورلمشدر .

§

﴿ اولوغ ﴾ — خراسان وترکستان حکمداری امیر تیمور کرکانینك اوغلیدر (۱۴۰۴ م و ۸۰۷ ه) تاریخنده برادر زاده‌سی میرزا خلیله غلبه ایله جلس تخت سلطنت اولوب فقط ماوراء النهری اکا ترك ایلش وطقوز سنه صکره ماوراء النهری دخی حرباً ضبط ایله پای تختنی هراته نقل ایدوب بوجهتله بالجمله عراق عجم وخراسان وغزنه وافغانستان و هند وچین حدودینه قدر قبضهٔ اداره‌سنه کچمش ایدی سلطنتی قرق اوج سنه یه بالغ اولوب (۱۴۴۶ م و ۸۵۰ ه) تاریخنده وفات ایلشدر . مشار الیه عابد وزاهد وعاقل وعادل برذات خوش خصائل ایدی . حیاتنده برنجی اوغلی (ابراهیم) ی بلخ وطخارستان وکابل و بدخشان ایکنجی اوغلی (سیورغتمش) ی غزنه وقندهار وافغانستان اوچنجی اوغلی (محمد چوکی) یی دخی کرمسیر وختلان ولایتلرینه بشقه بشقه والیٔ مستقل نصب ایدوب بونلر وکرك اخلافلری ممالك مزبوره‌ده خیلی زمان حکمران اولمشلردر .

§

﴿ شاه عالم ﴾ — هندستانده تیمورلنك سلاله‌سندن اولان پادشاهلرك صوکیدر (۱۷۲۳ م و ۱۱۳۶ ه) تاریخنده تولد و (۱۷۵۹ م و ۱۱۷۳ ه) تاریخنده جلوس ایلدی مشار الیه تخته ورودینی متعاقب ممالکی انکلیزلرك وماهراتلرك بازیچهٔ مهاجاتی اولدیغنه بناءً باشی قیدینه دوشمش ایکن فرصتجوی خلمی اولان برخبیث برکون تنها بولوب کوزکوره کوزلرینی اویدی وبیچاره خبیث مرقومك جزاسنی ویردیسه‌ده غیب ایتدیکی ایکی جوهرجهانبرابرینی اعاده‌قابل اولمدیغندن اوحال اوزره انکلیزلرك نفوذی التنده وترکجه‌سی تحت نظارت ومحافظه‌ده اون سکز سنه دها اوتوروب (۱۸۰۲ م و ۱۲۱۷ ه) تاریخنده مکافاتخانهٔ بقایه رحلت وممالکی انکلیزلره انتقال ایلدی بو بد بخت حکمدار ایام حزن آلودینی تحصیل معارفله امرار ایلشدر .

§

﴿ شاهین کرای ﴾ — قریم خانلرندندر قریمك سربستیٔ حرکاتنی متعهد قینارجه معاهده‌سندن صکره روسیه دمایسنه قاپیلان بعض قریم

امرای دولت علیه طرفداری (دولتکرای) حانی قاچیروب برنده روسیه‌نك مجلوبی اولان اشبو شاهینکرایی انتخاب وشاهینکرای ایسه سریرخانی‌یه قونار قونماز برهیئت مبعوثه واسطه‌سیله روسیه جایه‌سنی رجایه شتاب ایلمسنه بناءً روسیه مومی‌الیهك خانلغنی تصدیق ایچون دولت علیه‌یی تضییقه قالقشمش وفقط بوتشبثی کارکر تأثیر اولمیوب علی حاله قالمشیدی نهایت (۱۷۵۵م و ۱۱۶۹ ه) تاریخنده قریم اهالیسی بنده روسیه‌نك انتریقه‌لریله بربرینه دوشوب مملکت قارمه قاریش اولدیغی کبی مترصد فرصت اولان روسیه درعقب تسکین اختلال بهانه‌سیله عسکرینی قریمه صوقه‌رق بردها چیقمامشدر شاهینکرای اوقدر فداکار غی اوزرینه روسیه‌دن کوزتدیکی مکافاتك هیچ برینه نائل اولمق شویله طورسون عادی بر التفات دخی کوره‌مدیکندن آولاندیغنی اکلایه‌رق درسعادته کلدیسه‌ده خیانتی اونودیلور شیلردن اولدیغی جهتله درحال یعنی (۱۱۸۵ م و ۱۲۰۰ ه) تاریخنده ردوسه ارسال واعدام اولنمشدر .

§

﴿ شبلی ﴾ — مشایخ کرامدندر (ابو بکر) کلمه‌سنه نظر بیوریله .

§

﴿ شجاع دیوانه ﴾ افندی — مجاذیبدن کشف وکرامت صاحبی بزذات اولوب اصل آدی الیاسدر برکون ایاصوفیه‌ده برواعظ طرق علیه‌یه منسوب ارباب سماعی دونه دونه تکفیر ایلدیکی صره‌ده شجاع اورادهبولنمغله همان قالقوب سماعه باشلار واعظ کال حدتله حضاره نه طوریورسکز شو خبیثی دفع ایلمسه کز آ) دیمسیله اوزرینه برمهاجمه ایدرلرسه‌ده بقدرة الله هپسی برطورغنلق عارضه‌سیله اولدقلرینی برلرده قالدقلرندن شجاع اوسماع حالنده کلوب واعظ افندی‌یی اوتوردیغی کورسی وکتابلریله باشنه قالدیروب بش‌اون خطوه کوتوردکدن صکره براغور ومؤخراکرسی‌یی انجق اون‌ایکی کشی کال عسرتله یرینه کتوره‌بیلور وفاتی (۱۵۴۹ م و ۹۵۶ ه) تاریخنده ومدفنی مرکز افندی خرابی اولکنده‌در .

§

﴿ شجرالدر ﴾ — ملوك ایوبیه‌نك خاتمه‌سیدر کندومی ذاتاً ایوبیهٔ

مصریه‌نك اوچنجیسی اولان ومصرده الك ابتدا برچوق کوله‌لر اشتراسی وآنلردن عسکر واشکر ترتیبیله مصره کولمن تحکمی تخمینی اکن ملك صالح نجم‌الدین بن الکامل ام ولد جاریه‌سی اولوب مشار الیه (١٢٤٩ م و ٦٤٧ ه) سنه‌سی اوآخرنده ارتحال دار بقا ایدرك سلطنت مخدومی ملك نور انشاهه منتقل اولدقدن وچوق کچمیه‌رك مشار الیه دخی بابامنك ترتیب ایتدیکی کولمن عسکری النده مقتول دوشدکدن صکره مصر خلقی مومی الیهایی اوزرلرینه حکمدار ایدنمشلر ومتوفی ملك صالحك پرورده‌سی (عزالدین ایبك چاشنکیر) ی دخی عسکر نظارتنه انتخاب ایلمشلر ایدی اشته اوارالق شجر الدر اوچ آی قدرسلطان مصراولوب نامنه خطبه اوقوتمش و(ملکة المسلمین والدة الملك المنصور خلیل) دیو اسمنه سکه کسمشدر. شجرالدرك ملك صالحدن خلیل اسمنده براوغلی اولمش اولدیغندن «والدة خلیل» عنوانی کرك نقش سکه‌ده وکرك توقیع مناشیرده مومی الیها کندوسنه عنوان حاکمیت قیلمشیدی انقضای ایام حکمرانیسنه بادی شوابدی که اووقتلر افرنجك اورالره تسلطی زمانی اولدیغندن اویله بر وقتده امر سلطنتك قادین النده قالمسی اعیان دولت عقلاسی عندنده بجا کورلیوب امیر عسکر اولان مومی الیه عزالدین ایبك ایسه اوارالق دمیاطی افرنج الندن قورتارمق خدمت جلیله‌سی جهتیله مسند حکمداری یه‌دها الیق کورندیکندن اعیان بلده شجرالدری خلع ایله یرینه (الملك المعز) عنوانیله مومی الیه (ایبك) ی اجلاس ومؤخراً ایوبیه‌دن بر کیمسه‌نك حکمدار لغنی دها مناسب کورملریله آنی ده خلع ایدوب یرینه نسل ایوبیه‌دن ملك اشرف (موسی) بی اجلاس وایبکی اکا اتابك (وزیر خاص) نصب ایلدیلر (ایبك) ایسه ملك مشار الیهه معارض کیده‌رك وکندو رقیب ومعارضلرینی ازاله ایدرك‌ینه استقلال بولمله مشار الیهی برطرف وخطبه‌سنی قطع ایلدی (ملوك ایوبیه‌نك دیار مصردن انقضای دولتلری اشته بو (١٢٥١ م و ٦٤٩ ه) تاریخنده وقوعبولمشدر) و برسنه صکره شجرالدری دخی حبالهٔ ازدواجنه آلدی لکن ایکی سنه صکره موصل امیری (بدرالدین لؤلؤ)ك قرینی دخی آلمغه قالقشدیغندن (شجر الدر) کین باغلیوب برکون حمامه صوبندقلرنده درون حمامده طوالشیلرینه امر ایله مشار الیهی قتل ایتدیردی

و پرمغنی کسوب خاتمی ایله برابر امرادن (عزالدین الحلبی) یه ارسال و ملکك اکا تسلیمی وعد ایلدی لکن عزالدین جرأت ایده میوب ایرتسی کون قضیه هرکسك معلومی اولدقده ایکك مملوکاری شجر الدرك اوزرینه یوریدیلرسه ده بعض طوائف عسکریه ممانعت ایتدکارندن اعدامنه موفق اوله میوب فقط ایکك یرینه اوغلی (الملك المنصور نورالدین علی) ی اجلاس ایلدیلر . بو ذات بابامنی قتله مباشرت ایدنلری بولوب بر بر صلب و اعدام ایتدیکی صره ده (شجر الدر) ی دخی بوغدیروب جسدینی قلعه دیوارندن اشاغی آتدیرمشدر .

§

﴿ شحیم ﴾ — فرنکلر غلط اوله رق (سیشه م) دیرلر نابلس شهرینك نام عتیقیدر . (نابلس) کلمه سنه نظر بیوریله .

§

﴿ شداد ﴾ — عاد اولی دیلان وخطهٔ احقافده خیمه نشین اولان قبیلهٔ ارم حکمدارلرندندر قرنداشی شدیده خلف اولمشیدی (۳۰٤٤ خ) تاریخنده یعنی میلادك ایکیبك بشیوز اللی سنه متدمنده قبیلهٔ مزبوره نك اون اوچ شعبه سی پیغمبرلری (هود) علیه السلامك بددعاسی وحسوم بلیه سیله هلاك اولوب قصوری دخی اطرافه طاغلغله اقیال یمن ظهوره کلمشدر شدادك عدن جانبنده نظیر دارالنعیم اولمق اوزره (ارم) نامنده بر جنت یاپدیردیغی ومتعلقاتیله برابر تماشاسنه کیدرکن ارمه برکون بر کیجه قالدقده برصیحهٔ هولناك آسمانی ایله هلاك اولوب جنت دخی کوزدن نهان اولدیغی حقنده روایات کثیره وارسه ده جامع دولده یازدیغی اوزره بوجنتك (قوم عادك منصوص اولان هلاکی فهرسی مستثنا اوله رق) زمین وهم وخرافات اوزرینه مؤسس ایدوکی ظن اولنور . نص جلیلدن مستفاد اولان (ارم) لك مطلقا برشهر یاخود بر بنای رفیع اولمیدر . و سام بن نوح علیه السلامك بشنجی اوغلی دیه انلرده واردر . (ارم) کلمه سنه دخی نظر بیوریله .

§

﴿ شرصونا ﴾ — کاپیولی شبه جزیره سنك نام عتیقیدر .

§

﴿ شرعة الاسلام ﴾ — (١١٦٠م و ٥٥٥ﻫ) تاريخنده وفات ايدن وامام زاده لقبيله شهرت بولان (ركن الدين محمد) بن ابو بكرك تأليفكرده‌سى اولان كتاب مستطابدر . بو كتابه تاريخ مزبوردن اوچيوز قرق يدى سنه‌صكره سيد على‌زاده (يعقوب) نام ذات برشرح معتبر يازمشيدى .

§

﴿ شرف الدين ﴾ اربلى — مشاهير فحولدن (ابن مستوفى) ديمكله عريف برذات شريفدر فنون شتا وادبيده مهارتيله برابر اشعار و امثال وايام واخبار عربده صاحب اطلاع تام وبتخصيص جميع متعلقاتيله مضبوطى اولان فن جليل احاديث نبويه‌ده امام مالا كلام ايدى درت جلد تاريخ (اربيل) واون جلد (كتاب النظام فى شرح شعرى المتنبى وابى تمام) وايكى جلد (اثبات المحصل فى اثبات المفصل) وادب ونوادره دائر (ابو القماش) نامليله خيليجه تأليفات معتبره‌سى ومكمل ومدون ديوان اشعارى واردر . مشاراليه (اربيل) بلده‌سنده تولد ايدوب اربيل حكمدارى ملك مظفر الدين زمانده رتبهٔ عاليهٔ وزارته قدر ارتقا ومؤخراً ملك مشار اليهك وفاتيله يرينه امام مستنصر نام ذاتك كچمسى اوزرينه امور حكومتدن ال چكمكله خانه‌سنده انزوا ايلش و (١٢٣٦م و ٦٣٤ﻫ) تاريخنده تاتارلر اربيله دخى پانهادهٔ نهب وغارت اولدقلرنده اهالى ايله قلعه‌ده تحصن ايدرك يقابى قورتاردقدن صكره موصله هجرت ايدوب اوج سنه صكره اوراده عازم دار بقا اولمشدر .

§

﴿ شرف الدين ﴾ ابو القاسم هبة الله — علماى شافعيه ايچنده يتيشان علامه‌لردن اولوب ابن بارزالحموى ديمكله معروفدر . حماده قاضى ايدى مدت مأموريتنده ذره قدر طريق عدل وحقانيتدن عدول ايتمامشدر . احكامى غايت نافذ اولوب مهابت وافره وجلالت ظاهره صاحبى ايدى واعضا واندامى متناسب اولوب مكارم عاله وارباب خير وصلاح حقنده محبت عظيمه وفقرا ومساكين حقنده شايان غبطه برحلم وتواضعله متخلق ايدى . كراتله مصر قاضيلغى تكليف اولندينى حالده قبول ايتيوب كندو مملكتى قاضيلكيله اكتفا ايتمش وعصرنده كندوسى قدر برمؤلف عاليكعب

دها ظهور ایتمامشدر . تفسیرده کتاب البستان ٢ جلد . کتاب روضات المحبین ١٢ جلد . حدیثده کتاب المجتبی (که جامع اصول مختصری) فتاواده اظهار الفتاوی . تیسیر الفتاوی من تحریر الحاوی . شرح نظم الحاوی ٤ جلد . کتاب المغنی . تمییز التعجیز . توثیق عری الایمان فی تفضیل حبیب الرحمن . قرأآت سبعه ده . السرعة . الدرایة . تصنیفاتندر طبیعت شعریه سی دخی اولوب ابیات آتیه یی حما والیسنی ولیه جمعیتنه دعوت ضمننده یازمشیدی .

طعام العرس مندوب الیه وبعض الناس صرح بالوجوب
فجیراً یاتناول منه جرباً علی المعهود فی جبر القلوب

(سور حماه بربهامحروس) عبارهسی دخی طوغریدن طوغری یه ویاخود معکوساً اوقوندیغی حالده الفاظ ومعنای اصلی یه خلل کلماتك اوزره سویلدیکی نثرلردندر . مومی الیه (١٣٢٧ م و ٧٢٨ ه) تاریخنده وفات ایدوب حفنده شعر اسوزشلی مرثیه لر سویلمشلردر .

§

شرف الدین عبدالله بن ابی السری محمد ابن هبة الله — اعیان فقهای شافعیه دن وفضلای عصردن اولوب ابن ابی عصرون دیمکله ذکری اقترانده سائر وصیت فضل وشرقی اطرافه منتشر ایدی . اولا مملکتنده تحصیل مبادئ علوم ایله بغداده کیدرك اوراده علم فقه واصول وسائره یی تعلم اشتغال و بعده واسطده وبروقت دخی وطنی اولان موصل وسنجاردہ اقامتله فنون وعلومی اکمال ایلدکدن صکره (١١٥٠ م و ٤٤٥ ه)ده حلبه انتقال ومؤخرا (٥٤٩ ه)ده ملك عادل نورالدین محمود بن عمادالدین زنکی زمانندہ شامه ارتحال ایدرك تدریس علومه بذل مقدور فوق العاده وبنه اوراده اوقاف شریفه متوليلکنی درعهده ایلدی صکره حلبه عودتله مذهبه دائر تألیفاتنك اکثریدهلری اولان صفوة المذهب من نهایة المطلب ٧ جلد وکتاب الانتصار ٤ جلد وکتاب المرشد ٢ جلد وکتاب الذریعه فی معرفة الشریعه نام کتابلری شهر مذکور ده سلك تألیفه چکدی . علم خلافدن

تيسير ومأخذ النظر وفرائضدن مختصر وارشاد المعرب فى نصرة المذهب وذهب فى مذاهبله بحلب نام كتب معتبره دخى جمله تصنيفاتندندر.
مومى اليه حلب حما حمص وبعلبك ده مدارس عديده تأسيس ايلش وسنجار ونصيبين وحران وسائر ممالك فاضيلكارنده بولندرق بعده (٥٧٠ ﻫ) ده شامه عودتله اوراده دخى مسند قضايى احراز ايتمشدر. آخر عمرنده يعنى وفاتندن اون سنه اول كوزينه عمى طارى اولمغله اوغلى محيى الدين مأموريتنده كندوسنه نيابت ايدرايدى صكره اعمالك قضاسى حقنده دخى برجزؤلطيف يازدى. ولادتى (١٠٩٨م و٤٩٢ﻫ) تاريخنده موصلده ووفاتى (١١٨٩م و٥٨٥ﻫ) تاريخنده شامده وقوعبولهرق داخل بلده ده كندو انشا كردهسى وناميله معروف اولان مدرسه ده دفن اولمشدر.

§

﴿ شرف خانم ﴾ — مطبوع ديوان صاحبهسى شرف خانمدركه تذكرهٔ فطينده يازلديغنه كوره شعراى عملمادن وصاحب كتبخانه شيخ الاسلام عاشر افندى نسلندن (نبيل) بك مرحومك كريمهسى شاعره واديبه بر خاتوندر (١٨٠٩م و١١٢٤ﻫ) تاريخنده تولد ايتمشيدى.

§

﴿ شركت ﴾ — انواع مختلفه يه منقسمدر برنجى (شركت ملك) برقاج كشينك اسباب تملكدن برسببله ياخود مالارى بربرينه قارشمقله حاصل اولان اشتراكنه دبرلر ايكنجى (شركت اباحه) صو واوت وآتش ومملوك اولميان انهار واباركبى شيلرك بين الناس مباح ومشترك اولمسنه دينلور اوچنجى (شركت عقد) كه بوده متنوع اولوب بر ويا برقاج كشى مساوى سرمايه ايله شريك اولدقلرى حالده (شركت مفاوضه) ومساوات مشروط اولميهرق عقد اولنان شركتنه (شركت عنان) تعبير اولنور شو ايكى نوع شركتلر اخذ واعطادن استرباح وياخود عملرينى سرمايه اتخاذ ايتمكله ده حاصل اولور دردنجى (شركت مضاربه) برطرفدن سرمايه ديكر طرفدن سعى وعمل اولمق اوزره عقد اولنان برشركتدر بونده سرمايه صاحبنه (رب المال) وعاملنه (مضارب) تعبير ايدرلر فقط مكان وزمان وبرنوع تجارت ايله وبايع ومشترى يى تعيينله مقيد اولمديغى حالده مضاربه وبونلردن بريله تقييد

اولندیغی تقدیرده مضاربهٔ مقیده دیرلر بشنجی (شرکت مزارعه) برطرفدن اراضی و دیکر طرفدن عمل یعنی زراعت اولهرق حاصلات بینلرنده تقسیم اولنمق اطلاق ایدیلور .

(شرکت) حقوق طبیعیه ده برمقصد مشترکه وصول ایچون صرف مساعی ایتمك اوزره قوهٔ مجبریه تبعیتله اولمیهرق آز ویا چوق انسانلرك برلشملرینه تعبیر اولنور شرکتلك انعقادی مقاوله یی مستلزمدر . شرکت مقصد مشترك ومشروع اولمق شرطیله درلو درلو اولدیلور مثلا فنی اولور (آقادمیا) یعنی انجمن دانش کبی صناعی اولور تجارت شرکتلری کبی . بر شرکتی تشکیل ایدن اعضا هیئتی شخص واحد حکمنی الهرق آوروپا لسانده (مورال) و (قولکتیف) و (ژریدیق) نامله یاد اولنور تجارتده شرکت دیو کار وضررندن حصه دار اولمق شرطیله بر مقدار سرمایه برکدیرمك اوزره اشخاصك برلشملرینه دینلور آوروپا دولتلرنده موضوع و مرعی تجارت قانونیله حقوقلری معین شرکتلر بر قاچ درلودر (۱) برنوع تجارت ایچون ایکی و یا دها زیاده اشخاصدن عبارت اولور بوکا (قولکتیف) دیرلر .

(۲) ضامن ومسئول بر و یا برقاچ اعضایله غیر مسئول وفقط یالکز سرمایه تدارکنه مجبور و یا بر قاچ اعضا ارهسنده عقد اولنان شرکتدرکه بوکا (قومانديت) تعبیر ایدرلر .

(۳) آنونیم تعبیر اولنان شرکتدر . بونك اسم مخصوصی یوغیسه ده رخصت ونظارت رسمیه تحتنده بولنور .

(٤) ابتدای تشکلنده رأس المالی ایکی یوز بیك فرانغی تجاوز ایتمامك وفقط سند بسند تزید اولنه بیلمك اوزره تشکل ایدن شرکتلردر بونلره ده (قوپراتیف) دیرلر .

بو شرکتلرك آوروپاده ابتدای تشکللری اون التنجی عصر میلادی یه مصادف ایدر .

§

(شیروان) — آسیای روسیده و بحر خزرك جهت غربیسنده بر ولایتدر اشبو ولایت شمالا طاغستان جنوبا اریوان وقور نهرلی غربا

کورجستان شرقاً بحر خزر ایله تحدید اولنور . کرسیٔ اداره‌سی قفقاسیه اتکنده کائن (شماخی) شهری اولوب یوز یکرمی بیك نفوسی جامعدر ولایت مذکوره‌ده بر بینك مراکز اداره‌لری قدیم شماکی . باقو . نوشی . شوش شهرلری اولمق اوزره درت ایالته تقسیم ایدیلور هوا‌سی کوزل واراضیسی غایت عارضه‌لی و معموردر .

شیروان مقدما (اترو پاتن) تسمیه اولنان قطعهٔ اراضیده بولنمقده ایدی و طاغستان ایله بر اولدیغی حالده وقتیله (البانی) نامنی حائز ایدی . (٧٣٢ م و ١١٤ ه) تاریخنده امویه‌دن مروان الحماری معرفتیله بلامحاربه فتح و (١٥٧٩ م و ٩٨٧ ه) تاریخنده دولت علیه طرفندن ضبط اولنوب مؤخراً ایرانلولر طرفندن ینه استرداد اولندیسه‌ده (١٨١٣ م و ١٢٢٩ ه) تاریخنده بتون بتون روسیه‌یه انتقال ایلدی .

§

﴿ شریف علی مرتضی ﴾ بن طاهر — فضلای سادات علویه‌دن اولوب لقبی علم الهدی وکنیه‌سی ابو القاسم در (٩٦٦ م و ٣٥٥ ه) تاریخنده تولد و (١٠٤٤ م و ٤٣٦ ه) تاریخنده وفات ایلدی . بغدادده نقیب (طالبین) ایدی . اسلوب شیعه اوزره اصولاً وفروعاً تصانیفی و (درر الفوائد وغرر القلائد) اسمنده برتألیفی ایله بر بیوك دیوان اشعاری واردر . مذکور درر (مجالس شریف مرتضی) دیو مشهور وسکسان ایکی مجلسی شامل وتفسیر وحدیث وکلام وفنون ادبیه‌دن باحث براثر مقبولدر .

§

﴿ شستر ﴾ یاخود (تستر) — آسیاده بر شهردر (شستر) انکاتره‌ده ایرلانده دکزی اوزرنده برقونتلغك واندلسده (وادی اش) داخلنده برمملکتك دخی اسمیدر (اهواز) کلمسنده‌ده نظر بیوریله .

§

﴿ شطرنج ﴾ — معروف براویوندر بونی (ملوك فرس قدیمدن اردشیر بابك ترجمه طاوله دنیلان (نرد) اویونی احداث ایتدیکی صره‌ده صیصه بن حکیم داهر هندی آوردهٔ دستگاه اختراع ایدرك هند حکمداری

(بلهیت) ه تقدیم ایتمش و بلهیت دخی اونودلمامق ایچون عبادتخانه‌سنه وضع ایدوب موجدینی نائل مکافاة ایلمشدر شطرنج فی الاصل (شترنك) کلمه‌سندن معرب در .

مومی الیه صیصه علم نجومه دخی معرفت کامله اصحابندن اولوب فن مذکوره دائر خیلی معتبر تألیفاتی واردر .

§

﴿ شط العرب ﴾ — دجله وفرات نهرلرینك موقع تلاقیسی اولان (قورنه) جوارندن بصره کورفزنده بحره انصباب ایتدیکی محله قدر آلدیغی نام مخصوصدرکه قورنه‌دن بورایه کلنجیه دکین کسدیکی مسافه‌نك طولی ایکی بیك درت یوز کیلو مترو اولور . شط العربده یکرمی درت ساعتده درت دفعه مد وجزر وقوعبولمقده‌در بونك تزاید وتناقصی دور قمره تابع اولوب آیك اون بشنه قدر تدریجاً اوج بچوق قدم ارتفاع و بعده یعنی قمر هلاله یوز طوتدقجه درجه درجه تنزله باشلایوب حال اولنه ارتجاع ایلر .

§

﴿ شعبان ﴾ ولی — مشایخ محترمه‌دندر اصلی قسطمونیلی اولوب شیخ خیر الدین توقادی وچلبی خلیفه و پیر محمد اریحانی کبی اوج واسطهٔ متسلسله ایله سید یحیای شروانیدن اخذ فیض و (١٥٦٩ م و ٩٧٦ ه) یاخود (٩١٧) تاریخنده وفات ایلمشدر . قبری قسطمونی شهری درونده‌در . (طریقت) کلمه‌سنه دخی نظر بیوریله .

§

﴿ شعبی ﴾ — کبار تابعیندن (امام شعبی) که عبد الملك بن مروان زمانده سفارتله ملك رومه کیدوب مهارتی سایه‌سنده مأمور بتنی حسن تسویه‌یه موفق اولمش وحجاج کبی بر بلای مبرمك نظر خشونتدیسنی جلب ایدرك خیلیجه لطف وانعامنی کورمشدر . مومی الیه کوفه‌ده عبدالله بن مطیع و بعده عبدالله بن زبیره سرکاتبی اولمشیدی مؤخراً عراق والیسی مومی الیه حجاج طرفندن معیت خلیفه‌ده بولنمق اوزره شامه کوندریلوب عبدالملك حضورینه چیقدقده عبدالملك (ابومن) دیوکنیه‌سنی صورار شعبی حضور امیر المؤمنینده کنیه ذکری سوء ادب اولدیغندن

اسمم عامر در دیر (زیرا کنیه بین العرب تعظیمی مشعر ایدی) بعده عبدالملك (یا خطاء یاخود امتحاناً عطائك همزه‌سنی منصوب اوقویه‌رق) یاعامر (کم عطاء ك) یعنی بیت المالدن نه مقدار معاشك وار دیدکده شعبی یا ایله الفین (ایکی‌یوز) دیو جواب ویرر عبدالملك یانده بولنان ندمالرندن برینه بوعراقی (شعبی) اعرابده لحن وخطا ایتدی دیوب محل خطایی ندیمی دخی اکلامق ایچون اعادهٔ سؤال ایله عطائك همزه‌سنی بوکره مرفوعاً اوقویه‌رق (کم عطاؤك) دیمکله شعبی حرف الف ایله (الفان) یاامیرالمؤمنین جوابنی ویروب عبدالملك ابتدا سؤالمده نیچون (الفین) دیدك دیمجه امیرالمؤمنین رفعله عطاؤك دیمیوب اظهارلحن ایتمکله بنده‌لحنده متابعت ایلمشیدم شمدی ایسه اعراب طوغری اوقوندیغندن بنده درست اوقودم دیر وعبدالملك غایت محظوظ اولوب آغزینی جواهر کرانبها ایله طولدیرر. شعبی علم فقه وتفسیر وفرائض وقرائت وشعر وسائر فنونده معلومات کامله صاحبی ایدی وفاتی (٧٢٢ م و ١٠٤ ه) تاریخیله کوفه‌ده وقوعبولمشدر.

§

﴿شعر﴾ — طبع مستقیم وعلم عروض قویم اجتماعندن حاصل اولان اثر موزونه اطلاق اولنورکه بیت رباعی تخمیس غزل قصیده ترکیب ترجیع کبی انواع مختلفه‌سی واردر. معلوم اولهکه شعر حکما عندنده کلام مخیلدر کرك موزون کرك غیر موزون اولسون شعرك مدارنی مخیلات اوزرینه وضع وتأسیس ایتمکده حکمت نفسك کلام تخییلیدن قبض و بسط جهتیله متأثر اولمسیدر حتی دیمشلردرکه اقدام واحجام خصوصنده نفسك کلام تخیلی‌به مطاوعتی کلام تصدیقی‌یه مطاوعتدن زیاده‌در متأخرین تخیلی براغوب شعرده وزن وقافیه اعتبار ایتمیلر بعضیلری دخی شعری عمداً سویلنان کلام موزون دیوب تقفیه وتخیلی ترك ایلدیلر عمدی اختیاردن غرض تنزیل رب جلیلده واقع آیات موزونه‌یی شعردن خارج طوتمقدر لکن تعریفات شعرده الك زیاده مختار ومعتبر اولان (کلام مخیل موزون مقفی بطریق العمد) تعریفی اولوب اهل دقت بونده عمدی دخی براقمیلرکه ذکری سبق ایتدیکی وجهله عمد قیدی بولنمسه قرأنده وجود شعر لازم کلوب حالبوکه کلام قدیمك بومثلو آثار شعریه‌دن

برانتی (وما علمناه الشعر وما ینبغی له) و (ماهو بقول شعر) آیات کریمه لریه رهین رتبهٔ بداهتدر (دلارام) کلمه سنه دخی مراجعت بیوریله .

§

﴿ شعیب ﴾ علیه السلام — اصحاب ایکه دیلان (مدین) اهالیسنه مبعوث برپیغمبر ذیشاندر نسب عالیلری حقنده اختلاف وقوعبولوب بعضیلری شعیب بن صفوان بن نابر ثابت بن مدین بن ابراهیم دیه رك نسبنی حضرت ابراهیم علیه السلامه ایصال و بعضیلری دخی ابراهیم اولادندن اولیوب مشارالیهه ایمان واثنای هجرتنده مرافقت ایدنلردن برذاتك نسلی اولدیغنی روایت ایدرلر خاتم النبیین افندمز حضرت شعیب حقنده (خطیب الانبیاء) بیورمشلرایدی توراتده اسمی (یثرون) فبی (میکایل) در موسی علیه السلام مصردن (مدین) ، هجرتلری زمانندهمشارالیهك کریمه سی (صفورا) بی تزوج بیوروب مدت مدیده برلکده بولنمشلردر . حضرت شعیبك قومی اولان اصحاب ایکه پت پرستلکله موصوف ودائما قطع طریق ونهب وغارتله مألوف اولدقلرینه واولبابده وقوعبولان نصایح علیه یی عدم قبولده مصر ومستمر بولندقلرینه مبنی (فاسقط علینا کسفاً) آیت کریمه سی مدلولنجه (٣٩٣٩ خ) یاخود (٣٨١٢ خ) تاریخنده یعنی میلادك بیك التی یوز اللی بش سنه مقدمنده حرارت شمس وحرکت ارض ایله هلاك اولدیلر حضرت شعیب بر روایتده اخیراً اعمی اولوب مکهٔ مکرمه ده وفات ایلمشدر .

§

﴿ شفاء شریف ﴾ — فخر عالم افندمز حضرتلرینك حقوق مقدسهٔ شرعیه لرینی تعریف واحوال واخلاق علیه لرینی بیان وتوصیف ضمننده تألیف قلنان اثر شریفدر مؤلفی (١١٣١ م و ٥٢٦ ه) تاریخنده وفات ایدن (ابی الفضل قاضی عیاض) بن موسی نام ذات فضائل اتسام ایدی . کتاب مذکور نفحی جزیل بر اثر بعدیل اولوب فضلادن پك چوق ذواتك اکادائر شروح وحواشی وتعلیقات معتبره لری واردر . تلمسانی ابو عبدالله محمد بن ابی شریف حسینینك (المنهل الاصفا) و (١٥٤٠ و م ٩٤٧ ه) ده وفات ایدن شیخ شمس الدین شمد بن محمد دجلینك (الاصطفا لبیان معانی الشفا) وجلال الدین سیوطینك (مناهل الصفا فی تخریج احادیث الشفا) نام کتابلری

اوجله‌دن اولوب بونلردن بشقه (١٦٥٨ م و ١٠٦٩ ه) ده متوفی شهاب الدین احمد خفاجینك دخی غایت دقیق اوج جلد شرحی و (١٦٠٧ م و ١٠١٦ ه) ده وفات ایدن ملا علی القارینك ایکی جلد و عمر العرضینك درت جلد شرحلری شروحات مشهوره‌دندر .

§

﴿ شقایق نعمانیه ﴾ — شاهان آل عثمان وزمانلرنده یتیشان علمای عظام ومشایخ کرامك تراجم احوالنی جامع برکتابدر بونی (١٥٦٠ م و ٩٦٨ ه) تاریخنده متوفی طاشکپریلی‌زاده عصام‌الدین ابوالخیر افندی اوائل دولت عثمانیه‌دن اواخر سلطنت سلیمانیه‌یه‌قدر عربی اوله‌رق ترتیب ایلمشدی مؤخراً ادرنه‌لی مجدی چلبی ترکجه‌یه ترجمه ایدوب اسکوب قاضیسی عطایی افندی دخی (١٦٣٤ م و ١٠٤٤ ه) تاریخنه‌قدر اولان مشاهیری علاوه‌ایله برذیل یازمشدر . (عصام) کلمه‌سنه نظر بیوریله .

§

﴿ شقیق ﴾ بلخی — کبار اولیاء اللهدن وامام زفر حضرتلرینك شاگردلرندن ایدی کنیه‌سی ابوعلیدر زهد وفتوت وعلم وفضیلتده زمانك مشار بالبنانی اولوب برکون مشهور ابراهیم بن ادهم حضرتلریله اثنای مصاحبتده مشارالیهه معاش خصوصنده نصلسکزدیو صورار ابراهیم بن ادهم دخی بولدقجه شکر بولمدقجه صبر ایدرزدیدکده شقیق خراسانك کلبلری‌ده عینیله بویله‌درلر اصل سزاوار شعار انسانی بولدیغنی اثیاروبولمدیغنی کونلرده شکر وثنایی ادامه واکثار ایتمکدر) دیر . شقیق امام ابوحنیفه (رضی الله عنه) ك مجلسنه ملازمتی جهتیله ابویوسف حضرتلریله دخی کسب آشنایی ایلمشیدی برمدت مفارقتدن صکره بغداده کلوب ابویوسفی مسند قضاده بوله‌رق مشارالیهك کوزینه ایلشمکله ابویوسف شیخم بوحزن والمویله اکتسای لباس ماتمه سبب ندردیو حالنی استفسار ایدر شقیق (سبب سن ارادیغك شیئی بولوب بنم نائل مرام اولهمایشمدر . دیمکله ابویوسف اغلامغه باشلار .

مشارالیه دیمشدرکه (بن ایتدیکم کناهلردن زیاده ایتدیکم کناهلردن قورقارم زیرا خطیئات سابقه‌می وآلان نه‌حالده بولندیغمی کوروب طوریورم فقط

ایلروده یاپه‌جغی شیدن خبردار دکلم) . نصایح مرغوبه‌لرندن بریده شودرکه (ناس ایله مصاحبت آتش ایله الفت کبی اولملی یعنی منفعتنی آلوب احراقندن حذر قلملیدر) . مشارالیه (٧٩٠ م و ١٧٤ ه) تاریخنده (ختلان) نام محلده شهیدا ارتحال داربقا ایتمشدر .

§

﴿ شکرالله ﴾ افندی — سلالهٔ طاهرهٔ نبویه‌دن اهل همت برذاتدر . اسکی علی پاشا جوارنده محفوظ خرقهٔ سعادت بو ذاته اجدادندن منتقل بر امانت جلیله اولدیغی حالده (١٦١٧ مو ١٠٢٧ ه) تاریخنده درسعادته کتوروب محل مزبوردهکی قوناغنده حفظ ایلمشیدی . مؤخراً مذکور قوناغك اولدیغی محله بردائرهٔ مخصوصه یاپیلهرق اورایه وضع اولنوب دها صکره سلطان (عبدالمجید) خان غازی حضرتلری عصرنده بر جامع شریف بنا ودائرهٔ مذکوره مجدداً انشا ایدلمشدر . خرقهٔ شریفهٔ مذکوره خدمتی الیوم افندیٔ مومی الیهك سلاله‌سنه مشروطدر .

§

﴿ شکرپاره ﴾ — سلطان ابراهیمك (١٦٤٨ م و ١٠٥٨ ه) تاریخنده (ابریم) ه نفی ایتدیکی قادیندرکه مصاحبه یعنی مسامرلرندن اولوب سلطان مشار الیهه دائما مثل سویلر ایدی . صکره یواش یواش مصالح دولته دخی مداخله ایدوب واتباع ولوا حقی یدیلهرشوتلر آلوب حدینی تجاوز ایتدیکی ایچون لسانه کله‌رك نهایة الامر احوالی واصل سمع همایون اولمغله درحال ساقزه واوردن ابریمه نفی اولندی و بعده مالنك مصادره‌سی فرمان بیورلمغله والده خاتنده براوطه‌ده جواهر وزر وسیم ایله مملو اون التی صندق مالی و خانه‌سندن دخی ایکی یوز اللی کیسه نقدی و خیلی اشیای نفیسه‌سی چیقدی وبونلر منظور پادشاهی اولدقده (های خاتن) بکا اقشامه انمك پاره‌م یوق دیو یمین ایدردی . باقی نلری چیقدی بیوردی .

§

﴿ شکسپیر ﴾ ویلیام — تیاترو اویونلرینك فاجعه قسمنی یازان انکلیز شعراسنك برنجیسیدر (١٥٦٢ م و ٩٧٠ ه) تاریخنده وارویك

قونتلغنده برقصابك صلبندن دنایه کاوب جهل ونادانی ایچنده اون سکز یاشنه بالغ اولدقدنصکره برقباحت اوزرینه لوندره‌یه فرار واورادہ بر تیاترو خدمتنده استقرار ایلدی. لکن فرط درایتی اثری اولهرق هرنه‌یه تشبث ایتسه آنی بر سرعت کامله ایله الله کتورمك خاصه‌سنی حائز اولدیغندن بوقبیلدن اولمق اوزره (١٥٨٩ م و ٩٩٨ ه) تاریخندن اعتباراً تیاترو مؤلفلری ایچنده تمیزه باشلایوب آز زمان ظرفنده الیزابت نام قرالیچه ایله برنجمی (ژاق) ك نظر دقتلرینی جلب و بر چوق نعم وعطایایه مظهر یتله لوندره واروشندن اولان (سوتوارك) ده غلوب نام تیاترو مدیرلکنی استحصال ایلدی و نهایت کافی درجه ثروت وغنایه مالك اولدقده تیاترو جیاغه‌ده ختام ویره‌رك بقیهٔ حیاتنی مملکتنده کچورمك اوزره قونتلق مذکوره عودت واللی ایکی یاشنده اولدیغی حالده (١٦١٦ م و ١٠٢٥ ه) تاریخنده اورادن داربقایه رحلت ایلدی. مرقوم قوهٔ خیالیه‌سنك وسعتی سایه‌سنده پك کوزل ومؤثر اثرلر براقش واوتور بش عدد تألیفاتی ایچندن (دردنجی هانری) (رومه او) (ژولیت) (له ار قرالی) (ماکبت) (هامله) (اوتوللو) عنوانلی آثاری فوق الغایه شهرت بولمشدر.

§

﴿ شلمناصر ﴾ — ایکنجی اثور دولتی حکمدارلرندن شدید الشکیمه برذات ایدی (٤٨٧٦ خ) تاریخنده یعنی میلادك یدی یوز اون سکزسنه مقدمنده سوریه‌لیلره قارشو معاونت بهانه‌سیله بلاد اسرائیلیه‌یه کیروب اوچ سنه محاصره ایله سامریه‌یی آلدی وحکمدارلری (هوشع) ی واهالیدن بر چوق متنفذانی دجله نهری کنارینه نفی وتغریب واهالیٔ سائره‌یی ویرکویه ربط ایتدکدنصکره ممالك یهودیه‌یی دخی استیلا ایله ملکاری (اخاز) ی عبادتخانه‌سنه پت آصمق ایچون صیقشدیردی و بورالردن نفی ایتدیکی اهالینك یرینه ممالك اثوریه‌دن بر چوق کوچلر کوندردی وسوریه‌یه قدر دها برچوق ممالکی وفنیکه‌یی استیلا ایدوب یالکز (صور) شهر جسیمی ضبطه موفق اولهمدی. برروایتده بوفتوحاتی شلمناصرك سلفی (تغلتفالاصر) یاپمشدر دیکر برقوله کوره‌دخی بونك تاریخ

جلوسی (٤٦٩٦ خ) در یاخود او ذات دخی بشقه‌در زیرا اولوقت سلطنت اوریه‌ده بوناده اوح ذات ناشیدی .

§

شمس ﴿ — هیئت نجومیه‌مزك مرکزی اولوب کرهٔ ارض ایله سیارات سائره وذات الاذنابلرك اطرافنده دورایتدکاری کوکب اعظمدر وکرهٔ ارضه ضیا وحرارتك کوکب مذکوردن کلدیکی جمله‌نك معلوم ومشهودیدر شمسك کرهٔ ارضدن بعد وسطیسی نصف قطر کرهٔ ارضك ٢٤٠٦٨ مثلی یعنی تخمیناً ٢٨ ملیون فرسخ ونصف قطری کرهٔ ارضك نصف قطرینك ١١٢ وجمی ینه کرهٔ ارض حجمنك ١٤٠٠٠٠٠ مثلیدر . شمس دخی کواکب سائره کبی کرهٔ سماهیئتنك حرکت نجومیه‌سندن حصه‌دار اولوب یومیه شرقدن غربه طوغری کرهٔ سما اوزرنده بر دائرهٔ متوازیه رسم ایدرك حرکت ایدر وبو حرکتندن یوم شمس مدتی حصوله کلور لکن بوکون شمسك بوحرکتی غلط حسدن عبارت اولدیغی وارضك کندو محوری اطرافنده غربدن شرقه طوغری اولان وحس اولنه‌میان حرکتی شمسده عکسی جهته طوغری برحرکت حس ایتدیردیکی اثبات وارائه اولنمشدر . بوندن بشقه شمس بر ایکنجی حرکتله دها منحرك اولوب بو حرکتی مناسبتیله کرهٔ سما اوزرنده و بروح اره‌سنده برسنه‌دن عبارت مدتده بردائرهٔ عظیمه رسم ایدرکبی کورینورکه بوده ینه ارضك وسائط وتجارب علمیه وفنیه‌یه مراجعت اولنمقسزین بیلنه‌میان حرکت انتقالیه‌سنك شمسده کورلمسندن بشقه برشی اولدیغی ثبوت بولمشدر مع هذا شمسده (هرکل) نامنده‌کی برجه طوغری بر حرکت اولوب بوحرکتده شمس کندو هیئت شمسیه‌سنی دخی اوجهته طوغری برابرجه آلوب کتورمکده اولدیغی برج مذکوره قریب کواکبك وقت بوقت بر برینه یقلاشملریله وکرهٔ سماده عکسی جهتده بولنانلرك سیرلریله استدلال اولنمقده وفقط مرکزی بیلنه‌مامکده‌در .

شمسك حرکت انتقالیه‌سندن بشقه برده یکرمی بش کونده نهایت بولور بر حرکت محوریه‌سی اولدیغی وجهنده رصد اولنان لکه‌لرك حرکتندن اکلاشیلدیغی کبی مذکور لکه‌لر ١٦١٢ سنهٔ میلادیه‌سنده (غالیله) طرفندن

كشف ومعاينه اولنمشيدى اولوقتدنبرو لكدلرده رؤيت اولنان تبدلاتدن شمسك حقيقت تشكلى استدلال اولنمغه چاليشيلەرق الك صكره (هيرشوف) نام ذاتك تجربەلرينه كوره شمسك سطح خارجيسى بياض درجهٔ حرارتده مايع و يا صلب برماده‌دن عبارت اولديغى و مولدالماء سوديوم و تيور وسائره كبى مواد بخاريه‌يى شامل وشفاف برهوا ايله محاط بولنديغى ولكدلر ضياء شمسك برقسمنى سترايدر بر برى اوزرينه موضوع بلوطلر ايدوكى و بوندن بشقه شمسك غايت رقيق برايكنجى هوا ايله دخى محاط بولنوب افق اوزرنده طلوعندن اول وغروبندن صكره كوريلان و (فجر شمالى) دنيلان آثار بوهوادن حصوله كلديكى تحقيق وقبول اولنمشدر .

كلدانيلر مصريلر عجملر فنيكليلر وروملر روماليلر وقتيله مختلف نامله ايله شمسى آله اتخاذ ايدرك تعبد ايدرلر ايدى .

§

﴿ شمس الائمه ﴾ كردرى — علماى بنامدن (هدايه) مؤلفى محمد بن عبدالغفار نام ذاتك شهرتيدر . مشاراليه زمانك وحيد مطلق اولوب فضلادن خيلى شاكردلر يتشديرمش وفقها ميانده دخى اون ايكنجى طبقه‌يى احراز ايدرك (١٢٤٤ م و ٦٤٢ ﻫ) محرمنده وفات ايلمشدر .

§

﴿ شمس تبريزى ﴾ — كبار اوليا ووالهان ديدار خدادن برمعارف پرمعارفدر . مولانا جلال الدين رومى حضرتلرى مشاراليهك القاب سعادتنصابنده (المولى الاعز الداعى الى الخير خلاصة الارواح سر المشكوة والزجاجة والمصباح شمس الحق والدين نورالله فى الاولين والآخرين) تعبير جلالتسميريله دهنكشاى مدح وستايش اولمشدر .

اوصاف ومناقبى (كالشمس فى وسط النهار) عيان وآشكار اولديغندن اوبابده تفصيلدن صرف نظر ايدلدى . مشاراليه ابوالنجيب سهروردى حضرتلرينك خليفهٔ خليفه‌سى (ركن الدين) سجاسيدن اخذ فيض طريقت ايدرك كملين عرفا ومشايخندن دها برچوق ذواتك مصاحبات قدسيت آياتنه مظهر اولمش وبرمدت قونيه‌ده مولاناى مشاراليه ايله همبزم الفت ومعاشرت اولدقدن صكره (١٢٤٧ م و ٦٤٥ ﻫ) تاريخنده غيبوبت ياخود عزم كلزار

ابديت ايلشدر . حضرت مولانانك اورتانجه مخدومى (علاءالدين محمد) بديله شهيد ايدلديكى دخى جمله مرويات ضعيفه‌دن اولوب انجق اشهر اقواله كوره مشارالهك بردنعه حضرت مولانايه بن غيبوبت ايده‌جكم وبنى بوعالمده كسه بوله‌ميه‌جقدر ديه‌رك كيدوب اندن صكره نه اولديغى ونه جانبده وفات ايلديكى معلوم اولهمامشدر حتى حضرت مولانا اراءق ايچون تبريزه قدر تشريف بيورمش ايدى .

§

﴿ شمس الدين محمد ﴾ — حكمـاى اسـلاميه‌دندر (١١٨٥ م و ٥٨١ ه) تاريخنده وفات ايلدى . علم مناظره يعنى آداب مباحثه‌يه دائر بركوزل كتابى اولوب بوكتاب اوزرينه خيليجه شرحلر يازلمشدر . اصلى سمرقندلى وپدرينك اسمى (اشرف حسنى) ايدى .

§

﴿ شمس الدين ﴾ اصفهانى — اسمى محمود بن ابى الفاسم بن محمد كنيه‌سى ابوالثنادر . اصفهانده (١٢٤٨ م و ٦٧٤ ه) تاريخنـده تولد ايدوب فنون عقليه‌ده كسب براعت ايلدكدن صكره شـامه بعده مصره كلوب وفاتنـه دكين اورادە اقامت ايلدى . پك چوق تصنيفاتى واردر جمله‌دن (شرح مختصر ابن الحاجب) (شرح الطوالع) (شرح المطالع) (ناظرالعين) بر تفسير كبيره دخى شروع ايلديسه‌ده اتمام ميسر اولمادى (١٣٤٦ م و ٧٤٧ ه) تاريخنده مصرده طاعوندن وفات ايلشدر .

§

﴿ شمس الدين ﴾ كرمانى — اسمى محمد بن يوسف بن على بن سعيد كرمانيدر . علم فقه وحديث وتفسير ومعانى وعربيت‌ده علامهٔ زمان ايدى تولدى (١٣١٧ م و ٧١٧ ه) وفاتى (١٣٨٤ م و ٧٨٦ ه) تاريخنـده‌در اولا پدرى بهاءالديندن قرائت ايدوب بعده كرمان جانبنـه انتقال ايله امام عضد وسـائر ذواتدن تحصيل علومه اشـتغال ومؤخراً دخى شام ومصر قاهره‌يه كيـدوب اورادە ناصرالدين فارقى ودها بعض فضـلادن تعلم علم حديث ايله تحصيلنى اكمال ايلدكدن صكره بغداده كلەرك اورادە توطن ايلدى . غايت بشوش ومتواضع وجميع اخلاق حسنه‌يى جامع بر ذات اولوب سلاطين

زمان برای زیارت خانه‌سنه کیدرلر والتماس دعا ونصیحت ایدرلر ایدی .
تألیفاتی (شرح بخاری) درت جلد (شرح مواقف) (شرح مختصر ابن حاجب) یونی سبعهٔ سیاره تسمیه ایلمشدر (شرح فوائد غیائیه) معانی و بیاندن (شرح الجواهر) (انموزج کشاف) (حاشیهٔ تفسیر بیضاوی) سورهٔ یوسفه واصل اولمشدر و بونلردن بشقه (کافیه) ده مسئلهٔ کلیه متعلق بررساله وآثار سائره‌سی دخی واردر .

§

﴿ شمس الدین احمد ﴾ — (ابن کمال) شهر تیله صیت افکن اوح اعلای کمال اولان ذات معالیسمات که قوهٔ علمیه ومعنویه‌سندن کنایه اولهرق زمانده (مفتیٔ الثقلین) لقبیله یاد اولنور ایدی . تاتمام برتفسیری ایله کشاف وهدایه وتلویح نام کتابلره بشقه بشقه حاشیه‌لری و (اصلاح وایضاح) واصولدن (تغییر وتنقیح) نامنده بر متن وشرحلری ودولت عثمانیه‌یه دائر برتاریخ نفیسی واردر وکافهٔ تألیفاتی اوج یوزه قریب اولدیغی حالده (١٥٣٣ م و ٩٤٠ یاخود ٩٤١ ه) تاریخنده وفات ایلمش وقبری ادرنه قپوسی خارجنده الآن زیارتگاه انام بولنمشدر .

§

﴿ شمس الدین ﴾ طلیسی — خراسان اهالیسندن علم وفضل ایله مشتهر ونظم اشعار بلاغت آثاره مقتدر برذات ایدی عن اصل (طلیس) قاضیسنك مخدومی اولوب تحصیل علم وهنر یولنده بعض برلره سیر وسفر والك صکره اوعصرده سلطان محمد بایسنغرك پای‌تخت سلطنتی اولان (هرات) شهرینی مقر اتخاذ ایلمشدر . سلطان مشار الیه بونك دیوانی مشاهیر خطاطیندن شمس الدین نام ذاته یازدیردیغی وقت . شعر وخط بو ایکی شمسلره برداد حق دیمشیدی . خراسانده سلطان جلال الدین وزراسندن نظام الملك حقنده سویلدیکی قصائد بلیغه‌سندن برایکی بیتی بروجه زیردرج وتزیین ایدلدی .

خیزای کرفته روی کل ازعارض توخوی
تا باغ عمر تازه کنیم از نسیم وی

پرخنده دار صبحدم ازمی لب طرب
تاکی دم زمانه خوری چون دهان نی

بلبل ذکرکه درطلب باغ عار ضت
فرسوده کرد عرصهٔ آفاق زیر پی

§

﴿شمسون﴾ — شمجعان بنی اسرائیلدن برمشهور کیسه درکه بهادرلغی سایه‌سنده قومنی فلسطین حکومتنك قرق سنه مدت دوام ایدن بلیهٔ طاقتگداز حکم واسارتدن وارسته ایلمش و بنا برین (۱۳۸۲ خ) یاخود (۱۴۲۳ خ) تاریخنده یعنی میلادك بیك ایکیوز اون ایکی سنه مقدمنده عنانکش اشهب ریاست اولهرق وفلسطینلیلرله دها برچوق زمان میدان حرب ووغاده یارپش ایدرك اکثرنده حائز قصب السبق اولمش ایسه‌ده اك صکره آچدیغی بر محاربه‌ده حریت ملت اغورینه اسیر دوشمشدر . مومی الیه اول وقت (شمسون الجبار) دینکله کسب اشتهار ایتشیدی . مدت حکم وریاستی یکرمی سنه‌یه منتهی اولدیغی منقولدر . بنی اسرائیل بونك قوت وشجاعتی حقنده برچوق اینانلمز مبالغه‌لر یازمشلردر .

§

﴿شمندوفر﴾ یعنی تیمور یول — بویول یره یاتیرلمش ایکی تیمور چبق اوزرنده حرکت ایدر عربه‌لر ایله بوعربه‌لری بخار قوتیله چکر و(اوقوموتیف) دنیلوردیکر رعربه‌دن عبارتدر . شمندوفر اعمال ایده‌جك اولان مهندسلر اولا ارض اوزرنده استقامت عمومیه تعیینی کبی عملیات ابتدائیه‌یی اجرا ایدوب آندن صکره عملیاتك جسیم ومصرفلیسی اولان تسویهٔ ترابیه‌یه باشلار ثانیاً کوپری ولزومی تقدیرده تونل انشاآتی کبی عملیات صناعیه‌یی اجرا ایدر ثالثاً یاغمور صولرینك جریانی تسهیل ایله برابر قوهٔ الاستیقیه‌سی مناسبتیله یوله دها زیاده ملایمت ویرمش اولمق ایچون قوم دوکدیرر رابعاً تیمورچیوقلرك وضع اولندقلری (تراورس) لری دیزدیروب تیمور چبقلری فن مخصوصنه توفیقاً دوشه‌دیر . تیمور یولار دلك وتماسی آزالتمق جهتیله عربه‌لرك جرینه فوق العاده سهولتبخش اولدیغندن قوت

ایله نقلت برایله ایکی نسبتنده قالور. لوقوموتیفلره برساعتده ٤٠ کیلومترودن ١٠٠ کیلومتره قدر مسافه قطع ایده بیله جك سرعت وربله بیلور ایسه ده میلی زیاده اولان ومقوس بولنان محللرده تهلکه محقق وبناء علیه بورالرده نهایت درجه احتیاط شرطدر. شمندوفری ایجاد ایدن انکلیزلر ایسه ده شمدیکی طرزه کیرمسی علی التدریج وقوعبولدی. ابتدا (١٦٤٩م و ١٠٦٠ه) تاریخنده قوشوم حیوانلرینه یاردمی اولمق اوزره المانیا معدنلرنده انماج اوزرنده حرکت ایدر عربه‌لر یاپیلوب بونلر (١٦٧٦م و ١٠٨٧ه) تاریخنده انکلتره‌ده (نوقاستل) معدنلرنده دخی قوللانلمغه باشلادی وعسکره انماجلرك آشمقدن محافظه‌لری فکرینه مبنی تیمور ایله قابلنلرینه قرار ویرلدی.

و(١٧٦٧) ده چقورتکرلك یاقلرینه چامور وطاش طولدیغی کورلمسنه بناء تکرلکلر ایله برلشه‌جك صورتده چیقنتیلی یاقلر یاپلدی و(١٨٠٢) ده (اتره-ویتیك) نام مهندس بارکیر یرینه بخار ماکنه‌سی وضع ایدوب اولبابده برنجی تجربه انکلتره‌ده (یندویل) شهرنده اجرا اولندی و(١٨٣٩) ده فرانسه‌ده (سه کین) وانکلتره‌ده (ستفانسون) نام ذاتلر الآن کورلدیکی کبی استعمال اولنور (لوقوموتیف) عربه‌لری ایجاد ایلدیلرکه (١٨٣٠ م و ١٢٤٦ ه) تاریخنده بولوقوموتیفلرلیورپول ایله مانچستر اراسنده ایشلدیکی کورلدی. انکلتره‌یه باقه‌رق بتون اوروپا ممالك متمدنه‌سی شمندوفر تأسیسی خصوصنده یکدیکره رقابت ایدرجه‌سنه غیرتلر کوسترديلر فقط فرانسه‌ده قبول اولنمسی لازم کلان اصول ودولت ویا قومپانیه‌لر طرفندن اعمالی حقنده ظهور ایدن اختلاف عملیات ترابیه‌سی قومپانیه‌لره وتیمور فرشی وادوات متحرکه تدارکی دولت طرفنه عائد اولمق قراری ویرلمیجه‌یه قدر تأخر ایلدی.

الآن اوروپاده یاپلمش شمندوفرلرك طولی ٨٠٠٠٠ کیلومترو اولوب سنوی ٣٦٠٠ کیلومترو قدر دها علاوه وتمدید اولنمقده‌در.

§

﴿ شمنی ﴾ — طونه ایله بالقان اراسنده برمستحکم شهردر نفوسی یکرمی بیك راده‌سنده واهمیت موقعیه‌واراضیسنك قوهٔ انباتیه‌سی فوق العاده اولوب صنعت دباغت وحریر وباقر معمولاتی دخی اونسبتده شهرتلیدر. متانت ومناعت موقعیه‌سنه بناءً دولت علیه ایله روسیه بینده وقوعبولان

اکثر محاربانده بوشهر تحصنگاه اتخاذ ایدلدیکی کبی تنسیقات عسکریه اتاسنده دخی ایکنجی درسعادت اردوی همایونه مرکز اتخاذ اولندی یسه‌ده (١٨٧٧ م و١٢٩٥ ه) تاریخنده براین معاهده‌سی احکامنجه تشکیلی تقرر ایدن بلغارستان امارتی اداره‌سنه ویرلدی .

§

﴿ شمویل ﴾ علیه السلام — انبیای بنی اسرائیلدندر (٤٥٠٢ خ) تاریخنده یعنی میلادك بك طقسان ایکی سنه مقدمنده جمهور بنی اسرائیل ریاستی عهدهٔ استیهالنه آلوب اون اوچ سنه ضبط وربط اموره بذل همت ایلدیسه‌ده بنی اسرائیل ارتق ادارهٔ جمهوریه‌دن اوصاندقلرینی بیانله ایچلرندن برینك ملك انتخابنی رجا ایلدکلرندن مشار الیه باوحی آلهی شاوول یعنی (طالوت) ی انتخاب واجلاس ایدوب فقط شاوول برمدت عسکره مشار الیهك رأی وتدبیر ونصایحنی عدم اصغایله باشلادیغندن بناءً کیرلیجه (داود) علیه السلامی یرینه انتخاب و شاوولك عمالقه محاربه‌سنده مقتولاً وقوع وفاتی اوزرینه سریر شاهیه اقعاد ایلدی . شمویل سبط نبوتدن (حنا) اسمنده بر خاتوندن زیوآرای مهد وجود اولمغله قرق یاشنده ملك جلیل انبیایه التحاق ایلمشدر . نام عالیلری بعضاً الف ایله (شمویل) دخی یازیلور .

§

﴿ شوالیه ﴾ یاخود (قوالیر) — رومانك مؤسسی و برنجی حکمداری اولان (رومولوس)ك هیئت مستحفظه‌سنی تشکیل ایدن اوچ یوز نفردن عبارت ممتاز برسواری فرقه‌سنك اسمیدر بو صنفه داخل اولمق ایچون اولری اراضی‌یه تصرفنه ثروته مالك اولمق ومؤخراً (سرویوس تلیوس) زمانده یوزبیك (اس) یعنی بشبیك ایکیوز الملی فرانق وایمپراطورلر زمانده درت یوز بیك (سسترتی) یعنی یوزیدی بیك بشیوز التمش فرانق اقتدار مالی بولنمق واولا چوقدارلق وآخور مدیرلکی خدمتلرینی ایفا ایتمك شرط اتخاذ ایدلمشیدی . شرائط مذکوردن حائز اولوب شوالیه سلکنه داخل اولمغه حق برادم کایسایه کوتوریلوب باباسك دعاسنه مظهر اولدقدن صکره اوقونمش اولان قیچی تقبیل ایله طاقینور و بعده پرمغه التون یوزك

و بوینه التون زنجیر و خانه‌سنك سقفنه یلقوان طاقار و میدان اویونلرنده برنجی صندالیه اوتوره بیلورایدی . شوالیه‌لر ویرکوی عمومی بی دخی التزام ایتدکارندن (پوبلکین) نامیله دخی یاد اولندیلر . شوالیه عنوانی قرون وسطاده حرب وضربه مقتدر ارباب نجابته منحصر اولدی ومبارزه میدانلرنده کورنمك وسنجاق طاشیمق وقاریلرینه (مادام) دنیلمك اصول اتخاذ قلندی . شوالیه‌لردن بری وظائفنده قصور ایتدکده درحال اخانتی اعلان وامتیازی رفع واسقاط اولنورایدی .

شوالیه‌لرك اك مشهور محاربه‌لری شارلمان زماننده وقوعبولمش ومؤخراً ادارهٔ مالکانه‌یه منقلب اولان امتیازلرینك اك پارلاق وقتی صلیبیون زمانته مصادف بولنمشدر .

§

﴿ شویه‌ان ﴾ ان ماری دو — علمی واسطه‌سیله مشهوره برپروتستان قادین اولوب (١٦٠٧ م) تاریخنده قولونیاده تولد ایلدی بوقادین لاتین یونان عبران لسانلرینی بیلدیکی کبی فن موسیقی ورسم واویماجیلق وحکاکلك صنعتلرنده دخی فوق الغایه مهارتی اولدیغندن (صوفو) یعنی عقللی عنوانته نائل اولمشیدی مؤخراً هرنصلسه صوفیلکی طوتهرق کوشهٔ انزوایه چکیلوب بتون مامکنی طریقداشلرینه توزیع ایلدکدن صکره (١٦٨٧ م و ١٠٩٩ ه) ده دارالانزوامی اولان (لکسموند) ده یوقلق ایچنده ترك وجود ایلدی .

یونان عبرانی لاتین فرانسز لسانلرینده ر تألیفاتی اولوب بونلرك اك مشهوری مسائل علیه وفلسفیه متعلق وفن مناظره‌یه موافق یازدیغی تألیفاتیدر .

§

﴿ شوله ﴾ — ضروب امثال عربیه‌جه سوء نصیح حقنده (شولة الناصحة) دیو یاد اولنان شوله درکه قوم بنی عدوانلن برینك جاریه‌سی ایدی افندیسی برکون یاغ آلدیرمق اوزره مزبوره‌یه بردرهم (اوچ غروش دیمك) ویرر و مزبوره دخی بولده بردرهم دها بولمغله ایکیسنی برایدرك خدمت مشکوره اولمق اوزره یاغی ایکی درهملك آلوب کتوردکده افندیسی (سن هروقت بو مقدار یاغ آلیورسك ده نصفنی چالیورسك) دیه‌رك کوزلجه ضرب ایدر .

بین العرب نصیحت و صداقتیله آخری منتفع و کندوسی متضرر اولان بدبختر حقنده (شولة الناصحة) و (انصح من شولة) و (اشأم من شولة) تعبیراری ضرب مثل اولمشدر .

§

❊ شون ❊ — چین حکمدارلرندن و مشاراليه (۲۳۵۰ خ) تاریخلرنده یعنی میلادك ایکیبك ایکیوز قرق درت سنه مقدمنده دستور خمسه نامیله برنظامنامه نشر ایتمشیدی که خلاصه سی حکمدارایله تبعه و پدرایله اولاد وشیخ ایله شاب وزوج ایله زوجه بینده وایکی احباب اره سنده رعایت اولنه جق معاملاتی مشعر اولوب چینده پك چوق زمان مرعی الاجرا طوتلمش و (۶۹۳) سنه سکره حکیم مشهور (خونفیچو) طرفندن بعض مواد مفیده علاوه سیله تفصیل ایدلمشدر .

§

❊ شونك فلد ❊ — ارباب بدعدندر (۱۴۹۰ م و ۸۹۶ ه) تاریخنده سیله زیده تولد و (۱۵۶۱ م و ۹۶۹ ه) ده (اولم) شهرنده وفات ایلدی کروه رهابیندن وولترك برنجی اصحابندن اولدیغی حالده مومی الیه ایله بوزیشدرق (سیله زی) ده الان طرفدارانی بولنان بر یکی مذهبی تأسیس ایلمشدر . کتب مقدسه نك ملهمیتنی رد ودائما قتولکلری پروتستانلرایله اتحاده ترغیب ایدرایدی . الیوم سکسان درلو تألیفاتی بولنمقدهدر .

§

❊ شهاب ❊ — کیجه سماده یلدیزکبی لامع کورینوب کره سما اوزرنده بیوجك برمحرك رسم ایدرك سقوط وغیبوبتایدن کره جکلره تعبیر اولنور که سقوطلرنده رسم ایلدکلری اذناب لامعه بعض کره خیلیجه دوام ایدر . شهابك کثرت ووفرتی اغستوسك اونی ایلولك اوتوزبری وکانون ثانینك ایکیسی واون ایکیسنده اولدیغی کبی وقوعی هرسنه بردکدر شهابك اسباب حقیقیه سی برچوق وقتلر مجهول قالمشیدی شمدیلرده ایسه اهل هیئت سیارات سائره کبی شمسك اطرافنده حرکت ایدر مواد مشتعله کومه لری اولدیغی وکره ارضی حرکت سنو یه سیله مذکور کومه لردن بری داخله کیرنجه کومه نك سرعت حرکتی مناسبتیله هوای نسیمینك اجرا ایلدیکی

تضييقدن كومه يى تركيب ايدن مواد مشتعله دن بعضيلرينك آتش آلمسى احتمالنى قبول ايلديلر . حتى بونلردن برطاقنك شدت كثافتلرى مناسبتيله جاذبهٔ ارض ايله منجذب اولهرق سطح ارضه سقوط ايلدكلرى دخى ادعا اولنمقده در بو كومه لرك شمدى يه قدر الده قتلى رصد اولنانلرى اغستوسك اونيله ايلولك اوچنده تصادف ايديلانلردر وبرنجى كومه نك تشكيل ايلديكى طولانى حلقه نك عرضى اپيجه اوزون اولديغندن كرهٔ ارض بو كومه داخلنده برقاچ كونلر بولنور . ايكنجيسى ايسه كرهٔ شمسك اطرافنده اولان محركنى ٣٣ سنه ده دورايده بيله جك قدر كوچك اولديغندن انجق ٣٣ سنه ده بركره رصد اولنه بيلوب كورلديكى برقاچ ساعت ظرفنده عادتا شهاب يا نمورى دنيله بيله جك درجه ده كثرت اوزه سقوط ايدر .

§

﴿ شهاب الدين ﴾ سهروردىٔ بكرى — طريقت علميهٔ سهرورديه واضعى اولان ذاتدركه مشايخ كرامدن شيخ (ابو النجيب) سهروردى حضرتلرينك برادر زاده سيدر اصل اسمى عمر بن محمد و ارتحالى (١٢٢٦م و٦٢٣ﻫ) ياخود (٦٣٢ﻫ) تاريخنده اولوب (عوارف المعارف) و (رشف النصايح) و (اعلام التقى) كبى بر چوق مصنفاتى واردر بعض كتب سيرده سلسلهٔ نسبى حضرت ابا بكر الصديق رضى اه عنهه منتهى اولديغى مسطوردر مشار اليه شيخ عبد القادر كيلانى حضرتلريله كورشدكده عبد القادر (سن عراقده مشهور اولنلرك آخريسك) بيوردى . شهاب الدين كندو عصرنده بغدادك شيخ الشيوخى اولوب اكثر اوقاتده خلقك برطاقم مسائل مغلقه و مشكله سنى حل و تبيين ايله اوغراشور ايدى . بركون بعض كيمسه لر مشار اليهه (ياسيدى ان تركت العمل اخلدت الى البطالة وان عملت ادخلنى العجب) يعنى اى بنم سيدم عملى ترك ايدرسه م بطالت اوزرينه قانورم و اكر عمل ايلر ايسه م كوكله عجب و غرور كلور ديو يازوب ضمناً نه ياپلق لازم كله جكنى صورمغله جوابنده (اعمل و استغفر الله من العجب) بيورمشدركه معناسى عمل ايت و عجبدن الليهه استغفار ايله ديمكدر مشاهير عرفادن شيخ سعد الدين حموى به شهاب الدين سهروردى يى نصل بولدك ديو

صورد ڤلرنده (نور متابعت جناب نبوی ناصیه سنده لمعان ایلر بر شیخ کاملدر)
جوابنی ویردی . (طریقت) کلمه سنه دخی مراجعت بیوریله .

§

﴿ شهاب الدین ﴾ سیواسی — مشاخ ذوی الاحترامدندر اوائل حالنده سیواسده برینك یه اسارتنه دوشوب بر مدت پایدار زمین خدمت اولدقدن صکره آزاد اولنمش و اندن صکره تحصیل فنون و معارفه بذل مقدرت و معلومات باطنیه دن دخی مهما امکن بهره یاب مفخرت اولهرق شیخیله ایاسلوغه کاوب اوراده نشر علومه همت ایتمشدر (تفسیر شیخ) نامیله معروف (عیون التفاسیر) جلهٔ تألیفات بهیه سندن اولوب علوم عالیه وصوفیه یه دائر دها بعض آثاری واردر . وفاتی (١٣١٨ م و ٧٨٠ ه) تاریخنده وتربه سی الیوم ایاسلوغده ترلالر ارهسنده در .

§

﴿ شهاب الدین ﴾ سهروردی — نامداران حکمای اسلامیه دندر و اسمی یحیی کنیه سی ابو الفتوح در علم حکمت و اصول فقهی (مراغه) ده تفسیر کبیر صاحبی امام فخر رازینك استادی شیخ (مجد الدین) جیلیدن تعلم ایلیوب علوم حکمیه و فلسفیه ده عصرینك فریدی اولمشیدی سیمیایه وقوفی دخی منقولدر . موصل الیه حلبه واردقده علمای سوء مذهب وفساد عقیده سنه حکم ایله اراقه دمنه فتوی ویردکلرندن اوتوز التی یاشنده بولندیغی حالده اوراده قتل اولنمشدر تاریخ وفاتی (یا مقتول) لفظیدر بعضیلری علمی عقلنه غالب ایدی دیرلر . اصول فقهده تنقیحات وتلویحات و (هیاکل) و (حکمة الاشراق) و ابن سینانك رسالة الطیر ینه نظیره اولهرق (رسالة الغربة الغربیه) نام کتابلر کزیده تألیفاتندندر .

§

﴿ شهربانو ﴾ — آخر اکاسره ایران اولان (یزدجرد) لکریمه سیدر که خلافت حضرت فاروقده دیکر ایکی همشیره سیله برابر ایادی اسلامیانه چکرلك حضرت حسین افندمز اخذ واستفراش بیورمغله (علی زین العابدین) حضرتلری وجوده کلمش و دیکرلری ایسه عبد الله بن عمر الفاروق و محمد بن ابی بکر الصدیق حضرتلرینه اصابت ایدرك انلردن دخی (سالم

بن عبداه) و (قاسم بن محمد) جنابرى پانهادهٔ عالم شهود اولمشدر بو اوح ذات عالیقدر علم و ورعجه جمله یه فائق اولدقلرندن ذاتاً اوطداق اتخاذندن احتراز اوزره بولنان مدینهٔ منوره اهالیسی اندن عسکره جاریه استفراشنه رغبت ایتدیلر . (شهربانو) حضرتلرینك نام عربیسی (غزاله) یاخود (سلامه) در .

§

﴿ شهرستانی ﴾ — اسمی محمدبن ابی القسم کنیه‌سی ابوالفتح ولادتی شهرستانده (١٠٧٤ م و ٤٦٧ یاخود ٤٧٩ ه) وفاتی کذا شهرستانده (١١٥٤ م و ٥٤٩ ه) تاریخیدر . شهرستان خراسانده بر بلده اسمیدر .

مومی الیه ائمهٔ متکلمین اشعریه‌دن بری اولوب علم کلامی ابوالقسم انصاری وفقهی ابی نصر قشیریدن حدیثی دخی نیشابورده علی بن احمدالمدینی‌دن تعلم ایلش و (١١١٦ م و ٥١٠) تاریخنده بغداده ورودی اثناده عامه ناس طرفندن مظهر حسن قبول اولمشدر . محفوظاتی دائرهٔ احصادن خارج مرتبه‌ده کثیر ومحاوراتی غایت مرغوب ودلپذیر اولوب بولندیغی محللرده خلقی نصایح حکیمانه ایله طریق حقه ارشاد ایدردی .

علم کلامده (نهایة الاقدام) نام کتابی و (ملل ونحل) و (کتاب المناهج والبینات) و (وکتاب المصارعه) و (تلخیص الاقسام لمذاهب الانام) تصانیف مقبوله‌سی جمله‌سندندر .

§

﴿ شهنامه ﴾ — (١٢٧٣ م و ٦٧٢ ه) تاریخنده وفات ایدن علامهٔ محقق نصیرالدین طوسیٔ فردوسینك فارسی التمش بیك ابیاتی جامع تنظیم ایلدیکی اثر بلاغتکسترندر .

مومی الیه یونی ملوك سبکتکینیه‌دن سلطان محمود غزنوی ایچون یازوب اوتوز سنه بواغورده صرف نقدینهٔ اهتمام ووادیٔ نظم وانشاسنده حقیقة بشقه برطرز بدیع واسلوب منیع التزام ایلدیکی حالده هرنصلسه اولقدر رهین مقبولیت اولمدیغندن مشارالیهی بر طاقم ابیات واشعارنده هجو ایدرك یاندن صاوشمشدر .

سلطان بایزید عصری شعراسندن فردوسیٔ طویل نام ذات دخی بونامده

فقط ترجمه اوچ یوز جلد کتاب تألیف ایلمشدر که عدد ایاتی بر ملیون التی یوز اللی بیکه بالغ اولور سلطان مشارالیهه تقدیمنده اینجدن یانکز سکسان جلدنی انتخاب ایلدیکنه بناءً بودخی او بری کبی متألم اولهرق ممالک عثمانیه‌یی ترکه خراسانه هجرت ایلمشدر .

§

﴿ شهور ﴾ — (شهور عربیه یاخود قمریه) — (١ محرم) سنه‌نك برنجی آیدر . زمان جاهلیه‌ده عربلر بوآیی درت ایدن عبارت اولان اشهر حرمك اوچنجیسی اعتبار ایدرك محرم دیدیلر .

(٢ صفر) — زمان جاهلیه‌ده عربستانده ظهور ایدن و باعلتی بوآیده عربلرك یوزلرینی صرارتمش اولدیغندن صفر تسمیه اولندی . اولوقت عربلر اشهر حرمدن اولان محرمده متشبث اولدقلری حرب وقتالی اجرا ایچون تحریمی اشبو صفر آینه تأخیر وصفری محرمه تحویل ایدرلر ایدی .

(٣ ربیع الاول) — (٤ ربیع الاخر) — ربیع ایکی قسمدر بری ربیع الشهور دیکری ربیع الازمنه ربیع الشهور صفردن صکره کلان وحین تسمیه‌ده فصل بهاره تصادف ایدن آیدرکه ربیع الازمنه‌دن فرق ایچون ابتدا سنه شهر کلمسی علاوه‌سیله تلفظ اولنور ربیع الازمنه دخی ایکی فصلك یعنی اول بهار ایله کوزك اسمیدرکه بهاره ربیع الاول کوزه ربیع الثانی اطلاق ایدیلور بعضیلری دخی کوزه ربیع الاول بهاره ثانی دیدیلر .

(٥ جمادی الاول) — (٦ جمادی الاخر) — عربستانده اسامئ شهور وضع اولندیغی زمان ایام شتا بوآیلره تصادف ایدرك صولر انجماد ایلدیکندن جماد تسمیه اولندی .

(٧ رجب) — اشهر حرمك دردنجیسیدر . رجب برشیدن قورقوب اکا تعظیم ایتمك معناسنه اولدیغنه وزمان جاهلیه‌ده ایسه عربلر بوآیه فوق الغایه تعظیم ایتدکارینه بناء رجب تسمیه اولندی .

(٨ شعبان) — زمان جاهلیه‌ده عربلر بوآیده صو طلبی یاخود خصملریله محاربه ایچون متشعب ومتفرق اولدقلرندن شعبان تسمیه اولندی . شعبان برقبیله‌نك وشام شریفده برموضعك دخی اسمیدر .

(٩ رمضان) — زمان جاهلیه‌ده، عربلر اسماء شهوری وضع ایتدکلرنده

ابتدای سنه دن اعتبارا هرآی نه موسمه تصادف ایدرایسه انکله تسمیه ایتمشلر ایدی اشو طقوزنجی آی دخی موسم حره تصادف ایتمکله رمضان دینلدی . لغت قدیمده اسمی (ناتق) ایدی .

(١٠ شوال) — ناقه‌لرك شول اذنابی یعنی قویروقلرینی یوقاری قالدیرملری بوآیه تصادف ایتمکله شوال تسمیه اولندی . دوه‌لرك بوحرکتی کبه قالدقلرینی اعلام ایچوندر . شوال مروده برقریه‌نك دخی نامیدر .

(١١ ذی القعده) — اشهر حرمك برنجیسیدر . بناء علیه بوآیده قتالدن قعود یعنی اجتناب اولندیغیچون بونام ویرلدی .

(١٢ ذی الحجه) — اشهر حرمك ایکنجیسیدر . اولوقت موسم حج اولمق مناسبتیله بونامی آلدی .

§

﴿ شیبانی ﴾ — صاحب مبسوط محمد بن حسن الشیبانی ایچون (محمد) و یحیی بن عمار الشیبانی ایچون (یحیی) کلمه‌لرینه نظر بیوریله .

§

﴿ شیث ﴾ علیه السلام — ابوالبشر (آدم) علیه السلام اوچنجی اوغلیدر (٢٣٠ خ) تاریخنده یعنی میلادك ٥٣٦٤ سنه مقدمنده پیرایه بخش عالم وجود اولوب پدرلرینك وفاتندن صکره مسند ریاست و خلافته کچدی و قابل طرفداری اولان کروه مخالفین ایله محاربات عدیده آچدی بعضیلری کعبهٔ مکرمه‌نك بانیسی اولدیغنی وعلم حروفه دائر برکتاب یازدیغنی نقل وروایت ایدرلر . وفاتی (١٢٠٢ خ) تاریخنده‌در . مشارالیهه نازل اولان ٥٠ صحف علوم حکمیه و ریاضیه و الهیه و صنایع مشکله (اکسیر کیمیا کبی) عبارت اولوب شریعتی آدم علیه السلام شریعتنه موافق ایدی . تعلیم و تدریس مسائل شرعیه و حکمیه ایدنلرك اولی حضرت شیث‌در . بیورلردی که مؤمن حقیق اولان کیمسه‌نك اون التی خصلت ایله اتصافی لابددر (١) معرفت جناب واجب الوجود (٢) ملائکهٔ ارضیه وسماویه‌یی اکلامق (٣) تمییز واذعان خیر وشر (٤) انقیاد سلطان عادل (٥) ادای دین و حقوق (٦) صلهٔ رحم و تکریم دوستان و خویشان (٧) موافق رضای باری اولهرق اعمال قوت

فیض (٨) تصدق و ترحم وتعاون (٩) رعایت غربا و حرمت فقرا (١٠) اجتناب عن المعاصی والمناهی (١١) حدوث حوادثه صبر (١٢) عدل و داد (١٣) قناعت (١٤) مالاً و بدناً ادای شکر خدا (١٥) شائبهٔ اضطراب و اضطراردن بری اولهرق تحصیل علم (١٦) متمم مکارم اخلاق اولان حیا ایله اتصافدر. شیث لفظ سریانی اولوب معناسی (هبة الله) دیمکدر.

§

﴿ شیخ آلمی ﴾ — عظمای اولیاء کرامدن اولوب اسمی (عبدالله) ومسقط رأسی مغنیساده (سماو) قصبه سیدر برمدت سماو ودرسعادته علوم ظاهره ایله اشتغالدن صکره تحصیل علوم باطنه ایچون فحول علمادن مولاناطوسی ایله خراسانه کیدوب اوراده براهلق مومی الیهدن ومؤخراً سمرقندده خواجه عبیدالله حضرتلرندن اقتباس انوار معارف ایلدی بعده بخارایه عزیمتله خواجه بهاءالدین نقشبند حضرتلرینك مرقدشریفلری اوزرنده طقوز اربعین چیقاروب روحانیتلرندن استفاضه واورادن سماوه عودت و برمدت اقامتدن صکره اولنان الحاح والتماسه مبنی درسعادته کلوب زیرك مدرسه سنده ارشاده مشغول اولدی اخیراً دخی اورانوس زاده احمد بکك التماسیله یرینه سید احمد بخاری حضرتلرینی براغوب کندوسی مومی الیه ایله یکیجهٔ وارداره عزیمت والی آخرالعمر اوراده تألیفات وارشاد عباده حصر همت ایلدی. ارتحالی حقنده سویلنان تاریخ لطیفدر

غریق رحمت حق شد ازان رو
شد ش تاریخ (رحمت بر الٰمی)
٨٩٦

(زادالمشتاقین) و (نجات الارواح) نام کتابلر جملهٔ تألیفاتندندر.

§

﴿ شیخ الاسلام ﴾ — هرات علماسندن وکبار مشایخ صوفیه دن ابو اسماعیل عبداه بن ابی منصور محمد الانصارینك شهرت شایعه سیدر بو ذات فضائل سمات (٩٩٣ م و ٣٨٣ ه) تاریخنده دنیایه کلوب دین اسلامه

خدمت قصديله سياحت ايدرك ثقاتدن پك چوق احاديث نبويه جمع وتحقيق ايلمش واوچ يوز بيك حديث شريفي حفظنه المشيدي.
(شيخ الاسلام) ابن قيمه نام ذاتك دخي شهرتيدر .

§

﴿ شيخ حسن الصغير ﴾ — آذربايجانده (چوبانيه) حكمدارلرندندر زوجه‌سي (عزت) خاتونك علاقه كرده‌سي اولان بر بكي حبس وتوقيف ايتديكيچون مومي اليها بر كيجه جاريه‌لريله برابر خصيتيني صيقوب تلف ايلمشدر متعلقاتي مؤخراً كيفيتي اكلاملري اوزرينه عزت خاتوني اخذ واعدام وروايته قالورسه كمال قهر وغضبلرندن اتني چيك چيك التقام ايدوب بوصورتله تشفئ صدر ايتمشلردر .

§

﴿ شيخ زاده ﴾ — بيضاوي محشيلرندن برمشهور ذاتدر (١٥١٦ م و ٩٢٢ ﻫ) تاريخنده وفات ايلدي .

§

﴿ شيخ عزالدين ﴾ — اسمي عبدالعزيز بن عبدالسلام. ولادتي مصرده (١١٨١ م و ٥٧٧ ياخود ٥٧٨ ﻫ) وفاتي كذا مصرده (١٢٦١ م و ٦٦٠ ﻫ) تاريخنده‌در .

سلطان العلماء دينمكله مشهور ايدي فقهي شيخ فخرالدين ابن عساكر وعلم اصولي سيف آمدي و تصوفي شهاب‌الدين سهروردیدن اخذ ايلدي فقهده كمالي فوق الغايه ايدي حتى امام غزاليدن افقه اولديغي حقنده بعض روايات وارد و تصوفده يد طولاسنه ايسه تصانيفي شاهددر .

شيخ مومي اليه امر دين‌ده نيجه بدعات ازاله المشدر مثلا صلوة رغائبدن خلقي منع ايله افتا و خطبانك منبر اوستنده دق سيف ايتمكي عادتني رفع و الغا ايدوب مشاهير فضلادن شيخ ابن الصلاح دخي بونك اثرينه اقتفا ايتمشيدي. مؤخراً ابن الصلاح صلوة رغائب خصوصنده مومي اليهه كوسترمش اولديغي جهت موافقتدن عدول ايله مخالفته باشلايوب بو حال بالآخره ايكيسي بينده اوزونجه بر قيل وقالي موجب اولمش و هر بري

بو بابده متعدد رساله‌لر تألیف ایلمشلردر که فقهای شافعیه عندنده جمله‌سی مشهور و السنهٔ علماده مذکوردر .

§

﴿ شیخ شامل ﴾ یاخود (شمویل) — طاغستانده مسکون (اوار) یاخود لزکی طائفه‌سندن و طریقت علیهٔ نقشبندیه مشایخندن بر مشهور ذاتدر مشارالیه (١٨٣٤ م و ١٢٥٠ ﻫ) تاریخنده بولندیغی محللری روسیه‌لولرك تسلطندن محافظه‌یه باشلایوب بو اغورده کمال جلادت ومکانتله یکرمی اوتوز سنه مقاومت ایتمش و بر چوق قانلی شانلی محاربه‌لر قزانوب مظهر تحسین یار و اغیار اولمش ایکن (١٨٥٩ م و ١٢٧٦) تاریخنده ایقاع ایدیلان بعض حیل و دسایسه مبنی مقر اداره‌سی اولان (قونیو) قلعه‌سیله برابر روسیه‌لولرك پنجهٔ استیلا واسارتنه دوشوب پترسبورغه کوندرلمشدر . مشارالیه بر قاچ سنه صکره درسعادت طریقیله حج شریفه کیدوب اوراده وفات ایلدی .

§

﴿ شیراز ﴾ — عجمستانده بر شهر اولوب فارسستان ایالتنك کرسیٔ اداره‌سیدر اصفهانك جهت جنوبیسندن اوچیوز اوتوز کیلو مترو بعد ومسافه‌ده و (پرسه‌پولیس) نام شهرقدیمك خرابه‌سی جوارنده واقع اولوب نفوسی اوتوز بیك رادهسنده‌در طوغله‌دن مبنی سورلری و برقلعهٔ داخلیه‌سی واردر تأسیسی (٧٠٠ م و ٨١ ﻫ) تاریخنده اهل اسلام معرفتیله‌در وقتیله مراقدر مدارس و چارشو و خان و حمامری فوق‌الغایه شهرت بولمش ودرونندن بیچه علماو صلحایتشمش ایدی . مؤخراً یعنی (١٨١٣ م و١٢٢٩ ﻫ) و (١٨٢٤) و (١٨٥٣) تاریخلرنده وقوعبولان زلازلدن همان کاملاً منزلزل و خراب اولوب اولکی حالنه نسبتله شمدی بر قریه حکمنه کیرمشدر . معمافیه حریر و پنبه و سلاح اعمالنه مخصوص کارخانه ودستکاهلر واردر و باغ وبغچه‌لری اولدقجه مزیندر . شیخ سعدی وحافظ نام شعرای بنامك مسقط رأسی بوراسی ایدی .

§

﴿ شیرویه ﴾ — ساسانیاندن مشهور خسرو پرویزك اوغلیدر

شرق ایمپراطوری (مور یس) ك قزندن تولد ایتمشیدی (٦٢٩ م و ٥٧) تاریخنده پدرینی اعدام ایتدیره‌رك یرینه کچدکده امر سلطنتی کندوسنه محصور طوتمق ایچون اون بش نفر قرنداشلری واولادلرینك دخی بیهوده قانله کیرمش وارتکاب ایلدیکی شو فضاحت‌ایسه کندوسنی انجق طقوز آی پایدار سریر شاهی ایده بیلمشدر. منقولدرکه شیرویه پدری خسرو پرویزی اعدامه مأمور کوندردکده پرویز مأموره (سنك مقدما بکا خیلی خدمتك وارایدی بناءً علیه خائن اوغلمه قالمامق ایچون فلان صندیغی آلمکی توصیه ایلرم) دیر مأموردخی ایفای وظیفه‌دن صکره صندقله برابر شیرویه‌یه واروب کیفیتی خبرویرمسی اوزرینه صندیغی آچارلر. ایچنده برحقه وحقه‌نك ایچنده برقاچ حب ایله (هرکیم بوحبدن بردانه‌سنی یوتارسه صره‌سیله اون بکر ازاله‌سنه مقتدر اولور) عباره‌سی محرر برپوصله‌چیقار. شیرویه‌ایسه ذاتاً اسیر شهوت برآدم اولدیغندن او کیجه‌حبی یوتارق درحال مسموماً ترك‌حیات ایلر. بو قضیه‌یه مبنی خسرو پرویز خصمندن اخذ انتقام ایدن میت تعبیر یله شهرتکیر اولمشدر. حبی یوتدی سوزی بوندن قالمش اولملی.

§

﴿ شیره ﴾ — بحرسفیده واقع (سیقلات) اطه‌لرندن یونان دولتی اداره‌سنده براطه‌در واوزرنده اوتوز بشبیك نفوسی جامع اولان و (ارموپولیس) دنیلان شهر کرك اطهٔ مزبورك وکرك (نقشی) و(تینوس) و (اپیوس) و (دکرمانلك) کبی کوچك اطه‌لردن مرکب (قیقلادیس) سنجاغنك مرکز اداره‌سیدر. شیره اطه‌سی غایت رطوبتلی وچپلاق ایسه‌ده لیمانی واسع وامین واوروپایه کیدوب کلان سفینه‌لرك کذرکاهی اولدیغندن معتبر وتجارتکاهدر. (قیقلادیس) سیقلاتدن غلط اولمق کرك

§

﴿ شیعه ﴾ — امام علی کرم‌الله وجهه حضرتلریله خاندان عالیلرینه محبت دعوای کاذبه‌سیله دائرهٔ شریعتدن چیقان کیمسه‌لره اطلاق اولنور بونلر دخی اهل اعتزال کبی یکرمی صنفه منقسمدرلر (عبدالله بن سباء) ه واعتقاد کلمه‌سنده (٢٢) نومرویه مراجعت بیوریله.

§

﴿ شیلی ﴾ — امریقای جنوبینك غرب جهتنده ساحلاً طولانی برجمهوریتدر بوجمهوریتك استقلالی (١٨١٠ م و ١٢٢٥ ه) تاریخنده اولوب تشکلی دخی (١٨٣٣ م و ١٢٤٩ ه) سنه‌سنده وقوعبولمشدر. رئیسلری سنه‌ده برانتخاب اولنور. پای تختی یوز اون بش بیك نفوسی شامل اولان (سانتی یاغو) شهریدر و منقسم اولدیغی سکز ایالتك عمومنده ایکی ملیونی متجاوز نفوسی واردر. احوال سائره‌سیچون (حکومت) کلمه‌سنه مراجعت بیوریله.

§

﴿ شیمون لوخای ﴾ — یهود مؤلفلرندندر بو ذات برحکمدارك ضربهٔ قهر وتهدیدندن چکیلوب اون ایکی سنه متمادیاً برمغاره‌ده انزوا ایلمشیدی بومدت ظرفنده تورات شریفك بعض معانی وسرائرینی ووقوعات سالفهٔ غریبه‌یی جامع اولمق اوزره اوچ جلد کتاب یازمش وروایته کوره اثنای انزواسنده مغاره جوارنده‌کی اغاجك خرماسیله برخرنوب اغاجی میوه‌سندن بشقه هیچ برشی یمامشدر وفاتی (١٢٠ م) تاریخنده‌در.

§

﴿ شین چین ﴾ — چین مسلمانلرینك فخر کائنات (علیه اکمل التحیات) افندمزه (افضل المخلوقات) معناسنه اولهرق ویردکلری عنواندر.

§

﴿ شینه‌سدر ومشنا ﴾ — علمای یهوددن (راینو هقادوش) نام کسه‌نك شریعت موسویه‌یی جامع تألیف ایلدیکی کتابدر. (راینو) کلمه‌سنه مراجعت بیوریله.

§

﴿ شیو ﴾ یاخود (شیئو) — ساقز جزیره‌سنك نام عتیقیدر.

(ش) حرفنده اولان ممالك دولت علیه

اسم واعتباری		درقضا	درلوا	درولایت
شادی	ناحیه		ملاطیه	دیاربکر
شارکوپی	قضا		کلیبولی	ادرنه
شارلی	ناحیه		طربزون	طربزون
شاطی	ناحیه		فیزان	طرابلس غرب
شام	مرکز لوا		شام	سوریه
شام بیادی	عشیرت		اطنه	اطنه
شامی	ناحیه		قره‌سی	قره‌سی
شامیه	قضا		حله	بغداد
شاور	ناحیه		کرکوك	موصل
شبان	ناحیه		کرکوك	موصل
شبخانه (کدوس)	ناحیه		کوتاهیه	خداوندکار
شبل	ناحیه		جبل غربیه	طرابلس غرب
شتاق	قضا		وان	وان
شجاع الدین	ناحیه		نیکده	قونیه
شربان	ناحیه		بایزید	ارضروم
شرفان	ناحیه		موصل	موصل
شرق	ناحیه		دیاربکر	دیاربکر
شرق پاره	ناحیه		سیواس	سیواس
شرقیه	ناحیه		فیزان	طرابلس غرب
شرناق	قضا		ماردین	دیاربکر
شروان	قضا		سعرد	بتلیس
شروی	ناحیه		وان	وان
شطره	قضا		منتفك	بغداد
شطره	ناحیه		عماره	بغداد
شعار	ناحیه		شام	سوریه
شعبان اوزی	ناحیه		کنغری	قسطمونی
شفائیه	ناحیه		کربلا	بغداد
شفاط	ناحیه		سرفیجه	سرفیجه
شفا عمر	ناحیه		شام	سوریه
شقیف	ناحیه		بیروت	سوریه
شکر اوبه‌سی	ناحیه		مرعش	حلب
شکوختی	قضا		الباق	حکاری
شکیو	ناحیه	رواندز	کرکوك	موصل

اسم واعتباری		درقضا	درلوا	درولایت
شلندره (کلار)	ناحیه		اچ ایل	اطه
شمدینان	قضا		کوار	حکاری
شمعان	ناحیه		حلب	حلب
شمکان	ناحیه		موصل	موصل
شمیران	ناحیه		سلیمانیه	موصل
شناقیه	ناحیه		حله	بغداد
شواطیه	ناحیه		بغداد	بغداد
شوان	ناحیه		کرکوك	موصل
شوربا	ناحیه		انقره	انقره
شوره	ناحیه		ملاطیه	دیاربکر
شوش	ناحیه		موصل	موصل
شوف	قضا		جبل لبنان	جبل لبنان
شهاب الدین	ناحیه		قسطمونی	قسطمونی
شهر امانتی	ولایت		شهر امانتی	شهر امانتی
شهربان	ناحیه	خراسان	بغداد	بغداد
شهر بازاری	قضا		سلیمانیه	موصل
شهود	ناحیه		قره حصار	خداوندکار
شهودلی	ناحیه		کوتاهیه	خداوندکار
شیاق	قضا		دراج	اشقودره
شیام	ناحیه		صنعا	یمن
شیخان	ناحیه		سلیمانیه	موصل
شیخان (سرکند)	ناحیه		موصل	موصل
شیخ بزنلی	ناحیه		انقره	انقره
شیخلر	ناحیه		ازمید	شهر امانتی
شیخلر	ناحیه		کرکوك	موصل
شیخلر (ایشقلو)	ناحیه		قره حصار	خداوندکار
شیخانلو	ناحیه	رقه	زور	حلب
شیران	قضا		بایبورد	ارضروم
شیروان	ناحیه		کرکوك	موصل
شیروانلو	ناحید		حلب	حلب
شیرو	ناحیه		ملاطیه	دیاربکر
شیك	ناحیه		موصل	موصل
شیلازا	ناحیه		موصل	موصل
شیله	قضا		شهر امانتی	شهر امانتی
شیمك	ناحیه		سلیمانیه	موصل
شیومله	قضا		ال ماق	حکاری

[illegible]

حرف ص

﴿ صائب ﴾ — شعرای اعجاز نویسان عجمدن تبریزلی (محمدعلی) نام ذات که بین‌الادبا (ملك‌الکلام) عنوانیله شهرت بخش اقطار جهان و صفویه‌دن شاه (عباس) ثانی زمانده مسندرفیع وزارتله مشار بالبنان ایدی لقبی (مستعد خان) در (دیوان صائب) نام اثر بلیغ البیانی ضروب و تمثیلات و اصناف معانی و استعارات ایله مملو بر کنجینهٔ عرفان اولوب کافهٔ اشعاری قرق بیك بیتدن عبارت بولندیغی موثوق علیهدر (١٦٧٦م و ١٠٨٧ ه) تاریخنده اصفهاندە وفات ایلدی لسان ترکیده دخی کوزل غزللر سویلر ایدی بیت آتی او جمله‌دندر ·

خطادن چکدی جیران قانئی مشك ایلدی صائب
دیمن عصیانی طاعت کفری ایمان ایلك اولماز

مشار الیه بر کون کوز آغریسی عارضه‌سنه اوغرایان محبوبنی کوزی باغلی کوردکده

بستهٔ چشم خودای سرو قد خوش اندام
سرو آزاد که دیداست که بندد بادام

دیردیمز چوجق بالبداهه شو بیت ایله جواب ویروب اظهار ظرافت ایلمشدر ·

نه بهر دردمن این چشم خونفشان بستم
نظر بغیر تو حیفست بهرآن بستم

§

﴿ صابئی ﴾ یاخود (صابئه) — شیث علیه‌السلامك ایکنجی اوغلی (صابی) یه منسوب بر قومدر علی روایة (صابی) ادریس یاخود ابراهیم علیه‌السلام معاصرلرندن بریشفه کیمسه ایدی . (صابئی) عندالعرب ترك دین ایدن کیمسه یه دخی اطلاق اولنور . بوقوم شمدیکی تعبیر ایله مجوسی دیمك اولوب تناسخ ارواحه و روح انسانینك نور اصلیدن مفرز بر رشحهٔ پاکیزه اولدیغنه ذاهب اولورلر بونلرك مدار مذهبلری جسمانیین ایچون تعصب ایدن حنفا مذهبنه مقابل اولمق اوزره روحانیین ایچون تعصبدن عبارتدر و دعوتلری اکتسابه‌در حنفانك فطرته اولدیغی کبی . تفسیر بیضاوی صابئونی نصاری ایله مجوسی بینده کائن ودین نوح علیه‌السلام ایله متدین برقوم اولمق اوزره تعریف ایدر و بونلرك برقولده کواکب یاخود ملائکه طاپندقلرینی علاوه ایلر امامین حضراتی دخی صابئیلرك عبدهٔ اوثان ونجوم اولدقلرینه ذاهب اولوب فقط امام اعظم حضرتلری اهل کتاب بولندقلرینی تصدیق ایلمشدر .

§

﴿ صاحب ابوالقاسم اسماعیل بن ابوالحسن عباد بن العباس بن عباد بن احمد بن ادریس طالقانی ﴾ — ملوك دیلمدن ابو منصور ابن رکن‌الدین بن بویه‌نك وزیر عدیم النظیریدرکه صائب بن عباد لقبیله ملقبدر . مشارالیه جداً صاحب علم و فنون وسیما براعت ادبیه‌سی علی‌الاطلاق مسلم آفاق برشاعر سحرآفرین اعجاز نمون اولوب علم لغتده حروف معجمه اوزرینه یدی جلددن مرتب (محیط) ورسائله دائر (کتاب الکافی) و (کتاب الاعیاد) و (فضائل النیروز) و (کتاب الامامة) و (کتاب الکشف عن مساوی شعرالمتنبی) کبی پك چوق آثار مابهالافتخاری واردر ارباب مذاقه درجهٔ اقتداریني اشراب ایچون جام طبعندن صاچلمش ایکی قطره دیمك اولان شوایکی بیتك درجی ایله اکتفا ایدلدی .

رق الزجاج و رقت الخمر و تشابها فتشاکل الامر
فکانما خمر ولا قدح وکانما قدح ولا خمر

§

﴿ صادووا ﴾ — آوسترياده (بوهميا) قرالیتی داخلنده برشهر شهیردر پروسیالولرك (۱۸۶۶م و۱۲۸۳ه) سنه‌سنده نائل اولدقلری اوسترياپا مظفریتی بوراده وقوعبولمشیدی.

§

﴿ صاروخان ﴾ — ایدین ولایتی داخلنده برسنجاق اولوب مرکزی مغنیسا شهریدر بوراسی (۱۳۰۷م و۷۰۷ه) تاریخنده امرای دولت عثمانیه‌دن (صاروخان) بك معرفتیله ضبط اولنمش اولدیغندن مشارالیهك نامی ایله معروف قالمش وبرمدت امارت وجهله اداره اولندیسه‌ده اخلافی برارالق اطاعتسز. لکه قالقشدیغی جهتله سلطان یلدیرم بایزید خان زماننده یعنی (۱۳۸۳م و۷۹۲ه) تاریخنده مع توابع ممالك دولت علیه‌یه الحاق ایدلمشدر صارو خان الیوم اسکی لیدیانك جنوب غربیسنی تشکیل ایلر (مغنیسا) و (لیدیا) کلمه‌لرینه دخی نظر بیوریله.

§

﴿ صاری صالتق ﴾ — حاجی بکتاش ولی خلفاسندندر.

§

﴿ صاری عبدالله ﴾ افندی — مغرب شهزاده‌لرندن (محمد) افندی. ینك اوغلیدر اشبو محمد افندی مغرب زمیندن درسعادته هجرت ایدرك خلیل پاشا زاده محمد پاشایه داماد اولمش وصاری عبدالله افندی بوقزدن دنیایه کلمشیدی ایکی‌دفعه رئیس‌الکتاب اولدی (فصوص)ه ومثنوئ شریفك جلد اولنه یازدیغی شرحلردن بشقه (مناقب‌الاولیا) و (نصیحة الملوك) (ثمرات الفوأد) (دره) (جوهره) و (مرأت الصفا) کبی باشلیجه برچوق آثار نفیسه تألیف ایلمشدر طریقت بیرامیه رجالندن قطب زمان (ادریس مختفی) و (هدایی) حضراتنه دخی انتسابی وارایدی وفاتی (۱۶۶۰م و۱۰۷۱ یاخود ۱۰۷۲ ه) تاریخنده اولوب قبری ادرنه قپوسی خارجنده مالتپه خسته‌خانه‌سی یولنده‌در.

§

﴿ صاری کز ﴾ — اصل اسمی (نورالدین) در برآره‌لق بالفعل اناطولی قاضیعسکری اولوب (۹۱۹ ه) تاریخنده عزل اولمش

و (۱۵۲۰ م و ۹۲۷ ه) تاریخنده وفات ایلمشدر. توکلری صاری ووحودی طوپارلاق اولدیغیچون اول وقت (صاری کورز) دیرلر ایدی مؤخراً غلط اوله‌رق (صاری کز) و (صاری کوزل) دینمکه باشلادی. درسعادتده الیوم (صاری کوزل) دیلان محل معروفك بونامله اشتهاری دخی مومی الیهك خانه‌سی اوراده اولدیغندن نشأت ایلمشدر. قبری یایلا جامع شریفی خطیره‌سنده‌در. سلطان بایزید مرحومك اوغلی سلطان سلیمه برای نصیحت بوذاتی انتخاب واعزامی کندوسنك ارباب قدرت ولیاقتدن بر کیمسه اولدیغنی اشراب ایدر.

§

﴿ صاری لطیف ﴾ — سلطان بایزید عصری علماسندندر (لطفی) کلمه‌سنه نظر بیوریله.

§

﴿ صاع ﴾ — اوزان عتیقه‌دن بر اولچکدر (اوزان) کلمه‌سنه مراجعت بیوریله.

§

﴿ صالح ﴾ علیه‌السلام — قوم ثموده مبعوث انبیای عظامدندر نسبلری اونجی بطنده (نوح) علیه‌السلامه واصل اولور قومی استکباری معجزه‌یی کوردکلری حالده انکارلرنده اصرار ایلدکلرندن دوچار غضب الهی اولدیلر بنابرین اولجه کندوسنه عرض ایمان وانقیاد ایتمش اولان (جندع) قبیله‌سی خلقی وسائر مؤمنین ایله قالقوب حضرموته هجرت ومؤخراً مکهٔ مکرمه‌یه عودت ایدرك (۳۲۵۳ خ) تاریخنده یعنی میلادك ایکیبك اوچیوز قرق برسنه مقدمنده اوراده داربقایه رحلت بیوردیلر. بر روایته قبری فلسطینده‌در مشارالیه صبیح الوجه متناسب الاعضا وفصیح اللسان برذات ایدی. بوعالمده ایکی یوز سکسان سنه معمر اولدیغی حالده برمعمور مقامده اوتورمامشدر شریعتی حضرت نوح علیه‌السلام شریعتنه موافقدر. صنعتی تجارت اولوب عبادتدن فارغ اولدقجه انکله اشتغال بیورر ایدی خطب ومواعظ جلیله‌سندن اکثریسی عبدالحاکم جوهرینك (نوادرالاخبار) نام کتابنده محرردر.

§

﴿ صان ﴾ — مصرده (یوسف) علیه السلام بنی اسرائیله تملیك ایتدیکی (جاسان) اراضیسی شهرلرندن برشهرك اسمیدرکه بوکا اخیراً (تانیس) دخی دینلمشیدی . موسی علیه السلام اشبو صان شهرنده دنیایه کلمشدر .

§

﴿ صاورات ﴾ ویا (فلیکس صاورات) — مهرهٔ اهل حکمتدندر (١٧٩١ م و ١٢٠٦ ه) ده (میزی یر) ده تولد و (١٨٤١ م و ١٢٥٧ ه) تاریخنده وفات ایلدی .

دوقتورلق صنعتنی اکمالدن صکره علم حکمت و کیمیا تحصیلنه مباشرت و (١٨١٧ م) ده سمعه دائر دقتی جالب تألیفات متعدده نشر ایتکله ١٨٣٨ ده داخل علمای هیئت اولدی وبراز صکره فرانسه مکتبنه علم حکمت خواجه‌سی تعیین اولندی . صوت بشره وقوت سامعه یه وتلرك اهتزازینه دائر تحریات مفیده‌سی واردر مخترعات متنوعه‌سی ایچنده الکمشهوری برصدانك عبارت اولدیغی اهتزازی اولچمك ایچون یاپدیغی آلتدر .

§

﴿ صبوحی احمد دده ﴾ — درسعادت یکی قپو مولویخانه‌سی مشایخ کرامندندر مثنوی شارحلرندن عابد ومتشرع برذات اولوب عربی وفارسی وشعر وانشاده مهارت کامله‌سی وارایدی . بعض کراماتی دخی منقولدر (١٦٤٤ م و ١٠٥٤ ه) تاریخنده وفات ایلدی .

خلفی حاجی (احمددده) دخی غایت عابد ومتورع برذات اولوب تمام فرق سنه بعدالتهجد ادای صلاة تسبیح ایتمشدر .

§

﴿ صخرة الله ﴾ — قدس شریفده زیارتکاهدر داود علیه السلام شرف نبوت ومنصب خلافت ایله مشرف اولدقده بنی اسرائیلك قبة الشهاده و تابوت عهدینی بیت مقدسه نقل و برخیمهٔ مخصوصه اعمال ایدوب صخرة اللهك اوزرینه قویدی وقبهٔ مذکوره کالاول قبله اتخاذ اولندی بعده حضرت داود صخرة اللهك اوزرینه مسجد بناسنه باشلایوب اوغلی

حضرت سلیمان تکمیل ایلدی وموخراً بخت نصر مسجد مزبوری هدم ایدوب بنی اسرائیلك اطلاق واعادهسندن صکره حضرت عزیر معرفتیله یه انشا اولندی وروم‌الولر معرفتیله بردها تخریب اولنوب دین مسیح تقرر ایدنجه‌یه قدر کاه تعظیم وکاه ترك ایدلدی وایمپراطور بیوك قسطنطین زمانندہ دین مسیح دین رسمی حکمنه کیردکده ایمپراطور مشار الیهك والدهسی (الن) (۳۱٤ م) تاریخنده قدس شریفه عزیمتله صلیبی طپراق ایچنده ویهودیلر طرفندن قونمش خس وخاشاك وقازورات التنده بولدی چیقاردی وحضرت مسیحك قبری اولمق زعمیله اورایه قامه کلیساسنی بنا ایتدکدنصکره بنی اسرائیل وقتنده مبنی اولان عمارت بیتدن بولدیغی بنایی تخریب وذکر اولنان زبل وقاذوراتی صخره اوزرینه دوکدیرهرك مکانی ستر ایلدیرهده حضرت (عمر) رضی الله عنه فتح بیت مقدس ایچون بالذات سفر وعقیب فتحده صخرهیی سؤال ایدوب خبر ویردکلرنده درحال تطهیرینی واوزرینه برمسجد بناسنی امر ایلدی .

§

﴿ صدا ﴾ — برجسم الاستیقیه ویریلان حرکت اهتزازیه‌نك جسم مذکوری محیط اولان مادهٔ سیاله‌یه انتقال وسیالهٔ مذکوره واسطه‌سیله‌ده آلت سمعه ایصال اولنمسندن عبارت براثردر . صدا حکمت طبیعیه‌نك باشلیجه قسملرندن عبارت اولوب ریاضی حکمی موسیقی شعبه‌لرینه منقسمدر . صدا هوا مایعات الاستیق اجسام واسطه‌سیله منتشر اولوب هواسی تخلیه اولنمش محلده منتشر اولهمز . متصوت برجسمه ضرب اولنمجه جسم مذکورك جزؤ فردلرنده حصوله کلان برحرکت اهتزازیه ویاتلاطمیه‌دن جسم مذکوری محیط اولان هوا حصه‌دار اولهرق جسم مذکوری محیط اولان قسمنده اهتزازات حصوله کتورر ومذکور اهتزازات متحد المرکز هوا طبقه‌لریله مسافات بعیده‌یه انتقال ایدر وعضو سمعه واصل اولور . راکد هوا درونده صدانك برثانیه‌ده سرعتی ۳٤۰ وصو درونده ۱٤۳۵ ذراعدر . اوزاقدن آتیلان برطوپ ویاتفنك پاتلادیغی آنده ساعته باقیلوب صدانك وصولنه قدر اولان عدد ثانیه ضبط وعدد مذکور ۳٤۰ ایله ضرب اولنور ایسه حاصل ضرب تقریبی اولهرق طوپك بولندیغی مسافه اولور .

مخالف وياخود موافق هوا وصغوق وياصيجاق سرعت صدابی تعديل ايدر .
اهتزازات صوتيه اثنای انتقالرنده برمانعه تصادف ايدنجه الاستيق جسملر كبی
زاويهٔ ورود زاويهٔ انعكاسه مساوی اولهرق عكس ايدوب عكس صدا
دنيلان اثرلری وجوده كتوررلر . خطوط شعاعيه يی عكس ايتديرهرك
بريره جمع ممكن اولديغی كبی خطوط صدائيهنك دخی قطع مكانی سطحلردن
عكس ايتديرهرك بريره جمعی ممكندر . متقدمين حكما صدانك يالكز فن
موسيقيه عائد قسمنی نظر دقته الوب رياضی وحكمت طبيعيديه متعلق
جهتلرينی بردرجه يه قدر اهمال ايتمشلرايدی (فيثا غورث) متهزز تللرك
طوللری بينده موجود نسبتی بولديسهده اصل صدايه دائر كشفياتك ترقيسی
اون التنجی عصردن بدأ ايدر . عصر مذكورده (بافون) نام ذات صدانك
انتشار وعكسنی بيلورايديسهده بوايكی اثرك تابع اولدقلری قوانينی بيلزايدی
مؤخراً (سووور) نامنده بری بونلرك اهتزازی قوانينی كشف وآلات موسيقيه يه
تطبيقنی اجرا ايلدی و(١٨٠٩م و١٢٢٤ه)ده دخی الاستيق سطحلرك اهتزاز
قانونلری كشف وبرچوق ترقيات وجوده كتورلدی .

§

﴿ صدرالدين ﴾ قنوی — كبار مشايخ كرام وعلمای بنامدندر
اسمی محمد بن اسحق كنيهسی ابوالمعاليدر كندوسی هنوز طفل نارسيده
اولديغی حالده پدری وفات ايتمكله اول وقت شام شريفده بولنان شيخ اكبر
(محيی الدين عربی) حضرتلری قونيه يه كلوب والدهسنی تزوج وبرمدت
اوراده اكلنوب امر تربيه وتعليمنه اهتمام وتقيد بيوردی . جناب صدر
الدين بو مثلو ذوات فخامك ياوریٔ انفاس قدسيهسی وكندو استعداد
خدا دادی ثمرهسی اولهرق آز وقت ايچنده علوم ظاهره وباطنهده كسب
تفرد ايليوب (علامهٔ شيرازی) (مؤيدالدين جندی) (شمس الدين ايكی)
شيخ (فخرالدين عراقی) وشيخ (سعدالدين فرغانی) كبی فضلای امت
كندوسندن اخذ فنون ومعرفت ايلديلر . تفسير (فاتحه) (مفاتيح الغيب)
(نصوص) (فكوك) (نفحات الهی) و (شرح حديث) رشتهٔ تأليفه
چكديكی درر لطيفهدندر . مشاهيردن شيخ (شرف الدين قنوی) جناب
صدر الدينه بركون (من اين الی اين وماالحاصل فی البين) يعنی نرهدن كلدك

زه‌یه کیدرز و بو اراده حاصل ندر دیو صورد قده (من العلم الی العین والحاصل فی البین تجدد نسبة جامعة بین الطرفین ظاهرة بالحکمین) یعنی مراد علمدن عینه کتمك وطرفینده اول نسبت جامعه‌یی تجدید ایتمك در واونسبت ایسه حکم علمی وعینی ایله ظاهردر جوابنی ویردی . وفاتی (۱۲۵۳ م و ٦٥١ ﻫ) تاریخنده وقبری قونیه‌ده‌در . مشارالیه مولانا جلال الدین رومی حضرتلرینك دخی علوم ظاهره‌ده خواجه‌سی اولدیغی کبی مولانای مشارالیهی کندوسنه مرشد معنوی اتخاذ بیورمش ایدی .

§

﴿ صدراب ﴾ — فرس قدیم بیوك والیلرینه مخصوص رعنوان در که مؤخرا چفتلك کتخدالرینه وبیوجك ضابطلره ویرلان صوباشی نامی بوندن التمشدر . بونلرك بعضیلری نیم استقلاله وبعضیلریده حکمداران قدر براقتداره مالك اولمغله مأموریتلری بعضاً اولادلرینه دخی انتقال ایدرایدی .

§

﴿ صدقیا ﴾ — یهود حکمدارلرندندر مشهور ایکنجی (بخت نصر) بونك قرنداشی (الیاقیم) ی (٤٩٨٨ خ) تاریخنده یعنی میلادك التی یوز التی سنه مقدمنده قتل ایتدکدن صکره بعض شرائطله بونی یرینه حکمدار نصب ایتمشیدی بو ایسه شرائط مذکوره‌یی موقع اجرایه قویمدقدن بشقه فضله اولمغله رق برده محمیسی بولندیغی مومی الیه بخت نصر علیهنه ایقاع فساد وعصیان ایلدیکندن بخت نصر دردنجی دفعه اولمغله رق کاوب قدس شریفی اوچ سنه محاصره وضبط ایله احراق ویغما وصدقیا ایله برابر نیجه یکناهی زنجیرلرله بابله اسرا واوراده قتل وافنا ایلدی .

§

﴿ صدوق ﴾ — سیمون نام یهودینك مقدما اجتهاد ایتدیکی مسائل اعتقادیه‌یی تأویل وتصحیح یاخود تحریف ایدن آدمك اسمیدر (اعتقاد) کلمه‌سنه نظر بیوریله .

§

﴿ صرپ ﴾ — اسقلاوون نسلندن متشعب بر قومدر بونلر مقدما

روم ایلنده مسکون اولدقلری حالده عدم سکون واطاعتلرینه مبنی ایمپراطور (هراقلیوس) طرفندن (۶۳۰ م و ۹ ه) تاریخنده شمدیکی صرپستانه طرد اولنمشلر ایدی کیت کیده اورادہ کسب جسامت ایلیوب ابتدا نواحیٔ غربیده اولنلری (۱۰۳۹ م و ۴۳۱ ه) تاریخنده نائل استقلال اولدیسه ده ۶۸ سنه صکره ینه حال سابقلرینه ارجاع اولنوب مؤخراً (۱۳۸۸ م و ۷۹۱ ه) سنه‌سی قوصوه محاربهٔ معلومه‌سنده دولت علیه طرفندن تأدیب و (۱۵۲۰ م و ۹۲۷ ه) تاریخنده مملکتلری کلیاً ضبط و تسخیر ایدلدی . بو اره‌ده بعض وقوعات مشهورهٔ تاریخیه‌دن صکره (۱۸۱۱ م و ۱۲۲۶ ه) ده روسیه ایله یاپیلان (یاش) مصالحه‌سنده مختاریت اداره‌سی دولت علیه‌یه تصدیق ایتدیریلوب بو صورتله‌ده بر زمان کاه اطاعت وکاه عصیان اوزره زیر ادارهٔ دولت علیه‌ده بولندقلری حالده عاقبة‌الامر روسیه ایله آچیلان حرب اخیر نهایتنده یعنی (۱۸۷۸ م و ۱۲۹۵ ه) تاریخنده ورومانیادن براز صکره قرالیتی دولت مشارالیها واوروپا دول سائره‌سی طرفلرندن قبول و تصدیق اولندی . صرپستانك حدودی طونه‌دن (صوا) نهریله چار طاغنه منتهی اولور . مقر حکومتی بلغراد وسائر باشلیجه مواقعی (سمندره) (قراقویا) (زایچار) (علکسنچه) شهرلری اولوب مجموع نفوسی برملیون یدی یوز بیك راده‌سنده‌در .

§

﴿ صرف ﴾ — وضع نوعی ایله موضوع اولان مفرادت ومدلولاتنك انواعندن ومفردات مذکوره‌یه عام و شامل اولان هیئات اصلیه و تغییریه وسائره‌دن باحث برعلمدر . مبادیسی کلام عربك استعمال وتتبعندن استنباط اولنان مقدماتدر .

علم صرفی الك اول تدوین ایدن ابو عثمان بکر بن حبیب المازنی‌در . مبرد علم نحوی سیبویه‌دن صکره ابی‌عثماندن اعلم کیمسه یوقدر دیدی . کندوسی ابوعبیده واصمعی وابی یزیددن ومبرد وفضل بن محمد ودهانیجه ذوات دخی کندوسندن روایت ایلمشلردر .

تصانیف متعدده‌سی واردر وفاتی (۲۴۷ یاخود ۲۴۸ ه) و بعضیلرینه کوره

(٥٢٣٠ ه) تاريخيدر. كوزل طبيعت شعريه‌سى دخى وار ايدى شوايكى بيت آنكدر

شيئان يعجز ذو الرياضة عنهما * رأى النساء و امرة الصبيان
اما النساء فانهن عواهر * واخو الصبى يجرى بغير عنان

§

﴿ صعده ﴾ — يمنده صنعانك جهت شماليسنده يمن جبال سراسى اوزرنده واللى ساعت بعدنده ويمن ايله عسير آره‌سنده بر قطعه‌نك اسميدر بوراسى برسنجاقلق محل اولديغى حالده هنوز دولت عليه اداره‌سنه انتمدى اشبو بلاد صعده‌نك اسكله‌سى صعده‌يه اوتوز ساعت مسافه‌ده اولان (جزان) قصبه‌سيدر وحوالى وملحقاتى (بلاد حاشد) و (نجران) و (طاهر خولان) و (رازح) و (ادعة النجديه) نام محلردر. ذكر اولنان نجران (بلاد يام) ديمك اولور.

§

﴿ صغانى ﴾ حسن بن محمد بن حسن بن حيدر بن على العدوى — (١١٨١ م و ٥٧٧ ه) تاريخنده (لاهور) ده تولد و (١٢٥٢م و ٥٦٥٠ه) ده بغداده وفات ايلدى.

جميع فنونده وباخصوص علم لغت وفقه وحديثده امام ومرجع كافهٔ انام ايدى. غزنه‌ده نشوونما بولوب (٦١٥ ه) تاريخنده بغداده بعده رسالت طريق ايله هنده عزيمت واوراده برمدت اقامتدن صكره حج شريفه عزم ونيت ايدوب بعد اداء الحج يمنه واورادن دخى بغداده عودت ايلدى ومؤخراً ينه هنده كيدوب تكرار بغداده كلدى.

وعلم لغتده (مجمع البحرين) (تكملهٔ صحاح) (عباب الزاهر) نام كتابلرى يازدى اشبو عباب زاهرى تكميل ايده‌ميوب باب (بكم) ده قالديغندن حقنده شعراى عصرى (ان الصغانى الذى . حاز العلوم والحكم . كان قصارى امره . ان انتهى الى بكم) ديمشلردر. كذلك لغتده (شوارد) (توشيح الدريديه) (اضداد) (اسماء السعادة) (كتاب الاثر) (اسماء الدين) (مشارق الانوار) شرح بخارى) (در السحابة فى وفيات الصحابة) (عروض) (شرح ابيات المفصل) (نقعة الصديان) (مناسك الحج) وامثالى برچوق كتب مفيده تأليف ايلدى.

§

﴿ صفوت ﴾ افندی — شعرای بنامدندر درسعادتده بر مدت قرائتنه باش کتابتی ایدوب (۱۸۷۵ م و ۱۲۶۲ ه) تاریخنده تقاعدی اجرا اولنمشدر. اختراع مضامینه قادر بر شاعر ماهر ایدی اصل اسمی مصطفادر.

§

﴿ صفوی ﴾ — (اسماعیل) کلمه سنه نظر بیوریله.

§

﴿ صفین ﴾ — اورفه شهرینك یوزاوتوز کیلومترو جنوب شرقیسنده وفراتك شرق جهتنده واقع (دیر) قصبه سیله طوزله اره سنده برموقعك اسمیدر (۶۵۷ م و ۳۷ ه) تاریخنده امام علی کرم اه وجهه حضرتلری ایله شام والیسی حضرت معاویه بینندہ اولان محاربهٔ مشهوره بوراده وقوعبولمغله تاریخچه بعض مرتبه اهمیت قزانمشدر.

§

﴿ صلاح الدین ﴾ ایوبی — دولت ایوبیه مؤسسی ابوالمظفر (یوسف) نام ذات جلادتسماتدر مصرده سلطان (عضد) لك وزیری اولدیغی حالده مشارالیهك وقوع وفاتی اوزرینه بالفعل جالس مسند حکمداری اولهرق کندو نامنه (دولت ایوبیه) یی تشکیل ایتمش واون بش سنه اهل صلیب ایله پیاپی محاربه لر ایدرك (حلب) (حما) (حمص) (طبریه) (لاذقیه) و (۱۱۸۷ م و ۵۸۳ ه) تاریخنده قدس شریف حوالیسنی اللرندن آلوب قدس قرالی (لوزینان)ی اردوسیله برابر اسیر ایتمشدر. قدس خرستیانلری مؤخراً مسلمانلر علیهنه عروق اهل صلیبی تحریك وقدسی تخلیص امنیه سیله حضرت (عیسی) علیه السلامك برعرب النده دوکیلیورکبی شان ملی یه کران کله جك بعض فساد آمیز رسملرینی چیقاره رق آوروپایه کوندرملری اوزرینه فرانسه انکلتره المانیا ایتالیا قرالری برر جسیم اردو ایله قدسی قورتارمغه کلدیلرسه ده محضا مشارالیه صلاح الدینك ثمرهٔ حسن تدبیر وغیرتی اولهرق هیچ برایش کوره میوب کلدکلری کبی کیتدیلر.

صلاح الدین مؤخراً شام وموصل اتابکی بولنان عمیسی (نورالدین) لك وفاتندن صکره شامه دخی مالك اولمش ویمن ونوبه طرفلرینه دخی بالاستیلا اولحوالیده تشکیل ایلدیکی (بنی ایوب) حکومتنه امناسندن برینی وکالتله

کوندرمشدر. وفاتی (۱۱۹۳ م و ۵۸۹ ه) تاریخنده وقبری شام شریفده در.
(اهل صلیب) کله سنه دخی نظر بوریله.

§

﴿ صنایع ﴾ — انسای بشرك محتاج اولدیغی معمولاتی وجوده کتوره جك اعماله تعبیر اولنور. صنایعك برنوعی زراعت کبی ال و یا ماکنه ایله مواد طبیعیه یی موقع استفاده یه وضع ایتمکدن یاخود صنایع نسجیه کبی مواد طبیعیه یی احتیاجات بشریه یه موافق معمولاته تحویل ایلمکدن عبارت اولور. دیکر نوعی قوهٔ مفکره ثمراتی اولوب بوده یاصرف قوهٔ مفکره معاونتیله حصوله کلور علی العموم ادبیات کبی یاخود قوهٔ مفکره ایله برابر حواس سائرنك ده معاونتیله وجوده کلور صنایع نفیسه کبی. اورو پالولر صنایع مختلفه نك قواعد مخصوصه سندن باحث و (تکنولوژی) نامیله بر فن وجوده کتورمشلردر. فرانسه ده (۱۸۰۳ م و ۱۲۱۸ ه) ده تأسیس اولنمش اولان صنایع مکتبلری ماکنه ویا ال ایله یاپیلان صنایعك قواعدینی اصلاح وتعدیل ونشر غرضیله تأسیس اولنمش اولوب مکاتب مزبوره یه ۱۵ یاشندن ۱۷ یاشنه قدر طلبه آلنور ودرسلری نظری وعملی اولهرق تدریس اولنور. ۱۸۲۹ ده خصوصی اولهرق تأسیس اولنوب مؤخراً حکومت اداره سنه آلنان (صنایع) مکتبی ملکیه مهندسیله صنایع سائره ایچون ایش باشی یتشدیرر. ۱۷۵۹ ده مؤسس (قونسر واتوارده ژار) نام بر اداره دخی صنایع ایچون ایجاد اولنان آلات و ادوات و ماکنه لرك برر قطعه کوچك مودللرینی حفظ ایدوب صنایعه متعلق معلومات جدیده یی نشر وتعمیم ایله مشغول اولور.

§

﴿ صنعا ﴾ — یمن ولایتنك مرکزی اولان شهردر. بوشهر برواسع ومعمور صحراده و (جبل نقم) اتکنده مبنی وجمله سی صوم کاژکیر واوچر دردر قات اوله رق بش التی بیك خانه ویکرمی بشبیك نفوسی واللی جامع ومساجد واون حمام و برچوق باغچه لری حاوی اولوب اطرافی متین حصار ومرتفع قله لرله احاطه اولنمش و درونندن (غیل الاسود) نام نهر کچمکده بولنمشدر. واوح چاریك مسافه ده اولان (روضه) نام قصبه دخی نایت

معمور وپك چوق باغ وباغچه‌لر وقصرلرله مزين اولوب اكثر اغنياى اهالى صنعا ايام صيفده بوراده اكلنورلر . صنعانى على رواية سام بن نوح عليه السلام بنا ودرونده برقيو حفر وقصر (غمدان) ى انشا ايتدى سورلر وقله‌لر وجبل مزبور يماجنده اولان قلعه عسكره‌دن ياپلشدر . صنعايه‌زمان جاهليه‌ده (ازال) ديرلر ايدى مؤخرا صنايعنك جزيرة العربده اشتهارينه بناء بو نامى آلمشيدى .

بوراده برقاب درونده ايكى حبه‌لى برنوع بغداى حاصل اولور اهالى بوكا (علس) تعبير ايدرلر . محصولات سائره‌سى واهالينك مذهبلريله وقايع تاريخيه‌سى ايچون (يمن) كلمه‌سنه نظر بيوريله .

§

﴿ صو ﴾ — اكثر حالده شفاف ورنكسز ولذتسز وقابل تضييق والاستيق وبرودت وحرارت واسطه‌لريله تبخر ايدر بر جسم شريفدر . صو حكماى متقدمين عنده اجسام بسيطه‌دن عد واعتبار اولنديسه‌ده متأخرين برقسم مولد الحموضه ايله ايكى قسم مولد المادن مركب اولديغنى وطبيعتده غايت مبذول اولەرق اوچ حالت اوزره بولنديغنى اثبات ايلديلر اولا هواده وبلوتلرده سيال والاستيق يعنى بخار — ثانياً دكزنهر چاى وكوللرده مايع — ثالثاً بوز قار وطولو هيئتده اولەرق جبال حالنده بولنور وبونلردن بشقه كافهٔ اجسام عضويه‌نك واكثر اجسام معدنيه‌نك جزؤ مركب اصليسندن عداولنور . طبيعى صولر خالص دكلدر نهر كول چشمه وقيناق صولرنده دائما آز ويا چوق مواد اجنبيه محلولى بولنور ايسه‌ده مواد مذكوره‌نك تقطير اصوليله دفعى ممكندر ياغمور صوبى موجود صولرك اك خالصيدر . دكز صولرنده كندو وزننك يوزده دردى قدر طوزو مواد اجنبيه موجوددر . طبيعى صولرك ايچنده خاصهٔ مخصوصه ديندجك قدر مواداجنبيه بولنورايسه اكا معدن صوبى تعبيرايدرلر زيرده محرر (معدن صوينه نظر بيوريله)

٤ درجهٔ حرارتده بولنان ماء مقطرك برپارمق مكعبى جمنك وزنى تام برقيه‌در وبو مقدار درجهٔ حرارتده صويك ثقلتى مقدار اعظميسنه تابع اولديغندن اجنسام سائره‌نك ثقلتلرى بوكا نسبتله تعيين وتقدير ايديلور ١٠٠ درجهٔ

حرارتده صوغلیان ایدوب تبخره باشلار بتون صولرده درونلرنده یشایان مخلوقات عضویه یه مدار حیات اولهجق هوا موجوددر وبو هوادهبولنان مولد الحموضه هوای نسبیده بولنماسی زیادهدر صویك ایچیلمسی وموالید ثلثدهده عضو مولد اولمسی حیثیتیله اهمیتلندن بشقه تدبیر منزل وصنایعجه اولان تطبیقات کثیره سی جهتیله دهمهمدر . ایچیلهجك صولر صابونی سرعتله حل وسیر ده بی سهولتله طبخ ایدنلردر . آجی صولرده (سولفات دوشو) دینلان ماده زیاده اولدیغندن نه شربه ونه ده طبخه الویریشلی اولهمز . حاوی اولدقری مواد عضویه وسائرهنك چوریمسندن طعم ولدتی بوزلمش اولان صولر کموروقوم ایله یاپیلان سوز چکردن چوریلهرك تطهیر اولنه بیلور

§

﴿ صور ﴾ — فنیکهده ایکی شهرك اسمی اولوب بریسی صیدانك ساحل جنوبیسی اوزرنده دیکری جوارنده واقع برجزیرهده بولنور برنجیسی میلاددن ۱۹۰۰ سنه مقدم تأسیس اولنوب (۵۷۲ م) تاریخنده (بختنصر) طرفندن تخریب اولنمش وایکنجیسی مملکتلرینك دوچار اولدیغی یغما وقتل نفوسدن رها بولمق اوزره جزیرهٔ مزبوره یه التجا ایدن صورلیلر طرفندن انشا قلنمشدر . صورك شمالاً صیدایه وجنوباً مصره متوجه ایکی لیمانی وار وسورلری نهایت مستحکمدر . جزیره یی قره دن تفریق ایدن بوغازك عرضی تقریباً اوچ کیلومترو اولدیغندن ضبطی تمتعدر بورامی وقتیله الك زنکین بردولت طرفندن تشکیل اولنهرق قوهٔ بحریهجه دخی فوق العاده ایلرولدیکندن (ملکة البحور) نامی ایله شهرتشعار اولمشیدی اولوقت تجارتی دخی بحر اطلاسی یه قدر ممتد اولهرق دنیاده کوچك بیوك هر برغوائلدن وارسته بولنمشیدی باخصوص قرالری بینده معروف اولان (حیرام) نام قرال حضرت سلیمانه دیقیمت کراسته اعطا واورشلیمده بولنان معبدك نشاسیچون کافی درجه عمله اسرا ایلمشدر . صورك میلاددن (عن ۵۷۲ الی ۵۵۴) مقدمنه دکین اولان مدتدن ماعدا وقتلرده شکل حکومتی مستقل ایدی . آثور حکمداری اولان صلمانازاره قارشو صوری مظفرانه وقایه ایدن (رالیله) واون اوچ سنه محاصرهدن صکره بختنصر طرفندن ضبط ایدیلمکله انده

حکمدار اولان ایکنجی (اینوبال) صورك الك مشهور حکمدارلرندن ایدی صوری یدی آی محاصره‌دن صکره ضبط ایدن مشهور اسکندر دخی نایت بیوك بر بند ایله جزیره‌یی قره‌یه وصل ایلدی . بر چوق سندلردن صکره دیمتریوس پولیقرنك پدری اولان (انتیفون) زمانده اون درت آی قدر برمحاصره‌دها کوره‌رك اولوقتدن برو سوریه‌یه التحاق ایتدی (٥٤٦٩ خ) تاریخنده یعنی میلادك یوز یکرمی بش سنه مقدمنده صورلیلر بالنفس قانونلری واسطه‌سیله اداره اولنمق مأذونیتنی سوریه حکمدارلرندن تحصیل ایلدیلر بوزمان سوریه‌ده مستعمل اولان تاریخه صور تاریخی دینلوردی بوشهر سوریه ایله برابر رومالولره چکوب مؤخراً عربلر وصکره (١٥١٧ م و ٩٢٣ ه) ده دولت علیه طرفندن ضبط اولدی . شمدیکی صورك انجق ایکی بیك اهالیسی اولوب لیمانی دخی قوم ایله طولمشدر .

§

﴿ صوفیه ﴾ — بلغارستان امارتنك مقر اداره سیدر نفوسی مقدما قرق اللی بیك راده‌سنده ایکن شمدی اون ایکی بیکه تنزل ایتدی . اوه‌لری پك واسع ومنبت اولوب جوارنده خیلیجه تیور معدنلری بولنور ودرننده شیاق واقشهٔ سائره نسج واعمال اولنور . قابلیجه‌لری مشهوردر بوراسنی (١٣٨٦ م و٧٨٨ ه) تاریخنده روم ایلی سرعسکری اینجه (بلبان) بك برمهتدی جاسوسلك حسن تدبیریله بلا محاربه ضبط ایلمشیدی . نام عتیق (ساردیق) در (٣٤٧ ه) تاریخنده بوراده‌دخی برجمعیت رهبانیه تشکل ایدرك (اریه‌ن) مذهبنی تدقیق ورد ایلمشیدی .

§

﴿ صولاق ﴾ — ملوك عثمانیه حضراتنك حضر وسفرده اثنای حرکتلرنده محافظهٔ نفسلری ایچون ترتیب اولنمش بر طاقم یایا آدملردرکه بونلر اسب شاهینك هرایکی طرفنده واوکنده پیاده اوله‌رق یوررلر وسفرده تهلکه‌لی محللردن مرور وعبور اثناسنده آتك دیزکینندن طوته‌رق محافظهٔ نفس نفیس پادشاهی یه اعتنا ایدرلر ایدی . صولاقلر یکیچریلر زمانده التمش والتمش بر والتمش ایکی والتمش اوچنجی جماعت اورته‌لرندن آلنمق اوزره جملةً یوز نفر اولوب الایلرده باشلرینه توکاری کلاه وبیاض بنیش

واوسـتنه يه بياض ودرت قوللى خفتان كيرلر و اشـبو قوللرك ايكيسنى قوللرينه كيبوب ديكر ايكيسنى قوشاقرينه صاررلر وآرقه‌لرنده اوق قويمغه مخصوص برمحفظه طاشيدقلرى كبى الرنده بر ده اوق طوتارلر ايدى .
يكيچرى اوجاغى لغو اولنـدقدن صكره اشـبو صـولاقلر بر بشـقه طرز مستحسـنه صوقلديلر شـويله كه غايت مزين سـترى وپانطلون ايله برابر باشلرنده قطيفه‌لى و چكه قوردونلى قالپاق وقالپاغك اوزرينـه برقاج نوع وصورتده اوزون رنك آميز توكلر طاقيلى اولديغى حالده الايلرده پادشاهك اوكنده وآتى اطرافنده منتظماً يوررلر وايچـلرندن بعضيلرى يالديزلى تبر طاشيرلر وباشلرنده كى توكار ايسـه پادشاهى سربستجه كورمكه بياغى مانع اولورلر ايدى .

§

﴿ صوماتره ﴾ — قطعهٔ اوقيانوسـيه‌ده واقع (سـوندا) ياخود (مالايزيا) اطه‌لرندن بربيوك اطه‌در بو اطه آسـيايه مربوط مالاقه شبه جزيره‌سى جوارنده و تخمينـاً يكرمى ايكى بيك سـاعت مربعنده اولوب اهاليسنك اكثريسى اسلام وبرمقدارى مجوسدر وموقعى هرنقدر خط استوا تحتنده ايسه‌ده هواجه هندستانده كى بنكاله‌دن معتدل اولوب انجق سواحل شرقيه‌سى زياده‌جه بتاقلقدر . صوماتره‌نك برنصفى (١٦٢٥ م و ١٠٣٥ ه) تاريخنده فلمنكلولره كچديسه‌ده مطلوب وجهله اداره سى ممكن اولهمامشيدى مؤخراً انكليزلره كچوب (١٨٢٤ م و ١٢٤٠ ه) سـنه‌سى فلمنكلرك هند مستملكاتيه مبادله اولنديغندن اليوم يه قدك دولتى حمايه‌سنه انتقال ايلمشدر .

§

﴿ صهيون ﴾ ياخود (سيون) — قدس شريفك جهت غربيسنده براسكى قلعه‌نك اسميدر (داود) عليه السـلام ايام حكومتنده (تابوت عهد)ى (يعرم) قريه سـندن بوقلعه‌يه كتوروب حفظ ايلش و صكره مخدوملرى حضرت سليمان عليه السلام بيت مقدسى اكمالدن صكره اورايه نقل ايتمش ايدى . بورامى اول وقت كبراى بنى اسرائيلك مدفنى اولمق حسبيله حضرت سليمان عليه السلام دخى بورايه دفن اولنمشدر بوكا شهر داود دخى دنيلور .

(صهيون) اليوم لاذقيه‌ده برناحيه‌نك دخى اسميدر .

§

﴿ صيامیه ﴾ — مجوسيلره يقين بر فرقه‌در روايته كوره بونلر ارزاق طيبه ايله صائم وعبادات جناب باريه مشغول ومداوم برفرقه اولوب ذبح ونكاحدن اجتناب وتجرد وعبادتلرى اثناسنده آى وكونشه تعظيم وتوجه ايلرلر ايدى .

§

﴿ صيدا ﴾ — سوريه‌ده بيروت سنجاغى ملحقاتندن بر قضا مركزيدر بوقصبه بيروتك اون ساعت بعد جنوبيسنده وساحل بحره‌ده بركوزل موقعده اولوب اجنبيلرله برابر اون بيكه قريب نفوسى والتى عدد جامع اون التى مكتب بش حمام بش كايسابى حاويدر . مقدما (صيدون) ناميله معروف ايدى حالا فرنكلر (سيدون) ديرلر قصبهٔ مزبوره ابن‌حامك بيوك اوغلى (صيدا) نك اثر تأسيساتى اولديغى حقنده بعض روايت واردر . (١٦٣٠م و١٠٤١) تاريخنده امير فخرالدين طرفندن ليمانى طولديرلمشيدى اسكى سوريه حكمدارلرينك مشهور قبرلرى بوراده ايدى ديرلر .

§

﴿ صيرفى ﴾ — امام شافعيدن صكره علم اصولده اعلم خلق الله بودر ديرلر . اسمى محمد بن عبدالله كنيه‌سى ابوبكر وفاتى (٩٤١م و٣٣٠ه) تاريخنده‌در .

(شرح الرساله) نامنده بركتابى واجماع بحثنه متعلق ديكر برائرى ودها بعض تصانيفى واردر .

§

﴿ صين ﴾ ياخود (سين) — چين لفظنك معربيدر يونانيلر (سريقا) ديرلر . (چين) كلمه‌سنه نظر بيوريله .

(ص) حرفنده اولان ممالك دولت علیه

اسم واعتباری		درقضا	درلوا	درولایت
صاتلش	ناحیه		جانیك	طرابزون
صاتو قلعه	ناحیه		کرکوك	موصل
صارانوس	ناحیه		منتشا	ایدین
صارت	ناحیه	قصبه	صاروخان	ایدین
صاری اوغلان	ناحیه		قیصریه	انقره
صاری جام	ناحیه		اطنه	اطنه
صاری چایر	ناحیه	خندق	خداوندکار	خداوندکار
صاری شعبان	قضا		درامه	سلانیك
صاری کیلو	ناحیه		قونیه	قونیه
صاری کول	ناحیه		مناستر	مناستر
صاری قواق	ناحیه		ایچ ایل	اطنه
صاروخان	مرکز لوا		مغنیسا	ایدین
صاسون	قضا		کنج	بتلیس
صافیا	قضا		طرابلس شام	سوریه
صامسون	قضا		جانیك	طرابزون
صاور	ناحیه		ماردین	دیاربکر
صبانجه	ناحیه		ازمید	شهرامانتی
صبیا	قضا		عسیر	یمن
صتدرغی	ناحیه		قره‌سی	قره‌سی
صحرا	ناحیه		قونیه	قونیه
صرت	ناحیه		قسطمونی	قسطمونی
صغمان	ناحیه		درسم	درسم
صفد	قضا		عکا	سوریه
صلاحیه	قضا		کرکوك	موصل
صمانجی	ناحیه		قسطمونی	قسطمونی
صماقو	ناحیه		بولی	قسطمونی
صنعا	مرکز ولایت		یمن	یمن
صندقلی	قضا		قره حصار	خداوندکار
صندالو	ناحیه		ایچ ایل	اطنه
صوشهری	قضا		قره حصار	سیواس
صوجه	ناحیه		ایدین	ایدین
صودرهمی	ناحیه		قونیه	قونیه

اسم و اعتباری		در قضا	در لوا	در ولایت
صور	قضا		بیروت	سوریه
صوراطان	ناحیه	شکفتی	الباق	حکاری
صورغون	ناحیه		یوزغاد	انقره
صوغان	ناحیه		صاروخان	ایدین
صوفیلر	عشیرت		اطنه	اطنه
صوفیلی	قضا		دیمتوقه	ادرنه
صونیا	قضا		جبل لبنان	جبل لبنان
صومه	قضا		صاروخان	ایدین
صونغورلی	ناحیه		انقره	انقره
صونیسا	ناحیه		سیواس	سیواس
صویولی	ناحیه		چتالجه	شهرامانتی
صهیون	قضا		لازقیه	سوریه
صیغه جق	ناحیه		ازمیر	ایدین
صیدا	قضا		بیروت	سوریه
صیچانلی	ناحیه		قره حصار	خداوندکار

﴿ ضحاك ﴾ — ملوك پيشداديانلدن بری اولوب اسمی (بيوراسب) در تخمیناً (۳۵۰۰ خ) تاريخنده يعنی ميلادك ايكی بيك طقسان درت سنه مقدمنده جمشيده خلف اولمش ايدی . اهالی يه برطاقم آغر ويركولر طرحيله اجرای مظالمه باشلاديغندن مشهور تيمورجی (كاوه) معرفتيله خلع وقتل اولنوب يرينه (فريدون) اجلاس ايدلشدر . (كاوه) كلمه سنه دخی نظر بيوريله . تواريخده پك چوق وقوعاتی مقيدايسه ده افسانه قبيلندن اولديغيچون انمدی .

§

﴿ ضحاك ﴾ بن مزاحم — مشاهير تابعيندندر . (۶۷۹م و ۶۰ه) تاريخنده تولده (۷۴۹م و ۱۳۲ه) ده خراسانده وفات ايلدی . تدريس علم ايله مشغول برذات فطانتمشمول ايدی . محكيدركه مشارالیه برخرستيانی فضائل شريعت محمديه دن بحث ايله قبول دين اسلامه ترغيب ايلدكده خرستيان بنم اسلامه ذاتاً محبتم وار لكن شرابه اولان محبتم قبولنه مانع بولينور ديو . ضحاك صاحب ادراك دخی (اسلم فاشربها) يعنی اسلام اولده ينه ايچ ديه رك ارائهٔ طريق سهولت ايتمكله خرستيان درحال عرض ايمان ايلر . بونك اوزرينه ضحاك مومی اليهه اشته توفيق حق ايله مسلم مسلم اولدك بوندن صكره اكر دونر ينه ايچرسك شرعاً حدينی بيلديررلر ديمكله مهتدیٔ مومی اليه كافهٔ شعائريله اسلامی اختيار ايدوب داخل دائرهٔ اخيار اولور . (اشته حيلهٔ شرعيه دن مراد بويله شيلردر) .

§

﴿ ضحاك ﴾ بن قيس — حلم ايله مثل سائر وعقل وذكا وفضل

ودها ایله نامی السنه ده دائر اولان احنف بن قیس درکه اجله سادات تابعیندندر . حضرت عمر وعثمان وعلی رضی الله عنهمدن حدیث روایت ایدوب کندوسندن دخی حسن بصری حضرتلری و بصره اهالیسی نقل حدیث ایلدیلر . احنف قبائل عربدن مشهور بنی تمیم قبیلهٔ جسیمه سنك سیدی یعنی رئیسی ایدی . حضرت علی ایله برابر وقعهٔ صفینده وعمر وعثمان (رضی الله عنهما) زمانلرنده بعض خراسان فتوحاتنده بولنمشدر .

مرویدرکه امر حکومت معاویه ده مستقر اولدیغی ایامده برکون معاویه نك مجلسنه کلوب اثنای مصاحبتده معاویه احنفه توجیه خطاب ایله یا احنف الله حقیچون صفین کونی تخطر ایتدیکه قلبمده بك بیوك بر هیجان واضطراب حاصل اولیور دیدکده احنف یامعاویه الله حقیچون او کونکلرکه بزانکله سکا غضب وعداوت ایلش ایدك هنوز سینه مزده نهان واو قلیجلرکه آنلرله مقاتله ایتمشیدك الآن غلافنده پنهان طوریور اکر سن تکرار نائرهٔ حربی اویاندیرمق استرسك بزده حاضر وآماده یز دیه رك مجلسندن قالقار کیدر آردندن معاویه دخی حرمه کیردکده پرده دن محاوره یی دیکله مکده اولان قز قرنداشی یا امیر حضوریکزده اویله تهدیداته جسارت ایدن نصل قورقوسز آدم ایدی دیو صوردقده معاویه او اویله بر کیمسه کرکه اکر غضبه کلورسه بنی تمیم قبیله سندن یوز بیك مرد دلیر منشأ غضبندن هنوز آکاه وخبیر دکلر ایکن محضا غضبنی کورمکله پرغضب اولوب یولنده جان وباش فدا ایدرلر جوابنی ویرر .

بر کیمسه احنفه نسبکده شرافت و وجهکده صباحت اثری یوغیکن قومکه سبب سیادتك ندر دیو صوردقده احنف (بخلاف مافیك) یعنی بنم اولولغمه سبب سنده اولان خصلتك خلافیله متصف اولدیغمدر دیدی . سائل اول خصلت ندر دیدکده احنف (ترکی من امرك مالایعنینی کما عنك من امری مالایعنیك) کلام بلیغنی ایراد ایتمشدرکه مألی خصلت مزبوره مالایعنی بی ترکدر . اشته اول ترك مالایعنی یه مثال سن بنم حالمی صوریغکدر دیمك اولوب فی الحقیقه غایت ملزم دوشمشدر .

§

﴿ ضیا ﴾ — خواص سائره سندن بشقه واسطهٔ رؤیت اولمغله طاننان سیالهٔ معلومه در. اجسام ملتهبه ایله شمس وبعض کواکب کندو جسملرندن نشر ضیا ایدرلر. ضیا بتون نمازلرایله اکثر مایعات وبعض اجسام صلبه داخلندن مرور ایدر. ضیانك مرورینه حیلولت ایتمیان جسملره شفاف ویا ناقل ضیا وضیانك مرورینه مانع اولنلره ده غیر شفاف دنیلور. حکمت طبیعیه نك ضیادن باحث قسمنه (فن مرایا) تعبیر ایدرلر. ضیانك انتشاری اثناسنده تعقیب ایلدیکی استقامته خط شعاع تعبیر اولنوب خط شعاع محل خلا ایله متجانس وشفاف واسطه لر درونده خط مستقیم استقامتنجه منتشر اولوب خطوط شعاعیه نك برنقطه دن دیکرینه خط مستقیم اوزره منتشر اولمسی خاصه سی واسطه سیله اجسامده (ظل ذاتی) و (ظل منتقل) دنیلان ایکی نوع کولکه نك اسباب حصولی تعیین اولنور. ضیا برسطحه تصادف ایدنجه استقامتنی تبدیل ایدر. بوکا (انعکاس) دیرلر. برخط شعاع شفاف بر واسطه دن دیکرینه مرور ایدنجه اولکی استقامتنی تبدیل ایدرك انکسار دنیلان تبدلاته اوغرارکه انکسارك درجهٔ شدتی هرنوع خط شعاعلرایچون ثابت اولمیوب خطوط شعاعیه ده آتیده کوستریلان رنکلری صره سنجه شدت تناقص ایدر (مور. چیویدی. مائی. یشیل. صاری. ترنجی. قرمزی.) خطوط شعاعیه نك برلشمسندن حصوله کلان سموت ضیائیه نك شفاف برجسمدن ومثلا منشوری الشکل بللوردن امراری اختلاف انکسار مناسبتیله رنکارینه کوره خطوط شعاعیه نك آیرلمسنی موجب اولور. مضی برماده نك درجهٔ اضائه سی شدتی مسافه زیاده لشدکجه تناقص ایلدیکی جمله نك معلوم اولدیغی کبی مقدار تناقصك برمادهٔ مضئیه ایچون مسافه لرك مربعلریله متناسب اولدیغیده بالتجربه ثابتدر. برنقطهٔ مضئیه ایله اضائه اولنان برجسم ایکنجی برنقطهٔ مضئیه یه عرض اولنجه بعض حالاتده جسم منور ظلمت پیدا ایدر و بوندن کائن برمقدار ضیایه دیکر برمقدار ضیاضم اولنورایسه قرانلق حاصل اولمق لازم کلهجك کبی برقاعده استدلال اولنورایسه ده بوخصوص اخیراً (انترفرانس) دنیلان برائرك نتیجه سی اولدیغی بالتجربه میدانه چیقارلمش وتابع اولدیغی قوانین دخی تعیین اولنمشدر.

ضیانك حقیقتی حقنده بین الحکما قبول اولنمش ایکی فرض واردر. بونك

برینه فرض تلاطم دنیلوب بوفرضه کوره بوعالم (اثر) تعبیر اولنور غایت رقیق والاستیق برمادهٔ سیاله ایله محاط اولدیغندن مادهٔ مذکورهنك قابل رؤیت جسملرك تأثیری واسطهسیله حصوله کلان اهتزازاتی طبق اجسام متصوته واسطهسیله حصوله کلان اهتزازات هوا ایله قولاغه ایصال اولندیغی کبی عضو بصره دخی ایصال اولنور . بناءً علیه رؤیت وضیا مادهٔ سیالهٔ مذکوره درونده اجسام مرئیهنك حصوله کتوردکلری حرکت تلاطمیهنك اطرافه انتشار وتصادف ایتدکاری مقاومتلره کوره تبدل ایدرك عضو بصره وصولندن عبارتدر . دیکری دخی فرض صدور دنیلان فرضیات اولوب بوده ضیانك جزؤ فردلری غایت رقیق برمادهٔ مخصوصه اولوب اجسام مضیئه واسطهسیله هرطرفه کمال سرعتله منتشر اولمقدن عبارتدر .

§

﴿ ضیای الکتریقی ﴾ ناقل الکتریق — ایکی جسمك برینه غایت یاقلاشدیرلدقلری نقطهدن جریان الکتریق مرور ایلدیکی اثنادهشرارهٔ الکتریقیهٔ متوالیهدن متحصل ضیایه تعبیر اولنور . بو ضیا غایت شدتلی اولوب حتی جریان الکتریق برینه غایت قریب ایکی کمور پارچهسنك اینجه اوجلرینك اره سندن مرور ایتدیریلور ایسه عادتا کونش ضیاسی قدر پارلاق اولور . الآن آورو پاده برخیلی شهرلر بو نوع ضیا ایله تنویر اولنمقده اولدیغی کبی فنارلرده ودشمنك کیجه وقتی حالنی کشف ایتك اوزره اردولرده وخصوصیله سفائن حربیهده دخی قوللانلمقدهدر . بوفنارلرده جریان الکتریق تأثیرندن کمورلرك اوجلری بیلنهرك برمندن اوزاقلاشدیغی جهتله مسافهٔ مطلوبهیی محافظه ایده بیلمك اوزره مختلف الکتریق فناری ناظملری میدانه کلمشدر .

حرف ط

﴿ طاپو ﴾ — رقبه‌سی بیت المالە عائد اراضیٔ امیر یەنك تفویضی صره‌ده جانب میریدن حق تفوض مقابلی النان معجلەیه ومأموری طرفندن ویریلان سنده اطلاق اولنور. (طاپو) لغات ترکیه‌دن اولوب انقیاد وبیعت معناسنی تضمن ایدن (طاپوق) لفظندن غلطدر .

§

﴿ طارق ﴾ بن زیاد — افریقا سرعسکری (موسی بن نصیر) ك چرخه‌جیسیدر سرعسکر مومی‌الیه افریقای شمالیده ایتالیا اداره‌سنده اولان (موریتانیا) یی سراپا ضبط ایله (طنجه) یی مرکز اتخاذ ایتدیکی اثناده قارشو طرفده اسپانیا دولتنك (سبته) محافظی بولنان (جولیانوس) قرالنه برخصوصدن طولایی کوجنوب موسایه بعض مواعیدی متضمن خبرلر کوندردیکنه بناءً موسی (۷۱۰ م و ۹۲ ه) تاریخنده یکرمی بیك عسکر ایله‌اشبو طارقی جولیانوس طرفنه یوللامشیدی طارق اسپانیولرك کثرتنی کوردیکی کبی عساکر اسلامیه‌یه بادیٔ رجعت اولمسون ایچون کلدکلری سفائنی یاقوب محاربه‌یه باشلادی وبرنجی دفعه بوزلمشیکن ایکنجی محاربه‌یی غایت مظفرانه برصورتله قزانوب برچوق اسپانیول ایله قرال (رودریق)ی اخذ واعدام وشوانهزام اعدادن دها زیاده استفاده وتوسیع دائرهٔ مظفریت ضمننده ایچرولره طوغری تحریك آقدام إقدام ایلدیکندن برمقتضای بشریت موسانك عروق رقابت وغیرتی طارق حقنده غلیانه باشلادی بناء علیه اوده برطرفدن موجود معیتیله اسپانیایه یکوب ایکی طرفلی فتوحاته قویولدیلر. سه‌ده مومی‌الیه بونکله‌ده آتش حسدینی تسکین ایده‌میوب طارقك علیهنده

شکایاته. فالقشدیغندن هرایکیسی دخی اول وقت مقام خلافت اولان شام شریفه جلب ومحاکمه اولندیلر وطارق برائتی تبین ایدوب موسی طرد اولندی. طارق افریقاده ابتدا کچدیکی محله (جبل الطارق) دینور ایدی مؤخراً فرنکلر تحریف ایدرك (ژبرلتار) دیمشلردر. (موسی) کلمه سنده مراجعت بیوریله.

§

﴿طاش﴾ — اجسام ارضیه‌نك الك سرت و صختی الماس اولدیغی وبودخی کاربون خالص یعنی فحم خالص ایدوکی مثبتدر. احجارك صلابتی لایقیله بیلنمك ایچون شو وجهله تعریف اولنمق لازم کلورکه مثلا بر چاقق طاشنك زاویهٔ حاده‌سی یعنی سیوری کوشه‌سی جام اوزرنده کزدیرلسه مذکور جام چیزیلور لکن حجر مذکورك بر بیاض تباشیر استعمال اولنسه واقعا بو دخی بر خفیف اثر براغور ایسه‌ده سیاندیکی کبی محو اولور وبونکله چاقق طاشنك صلابتی تباشیردن زیاده اولدیغنه حکم اولنور ومع مافیه الماس ایله تباشیرك بینده صلابتده مختلف بر چوق درجات اولمق ودرجهٔ صلابتری بر برینه نسبتله تعیین اولنمق اقتضا ایدر. قوراس طوپاز ایله چیزیلوب کندوسی دخی پورسلنا طاشنی چیزدیکندن قوراس سرتلکده طوپازایله پورسلنا طاشی بینده واقع اولمشدر. کذلك ملح قاربون کلس ملح فلیور کلس ایله چیزیلوب کندوسی دخی ملح کبریت کلسی چیزدیکندن مذکور کرج طاشی سرتلکده بوایکی معدنك صلابتلری بینده بولنور. الماسك درجهٔ صلابتی اون وملق دیلان حجرك صلابتی براعتبار اولنه‌رق سرتلکده بوایکی معدنك بینده واقع بعض اجسامك اسامیسی صره‌سیله کوسترلمشدر.

درجات	
۱	ملق
۲	ملح کبریت کلس — انجی طاشی
۳	ملح قاربون کلس — کرج طاشی
٤	ملح فلیور کلس —
٥	ملح فوسفور کلس —
٦	فلسپات — پورسلنا طاشی
۷	قوراس — دراقیف
۸	طوپاز — زبرجد هندی
۹	یاقوت — معلوم
۱۰	الماس — معلوم

§

﴿طاش ایل﴾ — قرمان ولایتنك جهت ساحلیسنده یعنی ایچ ایل طاغلرینك جنوب طرفنه ویرلمش برنام قدیمدر.

§

﴿طاشکپری﴾ — قسطمونی ولایتی داخلنده ونفس قسطمونی شهرینك سکز ساعت شمال شرقیسنده برقضا مرکزیدر بوشهر (طاطای چایی) اوزرنده واقع اولوب مع نواحی اون یدی بیك التی یوز نفوسی ویوز اللی برجامع ومسجد ودرت مدرسه وقرق طقوز مکتب وایکی تکیه یی مشتملدر. هواسنك لطافتی ومحصولاتنك فیض وبرکتیله برابر خیلیجه تفتك چیقارر ومتعدد اورمانلری واردر.

§

﴿طاشکند﴾ — ترکستانده خوقند خانلغی داخلنده جسیم بر شهردر بوشهر (خوقند) لك جهت شمالی و شرقیسندن ایکی یوز کیلومترو بعد ومسافه ده و(سیحون) قربنده کائندر نفوسی سکسان بیکه بالغ اولور. آب وهواسی پك لطیف اولوب متعدد چشمه لری و بر دائمی یازی واردر. آثار عتیقه دن اولان ایچ قلعه سی داخلنده دائما اون بیك مستحفظ عسکری بولنور بوراسی وقتیله طاشکند حکومتنك مقر اداره سی ایدی شمدی روسیه لیلرك تحت اشغالنده در.

§

﴿طاغستان﴾ — آسیای روسیده برجسیم ایالتدر شمالاً قفقاسیه غرباً کرجستان وچرکزستان جنوباً شروان شرقاً بحر خزر ایله محدود طولاً درتیوز وعرضاً طقسان کیلومترو اراضی یی ولزکی ونوغای وترکمانلردن مرکب ایکیوز اللی بیك نفوسی جامع اولوب (دربند) (قوبا) (تارخو) باشلیجه شهرلریدر وتیمور وقورشون کبی معدنیاتی وسلاح وچخه وقالیچه ویوکدن قماش معمولاتی واردر

مقدما دولت علیه حمایه سنده اولدیغی حالده (۱۵۸۳م و۹۹۱ه) ده وقوع بولان عثمانلی وعجم محاربه سنده اهالیسی ایران طرفنه عرض میلان ایدوب فقط مظفریت عثمانیانده قالدیغنه بناءً برلرینه اوتورمشلر ایدی. مؤخراً روسیه ایران اوزرینه اعلان حرب ایله (۱۷۲۲م و۱۱۳۵ه) تاریخنده

(شیروان) (مازندران) و (استرآباد) ی ضبط ایلدیکی صرده طاغستان قطعه‌سنه دخی استیلا ایدوب برمدت صکره یه دولت علیه حایه‌سنه انتقال ایلدیسه‌ده (۱۷۸۶م و ۱۲۰۱ه) سنه‌سی بتون بتون روسیه‌یه چکدی . اهالیسی الیوم زیر حایه‌ده اولغله برابر خان پایه‌سنده بررئیس معرفتیله ونیم مستقل صورتده اداره اولنورلر . اهالیٔ مرقومه کافهٔ سنی وغیور وجسور و محب وطن کیمسه‌لردر .

§

﴿ طالع ﴾ — ارباب خواص ونجوم قولی اوزره برکسه‌نك حین ولادتنده حاکم اولان کوکبك اول کسه اوزرینه تأثیر حکمیدرکه اکا حارس اولمش اولور . برصورت دخی پدر ووالده اسملری جمل صغیر اوزره حساب ویکونندن اون ایکیشر طرح ایله باقی قالان حفظ اولنوب برقالور ایسه جمل برجنه ایکی قالور ایسه ثور برجنه الی نهایه منسوب عد وزیرده محرر اولدیغی اوزره اعتبار اولنور یعنی برکسه‌نك طالعی اسد برجنه منسوب اولور ایسه کوکبی شمس وحروفی (م ن س ع) اولور .

بروج	کوکب	حروف
اسد	شمس	م ن س ع
سرطان	قمر	ذ ض ظ غ
عقرب	مریخ	ط ی ك ل
سنبله	عطارد	ش ث ت خ
حوت	مشتری	ه و ر ح
قوس	مشتری	ه و ر ح
میزان	زهره	ف ص ق ر
دلو	زحل	ا ب ج د
ثور	زهره	ف ص ق ر
جوزا	عطارد	ش ث ت خ
جدی	زحل	ا ب ج د
حمل	مریخ	ط ی ك ل

(طالع حصی) یاخود (طالع اسد) — قویروغی قبارمش و برچاقل طاشنی ایصیروب ایکی پارچه ایتمش برارسلان صورتی رسم اولنور واوکنده دخی بریلان اولورکه ارسلانك ایاقلرندن یوزینه طوغری سوزیلوب آغزینی آغزینه آچمش کورینور وارقه‌سنده دخی برعقرب یورر. اشبو صورت برج اسدك برنجی یاخود اوچنجی درجه‌سنه شمسك حلولی وقتنده وفقط نیرینك نحسدن سلامتی زمانتده برالتون لوحه اوزرینه رسم اولنوب وماء ورد ایله محلول زعفران ایچنه طالدیریلوب صاری اطلسه صاریله‌رق طاشینورایسه بین‌الناس برمحبت واعتبارحاصل اولورایمش . بورسم واعتقاد پك اسکی اولمق کرك زیرا صورت مذکوره بعض اثارعتیقه اوزرنده کورلمکده‌در

§

﴿ طالوت ﴾ — بنی اسرائیل حکمدارلرندندر (شاوول) کلمه‌سنه نظر بیوریله .

§

﴿ طاوس ﴾ — طیر مشهور در عربلر بوکا کنیه ویره‌رك (ابوالحسن وابو الوشی) دخی دیرلر دواب میانده عزوحسنده فرسنه مرتبه ممتاز ایسه بوده طیور اراسنده سرافرازدر حسن خلقت واندامنه وتوکارینك رونق وپرتوینه باقه‌رق کبرلنمك ودیشیسنه قارشو قویروغنی نصف دائره شکلنده آچوب کوسترش ایتمك عادتیدر وعلی روایة دیشیسی اوچ یبلدن اشاغی یمورطه‌مدیغی کبی ارککی دخی انجق بومدته توکنی دوزه بیلور ودیشیسی یمورطه‌یه اوتوردیغی زمان ارککی یانه صوقیلوب ملاعبه‌ده افراط ایلدیکندن کاهیجه وفرت جنبشدن یمورطه‌لر قیریلور ایمش .

§

﴿ طاوس الفقرا ﴾ — (طوس) کبار مشایخندندر وکنیه‌سی (ابونصرالسراج)در. علوم وفنونده وباخصوص ریاضیات ومعاملاتده شهرت شایعه صاحبی ایدی (لمع) نام کتاب جلهٔ آثار مستطابندندر. بر رمضان بغداده کلوب امامت ایتدیکی اثناده بش ختم ایله برتراویح قیلدیردیغی وبعض کراماتی دخی کورلدیکی منقولدر . حیاتنده (هرقنغی برجنازه

قبرم اوکندن بکوریلور ایسه قرین لحد غفران اولور) دیمش اولدیغنه بناءً الی یومنا هذا طوس جنازه‌لری مومی الیهك مرقدی اوکنه کوتوریلوب براز توقیف اونمق عادت حکمنه کیرمشدر. وفاتی تخمیناً (٩١٢ م و ٣٠٠ ه) تاریخنده‌در.

§

﴿طاوله﴾ یاخود (طویل) — مشهور اویون (زد) کلمه‌سنه نظر بیوریله.

§

﴿طاهر پاشا﴾ — دولت علیه‌ده مشهور قپودانلردن اولوب چکال اوغلی دیمکله شهرت آلمشدر. دها قپودان اولمزدن اول (ناوارین) محاربهٔ بحریه‌سنده بولنوب برقاچ دولت دوستلرینك لیمانه کیریشنی بکنه‌مدیکندن اولوقت قپودان دریا اولان ذاته بوبابده بعض مطالعات بیانیه قالقشمش ایدی مطالعاتنك هرنصلسه درجهٔ اهمیتی تقدیر اولنه‌مدیغنه بناءً بالآخره دول مومی الیهم دوستانه‌سی اللی‌طقوز قطعه سفن عثمانیه ومصریه‌یی احراق بالنار وپاشای مومی الیه ایسه کندو قوماندا سنده اولان برقاج سفینه ایله ناچار درسعادته فرار ایلدی. ارباب فن طاهر پاشانك اوقت رأیی قبول اولنیدی مغلوبیت بهمه حال دول متفقه دوستانه وقوعبوله‌جقدی دیرلر. واقعا مشارالیهك قپودانلغی اثناده کوسترديکی مهارت وموفقیت فوق العاده‌لر درجهٔ بوسوزی تأییدایدر. قپودانلغه صعودی (١٨٣٣ م و ١٢٤٩ ه) تاریخنده اولوب (١٢٥٢ ه)ده طوپخانه مشیرلکی انضمامیله طرابلس غرب والیسی دخی اولدقدن صکره (١٢٥٩ ه) تاریخنده وفات ایلمشدر.

§

﴿طب﴾ — حفظ صحت ودفع مرض حیثیتیله بدن انساندن باحث برعلمدرکه علوم سائره‌یه تقدم ورجحانی امام شافعی حضرتلرینك (العلم علمان علم الطب للابدان وعلم الفقه للادیان) بیوردقلری کلام حکمت اتسام ایله واصل رتبهٔ ثبوت اولور. امام علی کرم الله وجهه و رضی الله عنه حضرتلری دخی علوم بش‌در دیوانرده (فقه للادیان. طب للابدان. هندسة للبنیان. نحو للسان. نجوم للزمان) بیورمشلر ایدی.

طبابت الك اسكى زمانلردن بروم مصر قديمده علم حالنده موجود ايدى مؤخرا آل اسقليپيادسك منشعب اولديغى اقليپياد وفيثاغورس ودموقريتسك اثر همتلريله يونانه نقل اولندى . مصرده اولديغى كبى يونانده دخى اجراى طبابت ابتدارى طائفهٔ رهبانه منحصر ايكن فيثاغورسيون طبابتى ايادئ رهبانيادن خلاص ايله تعميم و انتشاره بادى اولديلر . بو خدمت عظيمه نك منشائى ايتاليا مدرسه سيدر . بقراط دخى اكرچه قانونى سايه سنده معلم اول عنوانى قزانديسه ده علم طبده مومى اليه اسناد اولنان تأليفاتك كندو قريحه سندن نشأت ايلديكنه شبهه ايتكده درلر .

طبك بوكونكى كونده اكتساب ايلديكى وسعت واهميت وقتيله اهل اسلام طرفندن دخى كوردكى همت وغيرت اثرى اولديغنه تاريخلر واولبابه اولان كتابلر شهادت ايده يور ازجمله متبحرين علمادن ابو بكر رازى محمد بن زكرياكه منطق هندسه وسائر علوم فلسفه ده مهارتى وبتخصيص علم طبده حذاقتى امور مسلمه دن ايدى يالكز طب و فلسفه ده يازديغى كتب ورسائل جمعاً يوز اون التى يه بالغ اولمشدر . برى دخى ابن نفيس مصرى دركه علم طبده تصانيف فايقه ومؤلفات رايقه صاحبى اولوب (كتاب موجز) و (شرح كليات قانون) و(شامل) نام كتابلرى اوجله دن اولمق اوزره تأليف ايلمشدر . ابن سينانك قانونى ايسه الحق علم طبده حكمى لايتغير برقانون ضعفا پروردر . بعضيلرى تداوى خصوصنده مومى اليه ابن نفيسى ابن سينايه دخى ترجيح ايدرلر اشبو ابن نفيسك اصول فقه ومنطقده دخى تأليفات عديده سى وار ايدى . تحقيقاته كوره ذكرى سبقت ايدن شامل سكسان جلدى جامع براثر جليل ايسه ده ناتمامدر اكر مومى اليهك عمرى وفا ايده ايمش اثر مذكور تخمينا اوچيوز جلده بالغ اوله جق ايمش .

§

﴿ طبا طبا ﴾ — علو يلردن (يحيى الهادى) نام ذاتك يمنده (٩٠٠ م و ٢٨٨ ه) تاريخنده تشكيل ايلديكى حكومتدر . بوحكومت (٩٥٦ م و ٣٤٥ ه) تاريخنه قدر پايدار اولدى . مركز اداره سى (صنعا) و (صعد) شهرلرى ايدى .

§

﴿ طباع تام ﴾ — نفس و وهمی بالتعلیق و اسماء سنهٔ سریانیه یی ذکر ایله تحصیل اولنان ولد قلب قوهٔ مبارکه سنك اسمیدر. بونکله قطع مراتب وطی منازل وسیر عوالم میسر اولور ایمش.

قوهٔ مبارکهٔ مذکوره یه علمای خواص (حالومه) یاخود (هالومه) نامنی ویروب شروط وصورت استحصال واستعمالنی بربشقه صورتده بیان ایتمشلر وبیان ایتدکلری شرائطی اجرا ایدن ذواته عالم منامنده توجه وآرزو ایتدیکی شیئك حقیقتی وطریق تحصیلی خبر ویریلور دیمشلردر. تذکرة الداوده ومسلمهٔ بن احمد المجریطینك کتاب الغایه سنه مراجعت بیوریله.

§

﴿ طبرستان ﴾ — عجمستانده برایالتدر بوایالت شمالاً (مازندران) شرقاً (خراسان) جنوباً (عراق عجم) و شرق جنوبی جهتنده (خوزستان) ایله محاط ومحدود اولوب عرضاً ١٠٠ وطولا ٤٠٠ کیلومترو اراضی بی ویوز اوتوز بیك مقداراهالی بی شاملدر ومقر حکومتی اون بیك نفوسی حاوی (دماوند) شهریدر اراضیٔ مذکوره نك علی العموم دکلسه ده قسم شرقیسی درجهٔ کفایه ده منبت ومحصولداردر.

(طبرستان) ده وقتیله (پارر) قومی ساکن اولورلر ایدی (١٧٣م و ١٥٧ه) تاریخنده دخی اسلام جانبندن تسخیر قلندی. بوکا یونانیلر (پارتی) یاخود (پارتیا) دیرلر. طبرستان بالطبع معناسنه اولان (تبرستان) دن معربدر.

§

﴿ طبری ﴾ — ائمهٔ مجتهدین ومشاهیر مورخین عربدن اولوب کنیه سی ابوجعفر اسمی محمد بن جریردر (٨٣٩م و ٢٢٥ه) ده طبرستانده تولد و (٩٢٢ م و ٣١٠ ه) تاریخنده بغدادده وفات ایلدی. اجتهاد ایتدیکی مذهب برمدت دوامدن صکره اونودلمشدر.

دور خلفتدن (٩١٤ م و ٣٠٢ ه) سنه سنه قدر وقایع عمومیه یی جامع اولمق اوزره تألیف ایلش اولدیغی (طبری) نام اثر بین الاسلام الك قدیم ومعتبر بر تاریخدر. بوتاریخ اهمیتنه بناءً (١٨٣٦ م و ١٢٥٢ ه) ده (دوبو)

نام ذات طرفندن فرانسزجه یه دخی ترجمه اولندی فاضل مشارالیهك (تفسیر ابن جریر) نامیله شهرتشعار برده تفسیر کبیری واردر فقهادن (ابوعمر والطبری) بشقه اولوب طبقات فقهانك بشنجی طبقه سنده احوالی مذکوردر وابوالطیب الطبری ایچون (قاضی) کلمه سنه نظر بیوریله.

§

﴿طبریه﴾ — سوریه ده طبریه کولنك ساحل غربیسی اوزرنده وعکانك ٦٥ کیلومترو جنوب شرقیسنده درت بیك نفوسی جامع برشهردر درونده برروم باش پسقپوسی بولنور ابنیهٔ عتیقه دن اولهرق برسوری وایکی جامع ایله (مسلم) لك برقصری وبرطاقم دخی قدرت صولری واردر. طبریه (٣٤ م) تاریخنده روما ایمپراطوری (تیبر) نامنه اولمق اوزره قدس شریف حاکمی (آنتی پاتری) طرفندن تأسیس ایدلمشیدی.

(٧٠ م) تاریخنده قدس شریفك خرابیتی اوزرینه موسویلر (میسشینا) یی تحریر ایدن مشهور برجمعیت علمیه یی بوراده تشکیل ایلدیلر وقسطنطین زماننده پسقپوسلغه تحویل اولندی.

(١١٨٧ م و ٥٨٣ ه) تاریخنده صلاح الدین ایوبی (لویزیان) نام قدس شریف قرالنه بوراده غلبه ایدوب قدسی ضبط ایلدی. اردن نهری شمالدن جنوبه طوغری بومملکتدن مرور ایدر.

طبریه کولی عرضاً وطولاً ٣٥ کیلومترو وسعتنده اولوب مقدما نامنه (ژه نه ژاره ن) دینور ایدی. حضرت عیسی علیه السلام اکثر معجزاتنی بوکول جوارنده اجرا بیورمشلردر.

طبریه (١٧٩٧ م و ١٢١٢ ه) تاریخنده فرانسزلر طرفندن ضبط اولنه رق (١٨٣٧ م و ١٢٥٣ ه) ده وقوعبولان برحرکت ارضدن طولایی همان کاملاً خراب اولمشیدی.

§

﴿طبقات الارض﴾ برفن مخصوصدر — بو فن ارضك صورت تشکلی ایله جزؤ مرکبلرینك طبایع وترتیبات مخصوصه سندن وشمدیه قدر اوغرادیغی انقلابات ایله سطحنده وجوده کلان حیوانات ونباتاتك احوال وکیفیاتندن بحث ایدر برکوزل فندر بوبابده متقدمین بعض فرضیات وتوجیهات

معقوله ایله اکتفا ایلدکاری حالده متأخرین برچوق کشفیات علاوه سیله فن مخصوص هیئتنه قویدیلر (برنار) نامنده براهل فن (١٥٧٥م و٩٨٣ه) تاریخنده بارمده فن معادن اوزرینه و بردیکی بر درسده اووقتلر اعتقاد اولندیغی اوزره داخل ارضده کوریلان حیوانات بحریه قابوقری انقلابات طبیعیه اثری اولدیغی علیهنده ادارهٔ لسان وقشر ارضده مدفون بولنان اجسام عضویه حیوانات بقیه لری اولدیغنی وسطح ارض وقتیله صوایله احاطه اولنمش ایدوکنی ادعا و بیان ایلدی وموی الیهك بوفکری اون یدنجی عصر میلادی نهایتلرینه طوغری ثمره دار اولمغه و (١٧٤٦ مو ١١٦٠ ه) تاریخنده فن طبقات الارض خریطه لری ترتیب اولنمغه باشلادی .

(١٧٨٧ م و ١٢٠٢ ه) تاریخنده (ورز) فن مذکوره دائر نشر ایلدیکی نظریاتده اراضی بی اوج نوعه تقسیم ایله (غرانیت) لری الك قدیم اراضی زمیله برنجی عد ایدرك اراضیٔ اصلیه وطبقات مختلفهٔ جماداتی ایکنجی اعتباریله اراضیٔ ثانیه ودور حیواناتی اوچنجی فرضیله اراضیٔ متوسطه تسمیه ایلدی ایسه ده مادهٔ اصلیهٔ ارضی مایع زعم ایتمکله بر بیوك خطایه دوشدی . هرنه حال ایسه طبقات ارضك حقیقة کشفی اون طقوزنجی عصر میلادیده بداء ایدرك (١٨١١ م و ١٢٢٦ ه) تاریخنده مادهٔ اصلیهٔ ارضك برسیالهٔ ملتهبه اولدیغی و بوخصوص شکلنك کرویته وصولر ایله برلکده انقلابات سائره سنه سبب بولندیغی قبول اولندی . صکره لری وقوعبولان کشفیات بوحقایق تأیید وتوسیعدن عبارتدر .

§

﴿ طبقات فقهیا ﴾ — امام ابو حنیفه ومحمد الشافعی واحمد بن حنبل و مالك و سفیان ثوری و داود طائی کبی مجتهد فی الشرع اولوب ادلهٔ اربعه دن یعنی کتاب وسنت واجماع وقیاسله من غیر تقلید تأسیس قواعد اصول واستنباط احکام فروع ایدن ائمه حضراتنه (مجتهدین طبقهٔ اولی) . وامام ابو یوسف ومحمد کبی مجتهد فی المذاهب اولان و استاذلرینك یعنی طبقهٔ اولی اصحابنك قواعد مقرره لری اوزره ادله دن استخراج احکام ایدن وبعض فروعده استاذلرینه مخالفت ایدرلر ایسه ده اصولده انلره تقلیده مجبور اولان ائمه حضراتنه (مجتهدین طبقهٔ وسطی) . و امام خصاف وطحاوی

کبی مجتهد فی المسائل اولان و یالکز صاحب مذهبدن نص و روایتی اولمیان مسائلده استاذلرینك بسط وتقریرلری واصول وقاعده‌لری وجهله استنباط احکامه مقتدر بولنان ائمه حضراتنه (مجتهدین طبقهٔ ثالثه) .

و اجتهاده اصلا مأذون اولمیوب یالکز صاحب مذهب واصحابندن منقول قول مجمل ذی وجهینی تخریج کرمخی وتخریج رازی کبی تفصیله مقتدر اولان ذوات کرامه (فقهاء طبقهٔ رابعه) :

وبعض روایاتی بعض آخره تفضیله یعنی شو اولی بو اصح و شوناسه ارفق بوقیاسه اوفق و اوضح دیمکه مقتدر اولان ذواته (فقهاء طبقهٔ خامسه) . وقوی وضعیف بینی وظاهر روایات وروایات نادره بی تمییزه مقتدر اولان ذوات کرامه (فقهاء طبقهٔ سادسه) دیرلر اشبو التنجی طبقه‌ده بولنانلرك شانلری کتابلرنده اقوال مردوده وروایات ضعیفه‌دن برشیٔ نقل ایتمامکدر. مشار الیهم حضراتنك شان و درجاتی بو وجهله معلوم اولدقدن صکره فقهاء حنفیه‌نك قنغیلری قاچنجی طبقه‌یه منسوب اولدقلری دخی بیلنمك ایچون اشبو جدول تنظیم اولندی .

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
١	١	١	امام اعظم ابوحنیفه رضی الله عنه . احوالی ایچون (ابوحنیفه) کلمه‌سنه نظر بیوریله .
٢	٢	١	امام ابی یوسف . (ابی یوسف) کلمه‌سنه نظر بیوریله .
٣	٣	١	امام محمد بن حسن الشیبانی . (محمد) کلمه‌سنه نظر بیوریله .
٤	٤	١	امام زفر بن هزیل . (زفر) کلمه‌سنه نظر بیوریله .
٥	٥	١	امام حسن بن زیاد اللؤلؤی . (حسن) کلمه‌سنه نظر بیوریله.
٦	٦	١	امام حماد بن ابی حنیفه . (حماد) کلمه‌سنه نظر بیوریله .
٧	٧	١	اسد بن عمرو الفقیه کوفی — بو ذات کتب ابی حنیفه یی یازانلرك برنجیسیدر هرون الرشید زماننده واسط وبغداد قاضیلقلرنده بولنمشیدی .
٨	٨	١	نوح بن مریم ابو عصمة . (نوح) کلمه‌سنه نظر بیوریله .

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
٩	٩	١	قاضی ابو مطیع بلخی بن عبد الله بن مسلم — فقه الا کبر نام کتاب جلیلك راویسیدر . وفاتی (٨١٣ م و ١٩٨ ه) تاریخنده .
١٠	١٠	١	شریك بن عبدالله کوفی — واسط و کوفه قاضیلقلرندن صکره (٧٩٣ م و ١٧٧ ه) یاخود ٨ تاریخنده وفات ایلدی .
١١	١١	١	یوسف بن خالد — (٧٩٥ م و ١٧٩ ه) تاریخنده وفات ایلدی .
١٢	١٢	١	حفص بن غیاث قاضیٔ کوفه — ثقات رواتدندر ووفاتی (٨٠٩ م و ١٩٤ ه) تاریخنده وقوعبولدی .
١٣	١	٢	اسماعیل بن حماد ابن ابی حنیفه — احکام ووقایعی عارف و دقایق علومه واقف بر ذات ممدوح الصفات ایدی . فقهدن (جامع) و قدریه یه دائر (درر) و (ارجاء) نام کتابلرك مؤلفیدر ووفاتی (٨٢٧ م و ٢١٢ ه) تاریخنده در .
١٤	٢	٢	ابو سلیمان جرجانی موسی بن سلیمان — زهد و ورع اصحابندن ایدی . مأمون خلیفه برکون کندوسنه مسند قضاتکلیف ایتمکله (یا امیر المؤمنین قضا خصوصی سنك عهدهٔ امانتکه مودوع بر خدمت اولدیغیچون اولبابده حقوق الهی محافظه یه بذل مقدرت ایت . والله بن غضبدن مأمون دکلم . بناءً علیه نفسمك امور عباده دخل وحکمنه راضی اولمام) دیمشدر .
١٥	٣	٢	معلی بن منصور الرازی — ابو سلیمان جرجانی ایله مشارك براهل ورع ودین وحفظ فقه وحدیثده صیت متین صاحبی اولدیغی حالده (٨٢٦ م و ٢١١ ه) تاریخنده وفات ایلدی .
١٦	٤	٢	محمد بن سماعه . (محمد) کلمه سنه نظر بیوریله .
١٧	٥	٢	هشام بن عبدالله رازی .

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
١٨	٦	٢	بشر بن ولید الکندی . (بشر) کلمه‌سنه نظر بیوریله .
١٩	٧	٢	بشر بن معلی — جمك اجتماع شروط وجوبیدن صکره فورا واجب اولوب تأخیری موجب اثم اولدیغنی روایت ایلدی .
٢٠	٨	٢	بشر بن غیاث مریسی — معتزلی المذهب وفقه وکلام وفلسفه‌ده ماهر برذات حکیم مشرب ایدی .
٢١	٩	٢	عیسی بن ابان بن صدقه ابو موسی الامام الکبیر — عصری فقهاسنجه غبطه کذار وحفظ حدیثده حائزاشتهار برذات سخاوتشعار ایدی حتی برکون (اکر برآدمك کندو مالنده بنم ماله ایتدیکم معامله‌یی یاپه‌جغی ثابت اولسه والله جمیع ماملکمی اکا ترك ایدر ایدم) دیدیکی مشهوردر .
٢٢	١٠	٢	هلال بن یحیای بصری — علم فقهده وسعتی حسبیله هلال رازی لقبیله آکیلورایدی . احکام وقف وشروطه دائر تألیفاتی وار در ووفاتی (٨٥٨ م و ٢٤٤ ه) تاریخنده‌در .
٢٣	١١	٢	ابراهیم بن جراح کوفی — (٨٣٢ م و ٢١٧ ه) محرمنده بصره‌ده وفات ایلدی .
٢٤	١٢	٢	ابراهیم بن رستم ابی بکر مروزی — مأمون خلیفه‌نك عرض ایتدیکی برقاضیلکی رد وعفوی عقیبنده تشکراً اون بیك درهم تصدق ایدوب بر مدت تدریس ایله اشتغالدن صکره (٨٢٦ م و ٢١١ ه) تاریخنده وفات ایلدی .
٢٥	١٣	٢	حسن بن ابی مالك — موثوق الروایه ومسلم الدرایه بر فقیه ایدی وفاتی (٨١٩ م و ٢٠٤ ه) تاریخنده‌در .
٢٦	١٤	٢	محمد بن شجاع ثلجی — فقه وحدیث وقرائت قرأنده‌فائق الاماثل و بعضیلرینه کوره مذهب معتزله‌یه مائل‌ایدی .

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
۲۷	۱۵	۲	امام علی رازی — عقل و ذکاوزهد و سخا ایله متصف ایدی
۲۸	۱۶	۲	محمد بن عبدالله الانصاری — انس ابن مالك اولادندندر خلافت هارون الرشیدده بصره قاضیسی ایکن (۸۳۰ م و ۲۱۵ ه) تاریخنده انقضای مدت حیاتله عازم محکمهٔ کبرا اولدی .
۲۹	۱۷	۲	موسی بن نصر رازی .
۳۰	۱۸	۲	محمد بن مقاتل رازی .
۳۱	۱۹	۲	سلیمان بن شعیب بن سلیمان کیسائی — (۸۹۱ م و ۲۷۸ ه) تاریخنده وفات ایلدی .
۳۲	۲۰	۲	علی بن معتد بن شداد — (۸۳۳ م و ۲۱۸ ه) تاریخنده وفات ایلدی .
۳۳	۲۱	۲	احمد بن قیس — ابی حفص الکبیر لقبیله مشهوردر .
۳۴	۲۲	۲	حلف بن ایوب — فقهده عصرینك فریدی ایدی . وفاتی (۸۳۰ م و ۲۱۵ ه) تاریخنده در .
۳۵	۲۳	۲	شداد بن حکیم — (۸۲۵ م و ۲۱۰ ه) تاریخنده وفات ایلدی .
۳۶	۲۴	۲	ابو محمد میدانی حسین بن حفص اصفهانی — فقه ابی حنیفه‌یی اصفهانه نقل ایدن بودر و وفاتی (۸۲۷ م و ۲۱۲ ه) تاریخنده در .
۳۷	۱	۳	ابو حفص احمد بن عمرو — عالم و عارف بر ذات پر معارفدر . وصایایه دائر کتاب الجمل وکبیر وصغیر کتاب الشروط و کتاب الرضاع وکتاب محاضرات وسجلات واقاریه متعلق کتاب نفقات وکتاب الصغیر وکتاب الخراج وکتاب المناسك مثللو برچوق تألیفاتی وارایسه ده حسن توجهنی جلب ایلدیکی مهتدی باللهك قتلی اثناسنده برچوغی یغمایه کتدی . مومی الیهك مادام الحیاة کسب یدیله متعیش بر مرد ستوده صفات ایدوکی دخی جملهٔ حکایاتندندر . وفاتی (۸۷۵ م و ۲۶۲ ه) تاریخنده در .

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
٣٨	٢	٣	محمد بن سلمة الفقيه ابو عبد الله (٩١٠ م و ٢٩٨ ه) تاريخنده وفات ايلدى .
٣٩	٣	٣	ابى جعفر احمد بن ابى عمران .
٤٠	٤	٣	قاضى ابو العباس احمد بن عيسای برى — بغداد قاضيلكندن صكره دستكش دغدغهٔ مأموريت والى الممات كوشه نشين فراغ وعبوديت اولمشدر .
٤١	٥	٣	بكر بن محمد العمى .
٤٢	٦	٣	ابو على دقاق رازى .
٤٣	٧	٣	ابو حفص صغير عبدالله بن ابو حفص كبير .
٤٤	٨	٣	بكار بن قتيبه . (بكار) كلمه سنه نظر بوريله .
٤٥	٩	٣	ابوبكر احمد بن محمد بن مقاتل رازى .
٤٦	١٠	٣	ابو على عبدالله بن جعفر رارى .
٤٧	١	٤	ابو حازم عبد الحميد بن عزيز قاضى — بصره ده متولد و عالم و عابد بر ذات اولوب حساب و فرائض وجبر ومقابله ده دخى مهارت كامله سى وارايدى (ادب القاضى) نام كتاب تأليفات مرغوبه سندندر . شام كوفه وكرخ قاضيلكلرينى دخى احرازدن صكره (٩٠٤ م و ٢٩٢ ه) تاريخنده وفات ايلدى .
٤٨	٢	٤	ابو سعيد بردعى احمد بن حسين — كبار فقهادندر . بغداددده نشر علومدن صكره (٩٢٩ م و ٣١٧ ه) تاريخنده حج شريفه كيدركن قرامطه وقعه سنده سائر حجاجله برابر مقتولاً وفات ايلدى .
٤٩	٣	٤	ابو بكر الاسكاف محمد بن احمد — كبار ائمه دندر ووفاتى (١٠٥١ م و ٤٤٣ ه) تاريخنده در .
٥٠	٤	٤	احمد بن ابراهيم ميدانى .
٥١	٥	٤	ابوبكر محمد بن فضل البخارى .

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
٥٢	٦	٤	عبد الله بن محمد بن يعقوب — استاذ الاديب لقبيله معروفدر و مناقب ابی حنيفه يه دائر كشف الاسرار اسمنده بر كتابی وسائر بعض تصانيف مقبوله متداوله سی واردر ووفاتی (٩٥١ م و ٣٤٠ ﻫ) تاريخنده در .
٥٣	٧	٤	ابو حسن الاشعری علی بن اسماعيل . (ابو حسن) كلمه سنه نظر بيوريله .
٥٤	٨	٤	ابونصر العياض احمد بن عباس سمرقندی — نصر بن احمد بن اسد بن سامانی ايامنده تركستانك بر طرفنده قتل اولنوب ابو منصور ماتريدی اقرانی فرق شاكرد براقمشدر . علم وكتابت وورع وشهامتده فريد العصر ايدی .
٥٥	٩	٤	ابومنصور ماتريدی (ابومنصور) كلمه سنه نظر بيوريله .
٥٦	١٠	٤	يحيی بن صاعد
٥٧	١١	٤	ابوالمطيع مكحول بن فضل النسفی — (كتاب اللؤلؤيات) و (سماء الشعاع) جمله آثار مرغوبه سندندر .
٥٨	١٢	٤	حاكم الشهيد ابوالفضل محمد بن محمد احمد المروزی — بخارا قاضيسی ايكن (٩٤٥م و ٣٣٤ ﻫ) تاريخنده شهيداً ارتحال ايتمش ومنقبتی آدلو براثر يادكار براقمشدر . امام محمد حضرتلرينك مبسوطنی دخی تلخيص ايلدی .
٥٩	١	٥	ابی جعفر طحاوی احمد بن سلامه (طحاويه) نظر بيوريله
٦٠	٢	٥	ابو بكر الاعمش محمد بن سعيد بن محمد بن عبدالله
٦١	٣	٥	ابوحسن كرخی عبيد الله بن حسين — بوذات عاليقدر كيجه كوندز صوم وصلوة ايله توغل وشدائد فقر واحتياجه عرض سينهٔ صبر وتحمل ايدوب مدت حياتنده كيمسه يه اعلام حاله تنزل ايتمامش برعالم عامل ايدی . حتی اواخر عمرنده علت فلجه دخی مبتلا اولهرق ينه

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
			هیچ بر سررشته ویرمامکه چالشدیغی صرده اصحابنك سیف الدوله بن حمدان نام امیر سماحت اتسامه کندو حقنده وقوعبولان استعطافلرینی استخبار ایلدکده آغلیه‌رق (اللهم لا تجعل رزقی الا من حیث دعوتنی) دعاسیله تضرع کنان وامیر مشار الیهك اون بیك درهمدن عبارت اولان هدیه‌سی هنوز کلمکسزین (٩٥١م و ٣٤٠ه) تاریخنده عازم کازار جنان اولدی · (مختصر) و (جامع الصغیر) ایله فارسی العباره قرائت قرأن تقدیرنده نمازك جوازی مسئله‌سنه دائر برکتاب تألیف ایلشدر ·
٦٢	٤	٥	ابو طاهر دباس محمد بن سفیان — برمدت شامده فاضیلق ایتدی وصکره قاضیلکی وتدریسی ترك وبجازه عزیمت ایدرك مکهٔ مکرمه‌ده عمری نهایت بولنجه‌یه‌قدر عباداتله مشغول اولدی ·
٦٣	٥	٥	ابو عمر وطبری احمد بن محمد بن عبدالرحمن — خیلی زمان بغدادده تدریس وجامعینه شرح تألیفی ایله مشغول اولوب (٩٥١ م و ٣٤٠ ه) تاریخنده وفات ایلشدر ·
٦٤	٦	٥	ابوبکر محمد بن فضل کماری ·
٦٥	٧	٥	ابو القاسم اسحق بن محمد — حکمت ومواعظه کثرت وقوفندن ناشی حکیم سمرقندی لقبیله مشهور ایدی · سمرقندده برمدت قاضیلك ایدوب حکمت وحکومتی جمع ایتدکدن صکره (٩٥٣م و ٣٤٢ ه) تاریخنده حاکم اجل بونك حقنده دخی حکمنی اجرا ایلشدر ·
٦٦	٨	٥	قاضی امام ابوجعفر بن عبدالله اشتروشنی ·
٦٧	٩	٥	ابو القاسم صفار بلخی — (٩٥٠م و٣٣٩ه) تاریخنده وفات ایلدی ·
٦٨	١٠	٥	ابو عبدالله دامغانی

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
٦٩	١	٦	ابوعلی شاشی — (٩٥٥ م و ٣٤٤ھ) تاریخنده وفات ایلدی .
٧٠	٢	٦	ابوجعفر هندوانی محمد بن عبدالله بن محمد — بلخ اهالیسندن بر امام لایق الاحترامدر . وفاتی (٩٧٢م و ٣٦٢ھ) تاریخنده وقوعبولدی .
٧١	٣	٦	ابوبکر رازی . (امام کلمه سنه نظر بیوریله .
٧٢	٤	٦	ابی سهل زجاجی — کتاب الریاض صاحبیدر .
٧٣	٥	٦	ابی حامد مروی — کنیه سی ابن الطبری اسمی احمد بن حسین بن علیدر . وفاتی (٩٨٧م و ٣٧٧ھ) تاریخنده .
٧٤	٦	٦	قاضی الحرمین ابوالحسین احمد بن محمد بن عبدالله — عصرینك شیخ الفقهاسی ایدی . وفاتی (٩٦٢م و ٣٥١ھ) تاریخنده در .
٧٥	٧	٦	ابوالقاسم تنوخی علی بن محمد . (قاضی) کلمه سنه نظر بیوریله .
٧٦	٨	٦	ابوالحسن تنوخی .
٧٧	٩	٦	ابوعلی نسفی حسین بن خضر — تاریخ وفاتی (١٠٣٢ م و ٤٢٤ ھ) .
٧٨	١٠	٦	ابومعین المکحول محمد — تبصره وجامع الکبیر شرحنك مصنفیدر .
٧٩	١	٧	شمس الائمه حلوانی عبد العزیز بن احمد بن نصر بن صالح — تبصره نام کتابك صاحبیدر . وفاتی (١٠٥٦م و ٤٤٨ھ) یاخود (٤٩) تاریخنده .
٨٠	٢	٧	ابوزید دبوسی عبدالله بن عمر بن عیسی — علم خلافك واضعیدر . قوه علمیه سی علماء بینشده ضرب مثل اولمشیدی . کتاب الاسرار وکتاب ابد الاتصی وتقویم نام آثار لطافت ایثاری تألیفه همت و (١٠٤٣ م و ٤٣٥ ھ) تاریخیله دار مکافاته رحلت ایلدی .

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
٨١	٣	٧	ابوالعباس ناطقی — کبار فقهادندر واجناس وفروق نام آثارك مؤلفی اولوب (١٠٥٤ م و٤٤٦ ﻫ) تاریخیله عراقده وفات ایلمشدر .
٨٢	٤	٧	ابوبکر خوارزمی احمد بن موسی — (٩٨٩م و٣٧٩ﻫ) تاریخنده وفات یلدی .
٨٣	٥	٧	شیخ الاسلام ابوالحسن علی سغدی — کتاب النتف وشرح السیرك مؤلفی برامام فاضل مقتدر وفقیه کامل ومناظر ایدی . وفاتی (١٠٨٦ م و٤٦١ﻫ) تاریخنده در .
٨٤	٦	٧	محمد بن احمد خوارزمی — بخارانك قاضی ورئیس الفقهامی اولدیغندن (شرف الرؤسا) تلقیب اولنمشیدی .
٨٥	٧	٧	فقیه ابواللیث سمرقندی . (ابواللیث) کلمه سنه نظر بیوریله .
٨٦	٨	٧	ابوالهیثم محمد بن جعفر بن اسماعیل — همتیله عصرنده خیلی فقها یتشدی .
٨٧	٩	٧	ابویعقوب بن محمد نیشابوری .
٨٨	١٠	٧	ابوبدیع المکحول احمد بن محمد — عصری فقهاسنك کحل چشم افتخاری ایدی . وفاتی (٩٨٩ م و٣٧٩ﻫ) تاریخنده در .
٨٩	١	٨	شمس الائمهٔ سرخسی (سرخسی) کلمه سنه نظر بیوریله .
٩٠	٢	٨	احمد بن عزیز حلوانی .
٩١	٣	٨	ابوبکر النسفی محمد بن حسن بن منصور .
٩٢	٤	٨	محمد بن حسین باهلی ابوالنصر الخطیب — علم وهنرده شمس الائمهٔ سرخسی یه اقران ایدی .
٩٣	٥	٨	شمس الائمه ابو الفضل بکر بن محمد بن علی زرنجری — کمال فضلندن کنایه اولهرق (ابا حنیفة الاصغر) دیرلر ایدی .
٩٤	٦	٨	ابو نصر محمد بن علی بن حسین .

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
٩٥	٧	٨	قاضی ابو اللیث محمد بن احمد البخاری .
٩٦	٨	٨	ابو الفضل منصور بن نصر کاغدی .
٩٧	٩	٨	ابوسهل هارون بن احمد اسفرائینی .
٩٨	١	٩	امام ابوحسین قدوری . (قدوری) کلمه سند نظر بیوریله .
٩٩	٢	٩	شمس الائمه ابو فضل بخاری — افق فقهك بدر کاملی ایکن مهر حیاتی (١١٠٦ م و ٥٠٠ ه) تاریخنده غروب ایلشدر .
١٠٠	٣	٩	قاضی ابو عبد الله ضمیری — کبار فقها و مشاهیر بغدادندر مداین شهرینك قاضیسی ایکن (١٠٣٩ م و ٤٣١ ه) تاریخنده وفات ایلدی .
١٠١	٤	٩	قاضی ابو محمد ناصحی عبد الله بن حسین — عصری فقهاسنك پیشوامی و دهری علماسنك مقتداسی ایدی . سلطان محمود سبکتکین زمانده بخارایه قاضی اولمش و مجلس التدریس والنظر و التصنیف وطریقة الحسن و مختصر وقوف نام کتابلری تألیف ایله بین الاقران برقات دها کسب تمیز ایلشدر . ارتحالی (١٠٥٥ م و ٤٤٧ ه) تاریخنده وقوعبولدی .
١٠٢	٥	٩	عمادالاسلام قاضی ابو علی صاعدبن محمد استوانی — افاضل عمادندر ووفاتی (١٠٤٠ م و ٤٣٢ ه) تاریخنده در .
١٠٣	٦	٩	سراج الائمه برهان الدین عبد العزیز بن عمر بن بازه — صدر شهید لقبیله معروف وحلیهٔ علم وکمال ایله موصوف برذات محاسن سمات در .
١٠٤	٧	٩	ابو بکر حصیری محمد بن ابراهیم .
١٠٥	٨	٩	محمد بن عبد العزیز اوزجندی .
١٠٦	٩	٩	محمود بن حسین کشانی — (١٠٣٣ م و ٤٢٥ ه) تاریخنده وفات ایلدی .

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
١٠٧	١٠	٩	امام ابو حفص عمر بن حبیب — علم فقه و خلافده برفقیه عدیم المخالیف ایدی.
١٠٨	١١	٩	علی الدین سمرقندی ابو بکر محمد بن احمد.
١٠٩	١٢	٩	فخر الدین علی پزدوی — ماوراء النهر متبحرین فقهاسندندر ومبسوط وجامع الصغیر نام کتابلرك مؤلفیدر وفاتی (١٠٨٩ م و ٤٨٢ ه) تاریخنده وقوعبولدی.
١١٠	١٣	٩	قاضی ابو الیسر پزدوی محمد بن محمد بن حسین — فخر الدین علی پزدوینك برادری و عصرینك علی الاطلاق امام الأئمه سی ایدی سمرقنده قاضی القضاة مسندیله اعلای نام وشان ونهایت (١٠٩٩ م و ٤٩٣ ه) تاریخنده محکمهٔ کبرایه پویان ونائل نعم جاودان اولمشدر.
١١١	١٤	٩	احمد بن اسماعیل ظهیر الدین تمر طاشی.
١١٢	١٥	٩	قاضی عباس ابی منصور حارثی.
١١٣	١٦	٩	ابو المظفر بن اسماعیل بن عدی ازهری طاقانی.
١١٤	١٧	٩	شیخ الاسلام خواهر زاده ابو بکر محمد بن حسین بخاری — علماء ماوراء النهردندر و (مبسوط). نام کتابك صاحبیدر.
١١٥	١	١٠	امام ابو الحسن علی صغدلی نیشابوری — علم کلامده ید طولا صاحبی برذاتدر. ابتدا معتزلی المذهب ایکن سلطان طغرلله بغداده کیدوب کلدکده نصکره مذهب مذکوری ترك وتزهد ومجالس ملوك وسلاطینده التزام تباعد ایلدی. برکون نیشابور جامعنده ملك شاه بونی کوروب نیچون بزه کلمیورسك دیو التفات ایلدکده مومی الیه (مرادم سز علمایی زیارت ایتکله اخیار ملوکدن اولمکزدر. یوقسه ملوکی زیارتله اشرار علمادن اولمق ایستمم) جوابنی ویردی. وفاتی (١٠٩١ م و ٤٨٤ ه) تاریخنده در.
١١٦	٢	١٠	امام ظهیر الدین مرغینانی.

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
١١٧	٣	١٠	محمد بن صاعد .
١١٨	٤	١٠	ابونصر الاقطع — شرع نام کتابك مؤلفی وکتاب قدورینك شارحیدر علم فقهده ید طولا صاحبی ایدی . مؤخراً بر سببه مبنی صول الی کسیله‌رك (١١٠٠ م و ٤٩٤ ه) تاریخنده دستکش غوائل دنیا اولدی .
١١٩	٥	١٠	ابن مأکولا .
١٢٠	٦	١٠	ابو ابراهیم فقیه پشقانی (١٠٩٨ م و ٤٩٢ ه) تاریخنده وفات ایلدی .
١٢١	٧	١٠	محمود بن طاهر سمرقندیٔ لبادی .
١٢٢	٨	١٠	ابو المعالی ظهیرالدین بن الیاس — عالی فطرت وحسن طبیعت صاحبی برذات اولدیغی وقته وخلافه دائر ایجمه تألیفات مفیده‌سی بولندیغی مرویدر .
١٢٣	٩	١٠	ابوالقاسم عبدالواحد بن علی بن برهان — علم کلام وحدیثده مهارت فوق العاده‌سی وار ایدی (١٠٦٣ م و ٤٥٦ ه) تاریخنده وفات ایلدی .
١٢٤	١٠	١٠	علی بن عبدالله خطیبی .
١٢٥	١١	١٠	احمدبن عبدالرشید بخاری — قوام‌الدین لقبیله ملقبدر .
١٢٦	١٢	١٠	امام نجم الدین ابوحفص عمر بن محمدبن احمد النسفی — فقهه دائر بر منظومه‌سی واردر (١١٤٢ م و ٥٣٧ ه) تاریخنده وفات ایلدی .
١٢٧	١٣	١٠	حسام شهید عمر بن عبد العزیز بن عمر بن مازه — فتاوی الصغری و الکبری ومطول ایچون جامع الصغیر ومحیط نام کتابلری تألیف ایله (١١٤١ م و ٥٣٦ ه) تاریخنده شهیداً دیده بند عالم شهود اولدی .
١٢٨	١٤	١٠	تاج الدین محمد بن محمد — امام‌رضی الدین مرحومك والدی ومحیط نام کتابك مؤلفیدر .

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
١٢٩	١٥	١٠	تاج الدين احمد بن عبدالعزيز بن عمر بن مازه — برهان الائمه دينكله معروفدر .
١٣٠	١٦	١٠	ضياء الدين محمد بن حسين تنوخى .
١٣١	١٧	١٠	استاذ عثمان بن ابراهيم خوانندى .
١٣٢	١٨	١٠	محمد بن ابراهيم خوانندى — استاذ عثمانك برادريدر .
١٣٢	١٩	١٠	على بن حسين بن محمد — برهان بلخى لقبيله مشهوردر وفاتى (١١٥٣ م و ٥٤٨ ه) تاريخنده .
١٣٣	٢٠	١٠	احمد بن يوسف علوى الغزنوى — مقدمهٔ مشهوره صاحبيدر .
١٣٤	٢١	١٠	مجدالدين سمرقندى محمد بن ابى بكر — امام زاده لقبيله ملقبدر و(شرعة الاسلام) نام كتاب آثار مرغوبه سندندر .
١٣٥	٢٢	١٠	ابراهيم بن اسماعيل الصغار — بخارا اهاليسندن علم وزهد ايله موصوف برذاتدر .
١٣٦	٢٣	١٠	ركن الائمه عبد الكريم بن محمد — فن لغتده طلبة الطلبه نامیله براثرى واردر .
١٣٧	٢٤	١٠	ابو بكر سمرقندى محمد بن احمد — (تحفة الفقهاء) صاحبيدر . فاطمه نامنده عالمه و صالحه بر كريمه سى اولوب زوجى كتاب البدايع مؤلفى كاشانى مومى اليهادن اخذ فقه ايلمشيدى .
١٣٨	٢٥	١٠	شيخ الاسلام على اسبيجانى — ماوراء النهر علماسندندر وشرح مختصر طحاوينك مصنفيدر وفاتى (١١٤٥ م و ٥٤٠ ه) تاريخنده وقوعبولدى .
١٣٩	٢٦	١٠	ابو الفتح عبدالرشيد ولوالجى — حسن السيرة برامام فاضل ايدى (١١٤٥ م و ٥٤٠ ه) تاريخنده وفات ايلدى .
١٤٠	٢٧	١٠	ابو القاسم زمخشرى (زمخشرى) كلمه سنه نظر بيوريله .
١٤١	٢٨	١٠	شمس الائمه عمادالدين عمر بن بكر بن محمد زرنجرى — عصرينك نعمان ثانيسى ايدى . وفاتى (١١٥٣ م و ٥٤٨ ه) تاريخنده در .

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
١٤٢	٢٩	١٠	ابو عمر وعثمان بن علی بکندیٔ بخاری .
١٤٣	٣٠	١٠	شیخ الاسلام نصیرالدین ابوعبدالله اوس بن سلیمان .
١٤٤	١	١١	امام فخرالدین قاضیخان (قاضیخان) کلمه‌سنه نظر بیوریله .
١٤٥	٢	١١	شرف الدین عمر بن محمد بن عمر عقیلی — (١١٨٠ م و ٥٧٦ ه) تاریخنده وفات ایلمشدر .
١٤٦	٣	١١	شیخ الاسلام محمود بن صاعد حارثی .
١٤٧	٤	١١	امام علاءالدین سدید بن محمد خیاطی — سکاکیٔ مشهورك استاذ مفضوریدر .
١٤٨	٥	١١	برهان الائمه محمد بن عبد الکریم .
١٤٩	٦	١١	رکن الدین ابوالفضل کرمانی — شرح جامع الکبیر وشرحیله برابر کتاب التجرید وکتاب الایضاح جملهٔ آثار بدیعه‌سندندر ووفاتی (١١٤٨ م و ٥٤٣ ه) تاریخنده‌در
١٥٠	٧	١١	امام زین‌الدین عتابیٔ بخاری احمد بن محمد — کتاب الزیادات ودرت جلد جوامع الفقه وشرح جامع الکبیر والصغیر مؤلفیدر ووفاتی (١١٩٠ م و٥٨٦ ه) تاریخنده‌در .
١٥١	٨	١١	شیخ الاسلام برهان الدین (برهان الدین) کلمه‌سنه نظر بیوریله .
١٥٢	٩	١١	علامه بدرالدین عمر بن عبدالکریم ورسکی — (١١٩٧ م و ٥٩٤ ه) تاریخنده وفات ایلدی
١٥٣	١٠	١١	ابوبکر کاشانی . (کاشانی) کلمه‌سنه نظر بیوریله .
١٥٤	١١	١١	رضی الدین سرخسی . (سرخسی) کلمه‌سنه نظر بیوریله .
١٥٥	١٢	١١	ابو المعالی ابن ابی یسر پزدوی احمد بن محمد .
١٥٦	١٣	١١	طاهر ابن احمد بن عبد الله رشید بخاری — (کتاب الواقعات) و (خلاصة الفتاوی) نك مؤلفیدر وفاتی (١١٤٧ م و ٥٤٢ ه) تاریخنده‌وقوعبولدی .

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
١٥٧	١٤	١١	احمد بن محمد بن محمود بن سعید الغزنوی — (روضة اختلاف العلماء) و (مقدمة المختصر فی الفقه) و(روضة المتکلمین) نام کتابلر جملهٔ تألیفاتندندر ووفاتی (١١٩٦ م و ٥٩٣ ه) تاریخنده‌در .
١٥٨	١٥	١١	شیخ نورالدین ابو محمد احمد بن محمود صابونیٔ بخاری — اصول دینده (بدایة) و (کفایه) مؤلفیدر (١١٨٠ م و ٥٨٠ ه) تاریخنده وفات ایلدی .
١٥٩	١٦	١١	سراج الدین ابو طاهر سجاوندی محمد بن محمد بن عبد الرشید — فرائضدن مختصر نام کتاب ایله شرحی بوذات یازمشدر .
١٦٠	١٧	١١	شیخ برهان الدین ناصر بن ابی المکارم عبد السید بن علی ابوالفتح مطرزی — مهرهٔ علوم ادبیه وفقهیه‌دندر ولغته دائر (مغرب) ونحودن (مصباح) نام کتابلر جملهٔ تألیفاتندندر وفاتی (١٢١٣ م و ٦١٠ ه) تاریخنده وقوعبولدی .
١٦١	١	١٢	شیخ جمال الدین محمود حصیری — (جامع الکبیر) ه برشرح یازوب و (١٢٣٨ م و ٦٣٦ ه) تاریخنده وفات ایلمشدر .
١٦٢	٢	١٢	شمس الائمه کژدری محمد بن عبد الغفار — وقتنك علی الاطلاق استاد فضائل استنادی ایدی . (هدایه) نامنده برکتاب ترتیب ایدوب (١٢٤٤ م و ٦٤٢ ه) تاریخنده وفات ایلمشدر .
١٦٣	٣	١٢	تاج الدین عبد الغفار کردری — فقه واصول فقهده تصانیف معتبره‌سی واردر . سلطان عادل نورالدین محمود بن زنکی زمانده حلب قاضیسی ایکن (١٢٥٤ م و ٦٥٢ ه) تاریخنده وفات ایلمشدر .

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
١٦٤	٤	١٢	يوسف بن ابی بكر سكاكی - (سكاكی) كلمه سنه نظر بيوريله.
١٦٥	٥	١٢	قاضی ظهير الدين بخاری محمد بن احمد — حسامينك جامع الصغيرينه (فوائد) آدلو بر كتاب يازوب (١٢٢٢م و٦١٩ه) تاريخنده وفات ايلشدر.
١٦٦	٦	١٢	حسام الدين محمد بن محمد بن عمر اخسكتی — اصول فقهده مختصر معروف صاحبی در وفاتی (١٢٤٦ م و٦٤٤ه) تاريخنده وقوعبولدی.
١٦٧	٧	١٢	عمر بن علی مرغينانی.
١٦٨	٨	١٢	محمد بن علی مرغينانی.
١٦٩	٩	١٢	محمد بن احمد بن خميس موصلی.
١٧٠	١٠	١٢	محمد بن علی توقدی.
١٧١	١١	١٢	محمد عبدالكريم تركستانئ خوارزمی — عرفی (برهان الائمه در.
١٧٢	١٢	١٢	علامه شمس الدين احمد بن محمد بن احمد عقيلی الانصاری البخاری — تاريخ وفاتی (١١٥٢م و٥٤٧ه) در.
١٧٣	١٣	١٢	امام جمال الدين محبوبی عبدالله بن ابراهيم — عصرينك شيخ الفقهاسی ايدی. (جامع الصغير) ه برشرحی واردر ووفاتی (١٢٣٢م و٦٣٠ه) تاريخنده در.
١٧٤	١٤	١٢	شمس الدين بن عطا.
١٧٥	١٥	١٢	تاج الشريعه محمود بن صدر شهيد - زمانينك سرتاج ابتهاجی ايدی. (وقايه) و (معراج الدراية) اسمنده ايكی اثر دلپذيری واردر.
١٧٦	١	١٣	قاضی القضاة صدر الدين سليمان بن ابو العز.
١٧٧	٢	١٣	ابو حسين موصلی.
١٧٨	٣	١٣	صدر الدين ابو عبدالله خلاطی — جامع الكبير ومقصد المسند نام كتابلردن ماعدا صحيح مسلم اوزرينه براثر مقبولی واردر ووفاتی (١٢٥٤م و٦٥٢ه) تاريخنده در.

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
١٧٩	٤	١٣	علاء بدرالدين محمد بن محمود بن عبدالكريم كژدرى — خواهر زاده ديمكله مشهوردر ووفاتى (١٢٥٣م و٦٥١ه) تاريخنده در.
١٨٠	٥	١٣	حسن بن احمد بن ابو مجدالدين — ابن امين الدوله لقبيله معروف برفقيه كامل ومحدث فاضل ايدى. فرائضدن (سراجيه) يه برشرح لطيف تصنيفنه همت وجان عزيزينى (١٢٥٩م و٦٥٨ه) تاريخنده كى تاتار وقعهٔ مؤلمه سنده شمشير شهادته امانت ايلدى.
١٨١	٦	١٣	شيخ حميدالدين ضريرى على بن محمد بن على البخارى.
١٨٢	٧	١٣	حافظ الدين كبير ابو الفضل محمد بن محمد بن نصر البخارى وفاتى (١٢٩٣م و٦٩٣ه) تاريخنده در.
١٨٣	٨	١٣	فخرالدين محمد بن الياس مايمرغى — مشاهير فضلادندر. (نافع) شرحى (منافع) و (كافى) شرحى (وافى) و منظومه شرحى (مستصفى) وكنزالدقايق و (عمدة) نام آثار ندن بشقه اصول فقه ودينه دائر (منار) اسمنده دخى ايكى تأليف بلاغت ردينى واردر ووفاتى (١٣٥٠ م و٧٥١ه) تاريخنده در.
١٨٤	٩	١٣	صدرالشريعه عبيدالله بن مسعود بن محمود — علماى عصرينك سربلندى وتاج الشريعه نك حفيد ارجمنديدر. اصول فقهده (تنقيح) وشرحى اولان (توضيح) وشرح (وقايه) جملهٔ اثارندندر.
١٨٥	١٠	١٣	ابو المظفر ظهيرالدين محمد بن عمر بن محمد البخارى.
١٨٦	١١	١٣	امام يوسف بن سبط بن جوزى — شرح جامع الصغير ومراة الزمان نام كتابلرك مصنفيدر وفاتى (١٢٥٦م و٦٥٤ه) تاريخنده وقوعبولدى.

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
١٨٧	١٢	١٣	ابوالفضل محمد بن محمود — لقبی برهان نسفیدر. تفسیر امام فخر رازی یی تلخیص و علم خلافده دائر بر مقدمه تألیف ایدوب (١٢٨٨م و٦٨٧ه) تاریخنده بغداد دن آخرنه رحلت ایلدی.
١٨٨	١٣	١٣	ابن شجاع محمد بن عبدالکریم بن عثمان المفتی — عرهای فقیهادندر ووفاتی (١٢٩٦م و٦٩٦ه) تاریخنده‌در.
١٨٩	١٤	١٣	اشرف الدین ابوالفضل کاشانی.
١٩٠	١٥	١٣	مختار بن محمود زاهد — نجم الدین لقبیله معروفدر و (قنیه) و (ناصریه) اسمنده ایکی کتابی وقدوری اوزرینه برشرحی واردر اشبو (ناصریه) نك مشتمل اولدیغی اوج بابدن برنجیسی خاتم النبیین علیه السلامك حقیقت رسالتلرینه دائر بعض دلائل مقبوله یی ایکنجیسی منکرلرك اسامیسیله شبهاتنه اجوبهٔ معقوله یی اوچنجیسی دخی اولبابده مسلمین ونصاری بینلرنده وقوعه کلان مناظرات منقوله یی متضمندر.
١٩١	١٦	١٣	قاضی القضاة شمس الدین اوزاعی عبدالله بن محمد بن عثمان — فحول علمادن حائز قدر واعتبار برامام صاحب اشتهار ایدی وفاتی (١٢٨٤م و٦٨٣ه) تاریخنده‌در.
١٩٢	١٧	١٣	مجدالدین ابوالفضل موصلی — کوفه قاضیلکندن بعدالانفصال بغدادده مشهد امام ابوحنیفه یه ارتحال و آخر عمری اولان (١٢٨٤م و٦٨٣ه) تاریخنه قدرتدریس وافتایه حصر اشغال ایدوب اندن صکره ترك دغدغهٔ قیل وقال ایلشدر کتاب المختار والاختیار اثار قلمیه‌سی جمله‌سندندر.
١٩٣	١٨	١٣	نجم الدین عمر بن احمد کاخستوانی.
١٩٤	١٩	١٣	قاضی عبدالله جعفر کوفی — ابن هروانی لقبیله معروفدر.
١٩٥	٢٠	١٣	اسماعیل بن عثمان رشیدالدین — ابن معلم لقبیله معروفدر ووفاتی (١٣٢٣م و٧٢٤ه) تاریخنده‌در.

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
١٩٦	٢١	١٣	نجم الدين ابو طاهر اسحق بن علی بن یحیی — مشایخ فقهای حنفیه دندر و (هدایه) اوزرینه ایکی جلد حواشیسی واردر ووفاتی (١٣١١ م و ٧١١ ه) تاریخنده در .
١٩٧	٢٢	١٣	جلال الدين بخاری محمد بن احمد .
١٩٨	١	١٤	قاضی القضاة ابو العباس سروجی احمد بن ابراهیم — مصرده مسند نشین قضا ایدی کتاب الهداية اوزرینه یاپدیغی التی جلد شرح آثار معتبره دندر . ووفاتی (١٣١٠ م و ٧١٠ ه) تاریخنده در .
١٩٩	٢	١٤	حسام الدين صنعانی — کتاب الهدایه یه (نهایه) وابی یسر پزدوینك اصول آدلو اثرینه (کافی) نام شرحلری یازدقدن بشقه مکحولینك (تمجید) نام کتابنی دخی آیروجه شرح ایتشدر . مومی الیه (١٣١٠ م و ٧١٠ ه) تاریخنده مشهد ابی حنیفه دن شامه انتقال ایتش ایدی .
٢٠٠	٣	١٤	علاء الدين عبد العزیز بخاری — متبحرین فقهدن واصولیوندندر اصول اخسکتی یی وپزدوینك اصول فقهنی شرح ایلدی .
٢٠١	٤	١٤	ابو العباس احمد بن ساعاتیٔ بغدادی — خلفای عباسیه زمانده باب مستنصریه یه وضع اولنان ساعت مشهوری پدری تصنیع ایتك حسبیله ساعاتی لقبیله شهرت بولمشیدی . فقهدن مجمع البحرین نامیله ایکی جلد شرحی واصول فقهدن بدیع نامیله برکتابی واردر .
٢٠٢	٥	١٤	محمد بن ابی بکر بن عبد الحی — تحفة الملوك آدلی برکتابی واردر .
٢٠٣	٦	١٤	قاضی القضاة شمس الدين حریری — دمشق ومصر قاهره ده قاضی القضاة ایدی وفاتی (١٣٢٧ م و ٧٢٨ ه) تاریخنده در .

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
٢٠٤	٧	١٤	برهان الدين احمد بن اسعد بن محمد البخارى .
٢٠٥	٨	١٤	امير علاء الدين فارسى .
٢٠٦	٩	١٤	ابو على البخارى .
٢٠٧	١	١٥	جلال الدين خبازى — نعم جليله علميه ايله متنعم برشيخ مكرم ايدى اصول فقهدن (مغنى) نام كتابى تأليف و (١٣٨٨ م و ٧٩١ ه) تاريخنده وفات ايلدى .
٢٠٨	٢	١٥	قوام الدين سكاكى — مصر قاهره ده ماردينى جامع شريفنده الى المهات تدريس ايله مشغول اولمش وعيون المذهب نامنده بركتاب تأليف ايتمشدر .
٢٠٩	٣	١٥	ابن تركمانى شهاب الدين احمد بن حسن — شام شريفده خاتونيه مدرسى ايدى .
٢١٠	٤	١٥	شهاب الدين ابو العباس احمد بن ابراهيم بن داود چلبى — ابن برهان لقبيله معروفدر علوم عديده وتأليفات مفيده صاحبى بر ذات ايدى . جامع الكبيره يازديغى شرح مسلم صغار وكباردر وفاتى (١٣٣٧ م و ٧٣٨ ه) تاريخنده در .
٢١١	٥	١٥	على بن بلبان بن عبدالله فارسى — (تقاسيم) و (انواع) نامنده و آداب فقهه دائر (طبرانى) اسمنده او ج عدد تأليفى واردر وفاتى (١٣٣٨ م و ٧٣٩ ه) تاريخنده در .
٢١٢	٦	١٥	قاضى القضاة علاء الدين على بن عثمان بن ابراهيم ماردينى — ابن تركمانى لقبيله مشهوردر علم فقه . حديث . تفسير . اصول . فرائض . حساب . شعر وعروضده امام العصر ايدى . علم حديثدن (منتخب) واصول فقهدن (سعديه) ايله (مؤلف) (مختلف) (كتاب الضعفاء) و (المتروكيه) وهدايه مختصرى (كفايه) و (بهجة الادب) وفنونه دائر (مقدمه)

عمومی عدد خصوصی طبقات

وشاعر مشهور عربی متنبی یی رداً (کتاب النقض) نام کتب معتبره جمله تألیفاتندندر کلامدن کتاب ابن الصلاح و (محصل) آدلو آثاری دخی ایجاز ایلشدر. کاشغرای بقایه ارتحالی ۱۳۲۹، مو ۵۷۰) محرمنده وقوعبولدی.

۲۱۳ ۷ ۱۵ جلال الدین کورانی

۲۱٤ ۸ ۱۵ وجیه الدین بابکی

۲۱۵ ۹ ۱۵ شیخ ابوالفتح تبریزی — ابن سماعتینك اصول فقهده کی (بدیع) کتابنی (الرفیع آدلو اثریله شرح و (۱۳۳۵ م و ۷۲٦ ه) تاریخنده وفات ایلشدر.

۲۱٦ ۱۰ ۱۵ نجم الدین ابواسحق دمشقی — شامده قاضیلك ایتدیکی اثناده (فواید)ی نظم وتألیف وفتاوای طرسوسیه نام کتابی املاو تصنیف ایلدی. وفاتی (۱۲۵۷ م و ۷۵۸ ه) تاریخنده در

۲۱۷ ۱۱ ۱۵ شمس الدین خطیب ولوی

۲۱۸ ۱۲ ۱۵ قطب الدین عبدالکریم حلبی — شرح بخاری و (عمل تاریخ مصر وشرح (سیرنبویه) مؤلفات مقبوله سندندر. وفاتی (۱۳٤٤ م و ۷٤۵ ه) تاریخنده در.

۲۱۹ ۱۳ ۱۵ فخرالدین ابو عمر زیلعی — فقه ونحو وفرائضده ماهر بر ذات ایدی (کنز الدقائق) نام کتابك مؤلفیدر وفاتی (۱۳٤۰ م و ۷٤۳ ه) تاریخنده در.

۲۲۰ ۱٤ ۱۵ قاضی عضدالدین عجمی — علوم عقلیه ونقلیه ده علامهٔ عصر ایدی شرح مختصر (ابن حاجب) وشرح (المواقف) و (الجواهر) نام کتابلرله برابر فنون شتاده بعض آثار مرغوبه سی واردر وفاتی (۱۳۵۲ م و ۷۵۳ ه) تاریخنده در.

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
٢٢١	١٥	١٥	قوام الدين امير كاتب بن امير عمید غازی اتقانی — فقه ولغت وعربیتده فائق الاقران بر ذاتدر هدایه یه (غایة البیان) واخسکتی یه (تبیین) نامله رنده ایکی شرح تحریر ایتمش و (١٣٥٦ م و ٧٥٨ ه) تاریخنده وفات ایلمشدر.
٢٢٢	١٦	١٥	عالم بن علی الانصاری — تاتارخانك التماسیله تألیف ایتدیکی کتاب (تاتارخانیه) نامیله شهرت بولمشدر.
٢٢٣	١	١٦	شیخ اکمل الدین محمد بن محمد بن محمود — علامهٔ متأخرین وخاتمة المحققین اکمل الدین بابرقیدر. مومی الیه تألیفات کثیره صاحبی برذات ایدی. (شرح مشارق) وشرح هدایه وشرح مختصر ابن حاجب وشرح تلخیص خلاطی وشرح تجرید نصیر طوسی وشرح سراجیه وپزدوی شرحی (تقریر) وبیان ومعانی یه دائر تلخیص شرحی وحاشیهٔ کشاف وفرایضه متعلق (مقدمه) تألیفاتی جمله سندندر. وفاتی (١٣٨٤ م و ٧٨٦ ه) تاریخنده در.
٢٢٤	٢	١٦	ناصر الدین محمد بزازی.
٢٢٥	٣	١٦	ابو العباس قنوی احمد بن مسعود — جامع الکبیره (تقریر) نامنده درت جلدی جامع برشرح یازدیسه ده اتمامنه موفق اوله میوب مؤخراً اوغلی ابو المحاسن محمود اکمال ایلمشدر.
٢٢٦	١	١٧	سراج الدین عمر بن علی فارسی — علم نحو وعربیتده امام وفنون شتاده مغبوط انام برذاتدر وفاتی (١٤٢٣ م و ٨٢٧ ه) تاریخنده در.
٢٢٧	٢	١٧	علامه محیی الدین بن یحیی بن علی اسمر.
٢٢٨	٣	١٧	حافظ الدین ابن بزاز محمد بن محمد کردی. (فتاوی) کله سنه نظر بیوریله.

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
٢٢٩	٤	١٧	سراج الدين ثقفى.
٢٣٠	٥	١٧	شيخ بدر الدين سماوئ المصلوب — تسهيل وجامع الفصولين نامله مرنده ايكى اثرى واردر.
٢٣١	٦	١٧	ابن ملك عبداللطيف — شرح المشارق والمصابيح وشرح المجمع نام كتابلرك مؤلفيدر.
٢٣٢	٧	١٧	شيخ علاء الدين رومى — (اسئلة) نام كتابك مصنفيدر.
٢٣٣	١	١٨	كمال الدين محمد بن شيخ همام الدين بن عبدالواحد — ابن همام دينمكله مشتهر برعلامهٔ صاحب هزايدى وفاتى (١٤٥٦ م و ٨٦١ ﻫ) تاريخنده در.
٢٣٤	٢	١٨	شرف بن كمال قريمى.
٢٣٥	٣	١٨	شمس الدين بن محمد الفنارى. (فنارى) كلمه سنه نظر بيوريله.
٢٣٦	٤	١٨	يكان بن محمد بن ارمغان — روم علماسندن بر فاضل يكانه در.
٢٣٧	١	١٩	قريمى احمد بن عبدالله.
٢٣٨	٢	١٩	محمد شاه ابن فنارى — شمس الدين فنارينك مخدوم معارف موسوميدر.
٢٣٩	٣	١٩	حضر شاه بن جلال الدين.
٢٤٠	٤	١٩	حمزة القرمانى — تفسير قاضئ بيضاوى يه برحاشيهٔ مقبوله سى واردر.
٢٤١	٥	١٩	على طوسى عجم — (ذخر الظهير) صاحبى.
٢٤٢	٦	١٩	خواجه زاده. (خواجه) كلمه سنه نظر بيوريله.
٢٤٣	٧	١٩	ملاخسرو. (ملا) كلمه سنه نظر بيوريله.
٢٤٤	٨	١٩	ملا كورانى. (ملا) كلمه سنه نظر بيوريله.
٢٤٥	١	٢٠	يوسف سنان بن حضر شاه بن جلال — جواهر شرح المواقف نام كتابه برحاشيه يازمشدر.
١٤٦	٢	٢٠	خيالى. (خيالى) كلمه سنه نظر بيوريله.

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
٢٤٧	٣	٢٠	يعقوب پاشا بن حضر شاه بن جلال — صدر الشريعه‌نك وقايه نام كتابى شرحنى تحشيه ايتمشدر.
٢٤٨	٤	٢٠	خطيب قاسم بن يعقوب.
٢٤٩	٥	٢٠	مصلح الدين كستلى . (كستلمى) كلمه‌سنه نظر بيوريله.
٢٥٠	٦	٢٠	لطفئ مقتول . (لطفى) كلمه‌سنه نظر بيوريله .
٢٥١	٧	٢٠	خطيب زاده . (خطيب) كلمه‌سنه نظر بيوريله.
٢٥٢	٨	٢٠	افضل زاده — اصفهانينك شرح الطوالع نام كتابنه برحاشيه تأليف ايتمشدر.
٢٥٣	٩	٢٠	اخى يوسف — صدر الشريعه‌يه برحاشيه‌سى واردر.
٢٥٤	١٠	٢٠	عذارى — الهيات شرح مواقفنه برحاشيه يازمشدر .
٢٥٥	١١	٢٠	حسن چلبى بن فنارى — تلويح ومطول وشرح مواقف اوزرينه حواشئ مكمله ترك ايلمشدر.
٢٥٦	١	٢١	احمد بن كمال پاشا — فضلاى متأخرينك آروى افتخارى اولان مشهور ابن كمال مرحومدر . (شمس الدين) كلمه‌سنه نظر بيوريله .

§

﴿ طبقات الاولیا ﴾ — (١٤٠١ م و ٨٠٤ ه) تاريخنده وفات ايدن سراج الدين بن ملقنك اثريدر .

(طبقات جلاليه) — (١٥٠٢ م و ٩٠٨ ه) تاريخنده وفات ايدن جلال الدين محمد بن اسعد دوانينك شرح جديد تجريد وشرح المطالع حواشيسندن عبارت يازديغى اثردر .

(طبقات الحفاظ) — (١٣٤٧ م و ٧٤٨ ه) تاريخنده وفات ايدن ابى عبدالله شمس الدين محمد بن احمد ذهبينك اثريدر . جلال الدين سيوطى بونى تلخيصاً تذييل ايلدى . (١٤٤٨ م و ٨٥٢ ه) ده وفات ايدن حافظ ابن حجر احمد بن على عسقلانى دخى بونامده ايكى جلد اثر براقدى .

(طبقات الحكماء) ياخود (صنوان الحكمة) — (١١٥٣ م و ٥٤٨ ه) تاريخنده وفات ايدن امير شهير محمد سنانى طرفندن تأليف اولندى .

(طبقات الفقهاء) — (١١٢٧ م و ٥٢١ ه) ده وفات ایدن محمد بن عبد الملك همدانینك اثریدر . (١٠٨٣ م و ٤٧٦ ه) و (١٠٧٨ م و ٤٧١ ه) تاریخلرنده وفات ایدن ابی اسحاق شیرازی ابراهیم بن علی بن یوسف فیروز آبادی وابی علی بن بنا حسن بن احمد بغدادی وفضلای سائرهنك دخی بونامده آثار برکزیده‌لری واردر .

(طبقات الکتاب) — (١٥٠٥ م و ٩١١ ه) ده وفات ایدن جلال الدین عبد الرحمن بن ابی بکر سیوطینك اثریدر .

(طبقات المتکلمین) — (١٠١٥ م و ٤٠٦ ه) ده وفات ایدن ابی بکر محمد بن فورکك اثریدر بو بابده قاضی عیاض بن موسای یحصبی (ترتیب المدارك) ومرزبانی دخی (اخبار المتکلمین) نام کتابلری تألیف ایتدیلر .

§

﴿ طپوغرافیه ﴾ — (تخطیط) کله‌سنه نظر بیوریله .

§

﴿ طبیعیون ﴾ — (فلسفه) یه نظر بیوریله .

§

﴿ طحاوی ﴾ — علمای متقدمیندن و بشنجی طبقه فقهاسندن ابو جعفر (احمد) بن محمد ازدینك شهرتیدر ابتدا شافعی المذهب ایکن مؤخراً مذهب حنفی یی قبول ایتمش ومصرده فقهای حنفیه‌نك مقتداسی اولمشدر ولادتی (٨٥٢ م و ٢٣٨ ه) و وفاتی (٩٣٢ م و ٣٢١ ه) تاریخنده‌در . (احکام القرآن) اختلاف الروایات) (معانی الآثار) (بیان مشکلات الآثار) (مختصر) (شرح جامع الکبیر) (شرح جامع الصغیر) (شروط اوسط) (محاضرات) (سجلات) (وصایاء الفرائض) (نوادر فقه) نام آثار مرغوبه‌سندن بشقه بر تاریخ کبیری وسائر کونه تألیفات دلپذیری دخی واردر .

§

﴿ طحطا ﴾ — مصر وسطاده کائن (سیوط) سنجاغی داخلنده برقضا مرکزیدر .

§

﴿ طرابلس غرب ﴾ — افریقاده دولت علیه ممالکندن بر ولایت جسیمه در . جهت شرقیسنده (مصر) و غربیسنده (تونس) وجهت جنوبیسی چول و (فزان) و (تواریك) ایله تحدید اولنور . غربدن شرقه ۱۷۵ وشمالدن جنوبه ۷۵۰ کیلو مترو قدر ممتد اولوب مغربیلر عربلر ترکلر زنجیلر یهودیلر و سائرهدن مرکب اوچ اوزره مجموع نفوسی برملیون یوز بیکه بالغ اولور مرکز ولایت اولان نفس طرابلس غرب شهری ساحل بحرده بر قلعه درونده واقع ویدی بیك سکز یوز نفوس ذکوری جامع اولوب اون بر جامع یکرمی بر مسجد بش مدرسه اون سکز مکتب اوچ تکیه درت حمام واوچ قشلهسی واردر . معمولاتی یوك وحریر وپموقدن منسوج احرام وصوف شال و حصیر وکلیم کبی شیلر اولوب اهالیسی بعض مرتبه قیوجیلقله دخی اشتغال ایدرلر اراضیسندن حنطه وشعیر وقوقوروز وامثالی حبوبات ایله اعلا خرما زیتون زعفران پموق کوك بویا وبرچوق میوه وسائره استحصال قیلنمقدهدر . طاغلری جزئی مرتفع ومجرالری آز وقومسال وهوامی غایت صحیحق اولدیغندن غربایه اقامت متعسردر . اکثریا جزئی برسام یلیله هوامی کلی تغیراته اوغرار .

طرابلس غرب ولایتنده نفس طرابلس ایله (خمس) (جبل غربیه) (فزان) نامنلرنده درت سنجاق وار در . نفس طرابلسك (زاویه) و (غریان) و (منشیه) و (عجیلان) نامنلرنده درت قضا ودرت ناحیهسی اولوب بونلرك مرکز ولایته الك اوزاغی اون ایکی ساعت مسافهده در .

§

﴿ طرابلس شام ﴾ — سوریهده برسنجاق مرکزی اولوب بیرونك یکرمی بش ساعت ساحل شمالیسنده و ساحلدن براز ایچر و بر بایر اتکنده واقعدر نفوسی مسافرلرله برابر اون بر بیك رادهسندهدر و مساجددن بشقه اون اوچ جامع اوتوز بش مکتب اون برحمام ویدی کلیسامی واردر . بوشهر حوالیسنك محصولاتنده اولان برکت و لیمون و پورتقالنده اولان وفرت ونفاست موجب حیرتدر .

§

﴿ طراز ﴾ — ملوك و سلاطين سالفه حرير زيباوپرند و ديبادن منسوج البسهٔ فاخره لرينك پيرامن دامنلرينه كندو اسماء سامیه و القاب ملوكانه لرينی و بعض علامات مخصوصه يی رسم و سيم وزر ايله نسج ايتديروب ايام رسميه ده تلبس و انكله اظهار عز و حشمت ايتدكلری لباسدر كاهيجه اشبو البسه يی وزرا و خواص ندما دخی زيب دوش مفخرت ايدرلر ايدی .
عهد اسلامدن مقدم سلاطين فرس زمانينده دخی جامهٔ زر بفت شاهی صور و اشكال ملوك ايله ويا تمثال آخر ايله مزين ايدی . دولت اموی يه و عباسيه ده رسم طراز زياده مرعی و معتبر اولمغله نسج اثواب ملوكانه ايچون سرای خليفه ده (دار الطراز) نامیله بر كارخانه يابلش و (صاحب طراز) نامنده برناظر رسمی اداره سنه ويرلمش ايدی . بو اصول مصر و مغرب و اندلس ملوك اسلاميه سنده دخی مرعی اولهرق التی يوز تاريخ هجريسنه قدر دوام ايتمشيدی .

§

﴿ طربزون ﴾ — اناطوليده كائن طربزون ولايتنك مركز اداره سيدر . بو شهر قره دكزك ساحل جنوبيسنده و ارضرومك شمال غربيسندن ١٤٠ واستانبولك جهت شرقيسندن ٨٩٠ كيلومترو بعد و مسافه ده واقع اولوب قرق بش بيك نفوسی وقرق درت جامع واوچ تكيه واون ايكی حمام يكرمی يدی مكتب درت مدرسه اوتوز بر كليسايی وبر قلعهٔ داخليه ايله متعدد قونسلوسخانه لری ودها بعض آثار عتيقه يی حاويدر وايران واستانبول ايله تجارتی پك ايشلك اولوب اشياى تجاريه سی اقمشهٔ حريريه وقطنيه وكتان بزی ويمش وزيتون ياغی ودخان وايپلك و بهاراتدن عبارتدر . ملحقاتنده انواع حبوبات وتوتون وفندق وفصوليه وكنوير وقوقوروز وبعض قضالرنده پرنج وپاتاته وزيتون وبورتقال وليمون حاصل اولديغی كبی هرسنجاق اراضيسنده كليتلی ميشه وچام اورمانلری بولنور . حسی بالغی قری اهاليسنك الك باشلی حوايج شتائيه سندندر . طربزونك شكلی چار كوشه اولديغندن بونام درت كوشه معناسنه اولان (ترابزا) دن آلنمشدر . بو شهر غايت قديم بر مملكت اولوب تروا محاربه سندن

برو موجود ایدوکی ظن اولنیور . طربزون وقتیله (پونت) حکمدارلرینه تابع ایکن روما ایمپراطورلری زماننده اداره ممتازیه مظهر اولوب واسطهٔ تجارتله فوق الغایه اکتساب معموریت واستانبولده بولنان روم ایمپراطورلغنك هربر وقتنده قزانمش اولدیغی معافیتلری محافظه یه کسب موفقیت ایدرك براره‌ای غوتلر طرفندن احراق اولندیسه ده بنه آز مدت ظرفنده اعادهٔ قدرت ایلمشیدی .

مؤخراً (۱۲۰۴ م و ۶۰۱ ه) ده لاتینلرك استانبولی ضبطی اوزرینه ادارهٔ سابقه‌سی برتبدل کلی یه اوغرایه‌رق اساس امتیاز ومعافیتی بسبتون منهدم وفقط برمدت صکره طربزونه التجا صورتیله کلان (علکسی قومنن) بوشهر ایله جوارنده کائن اراضی‌یی برکوچك دولت شکلنه قویمسیله تکرار مقام اقتداردهٔ قائم اولدی . (۱۲۶۱ م و ۶۶۰) ده بالئوغلراستانبولی تکرار ضبط ایلدکارندن طربزون ایمپراطورلغی بوکره‌ده اشبو یکی استانبول ایمپراطورلغنه شویله جه عرض انقیادایدوب فقط ایمپراطورلری استانبول خاندان حکمرانیسندن تعیین اولنمغه باشلادی وخیلی وقت بوصورتله اداره اولندیغی حالده (۱۴۶۱ م و ۸۶۶ ه) تاریخنده آبروی آل عثمانی سلطان محمد خان ثانی حضرتلری کردستان وایران حکمداری اوزون حسنك اوزرینه کیدوب اماسیه وتوقاد حوالیسنده تجاوزاتنی منع وارضرومه قدر ممالکنی ضبط ایلدکدن صکره طربزونی دخی تحت محاصره‌یه الدی وبعدالفتح النان اشیای مغتنمه‌نك کافه‌سنی صلح رجاسیچون کلان اوزون حسنك والده‌سی (ستاره) خاتمه ویروب اسیر ایدیلان طربزون حکمداری (داوید ژان قومنن) ی التی نفر اولادیله درسعادته کوندردی .

(طربزونك صولئروم حکمدارلری اولجه دولت علیه حمایه‌سنی دخی قبول وصکره ایرانیلره میل ایتمشلر ایدی .

§

﴿ طرخون ﴾ — نعنع جنسندن برنوع اوتدرکه اکثریا صلاتهلره قاتیلور طرخون لغات یونانیه‌دن اولوب اصلی (طراخونیا) در .

(طرخونجی) سلطان محمد رابع وزراسندن (۱۶۵۲ م و ۱۰۶۳ ه) تاریخنده وفات ایدن احمد پاشانك لقبیدر . اشبو احمد پاشا اثنای صدارتنده

یعنی وفاتی سنه‌سنده دفتردار قوناغنده واردات ومصارفات دواتی حساب وموازنه ایتدیرمك درتیوز بیك کیسه واردات ودرتیوز یکرمی بیك کیسه مصارفات بولمش وظهور ایدن یکرمی بیك کیسه اچیغك سرای اسرافاتندن ایلرو کلدیکنی اکلایوب کیفیتی خاکپای شاهانه‌یه عرض ایلمشیدی . بو خصوص مقربان شهریاریدن بر چوق کمسه‌لرك اغبرارینه وبالاخره پاشای مومی‌الیهك اعدامنه سبب اولمشدر .

§

﴿ طرسوس ﴾ — اطنه ولایتی داخلنده والیوم قره صو دنیلان (سیدنوس) نهرینك جوارغربیسنده قدیم ومشهور برقضا مرکزیدر سکز بیك نفوسی وبرچوق جوامع ومساجد شریفه‌سی واردر موسم شتاده اهالیسنك عددی اوتوز بیکه قدر ترقی ایدر .

طرسوس اوته‌دن برو غایت تجارتکاه برشهر اولوب برروایته یونانیلر وروایت اخرایه نظراً (سردانا پال) طرفندن تأسیس اولندی . اسکندر رومی‌بوشهری زیارت ایدوب (سیدنوس) نهرینك منجمد صولرنده کزرکن آز قالدی غرق اولهجق ایدی .

(انطوان) مصر تختنه متعلق مشهور (قاله ئو پاطر) ایله قرنداشی بیننده تحدث ایدن منازعاتی فصل ایتمك اوزره بوشهرده برمحکمه عقد واوچنجی صلیبیون محاربه‌سی اثناسنده (فره‌دریق باربروس) بوراده وفات ایلدی . روما ایمپراطورلغی زمانده طرسوسك علم فلسفه و بیان اوقیونور مشهور مکتبلری وار ایدی . فیلسوف (اته‌نودونا) وعلم بیان معلمی (هرموژه‌ن) ایله حواریوندن (پاولوس) لك مسقط رأسلری بوراسیدر .

§

﴿ طرطوس ﴾ — طرابلس شام سنجاغنه تابع برقصبه‌درکه نفس طرابلس شام ایله لازقیه ارەسنده وساحل بحرده بولنور . نفوسی بیك سکزیوز راده‌سنده‌اولوب ایکی جامع اوچ حمام واوچ کلیسای وارایسه‌ده درون وبیرونی آثار عمراندن خالیدر .

§

﴿ طرنوی ﴾ — بلغارستانه تابع برشهردر اشبو شهر (یانتره)

اوزرنده ونیکبولینك جنوب شرقیسندن طقسان ایکی کیلومترو مسافده واقع اولوب بلقانك ارقه طرفنده درجه درجه انشا ایدلمشدر . اون ایکی بیك نفوسی ومتعدد جوامع شریفه‌سی وبرروم پسقوبوسلغی وایپك وایپلك بویامق ایچون بویاخانه‌لری واردر بوراده قبا چوقه دخی ایشلنور وایپك بوجکاری بسلنور اسکی بلغار قرالاری صوك دفعه اوله‌رق بوراده تحصن ایدر ایدی . (۱۸۷۸ م و ۱۲۹۵ ه) تاریخنده برلین قونفرانسی قراریله بلغارستانه انتقال ایتمشدر .

§

﴿ طریفه ﴾ — اسپانیانك منتهای جهت جنو بیسنده و تماماً سبته بوغازی اوزرنده برشهردر مشاهیر امرای عربدن (طریف) نام ذات طرفندن تأسیس ایدلمش ونامنه نسبتله (طریفه) دینلمش ایدی مؤخراً اسپانیولار تحریف ایدرك (تاریفا) دیمشلردر . اسپانیاده لیون وپورتقالی چوق یر اشبو (طریفه) شهری اولوب الیوم اون بیك قدر اهالیسی وبربوکللی لیمانی واردر .

(۱۳۴۰ م و ۷۴۱ ه) تاریخنده فاس امیری ابوالحسن برقاج یوزبیك عسکرله اندلسه چکوب قشتاله قرالیله محاربه ایدرکن مغلوب اولوب اشبو طریفه قلعه‌سنی غیب ایتمشیدی (۱۸۱۱ م و ۱۲۲۷ ه) ده فرانسزلر دخی تحت محاصره‌یه آلمشلردر . روایته کوره فاسلیلر باروت ایله کله انداختنی اشبو طریفه قلعه‌سنك محاصره‌سی اثناده تجربه ایتدیلر .

§

﴿ طریقت ﴾ — (الطرق الی الله بعدد انفاس الخلائق) مضمون منیفی اوزره جناب حقه وصول ایچون یول چوق و تعدادی غیر قابل اولوب فقط اصحابنك اتخاذ بیوردقلری آیین ومسالك اقتضاسنجه تمیز وتعین ایدنلری معدود اولمغله بونلردن شرف وشهرتلری بو طرقلره واصل اولنلری واصحابنك سلسلهٔ نسب علیه‌لری زیرده بیان اولنمشدر .

۱ (قادریه) طریقت علیهٔ قادریه غوث الصمدانی (سید عبدالقادر) کیلانی حضرتلرینه منسوبدر حضرت مشار الیهك شیخ بزرکوارلری

ابوسعيد المبارك المخزومى حضرتلرى اولوب انلرده ابوالحسن على الهكاريدن وانلرده ابوالفرح طرسوسيدن وانلرده ابى الفضل عبد الواحد التميميدن و انلرده حضرت شيخ ابو بكر شبليدن و انلرده سيد الطائفه حضرت جنيد بغداديدن اخذ فيوض مقدسه بيورمشلردر .

حضرت جنيدك سلسلهٔ نسبتى سرى سقطى ومعروف كرخى و داود طائى وحبيب عجمى وحسن بصرى حضراتى واسطه‌لريله امام (على) كرم الله وجهه ورضى الله عنه حضرتلرينه واصل اولور .

(اسديه . اكبريه . مقدسيه . غربيه . اشرفيه . روميه . يافعيه . صماديه . هلاليه . هنديه) طريقلرى دخى طريقت علية قادريه شعباتندندر .

٢ (رفاعيه) طريقت علية رفاعيه سيد احمد بن ابى الحسن (على الرفاعى) حضرتلرينه منسوبدر حضرت مشار اليهك شيخ بزركوارلرى على القارئ واسطى حضرتلرى اولوب انلرده ابو الفضل بن الكاغ البغداديدن وانلرده ابوعلى غلامدن وانلرده على الحميدن وانلرده جناب ابو بكر شبليدن وانلرده سيد الطائفه جنيد بغداديدن اخذ نسبت بيورمشلردر . بوحالده مشار اليه حضرتلرينك سلسلهٔ نسبت عليه‌لرى امام (على) كرم الله وجهه ورضى الله عنه حضرتلرينه واصل اولور .

(حريريه . كياليه . صياديه . عزيريه . جندليه . عجلانيه . قطنانيه . فضليه . واسطيه . جبرتيه . زينيه . نوريه) طريقلرى دخى طريقت علية رفاعيه شعباتندندر .

٣ (كبرويه) طريقت علية كبرويه قطب الاقطاب ابو الجناب (نجم الدين كبرى) حضرتلرينه منسوبدر حضرت مشار اليه شيخ عمار ياسر واسماعيل قصرى وروزبهان بقلى حضراتندن ومشار اليهم دخى ابو النجيب عبد القاهر ضياء الدين سهروردى حضرتلرندن اخذ نسبت بيورمشلردر . ابو النجيب حضرتلرينك سلسلهٔ نسبتى كبرويلرجه امام احمد الغزالى وابوبكر النساج وابو القاسم كركانى وابو عثمان المغربى وابوعلى

رود باری حضراتی واسطه‌لریله جنید بغدادی حضرتلرینه واصل اولور.
(بهائیه . خلوتیه . فردوسیه . نوریه . رکنیه . همدانیه .
نوربخشیه . برزنجیه) طریقلری دخی طریقت علیهٔ کبرویه شعباتندندر.

٤ (سهروردیه) طریقت علیهٔ سهروردیه شیخ الشیوخ شیخ شهاب الدین
سهروردیٔ بکری حضرتلرینه منسوبدر حضرت مشارالیه عمیلری
شیخ ابوالنجیب سهروردی حضرتلرندن وانلرده عمر بکری ورضی الدین
القاضی ومحمد بکری واحد دینوری ونمشاد دینوری حضراتی واسطه‌لریله
یاخود طریقت کبرویه‌ده محرر ذوات واسطه‌لریله حضرت جنید بغدادیدن
اخذ طریق بیورمشلردر.
(بدریه . زینیه . بهائیه . کمالیه . احمدیه . نجیبیه) طریقلری
دخی طریقت علیهٔ سهروردیه شعباتندندر.

٥ (مدینیه) طریقت علیهٔ مدینیه شیخ ابومدین شعیب بن حسن
التلمسانی المغربی حضرتلرینه منسوبدر مشارالیهك شیخی ابوسعید المغربی
وشیخ ابویعزی المغربی حضراتی اولوب انلرك شیخی دخی ابوالبرکات علی
البغدادی وانلرك شیخی ابوالفضل محمد البغدادی وانلرك شیخی امام احمد الغزالی
حضرتلریدر اندن یوقاروسی طریقت کبرویه‌ده ذکر اولندی. ابومدین
حضرتلرینك بر شیخی دخی سلطان الاولیاء عبدالقادر کیلانی حضرتلریدر.
(جبرتیه . میمونیه . دجانیه . علوانیهٔ حمویه) طریقلری دخی
طریقت علیهٔ مدینیه شعباتندندر.

٦ (اکبریه) طریقت علیهٔ اکبریه سرالانبیاء وختم الاولیا ابوعبدالله
(محیی الدین محمد) بن علی المغربی الطائی حضرتلرینه منسوبدر مشارالیه
حضرتلرینك نسبتلری شیخ جمال الدین یونس بن یحیی العباس
واسطه‌سیله سلطان الاولیاء شیخ عبدالقادر کیلانی حضرتلرینه وشیخ
تقی الدین جامع واسطه‌سیله حضرت (خضر) علیه السلامه پیوسته‌در
وشیخ ابومدین المغربی ایله همصحبت اولدیغی کبی اوچیوزدن متجاوز اولیاءالله

ايله دخى كوريشوب استفاضه بيوردقلرى تأليفات جليله لرندن اولان فتوحات مكيه ده ورسالة الخرقه ده محرردر وبو طريق جميع طرق حقك مجموعه سيدر .

٧ (شازليه) طريقت عليهٔ شازليه كبار مشايخ كرامدن ابو الحسن على بن عبدالله الشازلى حضرتلرينه منسوبدر حضرت مشار اليه دست انابتى شيخ عبدالسلام بن مشيشدن وانلرده شيخ عبدالرحمن مدنيدن وانلرده تقى الدين الفقير . ونورالدين على . وتاج الدين . وشيخ شمس الدين . وابو اسحق ابراهيم . وابو محمد فتح السعودى . سعد القيروانى . وجابر بن عبدالله الانصارى . حضراتى واسطه لريله امام (حسن بن على) رضى الله تعالى عنهما حضراتندن اخذ ايتمشدر ديكر طريقله نسبت عليه لرى ابو مدين المغربى حضرتلرندن جنيد بغدادى حضرتلرينه موصولدر .

(دسوقيه . احمديه . وفائيه . زروقيه . حنفيه . جزوليه . غازيه . عيسويه . ناصريه . عليه . مصطاريه . عفيفيه) طريقلرى دخى طريقت عليهٔ شازليه شعباتندندر .

٨ (بدويه) طريقت عليهٔ بدويه سادات كرامدن واولياء الله عظامدن (احمد البدوى) حضرتلرينه منسوبدر حضرت مشار اليهك شيخ بزركوارلرى شيخ عبدالجليل بن عبدالرحمن نيشابورى اولوب انلرده يدى واسطه ايله جناب داود طائيدن وانلرده حبيب عجميدن وانلرده حسن بصريدن قدس الله اسرارهم العليه اخذ طريقت بيوردقلرندن طريقت بدويه نك سلسلهٔ نسبتى جناب على المرتضايه واصل اولور حبيب عجمى حضرتلرينك تلبس خرقه ده ايكى واسطه ايله (انس بن مالك) حضرتلرينه دخى انتسابى واردر . اجازتنامه لرده بو سلسلهٔ شريفه تحرير اولنور . سيد بدوى حضرتلرينك شيخ برى وشيخ ابو نعيم واسطه لريله سيد (احمد الرفاعى) يه وبلا واسطه امام (شازلى) يه دخى انتسابى واردر .

(شناويه . متبوليه . حلبيه . بيوميه . مرزوقيه . سطوحيه . علوانيه) طريقلرى دخى طريقت عليهٔ بدويه شعباتندندر .

۹ (مولویه) طریقت علیهٔ مولویه محرم اسرار آلهی مولانا (جلال الدین) رومی حضرتلرینه منسوبدر حضرت مشار الیهك شیخ بزرکوارلری شیخ السید (برهان الدین) المحقق ترمذی حضرتلری اولوب انلرده جلال الدین رومی حضرتلرینك پدرلری سلطان العلما (محمد بهاء الدین) ولد حضرتلرندن وانلرده اولاً شمس الائمهٔ سرخسیدن وثانیاً (نجم الدین کبری) حضرتلرندن وانلرده عمار یاسر وسائره واسطه‌لریله (ابو النجیب) حضرتلرندن اخذ فیض وکمال وسلسلهٔ نسبت علیه‌لرینی بش واسطه‌ایله جنید بغدادی حضرتلرینه ایصال بیورمشلردر .

مولانا جلال الدین رومی حضرتلری حضرت (شمس تبریزی) ایله دخی صحبت بیوردقلری جهتله سلسلهٔ نسبت علیه‌لری رکن الدین سنجاسی . وقطب الدین ابهری واسطه‌لریله دخی ابو النجیب سهروردی حضرتلرینه منتهی اولور .

۱۰ (دسوقیه) طریقت علیهٔ دسوقیه شیخ (سید ابراهیم الدسوقی) حضرتلرینه منسوبدر حضرت مشار الیهك پر شیخی امام ابو الحسن الشاذلی ودیکر شیخی نجم الدین محمود اصفهانی وشیخ نور الدین عبد الصمد نطریدر وانلرده شیخ نجیب الدین علی شیرازیدن وانلرده شهاب الدین سهر وردیدن اخذ فیض بیورمشلردر .

(شرنوبیه . عاشوریه) طریقلری دخی طریقت علیهٔ دسوقیه شعبانندندر .

۱۱ (سعدیه) طریقت علیهٔ سعدیه شیخ (سعد الدین) جباوی حضرتلرینه منسوبدر حضرت مشار الیهك شیخ بزرکوارلری عبد الله شیبانی اولوب انلرده شیخ مزید شیبانیدن و انلرده شیخ یونس شیبانیدن وانلرده ابو مدین المغربیدن اخذ طریق بیورمشلردر .

ابو مدین حضرتلرینك سلسلهٔ نسبت علیه‌لری سکز واسطه ایله جناب (جنید) بغدادی یه واصل اولور . (تغلبیه . وفائیه . عاجزیه . سلامیه) طریقلری دخی طریقت علیهٔ سعدیه شعبانندندر .

١٢ (بكتاشيه) طريقت عليهٔ بكتاشيه مشاهير اولياء اللهدن السيد حاجى بكتاش خراسانى حضرتلرينه منسوبدر حضرت مشار اليهك شيخى شيخ لقمان خراسانى حضرتلرى اولوب انلرده خواجه احمد يسويدن وانلرده خواجه يوسف همدانيدن اخذ طريقت بيورمشلردر .
خواجه يوسف همدانى حضرتلرينك سلسلهٔ نسبت عليه لرى التى واسطه ايله جناب صديق اكبره و ديكر بر طريق ايله دخى جناب على المرتضايه واصل اولور .

١٣ (نقشبنديه) طريقت عليهٔ نقشبنديه خواجه (محمد بهاء الدين) شاه نقشبندى الاويسى البخارى حضرتلرينه منسوبدر حضرت مشار اليهك شيخ بزركوارلرى خواجه (امير كلال) حضرتلرى اولوب انلرده خواجه (محمد باباى) سماسيدن و انلرده غريزان ديمكله معروف خواجه (على راميتنى) حضرتلرندن اخذ نسبت بيورمشلردر خواجه على راميتنى حضرتلرينك سلسلهٔ نسبت عليه لرى خواجه (محمود انجير مغنوى) (خواجه عارف ريوكرى) حضراتى واسطه لريله خواجه (عبد الخالق) غجدوانى حضرتلرينه و بو طريقله جناب صديق اكبره واصل اولور .
مولانا جلال الدين رومى حضرتلرى (لفظهٔ جلال) ذكرينى شاه نقشبند حضرتلرينه تبليغ و تلقين اولنمق اوزره امانةً خواجه على راميتنى حضرتلرينه تلقين وتوديع وانلرده كذلك امانةً محمد باباى سماسيه وانلرده امير كلاله تلقين ايدوب انلر دخى حضرت شاه نقشبنده ايصال و تبليغ بيورمشلردر شاه نقشبند حضرتلرينك و لادتى مولانا جلال الدين رومى حضرتلرينك ارتحالرندن اوتوز سنه صكره واقع اولمشدر .
(احراريه . ناجيه . كاسانيه . مجدديه . مراديه . مظهريه . ملاميهٔ نوريه . جاميه . خالديه) طريقلرى دخى طريقت عليهٔ نقشبنديه شعباتندندر .

١٤ (خلوتيه) طريقت عليهٔ خلوتيه شيخ (عمر اكمل الدين خلوتى) لاهجى حضرتلرينه منسوبدر مشار اليه حضرتلرينك شيخى عميلرى شيخ

اخی محمد خوارزمی اولوب انلرده ابراهیم زاهد گیلانیدن وانلرده جمال الدین تبریزیدن وانلرده شهاب الدین شیرازیدن وانلرده رکن الدین سنجاسیدن وانلرده قطب الدین ابهریدن وانلرده (ابو النجیب) عبد القاهر ضیاء الدین سهروردیدن اخذ نسبت بیورمشلردر وانلرك نسبتی خلوتیلر زدنده قاضی وحید الدین عمر البکری . وشیخ محمد بن عمویة البکری . وشیخ ابو احمد اسود دینوری . وشیخ ممشاد دینوری واسطه‌لریله جناب (جنید) بغدادی یه موصولدرکه بو طریق امام (علی) کرم الله وجهه ورضی الله عنه حضرتلرینه منتهی اولور .

طریقت خلوتیه ده پیرثانی شیخ الشیوخ (السید یحیی الشیروانی) حضرتلری اولوب سلسلهٔ نسبت علیه‌لری شیخ صدر الدین خیاوی وشیخ حاجی عزالدین وشیخ اخی امیرم محمد واسطه‌لریله شیخ عمر الخلوتی حضرتلرینه واصل اولور .

بلاد اطرافه خلیفه گوندروب نشر طریقت ایتمك اشبو یحیای شیروانی حضرتلرندن بدأ ایلدی انك ایچون طریقت خلوتیه قول قول اولمش و (گلشنیهٔ خلوتیه . ومرداشیهٔ خلوتیه . سنبلیهٔ خلوتیه . شعبانیه . شمسیه . احمدیه . جمالیهٔ خلوتیه . بخشیهٔ خلوتیه . عسالیهٔ خلوتیه) طریقلری ظهوره گلمشدر .

١٥ (بیرامیه) طریقت علیهٔ بیرامیه کبار اولیاء اللهدن (حاجی بیرام) انقروی حضرتلرینه منسوبدر ومشارالیه حضرتلرینك شیخ بزرگواری شیخ (حامد) قیصری حضرتلری اولوب انلرده خواجه علی اردبیلی وصدر الدین اردبیلی وشیخ صفی الدین اردبیلی واسطه‌لریله (ابراهیم زاهد) گیلانیدن اخذ فیض بیورمشلردر . زاهد مشارالیهك سلسلهٔ نسبتی خلوتیه ده ذکر اولندی . شیخ حامد قیصری حضرتلرینك برنسبتی دخی سلطان العارفین (ابایزید بسطامی) حضرتلرینه واصل اولور وبوجهتله طریقت بیرامیه جامع نسبة العلویة والصدیقیه عد اولنور .

(ملامیه . حمزویه . شمسیه . تنوریه . همتیه . عیسویه . جلوتیه) طریقلری دخی طریقت علیهٔ بیرامیه شعباتندندر . ١٦

١٦ (زينيه) طريقت علية زينيه كبار اولياءاللهدن (زين الدين ابو بكر) الحافى حضرتلرينه منسوبدر وحضرت مشارالیهك شيخ بزركوارى عبدالرحمن نورالدين مصرى حضرتلرى اولوب انلرده شيخ جمال الدين يوسف كورانى حضرتلرندن وانلرده حسين حسام الدين شمشيريدن وانلرده طريقت دسوقيده مذكور اولان نجم الدين محمود اصفهانيدن اخذ طريق ايتمشلردركه سلسلهٔ نسبت عليدلرى ايكى واسطه ايله شهاب الدين سهروردى حضرتلرينه واصل اولور . مشارالیه عبدالرحمن مصرى حضرتلرينك ديكر شيخى ظهير الدين عيسى المصرى اولديغندن بونسبتلرى دخى شيخ عبدالسلام قليبى وابوالفتح واسطى حضراتى وساطتيله جناب احمد الرفاعيه وارر وبوجهتله طريقت زينيه انوار سهرورديه واسرار رفاعيه يى جامع عد اولنور .

١٧ (كاشنيه) طريقت علية كاشنيه مشايخ ذوى الاحترامدن (ابراهيم كاشنئ) هيبتى حضرتلرينه منسوبدر ومشارالیه حضرتلرينك شيخى (عمر دده) روشنى اولوب نسبتلرى شيخ الشيوخ سيد يحيای شيروانى حضرتلرندندر .
(سزائيه . حالتيه) طريقلرى دخى طريقت علية كاشنيه شعباتندندر .

١٨ (سنبليه) طريقت علية سنبليه سنبل سنان يوسف المرزيفونى حضرتلرينه منسوبدر وحضرت مشارالیهك شيخ بزركوارى چلبى خليفه ديمكله مشهور (محمد جمال) الخلوتى حضرتلرى اولوب انلرده پير محمد ارزنجانى حضرتلرندن وانلرده سيد يحيای شيروانى حضرتلرندن اخذ نسبت بيورمشلردر وجمال خلوتى حضرتلرينك طريقت زينيه يه دخى انتسابى واردر وبوجهتله طريقت سنبليه طريقت خلوتيه وزينيه يى جامع شاهراه صفادر .

١٩ (احديه) طريقت علية احديه اكابر اولياء رومدن شيخ احمد شمس الدين مرمروئ صاروخانى حضرتلرينه منسوبدر مشارالیه حضرتلرى من طرف الله عموم مشايخك تربيه سنه مأمور اولديغندن يكيت

باشی دیمکله مشهور ایدی . سلسلهٔ نسبت علیه‌لری شیخ علاءالدین عشاقی وشیخ ابراهیم کامل قیصری ویر محمد بهاءالدین ارزنجانی حضرتلری واسطه‌سیله قدوهٔ سادات خلوتیه سید یحیای شیروانی حضرتلرینه واصل اولور واشبو طریقت احدیه شعبات خلوتیه میانده اورته قول صابیلور .

(سنانیه . عشاقیه . رمضانیه . جراحیه . مصریه . بخوریه) طریقلری دخی اشبو طریقهٔ وسطی شعبه‌لریدر .

٢٠ (شعبانیه) طریقت علیهٔ شعبانیه کبار اولیاءالله کرامدن شیخ (شعبان) قسطمونی حضرتلرینه منسوبدر ومشارالیهك شیخی شیخ خیرالدین توقادی حضرتلری اولوب انلرده شیخ محمد جمال‌الخلوتی حضرتلرندن اخذ طریقت بیورمشلردر وبوحالده سنبلیه کبی بوطریقت دخی زینیه وخلوتیه طریقلرینی جامعدر .

(قره‌باشیه . نصوحیه . چرکشیه . بکریه) طریقلری شعباتندندر .

٢١ (عشاقیه) طریقت علیهٔ عشاقیه کبار اولیاءالله‌دن (حسام الدین) بخاریٔ عشاقی حضرتلرینه منسوبدر . ومشارالیهك شیخی سید احمدالسمرقندی حضرتلری اولوب درسعادته تشریفلرنده شیخ (ابراهیم امی سنان) حضرتلرندن دخی اخذ طریقت بیورمشلردر . انلرك شیخی الحاج عزالدین قرمانی یکیت باشی افندی خلفاسندندر . بونلره رسم مخصوص صائم الدهر اولمقدرکه طریقلرنده زیاده علی المنصوصدر .

(مصلحیه . جاهدیه . جالیه . صلاحیه) طریقلری دخی طریقت عشاقیه شعباتندندر .

٢٢ (جلوتیه) طریقت علیهٔ جلوتیه‌نك قرانور نسبتی شیخ ابراهیم زاهد گیلانی زمانده مرتبهٔ هلالده اولدیغی حالده شیخ محمد افتاده وعزیز محمود هدایی حضراتی زمانلرنده بدرکامل اولدی . مشارالیه هدایی حضرتلری مصرده شیخ کریم‌الدین خلوتیدن اخذ نسبت ایتدیسه‌ده اصل

تربه‌سی بوسوی شیخ افتاده حضرتلرندندر وانلر دخی حضرتده مقعد وانلرده حاجی بیرام ولی حضرتلرندن استخلاف بیورمشلردر.

(سلامیه . حقیه . هاشمیه) طریقلری دخی طریقت علیهٔ جلوتیه شعباتندندر.

٢٣ (مصریه) طریقت علیهٔ مصریه کبار اولیاءاللهدن شیخ محمد المصریٔ نیازی حضرتلرینه منسوبدر وحضرت مشارالیهك شیخی شیخ سنان امی المالی حضرتلری اولوب انلرده ارزاده شیخ احمد وشیخ عبدالوهاب المالی وشیخ طالب امی واسطه‌لریله یکیت‌باشی افندی حضرتلرندن اخذ فیض بیورمشلردر.

٢٤ (جراحیه) طریقت علیهٔ جراحیه مشایخ ذوی‌الاحترامدن (نورالدین جراحی) حضرتلرینه منسوبدر وحضرت مشارالیهك شیخی شیخ علی کوستندیلی حضرتلری اولوب انلرده سکز واسطه ایله یکیت باشی افندی حضرتلرندن اخذ فیض بیورمشلردر.

٢٥ (بکریه) طریقت علیهٔ بکریه سید مصطفی البکری الصدیق حضرتلرینه منسوبدر ودیار عربده طریقت علیهٔ خلوتیه‌یی نشر ایدن بوذات عالیقدردر وشیخلری مصری حاجی بابا دیمکله معروف وادرنه‌ده مدفون شیخ مصطفی البولوی اولوب بودخی قره‌باش ولی حضرتلرندن وانلرده اسماعیل چورومی وشیخ عمرالفوادی وشیخ محیی‌الدین واسطه‌لریله حاجی شعبان ولی حضرتلرندن اخذ نسبت بیورمشلردر. مشارالیه سید مصطفی البکری حضرتلرینك عبدالغنی نابلسی وشیخ محمد بدیر دمیاطی وشیخ محمد بن عقیلة المکی حضراتندن دخی استفاضه ایلمش اولدیغندن جامع جمیع طرق صوفیه اولمشلردر.

(حفنیه . سمانیه . دردیریه . ازهریه . تجانیه . صاویه . کمالیه . حلوتیه) طریقلری دخی طریقت بکریه شعباتندندر.

٢٦ (خالديه) طريقت عليهٔ خالديه شيخ ضياء الدين مولانا خالد حضرتلرينه منسوبدر وحضرت مشار اليهك شيخي شيخ عبد الله دهلوى حضرتلرى اولوب انلرده شمس الدين جان جانان مظهر حضرتلرندن وانلرده محمد نور بدوانى حضرتلرندن وانلرده سيف الدين عارف حضرتلرندن وانلرده عروة الوثقى محمد المعصوم حضرتلرندن وانلرده پدرلرى مجدد الف ثانى امام ربانى شيخ احمد الفاروقئ سرهندى حضرتلرندن اخذ طريقت بيورمشلردر وانلرك سلسلهٔ نسبت عليه لرى دخى التى واسطه ايله شاه نقشبند حضرتلرينه پيوسته در وحضرت خالدك طريقت چشتيه وقادريه وسهرورديه وكبرويه دن دخى فيضلرى واردر .

بالاده محرر طرق عليه دن بشقه يالكز اسامیسی معلوم اولنلر دخى شونلردر .

اويسيه . انسيه . كماليه . ادهميه . اعظميه . صوفيه . طيفوريه . خرازيه . قصاريه . نوريه . جنيديه . بسطاميه . خاطريه . هواريه . سهليه . خفيفيه . عشقيه . اسحاقيه . علويه . غزاليه . قشيريه . وفائيه . ابهريه . صفويه . عريضيه . عقيليه . يسويه . يعزيه . قلندريه . شيبانيه . صابريه . عباديه . عموديه . مشيشيه . حيدريه . شسترية . شطاريه . عيدروسيه . نظاميه . ايقانيه . نعمة اللهيه . ميرغنيه . جبرتيه . شاه عالميه . غوثيه . مداريه . شعرانيه . حداديه . ادريسيه .

§

﴿ طريقت محمديه ﴾ — (١٥٧٣ م و ٩٨١ ه) ده وفات ايدن محمد بن پير علينك انواع مواعظ جليله يى شامل اثر مفيديدر . مومى اليه (بركوى) نامیله شهرت بولدى وكتاب مذكورك اوزرينه مكمل شرحلر يازلدى .

(طريقت) — اسعد بن محمد منهينك خلاف وجدله دائر اثريدر . (١٢٠٩ م و ٦٠٦ ه) ده وفات ايدن فخر الدين محمد بن عمر رازى وسائر علماء فضائل انتمانك دخى بو بابده آثار مؤلفهٔ كثيره ومعتبره سى واردر .

(طریقت نامه) — (١٦٢١ م و ١٠٣٨ ه) تاریخنده وفات ایدن شیخ محمود اسکدارینك و (١٦٤٦م و١٠٥٦ه) تاریخنده وفات ایدن شیخ اسماعیل مولوی انقرویتك اثرلریدر . بوکا منهاج السالکین دخی دیرلر .

§

﴿ طغان تیمور ﴾ — چین ومغول حکمدارلرندندر جنکیز سلاله سندن نشأت و (١٣١١ م و ٧١٠ ه) تاریخنده تخته جلوس ایلدی . غایت سفیه ومسرف بر کیمسه ایدی مدت سلطنتی اولان اوتوزدرت سنه ظرفنده ارتکاب ایلدیکی مظالم وسوء اداره واسرافات سبیله مغولستان سلطنتك منقرض اولدیغی وزمانینده اون سنه امتداد ایدن قحط وغلا و (شمسی) ایالتنده ظهوره کلان برحرکت ارض مناسبتیله درت ملیونه قریب اهالینك ترك حیات ایتدیکی وبوقدر بلا وآتش اختلال اره سنده هیچ برکونه فتورکتورمیوب یکرمی درت کورکلی مزین قایغیله پکین کولنی طولاشه رق هردرلو مزاقنی اجرا ایلدیکی تواریخده مقیددر .

§

﴿ طغرائی ﴾ — ملوك سلجوقیه امراسندن مؤید الدین حسین نام ذاتك لقبیدر مقدما دولت سلجوقیه ده طغرائی یعنی نشانجی اولدیغندن بویله شهرت بولمشیدی . مشار الیه نظم ونثرده استاد عصری اولوب هله لامیهٔ عجم دیو مشهور اولان قصیدهٔ بلیغه سی آثار مسلمه دندر . سلطان مسعود سلجوقی طرفندن موصله ده والی ایکن (١١٢٤ م و ٥١٨ ه) تاریخنده وفات ایلدی .

ارباب محنت وفلاکته مدار تسلیت اولمق اوزره ارسال مثلی شامل یازدیغی نظم بی نظیر درکه عیناً درج اولندی .

فصبراً امین الملك ان عن حادث * فعاقبة الصبر الجمیل جمیل
ولا تیأسن من صنع ربك انني * ضمین بان الله لیس یزیل
الم تران اللیل بعد ظلامه * علیه لاسفار الصباح دلیل
وان هلال النضو یقمر بعدما * بدا وهو سحب الجانبین ضئیل
ولاتحسبن الدوح یقطع کلما * تمربه نفخ الصبا فیمیل
وقدیعطف الدهر الابی عنانه * فیشفی علیل او یبل غلیل

ولا تحسبن السيف يقصف كلما ٭ تعادره بعد المضاء كليل
ويرتاس مقصوص الجناحين بعدما ٭ تساقط ريش واستطار تسيل
ويستأنف الغصن الصليب نضارة ٭ فيورق مالم يعتريه ذبول
والنجم من بعد النجوم استقامة ٭ والمحط من بعد الذهاب قفول

§

(طغرل) برنجی — سلجوقیهٔ ایرانیه سلاله سنك مؤسسی وسلجوق نامنداك حفیدیدر مشارالیه خراسانك جهت شمالیسنده متوطن ترك قبیله سنك رئیسی اولوب سلطان محمود غزنوی ومؤخراً یرینه کچن اوغلی مسعودك تحت تابعیتنده بولنور ایدی .

بو صرده سلطان مسعوده قارشو عصیان واولا خوارزم ایله خراسانك برقسمنی وهرات ونیشابوری استیلا وبعده (١٠٣٩ م و ٤٣١ ه) تاریخنده مسعوده غلبه ایدرك سلطان عنوانی آلدی بونك اوزرینه افکار استیلا جویانه سنی غربه طوغری سوق ایله اصفهانه بالدخول ١٠٥١ تاریخنده بالجمله ایران ممالکنه و (١٠٥٥) دن (١٠٥٩) تاریخنه دکین برچوق محاربات خونریزانه ایله بغداد وتوابعی بولنان دیاربکر وموصله وسوریه نك بعض جهتلرینه مالك اولدقدن صکره خلیفه قائم اوزرینه خیلی وقتدنبرو تسلط ایدن (بساسیری) نام امیر الامرایی قتل وخلیفهٔ مشار الیهك قزی سعیده یی تزوج ایلدی . بوندن صکره کی وقوعاتی ایسه الشیوك خصملرندن بولنان ابراهیم اینال نام قرنداشی ایله قوتلمش نام عموجه زاده سنه همدانده غالب اولهرق قرنداشنی اعدام وعموجه زاده سنی ملکندن طرد واخراج ایلمسندن عبارتدر یتمش یاشنده اولدیغی حالده (١٠٦٣ م و ٤٥٥ ه) تاریخنده وفات ایلدی .

ایکنجی (طغرل) سلجوقی — (١٠٣٢ م و ٥٢٧ ه) دن (١١٣٤) تاریخنه قدر قاعد تخت سلطنت اولدی .

اوچنجی (طغرل) سلجوقی — ارسلان شاهك اوغلی وخلفی اولوب (١١٧٥ م و ٥٧١ ه) تاریخنده تخته چکدی، واول امرده ملکی پهلوان محمد وقزل ارسلان نام اتابکاری معرفتیله اداره اولنوب مؤخراً سن رشده واصل اولدقده مومی الیهمالك زیر تحکمندن قورتیلوب عراق عجم طرفنی دخی حوزهٔ اطاعتنه کچوردیسه ده علیهنده بولنان برچوق دولت کوسکلرینك

تسلطندن قورتیله‌مدی وعاقبت (١١٩٤ م و ٥٩١ ه) تاریخنده بونلردن خوارزم‌شاهی (تکش) ك آچدیغی برمحاربه‌ده قتل اولنوب غوغای جهاندن قورتلدی .

§

﴿ طلسم ﴾ — معناسی عقد لاینحل‌در . بعضیلر قهر وتسلیطه دائر برعلم اولدیغیچون (مسلط) ك مقلوبیدر دیدیلر . بوعلم عالم کون وفساددده برطاقم افعال غریبه احداثی ضمننده قوای سماویهٔ فعاله‌یی قوای ارضیهٔ منفعله ایله ترکیب وتمزیج کیفیتندن وینه انلره مناسب بخورات مقویه‌نك طرق استعمالاتندن بحث ایدر . سحره نسبتله مأخذی یقین وفقط طریق تحصیلی غایت مشکل وچتیندر . مجریطی بو فنك قواعد اساسیه‌سنی (غایة الحکیم) نام کتابنده بسط وبیان ایلدیسه‌ده تراکیبی فوق‌النهایه دقیق ومغلق اولدیغندن همان برفائده استحصال اولنه‌مز کبیدر . علامه یوسف سکاکینك دخی اولبابده برکتاب جلیل القدری واردر .

بوفنك وجود وحقیقتنه ازجمله مصرده نیل اوزرنده واقع تمساح طلسمی ایله تأیید بخش ادنا اولورلرکه مقدما تمساح قورقوسندن نیل کنارنده طورملق خارج ازامکان اولدیغی حالده طلسم مذکورك تأسیسندن برو اشبو مخاطره کلیاً مندفع اولمشدر . بلاد سائره‌ده دخی بوکا مماثل برچوق آثار مطلسمه بولندیغی مرویدر .

طلسم اربابی عندنده علم طب کبیدر زیرا طب جسم آدمه نصل خدمت ایدرسه طلسم دخی جسم عالمه اویله‌جه خدمت ایدر فقط مبادیسنده مثلا علم نجومی اسرار ودقایق ونکات وحقایقیله بیلمك کبی برطاقم مشکلاته تصادف اولندیغی جهتله اربابی پك نادر بولنور .

§

﴿ طلیطله ﴾ شمدیکی نامی (تولید) — الیوم اسپانیانك قسطل جدید ایالتی داخلنده و (تاژ) نهری اوزرنده بونامله معروف برایالتك کرسیٔ اداره‌سی اولوب مادریدك جنوب غربیسندن التمش برکیلومترو مسافه‌ده واقع واون بش بیك نفوسی جامعدر . قدیم بردارالفنونی وار ایکن (١٨٤٥ م و١٢٦٢ ه) ده‌لغو اولندی . داخلاً چرکین وسوقاقلری طار واکری

بوكرى اولديغى كبى اكثرى خرابه زار اولوب مع مافيه كنيش برباش كليسامى وعربلردن قالمه قديم برسرايى وبونلره تماثل بعض كوزل اينه ايله مشهور سلاح فابريقه‌لرى واردر .

بوشهر اصلاً فنيكه اولرك اثارندن اولديغى ظن اولنمور رومالير بوشهره مهاجر نامى ويرمشلرايدى (٥٥٤م) تاريخندن اعتباراً غوت قرالمرى طرفندن مقر اداره اتخاذ ايدلديكى حالده (٧١٤م و٩٦ه) ده عربلر ضبط ايدوب (١٠٨٤م و٤٧٧ه) تاريخنده دردنجى الفونس طرفندن استرداد اولندى . (توليد ايالتى) شمالاً مادريد و (غادالاسكارا) ايالتلرى غرباً (قاسه‌رس) شرقاً وجنوباً مانش دكزى ايله محدود بولنور . شرقدن غربه طولى ٢٠٧ و عرضى ٩٧ كيلو مترو اولوب اوچ يوز قرق بيك نفوسى جامعدر . اراضيسى طاغلق ايسه‌ده منبت ومحصولدار وآرى وايپك بوجكى و بعض صنايع مشهوره‌سى واردر .

(پير توليد) — اسپانيا جزائرندن برى اولوب (١٥١٢م و٩١٨ه) ده (ناوار) وفلامانلرك (شارل كن) عليهنه ياپمش اولدقلرى محاربادن تميز ايدرك ١٥٣٢ تاريخنده ناپوليده قرال وكيلى تعيين اولنمش و يهوديلر عليهنه شدتى پك زياده اولديغندن زير اداره‌سنده كى ممالكدن جمله‌سنى طرد وتبعيد وانكيزسيونى تأسيس ايلمش ايدى .

§

﴿ طماع ﴾ — صحابهٔ كرامدن عبدالله بن زبير حضرتلرينك معتق (جبير) لك اوغليدر غايت مزاح وطرفه‌كو برخواننده اولمسى حسبيله باشنه دائما غلمان مدينه طوپلانورلر اكلنورلر وفوق الغايه طمعكار برآدم اولديغندن (طماع) ديو چاغيررلر ايدى بركون ينه باشنه چوجقلر بريكوب تعييره باشلاملريله دفعلر بچون فلان خانه‌ده دوكون وار ايمش نه طوريبور . سكز ديدكده چوجقلر اول خانه‌يه يوريوب باشندن طاغيلورلر بعده تأمله باشلايوب فى الواقع بن بونلرى باشدن صاومق ايچون بويله برتدبير ايلدم لكن احتمالكه دوكون وضيافت دخى بولنمش اولسون ديه‌رك كمال طمعندن ناشى چوجقلرك ارقه‌سنه دوشركيدر وخانهٔ مذكورى خالى بولوب كيرو

دونركن خيالنده پيشيروب قوتاردیغی طعامك يرينه چوجقلردن طياغی بر شكر ايدر . بونك كبی پك چوق تحف و قوغاتی واردر .

§

﴿ طمشوار ﴾ — مجارستانده برمستحصن شهر اولوب اليوم بونامدهكی قوميتدنك مركز اداره سيدر . بوشهر (تمه‌س) ايله (بغا) نهرلری اوزرنده و (بود) لك جهت شرقيه وجنوبيه سندن اوج يوز اللی و (پدتر) واردينك جهت جنوبيه وشرقيه سندن يوز اون كيلومترو بعد ومسافده واقع اولهرق يكرمی يدی بيك اهاليه حامعدر . روم وقتولكاره مخصوص بر پسقپوس محلی و باناز حدودينك مترالی مقامی وعدليه محكمه‌سی ومكتب ومناستر ومدرسهٔ رهبانيه وغوتيك شكلنده كوزل بر باش كليساسی وشهر مسافر خانه‌سی وايپك وچوقه وتوتون فابريقه‌لری واردر . شهر مذكور بلغارستان قديم قرالری طرفندن انشا اولنوب (١٥٥١م و٩٥٩ه) دن (١٧١٦م و١١٢٩ه) تاريخنه قدر دولت عليه اداره سنده قالمشيدی (١٦٦٢م و١٠٧٣ه) تاريخنده بورادهدولت مشار اليهايله اوستريابيننده برمعاهدهٔ صلحيه عقد اولنمشدر . طمشوارك عموم مساحهٔ سطحيه‌سی طولاً ١٤٠ وعرضاً ٦٥ كيلومترودن ومجار وراسيدن والاق والماندن مركب اولمق اوزره كافهٔ اهاليسی ايكی يوز التمش التی بيك نفردن عبارتدر .

§

﴿ طنجه ﴾ — فاس پادشاهلغنك مشهور شهر وليمانلرندن بريدر . جبل الطارق بوغازينك غرب جهتنده واقع كمی يتاغی قربنده وفاسك ايكی يوز كيلومترو جانب شماليسنده بربار اوزرنده واقع اولهرق اون بيك نفوسی جامعدر . برعدد پلنقه ايله برطانيه‌سی وبرخراب قصر ايله متعدد اوروپا قونسلوسخانه‌لری واردر منظرهٔ خارجيه‌سی كوزل ايسه‌ده سوقاقلری طار وكيرلی وتجارتی اولدقجه اهميتليدر .

طنجه‌نك رومالیلر زمانندن اول آتنه وياقارتاجليلر معرفتيله تأسيس اولنديغی روايت ايديليور . رومالیلر دورنده غايت كسب اهميت ايدرك ايمپراطور (قلود) طرفندن (ترادوقتاژوليا) نامی ويرلمش و (مورنياتی تنژينا) نك مقر حكومتی اولمشيدی . مؤخراً اسپانيا ويزيغوتلرينك واسلامك ايادیٔ

استيلاسنده دوران ايلديكى كبى (١٤٧٢م و٨٧٧ه) تاريخنده دخى بورتكيزلره كچدى . بوراسنى دردنجى الفونس قارين نام همشيره سنك جهازى اولق اوزره (١٦٦٢م و١٠٧٣ه) ده انكلتره قرالى ايكنجى شارله ترك ايلديسه ده انكليزلر ليمان اغزينه متانت ويرمك ايچون طرح اولنان طاش بيغينى برهوا ايتدكدن صكره (١٦٨٤) ده ترك ايلديلر . فسليرك استيلاسى اوزمادر . (١٨٤٤م و١٢٦٠ه) تاريخنده فرانسزلر طرفندن دخى طوپه طوتلمشيدى .

§

﴿ طنطه ﴾ — مصرده قاهره يه ٩٠ كيلومترو مسافه ده وغربه سنجاغى داخلنده برقصبه در . بوكا اسكى قاهره وسوقفوت دخى ديرلر . اقطاب اربعهٔ مشهوره دن سيد احمد البدوى حضرتلرينك تربهٔ شريفه لرى بوراده در . سنده بردوه مشهور پازارى قوريلور .

§

﴿ طوتساق ﴾ — اخيذ معناسنه در . محاربه لرده دشمنك حالنى اكلامق ايچون طوتيلان ديله دخى ترجمه طوتساق ديرلر .

§

﴿ طوتموزيس ﴾ — ميلاددن اون يدى عصر مقدملرنده مصرده سلطنت سورن اون سكزنجى سلالهٔ فراعنه دن اوچ حكمدارك اسميدر . بونلردن ميسقرا عموتوزيسك اوغلى اولان طوتموزيس پدرى زمانندە دفعلرى اسبابنه تشبث ايديلان هيقسوسلرى اهالئ مصرك قياميله قپاتمش اولدقلرى (اواديس) نام قلعه ده درتيوز بيك كشى ايله بعد المحاصره برمعاهده عقديله دفع ايتدى وهيقسوسلر دخى ايكيوز قرق بيك كشى اولدقلرى حالده ممالك يهودايه كيدوب قدس شريفى اعمار وتوطن ايلديلر .

اوچنجى (طوتموزيس) (٣٩٦٤خ) ياخود (٣٩٩٤خ) تاريخنده يعنى ميلادك بيك التيوز اوتوز سنه مقدمنده جلوس ايدوب برطاقم محاربات شديده دن صكره سوريه آثوريا بابل نينوه قبريس كريد ويونانستانى و بالذات خرطومه قدر عزيمتله حبشستان وبعض بلاد سودان وارمنستان والحاصل يوز اون بش ممالك جسيمه يى ضبط واهاليسنى جزيه كذار ايلدى .

بونك درت ملتدن ویرکو آلدیغنی وآسیاده صورت مظفریتنی مشعر ومرتسم اولمق اوزره اخیراً بعض طاشلر بولندیغی تواریخده کورلمشدر .

§

﴿ طور ﴾ — سینا کلمه‌سنه نظر بیوریله .

§

﴿ طورغود ﴾ — آسیای وسطی ترك قبیله‌لرندن بریدر چینلولرك اثنای استیلاسنده روسیه اراضیسنه هجرت ایتمشلر ایدی . مؤخراً (١١٨٥م و ٥٨١ ﻫ) تاریخنه قدر اوتوز یدی‌سنه ظرفنده ینه چین حکومتنه مجبور انقیاد ودخالت اولمشلردر . مغنیسانك ایلروسنده بر قضامرکزینه دخی (طورغودلی) قصبه‌سی دیرلر .

§

﴿ طورله ﴾ — برنهر اسمیدر . (دنی‌استر) کلمه‌سنه نظر بیوریله

§

﴿ طوز ﴾ — عادی مطبخ طوزی (قلور) و (سودیوم) نام جسم عنصریدن مرکب برجسم شریفدر ذکر اولنان ایکی جسم آیروآیروبرسم قاتل اولدیغی حالده ترکیبله ظهوره کلان طوزك انسانه وحیواناته نه‌مرتبه لازم ونافع برمبارك جسم اولدیغنی تعریف وتوصیفه حاجت یوقدر . اوچیوز اون ایکی درهم متوسط دکز صوینده (٢٥ الی ٢٧) طوز بولنور .

§

﴿ طوس ﴾ — خراسانده برشهر قدیمك اسمیدر وقتیله بحر خزر ساحلنه قریب برموقعده خراسان ایالتنك مقر اداره‌سی ایدی . خلفای عباسیه زمانده معموریتك طبقهٔ علیاسنه واروب مؤخراً تاتار طائفهٔ وحشیه‌سی طرفندن دوچار صدمهٔ تخریب اولدی . الیوم (مشهد) شهری جوارنده انقاضی کورلمکده‌در .

اجلهٔ حکمای اسلامیه‌دن امام غزالی وشهنامه صاحبی فردوسی بوراده قدمنهادهٔ عالم وجود اولدیغی کبی خلفای عباسیه‌دن مشهور هارون الرشید دخی بوراده ترك حیات مستعار ایلمشدر .

§

﴿ طوسقانه ﴾ — ایتالیا اداره‌سنده برولایتدر شمال وشرق

طرفلرینی (اپه نین) طاغلری احاطه ایدر (مارمد) نامیله معروف اوه لری عموماً آلچاق ورطوبتلی اولمغله وخیم الهوادر مقدما ایتالیانك پایتختی اولان والیوم یوزیکرمی بیك نفوسی جامع بولنان (فلورانسه) بلاده مشهوره سندندر . اشبو ولایت (١٨٦٠ م و ١٢٧٧ ه) تاریخنده (سارد) حکومتیله برلشمش براسکی وبیوك دوقه لق ایدی .

§

﴿ طوسیه ﴾ — قسطمونیده (الغاز) جبال متسلسله سی اتکنده برقضا مرکزیدر نفس قسطمونینك اون ایکی ساعت جنوب شرقیسنده بولنور . مع نواحی اون درت بیك نفوسی ویوز اوج جامع ایکی مدرسه سکسان ایکی مکتب بش حمام التی تکیه سی واردر . اراضیسی هر نوع حبوبات زرعنه قابلیتلیدر .

§

﴿ طوغان ﴾ — جنکیز خان سلاله سندن (قبلای) قاآنك وقعه نویسی وعلمای اتراکك الك متحیر لرندن بریسی ایدی ابتدای خلقتدن جنکیز زمانه قدر کذران ایدن وقایعی جامع بر تاریخ قله آلدیسه ده شمدی متواری کوشهٔ فقداندر .

§

﴿ طوغانی حاجی مصطفی بابا ﴾ — اسکدارده طوغانجی باشی ایدی مؤخراً عهده سنه شام شریف قول کتخدالغی توجیه اولندیغی اثناده جله سندن واز چکه رك مشایخ کرامدن قره باش دیمکله مشهور حاجی علی افندی یه عرض انابت و برلکده حج شریفه عزیمت ایدوب عودتلرنده مصر شیخی بولده وفات ایتمکله مومی الیه شیخ علی افندی طرفندن وقوعبولان اشارت اوزرینه مصرده قالوب طریق ارشاده صرف همت ومحدثین وعلمادن برچوق ذواته اعطای خلافت ایلدی و برمدت صکره ادرنه یه هجرت ایدرك اوراده الی آخر العمر زاویه نشین ارشاد اولدی . وفاتی (١٦١٩ م و ١٠٢٩ ه) تاریخنده در .

طالب نصیحت اولنره (دائما کندیکی یوق جناب حق وار بیل وکندو یوقلغکی ده جناب حقدن بیل) بیورر ایدی .

§

﴿ طوفان ﴾ — خلقت آدم علیه‌السلامدن ٢٢٤٢ یاخود ١٦٥٥ سنه صکره عهد جناب نوح علیه السلامده روی زمینی استیعاب ایدن سیل مشهوردر .

طوفانك زمان ظهوری حقنده چینلولر هندلولر فارسلولر وعبرانیلرك یکدیکره متباین برطاقم اقوالی وار ایسه‌ده شایان وثوق واعتماد دکلدر . کذلك عمومیت وخصوصیتی بحثی یعنی کرهٔ ارضی کاملاً استیعاب ایدوب ایتمدیکی دخی مختلف فیه اولوب اکرچه بونلردن چینلولر وهندلولروفارسلولر طوفان نوحك کندو مملکتلرنده عدم وقوعنی وفقط کندولرینك طوفان خصوصیلری وقوعبولدیغنی ادعا ایدرلرسه‌ده بوده صحتنی تأیید ایده‌جك براستناد کاه قویدن محروم کورنمکده‌در .

طوفان حضرت نوحك مبعوث اولدیغی قومك کمال فساد وطغیانندن مبنی اثر تلاطم دریای غضب الهی اولمق اوزره وقوعبولمشیدی اثنای ظهورنده حضرت نوح ومتعلقات ومعتقدلری مشارالیهك اوجه باوحی الهی تهیئه بیورمش اولدیغی سفینه یه کیره‌رك بش آی صو اوزرنده طوردقدن صکره جودی طاغی اوزرینه ایندیلر . طوفان الك یوکسك طاغلرك زروه‌لرندن اون بیك ارشون یوقاری چیقدیغی دخی جملهٔ مرویاتدندر .

(بردوس)ك تاریخنه نظراً طوفان نوحدن اول (آنوش بن شیث) عصرنده دخی برطوفان وقوعبوله‌رق سکان ارضك همان ثلث مقدارینی تلف ایتمشدر بوکا وز بورده حضرت داودك یوز دردنجی مزموری اولان اشبو (یارب سن دریایه حد قویدك اندن تعدی ایتمز وکچوب قره‌یی اورتمز لکن عصیان بنی آدم وعلل کون وفساد عالمدن کاه اولورکه دریا قره‌یه یایلوب بعض ولایتلری غرق ایدر نته کم زمان سابقده دفعاتله واقع اولدی) عباره‌سنه نظراً طوفان یالکز نوح علیه‌السلام زمانه منحصر اولمیوب اول وآخر بر چوق دفعه‌لر سیلا بزدهٔ وقوع اولدیغی اکلاشیلور .

میلاددن ١٤٣٤ سنه مقدم دوقالیون طوفانی نامیله یونانستانده برکوچك طوفان دها وقوعبولوب خیلی نفوسك تلفنی مؤدی اولمشیدی .

طبقات الارض علمای کرهٔ ارضك شمدیه قدر کرك حرارت مرکزیه واسطه سیله

داخل ارضدن خروج ایدن مواد نار یه دن و کرك صولرك ترسیب ایتدیکی موادن برچوق اختلال وانقلابه اوغرادیغنی بعض آثار موجوده دلالتیله اثبات وبیان ایلدکدن صکره کرهٔ ارض الك صکره‌کی اختلال عظیمدن برو اکرچه برحال سکونته بولنیور ایسه ده کولك برنده دیکر براختلال ژئولوژیٔ جدیدك وقوعی وسلاسل جبال عظیمه‌نك ارتفاعیله صولرك موازنه‌سی مختل اولهرق روی زمینده بولنان حیوانات ونباتاتك تلفنه بادی اولمسی ظن واحتمالدن بعید برکیفیت دکلدر دعواسنده بولنمقده‌درلر .

§

﴿ طوقطاش ﴾ — دشت قبجاق خانیدر امرادن (آیدکوا) نام ذات مشار الیهه انفعال ایدرك واروب تیموره التجا ودشت مزبوری دخی تالان وپریشان ایتمك اوزره مزبوری تحریك واغرا ایلدیسه ده بو تدبیرك پك چوق کسه به مضرتی طوقنه‌جغنی درك وندامت ایدرك تیموری برتقریب آلداتوب یانندن فرار ایتمش وتیموردہ بی‌رهبر ایلروکیدیلهمیه‌جکنی اکلامغله بشقه جهته توجه ایلمشدر (آیدکوا) تیموردن آیرلدقدنصکره طوغریجه دشت قبجاغه واروب پیدا ایتمش اولدیغی عونه‌سیله (طوقطاش) خان اوزرینه اقتحام وطوتوب اعدام ایدرك خانلق مقامنه اوتورمشدر وغایت عاقل برآدم اولدیغندن مملکتی اعمار واسباب شوکتی استحصال ایلمشیدی .

§

﴿ طوقلی دده ﴾ — حضرت خالد ایله کلان اصحاب کرامدن ابو شیبة الحذری حضرتلرینك رضی الله عنهم ایوانسرای قربنده‌کی مرقد عالیلرینه حین فتحده تربه‌دار نصب اولنان ذاتك شهرتیدر صحیحی دوغلی دده اولمق کرك چونکه دوغ زبان فارسیده عیران معناسنه اولوب مومی‌الیه دخی اثنای فتحده غزات موحدینه عیران توزیع ایلدیکندن بونامی آلمشیدی . اصل اسمی اسماعیل غازیدر .

محل مذکورده اولان مسجد شریف مؤسسی (ایساکیوس) ه منسوب برکلیسا ایکن طوقلی ددهنك التماسیله جامعه تحویل اولنمشیدی .

§

﴿ طول ﴾ — برمملکتك مبدأ طوله شرقاً وغرباً اوزاقلغنه دنیلور .

مبداء طول ایسه قطبلردن یکمك شرطیله کره اوزرنده رسم ایدیلان دائره‌لردن معتبر طوتیلان برینه اطلاق اولنور . بو دائره‌لره (دوائر نصف النهار) دخی دیرلر .

هردولت کندو پای تختندن مرور ایدن نصف النهاری مبداء طول اعتبار ایتمك وخریطه‌سنی اکا کوره یاپمقده‌مخیردر . نصف النهارلر بینلرنده‌دائما مساوی یعنی اکثریا اون درجه‌یی حاوی اولمق اوزره تقسیم اولنورلر ومبدأ طول اعتبار اولنان نصف‌النهارك صاغنده یعنی شرق‌طرفنده اولان‌مملکتلرك طوللری شرقی وصولنده یعنی غرب جهتنده بولنان مملکتلرك طوللری غربی اولورلر . خریطه اوزرنده بر محلی تعیین ایده‌بیلمك اول محالك درجهٔ عرض وطولنی بیلمکه متوقفدر ومحل مزبورك موقع جغرافیسی اورادن مرور ایدن دائرهٔ عروض ایله دائرهٔ نصف‌النهارك نقطهٔ تقاطعیدر .

§

﴿ طوچله ﴾ — بلغارستانده طونه نهرینك بر چوق شعبهلر پیدا ایدن ساحل یمینی اوزرنده و اسماعیلك یکرمی درت کیلومترو جنوبنده اون بش بیك نفوسی حاوی برشهردر . بوراسی قدیم (اژیوس) نام مملکت ظن اولنیور . ایران شاهی دارا سیقتلرله محاربه ایتمك اوزره اشبو شهر قربنده سفائندن تشکیل اولنان بر جسردن طونه‌یی مرور ایتمشیدی .

§

﴿ طولو ﴾ و (بلغور) سمادن یاغار — بخار کلمه‌سنه نظر بیوریله .

§

﴿ طولون ﴾ — بحرسفید اوزرنده وپارسك جهت‌جنوب وشرقیسندن سکز یوز قرق کیلومترو مسافه‌ده وفرانسه‌نك اوج بیوك لیمانلرندن بری ساحلنده سکسان درت بیك طقوز یوز بو قدر اهالیی جامع بر شهردر بحریونك توصیف احوال دریا وتحصیل صنایع ناریه ایچون متعدد مکتبلری ورصدخانه و کتبخانه‌وموزه‌خانهٔ بحریسی واردر . جهانده الك کوزل کمی یتاغی بوراسی اعتبار اولنور . بوشهر قدیم روما کوچلرینك برمسکنی ایدی . حتی طولون نامی دخی اشبو کوچلری اسکان ایدن رومالی بر جنرالك اسمندن قالمه‌در دیرلر .

بورامی بر چوق دفعه عربلر و بربرلر طرفندن تخریب و یغما اولنمشدی.
اون دردنجی لوئی زمانندہ، نیمان مذکوره (وه‌دباق) طرفندن تقویت
و بریلوب مؤخراً قرال طرفدارلری معرفتیله (١٧٩٣ م و ١٢٠٨ ه) ده
انکلیزلره ترك وسندهٔ مزبوره ایچنده جمهوریت طرفدارلری جانبندن بالمحاصره
تکرار اخذ اولنمشدر. مشهور بوناپارت بو محاصره‌ده طونجی قوماندانلغنده
بولنه‌رق کسب شهرت ایتمشیدی.

§

طومه — یونان لسانندہ دیدیموس دیلور ایکز دیمکدر
عبرانی لسانندہ دخی اومعنایی افاده ایدر.
طومه حواریوندن بری اولوب عیسی علیه السلامك اظهار نبوتی اثنا‌ده
کوستردیکی عدم اعتماد ایله شهرت بولمشدر. روایته نظراً تعمیم دین عیسوی
مقصدیله ایران وهندستانه قدر سیر وسفر ایدوب مؤخراً عربستانده غیر
معروف برشهرده اعدام اولنه‌رق اورادن جسدی اورفه‌یه کتورلدی.
هرسنه ٢٨ کانون اولده یورطیمی طوتیلور. بعض پورتکیزلر فارماندہ
کائن (ملیاپور) نام شهرده بوذاتك مدفنی بولندیغنی ظن ایلدکلرندن شهر
مذکوره (سان‌طوما) نامنی ویرمشلردر.

§

طونه — لسان فرانسویده (دانوب) المانجه‌ده (دونا او)
لاتینجه‌ده دانوبیوس یاخود (ایستر) نامیله معروف ومشهور اولان نهر
جسیمدر. اشبو نهر باد بیوك دوقه‌لغندن ظهور وورتمبورغ وباویرا
وآوستریا ومجارستاندن مرور وصربیه‌دن بجارستانی وبلغارستاندن افلاق
و بسارابیانی تفریق ایدرك اینوب متعدد بوغازلر ایله قره دکزه دوکیلور
باشلیجه بوغازلری سن ژورژ (خضرالیاس بوغازی) وسولینا (سنه بوغازی)
وکیلیا (کیلی بوغازی) در وطول مجراسی ٢٧٩٠ کیلومتردر.
اسفاواروا ایلدیکی باشلیجه مخلر (سیغمارنژن) (اولم) (رایتسبون)
(پاسو) (لنج) (ویانه) (پرهسبورغ) (غران) (پشته وبود) (وارادین)
(بلغراد) (سمندره) (ودین) (نیکبولی) (روسجق) (سلستره) (ابرائیل)
(قلاص) (اسماعیل) اراضیسیدر.

طونه نهرینك جریانی غایت سریع اولدیغندن موافق هوا ده بر ساعت ظرفنده یدی کیلومترو مسافه یی قطع ایدر و مجار ـ ستاندن باشلیان ساحلاری اوزرنده واسع بطاقلقلر بولنور . اوزرنده پك آز جسرلری اولدیغی حالده سیر سفائن زیاده کوجدر موانع طبیعیه دن ماعدا نهرك مرور ایلدیکی ممالك حکومتلرینك چیقاردقلری موانع متنوعه دن ناشی سیر سفائن سکته دار اولمقده ایدی (١٨٥٦ م و ١٢٧٣ ه) تاریخنده روسیه محاربه سندن صکره عقد اولنان برمعاهده موجبنجه طونه اوزرنده سیر سفائن سربست براغلدی ودولت علیه نك اك زنکین طونه ولایتی (١٨٧٨ م و ١٢٩٥ ه) تاریخنده عقد اولنان براین معاهده سی موجبنجه ایکی یه بولنوب سلسترەدن یوقاروسی یکی تشکل ایدن بلغارستان اداره سنه واشاغیسی رومانیا حکومت متشکله سنه ویرلدی .

§

﴿ طونیلاته ﴾ — بیوك یوکلری طارتمق وسفینه لرك مقدار استیعابنی تقدیر ایتمك ایچون اوروپاده استعمال اولنور بروزندر فرانسه ده بیك کیلو غرامه معادل اولور وبودخی برمترو مکعب صو استیعاب ایدر انکلتره ده بحری طونیلاته بیك اون بش کیلوغرام اولوب روسیه ده طقوز یوز سکسان ایکی کیلوغرام ایله سکز یوز غرامدر . رسمی (طون) تجار طونلرینك مضاعفیدر یعنی ایکی مترو وسکسان اوچ سانتیم مکعب دیمك اولور .

§

﴿ طویس ﴾ — احوال مشئومه صاحبی برشخصمك اسمیدرکه عربلر بونی (اشأم من الطویس) دیو ضرب مثل ایدرلر ایدی بوآدم رسول اکرم افندمزك دار اخرته انتقالی کونی دنیایه کلمش وحضرت عثمان رضی الله عنهك شهادتی کونی تأهل ایدوب حضرت حسین رضی الله عنهك شهادتی کونی اولادی اولمش ایدی . کذا وکذا .

§

﴿ طویغار ﴾ — ترلا قوشنك نوع دیکریدر که چایر قوشی دخی دیرلر .

§

﴿ طهران ﴾ — ایران دولتلك پای تختی و عراق عجم ایالتلك مقر اداره سیدر. بوشهر البرز طاغی اتکیده وغایت کوزل وصولاق برصحراده واقع اولوب یوز قرق بیك اهالیلی بی شائبه در. اتجق هوامی وخیم وصیجاغی شدید وثقیل اولدیغی جهتله موسم صیفده اهالیسنك اکثریسی نگارستان نام محله کیدهرك اوراده چادرلر اتنده یاشامغه مجبور اولورلر. طهران خارجاً غایت متین برسور ایله محاط اولدیغی کبی داخلنده دیکر دها رصین برایکنجی سور ایله دخی محاط اولهرق عادتا شهر اچنده شهر تشکیل ایدرکه اشبو ایچ شهرده شاهك سرایی وکوزل خاص باغچهلری بولنور. برطاقم فابریقهلری وارایسهده اعمالاندن محروم اولوب یالکز بعض صنایعه مخصوص تیمور دستگاهلری ایشلمکده در. بوشهر وقتیله افغانیلرك برصدمهٔ تخریبنه اوغرایوب مؤخراً کریم خان طرفندن اعمار واقامتگاه اتخاذ اولنمشیدی.

§

﴿ طهماسب ﴾ — شاه اسماعیل صفوینك بیوك اوغلیدر اون یاشنده تخته جلوس ایلدی. بالذات ادارهٔ اموره مقتدر اولدقده یعنی (۱۵۲۸ م و ۹۳۵ ه) تاریخنده خراسانه مستولی اولان اوزبکلری بوزوب برسنه صکره بغدادی ضبط وفقط ۱۵۳۲ دن ۱۵۳۶ تاریخنه دکین دولت علیه ایله ایتدیکی محاربهلرده بغداددن ماعدا وان تبریز وکورجستانك بر قسمنی غیب ایدوب ایکی سنه مرورنده شیروانی فتح وکشاد و ۱۵۵۴ محاربهسنده بغداد وقارصك جانب شرقیسنده بولنان ممالکنی دولت علیه دن استرداد ایلدی. اواخر عمرنده دخی علیهنه قیام ایدن قرنداشلرینی زجر وتنکیل ایله اوغراشوب نهایت التمش اوج یاشنه واردیغی حالده ایکنجی شاه اسماعیلی تخته چکورمك استیان قادینلرك بری طرفندن (۱۵۷۷ م و ۹۸۵ ه) تاریخنده مسموماً وفات ایلدی.

§

﴿ طهمورث ﴾ — طبقهٔ پیشداد یاندن تخمیناً (۲۹۰۰ خ) تاریخنده یعنی میلادك ایکیبك التی یوز یوقدر سنه مقدمنده (آمل) و (مازندران) شهرلری بونك اثر تأسیساتی اولمق اوزره روایت اولنور. پتپرستلك آیینی اشبو طهمورث زمانندہ وقوعبولان بعض مقدماتك نتیجه سیدر

هر کس وفات ایدن اقربا و متعلقاتنك رسملرینی چیقاروب حفظ ایدرلر ایدی بو عادت کیده‌رك پتپرستلك آیینك ساحهٔ وجود چیقمسنه سبب مستقل اولدی دیرلر .

§

﴿ طیبی ﴾ — اسمی حسن بن محمد بن عبدالله طیبی در معقولاتده صاحب معلومات تامه و باخصوص علم عربیت و معانی و بیانده امام علامه اولوب نشر علوم و معارفه جداً مجد و ساعی و آمال مال و اقبالدن بالکلیه سالم و عاری ایدی حتی مالك اولدیغی ثروت عظیمه‌یی وجوه خیرات و حسناته بذل و ایثاری سببیله آخر عمرنده فقر و فاقه‌یه کرفتار اولدی . دائما عادتی کون ابتداسندن اویله و فتنه قدر تفسیر بعده وقت عصره دکین حدیث ایله اشتغال ایتمك اولوب اشبو عادت شریفه ختام عمرینه قدر دوام ایتمشدی . ینه برکون بر متعاد وقت عصرده صلاة نافله‌یی ادا ایدوب اقامت فریضهٔ عصره انتظارا قبله‌یه متوجه ایکن روح پاکی واصل سجده کاه عالم لاهوت اولمشدر .

(شرح الکشاف) و (تفسیر القرآن) وعلم معانی و بیانده (تبیان) و (شرح المشکوة) جملهٔ آثار لطیفه سندندر وفاتی (١٣٤٢ م و ٧٤٣ ه) سنه‌سنده وقوعبولدی .

§

﴿ طیسلاق درویش ﴾ — طریقت بکتاشیه اصحابندن کرامت صاحبی برذات اولوب اسمی مصطفی و مسقط رأسی شام شریفدر . بروسه‌ده اوتورر و کاهیجه اسکدارده نصوحی درکاهنده بولنورایدی مرشدی بروسه‌ده صاری قازان بابادر درویش مشار الیه حال استغراقنده بردفعه اوجاغه دوشوب یانمش کیمسه بولنمدیغی جهتله برمدت آتش ایچنده قالوب هیچ بریری یانمامشدر وفاتی (١٧١٥ م و ١١٢٨ ه) تاریخنده وقوعبولدی .

§

﴿ طیغان ﴾ — (تاغارزوغ) کلمه‌سنه نظر بیوریله .

§

﴿ طیف ﴾ — ثمسك ضیاسی قرانلق اوطه‌نك برکوچك دلیکندن

ایچرو آلنوب اودلیکات اوکنه (فلن بلوری) دن مصنوع بر منشور وضع اولندقده ضیای مذکورك بالانکسار خروجنده قوس قزح کی کورینان خیالك اسمیدر .

بوخیال هرنقدر برچوق رنکاردن مرکب ایسهده الزیاده مشاهده اولنانلری مور . لاجورد . مائی . یشیل . صاری . ترنجی . قرمزی . اولدیغندن الوان سبعه اطلاق اولنور . بونلرك عرضلری مساوی اولیوب مور سائرلرندن زیاده وترنجی الك ازدر . ضیاء شمس صودن کچورلدکده وعلی ضیالرده دخی حال بووجهله در طیف بعض معدنلرده دخی بولنور .

(ط) حرفنده اولان ممالك دولت علیه

اسم واعتباری		درقضا	درلوا	درولایت
طائف	ناحیه		مکه	حجاز
طازی قیری	ناحیه		قره حصار	حداوندکار
طاش آباد	ناحیه		سیواس	سیواس
طاشلیجه	قضا		قوصوه	قوصوه
طاشوز	قضا		قضا	ادارهٔ مخصوصه
طاشکپری	قضا		قسطمونی	قسطمونی
طاطای	قضا		قسطمونی	قسطمونی
طاغ آردی	ناحیه		کوتاهیه	حداوندکار
طاغ مرمره سی	ناحیه		صاروخان	ایدین
طاغلو	ناحیه		مرعش	حلب
طالمن	ناحیه		منتشا	ایدین
طالمه مع قره خیط	ناحیه		ایدین	ایدین
طاورعه	ناحیه		خمس	طرابلس غرب
طاووس	ناحیه		دیار بکر	دیار بکر
طاوشانلی	ناحیه		کوتاهیه	حداوندکار
طاوق داقوق	ناحیه		کرکوك	موصل
طباش	ناحیه		حلب	طرابلس غرب

اسم واعتباری		درقضا	درلوا	درولایت
طبابلی	ناحیه		انقره	انقره
طبراق قلعه	ناحیه		بایزید	ارضروم
طبریه	قضا		عکا	سوریه
طرابلس غرب	مرکز ولایت		طرابلس غرب	طرابلس غرب
طرابلس شام	مرکز لوا		طرابلس شام	سوریه
طرابلس اسکله‌سی	ناحیه		طرابلس شام	سوریه
طراطور	ناحیه		سلیمانیه	موصل
طراقلی	ناحیه		ازمید	شهر امانتی
طرابزون	مرکز ولایت		طرابزون	طرابزون
طرسوس	قضا		اطنه	اطنه
طرطوس	ناحیه		طرابلس شام	سوریه
طرنوی	قضا		قرق کلیسا	ادرنه
طرول	قضا		کمشخانه	طرابزون
طغره	ناحیه		عماره	بغداد
طنطوره	ناحیه		طرابلس غرب	طرابلس غرب
طوابین	ناحیه		طرابلس غرب	طرابلس غرب
طواس	قضا		منتشا	ایدین
طوباقلو	ناحیه		انقره	انقره
طودرغی	ناحیه		ازمید	شهر امانتی
طوربه‌لی	ناحیه		ازمیر	ایدین
طوربه‌لی (کونیك)	قضا		بولی	قسطمونی
طورخوب	ناحیه	طیار	جولدمرك	حکاری
طورخال	ناحیه		سیواس	سیواس
طورطوم	قضا		ارضروم	ارضروم
طورطوم	ناحیه	اسپر	بایبورد	ارضروم
طوراغان	ناحیه		سینوب	قسطمونی
طورغولی (قصبه)	قضا		صاروخان	ایدین
طورغود	ناحیه		قونیه	قونیه
طوسیه	قضا		قسطمونی	قسطمونی
طوغان حصار	ناحیه		قونیه	قونیه
طوماریچه	ناحیه		یانیه	یانیه
طونیه	ناحیه		طرابزون	طرابزون
طویران	قضا		سلانیك	سلانیك
طیماسیه	ناحیه	دیوانیه	حله	بغداد
طیاری مع چل	قضا		جولدمرك	حکاری
طی	عشیرت		ماردین	دیاربکر

حرف ظ

﴿ ظرائف النخله فی لطائف النحله ﴾ — مشاهیردن شمس الدین محمد بن طولونك تألیف ایلدیکی رساله‌در مومی الیه (١٥٤٦ م و٩٥٣ ه) تاریخنده وفات ایلدی .

﴿ ظفرنامه ﴾ — نوشروان وحکیم مشهور بزرجمهرك لغت دهاوی اوزره سؤال وجوابلرینی حاوی برکتابدر نوح بن منصور سامانینك وزیری ابن سینا فارسیه نقل ایلدی .

(ظفرنامه) — تیمور کرکانی وقایعنی جامع اولمق اوزره شرف الدین علی یزدی طرفندن قلمه النمشدر . مومی الیه شرف الدین بوکتابی شیرازده میرزا ابراهیم بن شاهرخك اهتمامی سببیله تألیف ایدوب بوکا چغتایلرك انسابی و (١٤٤٨ م و ٨٥٢ ه) ده وفات ایدن مشهور (الغ) بکك احوالی حقنده برده مقدمه علاوه ایلمشدر . اشبو ظفرنامه سلاست ولطافت عباره‌سنه مبنی اولبابده یاپیلان کتب فارسیه‌نك جمله‌سنه ترجیح اولنور . حافظ محمد بن احمد عجمی نامنده برذات بونی ترکجه‌یه ترجمه وتاج سلجانی نام ذات دخی (٨٠٧ دن ٨١٣ ه) تاریخنه قدر شاهرخ و (الغ) بکك وقایعنی مشتمل اولمق اوزره تذییل ایلدی .

(ظفرنامه) — تیمورلنك وقایعنه دائر فارسی و نظمی غایت متین بر منظومه‌در مولانا (جامی) نك همشیره زاده‌سی عبدالله طرفندن اسکندرنامه مقابلنده وقرق سنده تنظیم وترتیب اولندی مومی الیه عبدالله

(هاتفی) دیمکله معروف شاعر مشهور درکه (١٥٢٠ م و ٩٢٧ ه) تاریخنده وفات ایلمشیدی .

§

ظلمه — بین العرب دیو تلق ایله مشهوره بر فاجره عورتدرکه دیو ثلاثه (اقودمن ظلمة) دیو کندوسیله ضرب مثل اولورایدی کنجلکنده زنا قوجه لغنده ترسالك ایدوب شیخ بروقتنی بوش بکورمامشدر حتی قوجه یوب ارتق حرکته مجالی قالمدقده براركات یکی آلوب دیشی بکیره (ارتاح لبنیه) دیو چفتلشدیرر وانکله متلذذ اولورایدی حین وفاتنده جسدینی یاقوب کول ایتمك واول کول سنت اولان چوجقلرك عضو مقطوعلرنده استعمال اولنمق اوزره ادبسزجه وصیت ایتدیکی دخی بعض کتب ادبیه ده محرردر .

§

ظهیر الدوله ابراهیم — غزنه ملوکندندر سیف الدوله فرخزادك یرینه پادشاه اولدقده کبار وصغاره حسن معامله وداود سلجوقی ایله یکدیکری ممالکنه تعرض اولنماق اوزره عقد صلح ومجامله ایلدی (شوحرکت ایکیسنك دخی عقل وانصافندن نشأت ایتمشدر زیرا حقیقتی دوشونیله جك اولور ایسه طمع وغرور وعناددن نشئت ایدن جنکلر اتلاف مال ورجالدن بشقه بر شیئی مفید اولهمز) اندن صکره عسکرینی طوپلایوب هند ممالکندن اجدادینه فتحی میسر اولمیان برقاچ پاره مستحکم قلعه لری فتح ایله غزنه یه عودت و (١٠٧٩ م و ٤٧٢ ه) تاریخنده کذا هند ستانده اخود ورونال نامنده برقاچ قلاع متینه یی دخی اوردهٔ قبضهٔ جلادت ایلدی بعده هند سرحدلرندن برنده اسکان ایدن بر طائفهٔ جسیمه اوزرینه یوریوب ویردیکی تلفاتدن ماعدا یوز بیك اسیر اخذ واسلامه کلنلرینی ممالکه تفریق ایتدی . (طائفهٔ مزبوره مادیلردن اولوب قدیم الایامده ترکستان پادشاهی افراسیاب انلرك اجدادینی اولدوریده اسکان ایلمشیدی که انلره اولوقته قدر ملوك اسلامیه دن هیچ بر کیمسه تعرض ایتمامشیدی . روایته کوره بونلرك بر قلعه سنده قطری نصف فرسخ وقعری نامعلوم بر حوض اولوب بتون اهل قلعه صولرینی اورادن الدقلری حالده اصلا نقصانی کورلمز ایدی) وفاتی (١٠٨٨ م

و ٤٨١ یاخود ٤٩٢ ه) تاریخنده وسنی یمش بعض روایتده طقسانی متجاوزدر مشار الیه عالم فاضل عابد عادل صدقاتی کثیر وصاحب رأی وتدبیر پادشاه اولوب رجب وشعبانده صائم اولور و چوق نوافل قیلار ایدی . اوغلی مسعوده ملکشاهك قزینی الدی بو سورده یالکز نظام الملك کندو مالندن یوزبیك التون خرج ایتشدر . ظهیر الدین خوشنویس اولوب هر سنه مکهٔ مکرمه یه کندو خطیله بر مصحف شریف وخیلی صدقات دخی کوندررردی . بر دفعه ملکشاه عسکر جمع ایدوب غزنه اوزرینه متهیئ هجوم اولدقده ظهیر الدین لطائف الحیله مراجعتله ملکشاهك اعیان دولتنه (معمر اوایکز ملکشاهی اوزریمزه تحریك ده اصابت ایتدیکز ان شاءالله سزی انك النـدن قورتاروب جـله کزه فوق الغایه اکرام ایدرم) دیو کنـدولریله ذاتاً متفق ایمش کبی بر کاغد یازوب کوندرر نامه رسان ظهیر الدینك تعلیمی اوزره واروب صید کاهده ملکشـاهك کوزینه دوش اولدقلرنده طوتیلوب خیـلی اذیتلردن صکره مکتوبلری چیقاررلر ملکشاه کورر کورمز دهشته وحیران هم کیروبه دونر وهمده اعیان دولتم بندن روکردان اولمسون دیو کیمسه یه سرزشته ویرمز (دروغ مصلحت آمیز به ازراست فتنه انکیز)

(ظ) حرفنده اولان ممالك دولت علیه

اسم واعتباری	درقضا	درلوا	درولایت
ظانطور	ناحیه	طرابلس غرب	طرابلس غرب
ظفیر	قبیله درسماوه	حله	بغداد
ظلتین	قضا	خمس	طرابلس غرب
ظمانی	ناحیه	قیصریه	انقره
ظواره	ناحیه	طرابلس غرب	طرابلس غرب
ظوربابید	ناحیه	بغداد	بغداد

3 1761 06978350 4